KERİME NADİR

Samanyolu

ROMAN

İNKILÂP KİTABEVİ
ANKARA CADDESİ No. 155

KERİME NADİR

SAMANYOLU

ROMAN

İNKILÂP KİTABEVİ

İstanbul, Ankara Caddesi No. 155

Tan matbaası — 1941

Samanyolu

— Başlangıç —

Bir sonbahar akşamıydı. Sönmek üzere olan günün ufukta kaynaşan son kızıllıkları koruluğun ağaçlarına mail vuruyor, sararmış çimenler üzerinde dolaşanların gölgelerini heyulâlaştırarak uzatıyordu.

Ne bir kahkaha ve ne de bir ses vardı. Yalnız, uzakta mahalleler arasında haykıran yoğurtçunun monoton avazı, bu yorgun akşamı bir matem havasile sarsıyor, ruha elem ve hüzün doldurarak uzayıp gidiyordu.

Koruluğu iki kısma ayıran geniş yolun nihayetinde, ağaçların bittiği noktada bir adam göründü. Gayet ağır adımlarla, âdeta bir hasta ihtiyatile, ilerliyor, etrafı dalgın ve fütursuz seyrediyordu.

Akşamın sessizliği ve solgun dekoru içinde kendini yapayalnız hissediyordu ki; arada sırada duruyor, elindeki kalın bastonla yolun kıyılarını dolduran gazellere hafif darbeler savurarak eğleniyordu.

Şurada burada ağaçların altında oturanlara bakmadan geçti. Bir böğürtlen kümbetinin arkasındaki tümseğe çıkarak, kolundaki pardesüyü yere attı ve sararmış otlar üzerine oturdu.

Otuz yaşlarından fazla değildi. Fakat, saçları ağarmış, yüzü yorgun görünüyor; temiz hatlarla kaplı geniş alnında büyük acılar geçirmiş olanların düşündürücü ifadesi okunuyordu.

Arkasını bir çınar göğdesine dayadı ve uzaklara daldı...

Derin siyah gözlerinde, tecrübelerle olgunlaşmış ciddî ve ağırbaşlı bir bakış, hayatı mühimsemiyen müphem bir ışık farkolunuyordu.

Çok geçmeden, ayni yoldan iki genç göründüler. Biri on dört yaşlarında kadar, ufak yapılı, kumral bir mektepli kız,

diğeri on altıdan fazla göstermiyen esmer, zayıf bir erkek çocuğu idi.

Hiç konuşmadan yanyana yürüyorlar, gizli bir köşe arar gibi dikkat ve tecessüsle etrafa bakınıyorlardı.

Böyle bir müddet ilerlediler, nihayet, böğürtlen kümbetinin önünde durdular. Burada, bütün gözlerden uzak; yapraklar, otlar ve dikenlerle çevrilmiş küçük bir sel çukuru vardı.

Kız ilerledi, çukuru dolduran gazelleri elile muayene etti. Ve erkeğe dönerek:

— Gel dedi. Öyle yumuşak ki!..

Mektep çantalarını birer tarafa fırlattılar ve yanyana oturdular.

Kız neş'eli, erkek meyus görünüyordu. Bir müddet hiç konuşmadan yalnız bakıştılar. Sonra erkek, usulca kızın küçük elini avucuna aldı. Ağlar gibi titrek ve pürüzlü bir sesle:

— Öyle yoruluyorum ki!. dedi.

Ve, daha canlı ilâve etti:

— Ama, artık kararımı verdim.

Kızın güzel gözlerinde bir alev parlamıştı. Merak ve heyecandan coşan bir feryatla:

— Ne kararı? Nasıl karar? diye sordu.

Öteki başını önüne eğmiş, avucundaki küçük parmaklarla oynıyarak mırıldanıyordu:

— Bu derslere daha fazla tahammül edemiyeceğim.. Bu imtihanlar, bu mücadele.. Niçin?

Omuz silkerek bizar bir tavırla yüzünü buruşturdu:

— İstikbal yapmak... Evet, herhalde iyi bir şey. Fakat benim yüzüm yok.. Tahammülüm yok. Seni bu kadar severken, gönlümü, gözlerimi ve kafamı senin hayalinle, senin aşkınla doldururken bu maddî didinme beni öldürüyor.. Hayır, artık vazgeçeceğim. Çalışamıyacağım.

Kız hayret içinde dinliyordu. Çekinerek:

— Ama, dedi; sonra ne yaparsın? Daha küçüğüz.

Erkek şiddetle omuz silkti:

— Senelerce taşınmaz bir yük altında ezilerek beklemek.. Binbir çiçekli hayalle buğulanan gözlerimi mektep kitaplarının

soğuk sahifeleri arasında çürütmek... Bu azaba nasıl dayanılır? Ben seni uzun, çok uzun yıllar bekliyebilirim. Fakat yalnız senin için yaşıyarak...

Kız ayni ısrarla tekrar etti:

— Peki, sonra ne yaparsın?

— Sonra mı?..

Soluğu andıran garip bir ses duyarak sustular ve etraflarına bakındılar. Fakat kimseyi göremediler.

Biraz sükûttan sonra kız tekrar konuştu:

— Liseye devam etsen çok iyi olurdu.. Ben okuyacağım. Babam böyle istiyor.

— Sema, niçin anlamak istemiyorsun? Senin sevginle öyle kolum kanadım kırık ki, âdeta bir alil gibiyim. Çalışamıyorum. Ah, seni neden bu kadar çok seviyorum yarabbi?..

Kız hafifçe kızardı. Gözleri dolarak:

— Salâh! dedi. Seni anlıyorum.. Fakat, yanlış yol tuttuğunu zannediyorum. Ben de seni seviyorum, hem öyle çok seviyorum ki, rüyalarım bile seninle doluyor.. Lâkin, çalışmak ta istiyorum.. O başka şey.. Lâzım olan bir şey!.. Neden kuvvetini bu kadar kaybediyorsun? Biribirimizi daima seveceğimize ve ölünciye kadar biribirimiz için yaşıyacağımıza yemin etmedik mi? Gönlün rahat olduktan sonra niçin böyle şikâyet ediyor, tahammülsüz kalıyorsun?

Erkek esefle başını salladı. Gözleri uzaklara, ufkun son kızıllıklarına kadar uzandı:

— Anlıyamıyorsun. Ruhumu anlıyamıyorsun!. diye inledi.

Bir müddet sessiz durdular. Etraftaki kızıllıklar eriyor, gölgelikleri erguvanî bir buğu kaplıyordu.

Kız telâşlı bir hareket yaptı. Boynunu uzatıp etrafa mütecessis bir göz atarak:

— Geç oldu, dedi. Artık dönelim..

Erkek üzgün görünüyordu. Küçük sevgilisine meyus ve derin bir nazarla baktı:

— Daha erken.. Annen seni Berrinde biliyor.. Merak etmez..

Gene sustular. Fakat, bu defaki sükût çabuk bozuldu. Erkek kat'î bir söyleyişle dedi ki:

— Kararımdan dönmiyeceğim Sema! Başka türlü yaşıyamam...

Biraz düşündü. Daha yavaş ilâve etti:

— Amcam bana mağazasında hafif bir iş verebilir.. Evlenmek için ailenin sana müsaade edecekleri güne kadar orada kalırım, olmaz mı?

Kız hemen cevap vermedi; önüne baktı. Kısa bir tereddütten sonra:

— Sen bilirsin, dedi. Mademki büyük adam olmak istemiyorsun!

— Yoksa bana darılıyor musun Sema?.. Ne olursam olayım daima beni sevecek değil misin?..

— Elbette!. Fakat...

— Sözünden dönecek misin? Beni bırakacak mısın?.

— Hayır, hayır! Annemin üstüne yemin ederim ki, senden başka kimseyi sevmiyeceğim.. Fakat, senin için söylüyorum. Çok çalışkandın.. Hep birinci oluyordun. Benim yüzümden mektebini yarım bırakmanı istemiyorum.. Sana yazık olmıyacak mı Salâh!..

— Sen beni sevdiğin kadar, kaybettiğim hiçbir şeye esef etmiyeceğim.. Bütün varlığımla senin için yaşıyorum.. Kanımda, iliklerimde, ruhumda hep sen varsın.. Ben, şu küçük varlığım için bu büyük hazineyi kâfi görüyorum. Mes'ut olmak ve yaşamak için de fazla hiçbir şey istemiyorum..

Küçük erkek başını avucunda tuttuğu ellerin arasına bıraktı. Bir müddet orada, derin bir saadet içinde daldı. Sonra, birdenbire doğruldu:

— Haydi istersen artık dön; dedi.

— Sen kalacak mısın?..

— Evet!.

Kız anî bir hamle ile kollarını erkeğin boynuna doladı ve onu küçük puselerle acele acele öptü. Sonra, çantasını alarak ileri fırladı; gözden kayboldu.

Küçük âşık sersemlemiş bir halde olduğu yerde kalmıştı. Bir müddet hiç kımıldamadan öylece durdu. Sonra içini çekti; öpülen yerleri arar gibi parmaklarını yüzünde gezdirdi. Hafif bir sesle:

— Oh! Saadet! diye mırıldandı.

Bu söze, kalın ve ağır bir ses cevap verdi:

— Saadete tuttuğun yoldan gidemezsin oğlum!

Çocuk yerinden fırladı. Etrafına bakındı. Arka tarafta böğürtlen dallarının gizlediği birisi kendisine gülümsüyordu.

— Kimsiniz? diye sordu.

— Bir yabancıyım.. Fakat, yürüyeceğin yolu tanıdığım için sana yardım etmek istiyorum.

— Bizi dinlediniz ha?

— Evet!. Bu hareketim ihtiyarî idi. Zira, ilk andan senin, bir felâket eşiğinde bulunduğunu gördüm; ve konuşmanızı sonuna kadar takip ettim..

Çocuk ilerledi. Muhatabının karşısına geçti. Yaşından büyük bir dikkat ve alâka ile:

— Felâket diye isimlendirdiğiniz cihetin büyük ehemmiyetini izah eder misiniz lûtfen?.. dedi.

— Memnuniyetle! Fakat daha evvel seni kimlerin sıyanet ettiğini öğrenmek isterim..

— İhtiyar bir ninemle üvey annem var!..

— Amcan necidir?.

— Tüccar.. Evimize hükmedemez..

— Şu halde yavrum; sana yol gösteren bulunmadığı için hataya düşüyorsun! Çocuk kalpleri o kadar sâf, çocuk şuuru o kadar zayıftır ki, onlar yuğurulup istenen şekle konulabilir. Binaenaleyh, hatalarının önüne geçmek için bir tam iradenin tahtı tesirinde bulunmalıdırlar.. Sana, bir babalık etmek istiyorum.

Çocuk biraz sinirli görünüyordu. Sabırsızlık taşan bir söyleyişle:

— Alâkanıza teşekkür ederim, dedi. Ben bir büyük insan gibi kendimi idare etmesini bilirim... Bundan emin olabilirsiniz.

Eğer, maksadınız, beni vermiş olduğum karardan caydırmak ise, bu imkânsızdır beyefendi!..

— Dinle oğlum! Hayatı pespembe gören bir çağdasın. Bu çağda ruhlar hayal membaıdır... İstikbali çiçekli görmek, daima iyiliğe muntazır olmak tatlı ise de, bu ekseriya hataya düşmeğe, nedamet edip acı acı dövünmeğe yer hazırlamak olur..

Çocuk omuzlarını silkti. Yüzünde, azminden dönmez bir ifade vardı:

— Ben, dedi; istikbalimin plânını çizdim. Başka türlü hareket etmek elimden gelmez... Sözüme sadıkım... Sevdiğim de sadakatile beni temin etti...

Adam derin bir nefes aldı. Dudaklarında zehirli bir tebessüm vardı:

— Ah! Bu hayatın acılığı, saçlara aklar düşmeden anlaşılamaz; dedi. Edilen vaatlere inanmamalı oğlum!.. İnsanlar nankördürler... Yeryüzünde size sadık kalacak bir fert tasavvur etmeyin. Gün olur ki, sizin sadakatinize de gülerler... Sizde gösteriş ve rütbe ararlar.. Maneviyetiniz nekadar yüksek olsa, takdir edilmekten uzak kalırsınız.. Akranlarınızdan geri kalmış olmaktan, muvaffakıyetlerinizi güç elde etmekten başka hiçbir kazancınız olamaz... Takdirkârlarınız bile sizi kendi seviyelerinde görmekten imtina ederler... Okuyun, nadim olmamak için, kazanmak için okuyun... Geri kalan, daima kaybedendir...

Kısa bir düşünceden sonra ılâve etti:

— Evet, insanlar nankördürler.. Sadakatinize gülerler.. Hayattaki gösterişsiz mevkiiniz yüzünden, sizden daha kıymetsiz olanlar saadetinize temellük ederler... Bir gün mes'ut olsanız bile bu saadeti çok geç elde etmiş olursunuz... Zinetten ve renkten hoşlanan hafif ruhlara, "istikbal, ve "hayat,, gibi kıymettar şeylerinizi feda etmeyiniz oğlum!.. Zira, bu kıymetin büyüklüğünü takdir edemezler... Onlara renkli ve alâyişten ibaret şeyler sununuz ki, bu da, diploma, mevki ve paradır...

Çocuk biraz dalgın görünüyordu. Yavaşça:

— Bütün bu ihtimallerin aksi de zuhur edebilir; dedi.

— Pek zayıf!.. Niçin bu büyük tehlikeyi göze almalı? Tec-

rübeyi çok nazik bir sahada, hayat memat denilebilecek bir çerçeve içinde inkişaf ettirmek çılgınlık olur.. Bunu yapmıyacağınızdan emin olmak isterim...

— !!!...

Aralarında derin ve uzun bir sükût oldu. Çocukta kararsız ve asabî bir hal göze çarpmağa başlamıştı.

Birdenbire:

— Lâkin, çalışmak için kuvvet ve enerjiye malik değilim, dedi.

Bu sözler muhatabında anî bir fikir uyandırdı ki, adam gözlerinde bir muvaffakiyet ışığı parıldayarak:

— Sana muhtaç olduğun kuvvet ve enerjiyi bağışlıyacak bir şey vereceğim, diye mukabele etti. Bu, takip etmek tasavvurunda bulunduğun yoldan yürümüş birinin hatıratıdır. Onları okursan, kararından severek döneceğinden eminim!..

Çocuk biraz hayrete düştü. Sonra gülümsedi:

— Çok teşekkür ederim beyefendi, dedi. Alâkanıza ve iyiliğinize karşı minnettarlık duyuyorum. Yalnız bu hatırata ne zaman malik olacağım?

— Yarın akşam!

. . . .

Ertesi akşam, aynı yerde, genç mektepliye meçhul hamisi bir paket vermişti. Dedi ki:

— Haylazlığının ıstırabını bütün ömrünce çeken adam, hikâyesini sızlanış kadar içli bir lisanla anlatmıştır. Bunları dikkatle okumanı isterim. Temiz yürekli ve müstesna yaradılışta olduğunu anladığım için, sana saadeti çabuk ve zahmetsiz mal etmek arzusuna düştüm. Mevzu, başka sahalarda da inkişaf ediyor. Netice itibarile bu külliyat sana çok faydalı olacaktır. Okuyup bitirdikten sonra görüşürüz oğlum!.

Çocuk teşekkür ederek ayrıldı. Koşarak evine geldi, odasına kapandı. Küçük yazı masasının üstünde paketi açtı ve büyük bir dikkatle okumağa başladı:

(Bu yazılarımı, yüzünü bir kere bile görmediğim anneme ithaf ediyorum.)

— I —

"Zülâl, beni hayatına mal ettiğin sıralarda, teyzemin dünyaya gelen kızıdır. Onu da benim gibi görmedin, bilmiyorsun anne!.

Biz aynı yalıda, bir arada büyüdük, aynı ilk mektepde okuduk. Sonra, tahsil yollarımız bizi biribirimizden ayırdı.

Hiç geçinemezdik.. Kıskançlıklarımız bazan dövüşle neticelenirdi. Fakat, bu haller arasında, yaşımla beraber artan bir muhabbetle ona bağlanmakta idim. O kadar ki, attığım her adımda, kendimi bu bağın çemberi içinde buluyordum.

Babam beni bir Fransız mektebine yazdırmıştı. Çalışkandım. Zekâm, akranlarımınkinden üstündü. Buna rağmen, beni hayal âleminden ayıran derslerim, omuzlarıma ağır bir yük gibi abanıyor ve, bu kuru, matematik didinmeden hiç zevk duymuyordum.

Zülâle olan düşkünlüğümle beraber, yaşımla uygun olmıyan birtakım ciddî eserler de okuyordum ki, bunlar şuurumu hırpalıyor, ruhumda garip istihaleler yaratıyordu.

Yorgun düşüyordum. Sebepsiz gülüyor, sebepsiz ağlıyor, krize benziyen hiddet, isyan, yahut neş'e halleri geçiriyordum.

Bu haller tedricen arttığı için, aile içinde ehemmiyetle karşılanmadı. Babam beni ayda bir görüyor, sıhhatimle hiç alâkadar olmuyordu. Teyzem, büyüdükçe huysuz ve çetin olduğumu ileri sürerek hoşnutsuzluk bile gösteriyordu. Biraz insaflı olan Zülâldi. Fakat o da bazan kızıyor, bezgin bir tavırla yakasını silkip:

— Aman, delinin birisin!. Seninle uğraşmak mesele!. diyordu.

Bir acıyanım, bir candan dostum bulunmadığına müteessiftim. Kedi yavrularını tekmeliyor, kurbağaları taşlarla ezerek eğleniyordum. Bu benim, insanlara olan hıncımın tezahürü idi.

Fransız mektebine girdiğimin beşinci senesi, tifoya yakalanarak imtihanlara giremedim ve sınıfta kaldım. Bu vak'a tahsile veda etmek için verdiğim kararın âmili olmuştu.

Bir çılgınlık yaptığımın, hayatımın ziyana uğramasına kalkıştığımın farkına varmadan mektepten uzaklaştım.

Babam biraz kızmıştı. Fakat, artık büyüdüğümü ve aklımın herşeye erdiğini ileri sürerek: "Ne yaparsan yap!,, cevabile sözü kesti. Teyzem nasihat etmeğe kalkışmıştı. Sözlerini dinlerken, hayalimden mektep kitaplarım kafile halinde geçiyor, gözlerimin önünde, tarihin hiyeroglife benzeyen satırları, nefret ettiğim riyaziyenin kara bulut halinde rakamları uçuşuyordu. Kat'i bir ısrarla:

— Bu kadar elverir... Fazlasını yapamam! diyordum.

Artık benim için boş ve avare bir hayat başlamıştı. Bu halimden kimse memnun bulunmuyor herkes beni hor görüyordu.

Çok müteessirdim. Ruhumdaki, daima en yükseklere çıkmak, kimsenin erişemiyeceği emellere varmak iştiyakına rağmen hayatın bu sönük ve esassız ceryanına kapılmam, gururuma ve yaşama isteğime ağır bir darbe indiriyordu.

Fakat, kırılan ümitlerimi yenilemek, tekrar tahsile dönmek elimde değildi. Hislerim beni çalışmaktan mennediyor, ziyan olan istikbalimi tekrar kazanmak arzuları, içimi dolduran hayal kasırgasının önünde darma dağın oluyordu.

Zülâlin, hayatımda oynadığı rolden haberi yoktu. Zaten, Kollejde leyli olduğu için kendisini seyrek görüyor ve hemen hiç yanına sokulmuyordum. Biribirimizden bu uzak yaşayış, zamanla aramızdaki geçimsizlikleri de ortadan kaldırmıştı. Bana acıyor, biraz da ehemmiyet vermiyordu. Bu halden muğber olmakla beraber, kendimi ve mevkiimi bildiğim için katlanıyordum.

Askerlik çağıma kadar bu başıboş ve avare hayat devam etti. Fakat okumak iptilâsından kendimi kurtaramamıştım. Gece gündüz elime geçirdiğim edebî eserleri devrediyor, kitapcılardan kira ile roman kaldırıyordum.

Teyzem bir kaç kere, bu kitaplarla yorduğum kafamı niçin derslerime hasretmediğimi bir mesele halinde ortaya koymuştu.

Fakat benden aldığı kayıtsız ve kestirme cevaplar üzerine ileri gitmekten vazgeçti.

Şubeden çağırıldığım gün hem sevinç, hem keder duymuştum. Seviniyordum; çünkü bir müddet için sığıntı yaşamaktan kurtulacaktım. Kederleniyordum; çünkü Zülâlden uzak kalacaktım! Vakıâ birbirimizi haftada bir kere görüyorduk. Fakat, tatillerde beraberdik. Bütün sene, yaz aylarını sabırsızlıkla bekleyor, aynı çatı altında yaşamaktan ve onu gözlerimle sevmekten saadet duyuyordum. Ah bu iki yıl askerliğin hasreti! Tuzlada bulunduğum ve arada sırada yalıya geldiğim halde, gönlümde sanki bir volkan vardı. Bütün günlerimi ve gecelerimi onu düşünmekle geçiriyor, rüyalarımda onu görüyordum.

Bir çok mektuplar yazdım. Fakat hiçbirini göndermeğe cesaret edemedim. Bunlar baştan başa hasret ve ıstırap feryatlarıydı ki, onu şaşırtacak ve belki de güldürecekti.

Bu iki yılın başlıca hâdisesi, Zülâlin Kolleji bitirmesi oldu. Memnuniyetime zayıf bir gıpta karışmış ve bu hisler beni pek ziyade hırpalamıştı. Niçin ve neye üzüldüğümü bilmiyordum. Fakat çok kederli idim.

Mektepte yapılan diploma tevzii merasiminde bulunamamıştım. Fakat, bu vesile ile ona, ilk cür'etkâr mektubumu göndermekten kendimi alamadım. Sevinçli tebriklerimi sıraladıktan sonra dedim ki:

"... Mes'ut bir gününe şahadet edememenin ıstırabı gönlüme dolarken, bu gibi ıstırapları benimsemenin tahammülüne alışıyorum... Düşüncelerimi sana hasretmek tatlı oluyor; fakat acı ile o kadar yuğurulmuşum ki, bu tatlılığı yadırgıyorum...„

Zülâlin bu mektubuma cevabı havadan sudan olmakla beraber, şu garip cümle ile bitiyordu:

"... Istırabının büyüklüğünü anlıyorum ve sana acıyor, seni düşünüyorum...„

Beni çok meşgul eden ve buselerimle sararan bu satırlar, onun hitaplarının tek düğümü olarak kaldı. Istırabımın çeşnisini anlamış mıydı?.. Yoksa, bunu sadece haylazlığımdan duyduğum esefe mi vermişti?.. Bilmiyorum... Fakat ikinci ihtimal bana daha yakın görünüyordu. Nitekim terhisimden sonra yalı-

ya döndüğüm zaman tahminimde yanılmamış olduğumu tamamile anladım. Beni bir akşamın alaca karanlığında bahçede karşılamıştı. Gayet samimî konuşuyor, bir sürü sual soruyordu. Hareketlerinin fütursuz lâübaliliği ümitlerimi o derece kökünden sarsmıştı ki;bir dilsiz gibi susuyor, dalgın bir meyusiyet içinde yüzüne bakıyordum.

Dönüşümün haftası olan bir cuma günü, Zülâlin bir kaç arkadaşı geldi. Kâh bahçede, kâh içeride oturdular. Ben odamda idim.

Geç vakit, arka kapıdan rıhtıma çıktım. Bu sırada misafirler gidiyorlardı. Zülâlin onları selâmetliyen sesini uzaktan duyuyor, şakalaşmalarını, gülüşmelerini işitiyordum.

Bahçe kapısının gıcırtı ile kapandığını ve Zülâlin bir hava mırıldanarak köşke yaklaştığını hissedince, hemen, bahçeyi rıhtımdan ayıran parmaklığı dolaştım ve önüne çıktım.

Beni görünce durmuştu. Yüzüme öfkeli bir nazarla bakarak:

— Nerede idin? dedi.

— Odamda! diye cevap verdim.

— Niçin yanımıza gelmedin?

— Yanınıza mı? Arkadaşlarının yanına mı?..

— Evet!..

— Şimdiye kadar böyle bir şey âdet etmediğim için hatırıma bile getirmedim...

— Eski âdetlerin sence pek mukaddestir. Fakat biraz yenilik öğrenmelisin!..

Yürümek istedi. Sonra vazgeçerek:

— Gel, şurada biraz oturalım, dedi.

Gösterdiği yer, rıhtıma yakın konmuş bir tahta kanepe idi. O tarafa doğru yürüdük ve yanyana oturduk.

Güneş batmıştı. Denizin üstünde kızıl bir esmerlik titriyor, karşı sahil, menekşe rengi bir buğu altında siliniyordu.

Bir müddet sessiz durduktan sonra bana döndü:

— Şimdi ne yapmak fikrindesin? dedi.

Şaşırarak:

— Ne gibi? dedim.

— Yani, hep böyle boş ve avare mi yaşayacaksın?

Bütün kanımın başıma hücum ettiğini hissettim. Bu sual bana doğrudan doğruya "seni daha ne kadar zaman besliyeceğiz?„ demek değil miydi?

— Elbet bir iş bulacağım, dedim.

— Fakat teşebbüs etmiyorsun...

— Biraz dinlenmiyeyim mi?

— Dinlen!. Fakat aylarca değil!.

Artık gururum baş kaldırmıştı. Dik bir sesle:

— Size daima şükrana borçluyum, dedim. Hakkımda gösterdiğiniz fedakârlıklar hiçbir şeyle ödenemez. Teyzemin sayesinde bugüne eriştim. Fakat, artık çok geldiğimi ihtar etmemeliydin!.. Ben bunu idrakte gecikmiyecektim...

Birden telâşa düşer gibi oldu. Gülmeğe çalışarak:

— Çok yanlış anladın Nejad!. dedi.

— Doğru bir sözü niçin yanlış anlayayım?..

— Evet, yanlış!.. Bunu demek istemedim. Seninle samimî bir hasbihal yapmak fikrindeydim...

— Ben de çok samimî olarak seni temin ediyorum ki, pek yakında üstünüzdeki yükümü hafifleteceğim...

Ayağa kalktım. Tekrar oturtmak için kolumdan çekti. Fakat mukavemet ettim ve yürüdüm.

Zülâl bu kadar küçülmemeliydi. Hayatını, istikbalini mahvettiği adama, yediği ekmeğin hesabını sormamalıydı!..

Merdivenleri koşarak çıkarken gözyaşlarımı tutamıyordum. Akşamın gölgeleri dolmuş olan odama girdim; yatağıma kapandım ve gönlümün bütün yeisi, bütün acısı ve bütün isyanile ağladım, ağladım...

— 2 —

O gecenin sabahında erkenden İstanbula inmiştim. Babamın çok aziz bir iki ahpabı vardı ki, bunlar beni evlât gibi sevdiklerinden, belki bir tavsiyede, yahut daha ileri bir iyilikte bulunabilirlerdi.

Halbuki yanılmışım!. Bu ziyaretlerden kazancım, bir iki boş vaâd ve kuru teselliden ibaret kaldı.

Adımlarım geri giderek ağır ağır dönüyor, meyusiyetimden gözlerim buğulu köprüye yaklaşıyordum.

Koluma biri dokundu. Başımı çevirince, uzun boylu, beyaz kostümlü, genç ve çok yakışıklı bir adamın gülerek yüzüme baktığını gördüm.

Bu yüzü ve bu gözleri tanıyacaktım. Muhayyilemi yoklamağa vakit kalmadan o iki kolumu birden tuttu:

— Nejad!.. Beni nasıl olur da tanımazsın? Eski arkadaşını nasıl hatırlamazsın? diye bağırdı.

Birden ellerine sarıldım:

— Tanıdım Namık!.. Tanıdım... Fakat çok değişmişsin. Bu ne şıklık! Bu ne güzellik canım!..

Muntazam beyaz dişlerini göstererek gölüyor; sevinç ve neş'eden yerinde duramıyordu:

— Vallahi ben de önce seni tanımadım... Sen de çok değişmişsin... Ama bir tuhaf olmuşsun... Biraz bozulmuş, zayıflamış gibisin!..

Koluma girdi. Kalabalık arasında hem ilerliyor, hem konuşuyorduk:

— Bu kadar seneden sonra! Ne güzel tesadüf!. diyordu. Biribirimizden ayrıldığımız zaman hemen hemen çocuktuk... Öyle deği mi?..

— Öyle ya!..

— Ne yapıyorsun bakalım? Ne iş tuttun?

— Uzun hikâye!. Evvelâ sen anlat!..

— Ben dört senedir Amerikada idim. Mühendislik tahsil ettim. Çok şükür sekiz aydır da memleketteyim...

— İstanbula mı yerleştin?

— Hayır, Ankaraya!.. İyi bir mevki ve maaş sahibiyim...

— Tebik ederim... Parlak istikbalin için de muvaffakiyetler dilerim...

— Teşekkürler... E haydi sen anlat bakalım!..

Sükût ettiğimi görünce dikkatle yüzüme baktı. Gözlerimdeki elemi farketmiş olmalı ki:

— Müteessir görünüyorsun? Anlıyamıyorum Nejad! dedi.

Gözlerimin yaşarmasından korkarak, başımı çevirdim ve uzaklara bakarak:

— Üzüntülerimin seni de üzmesinden korkarım, dedim.

— O da ne demek?.. Ben yabancın mıyım?. Nen varsa çekinmeden söyle!.. Belki bir teselli veya yardım elimden gelir...

— Peki!. Fakat ayaküstü anlatamam... Bir yerde oturalım.

Geri döndük ve bir muhallebiciye girdik. Masalar tenha idi. Bir köşeye oturduk.

Garip bir asabiyet içinde idim. Ellerim üşüyor, dudaklarım titriyor, başım yanıyordu. Namığa bu bahsi açmak, dertlerimi ve çaresizliğimi anlatmak, bana bir zül görünüyordu. Aramızda uzun bir sessizlik oldu.

Beni dikkatle ve biraz da hayretle süzüyor, şüphesiz başlamamı bekliyordu.

Nihayet dayanamadı. Samimî bir endişe ile dedi ki:

— Hakikaten seni çok bozulmuş gördüm Nejad!. Bu kadar esmer değildin... Galiba yanmışsın!.. Yüzüne yer etmiş bir derin hüzün ve keder var... Hasta mıydın?..

Sadece:

— Hayır!. dedim.

O devam etti:

— Seni çok severdim!.. Sende bir deha vardı. Kimseye benzemiyen bir çocuktun... Hayatta çok yüksek bir mevki tutacağından emindim... Ama bu kadar meyus düşeceğini hiç tahmin etmemiştim... Söyle bana Nejad; üzüntün nedir?..

Derin bir göğüs geçirdim. Acı bir gülümseyişle yüzüne bakarak:

— İşte o ulaşacağıma emin olduğun mevkie ulaşamadığım için üzülüyorum, dedim.

— Nasıl?

— Çok basit!.. Tahsilimi yarım bıraktım...

Hayretten gözleri büyümüştü.

— İnanamıyorum... Mümkün değil, dedi.

— İnan ve imkân gör ki, ben bugün hiç bir baltaya sap olmamış bir adamım!..

— Mektebini bitirmedin mi?..

— Hayır!..

— Niçin?..

— Bir senemi kaybettim... Derslerden birdenbire soğudum... Sonra, ruhum bazı hayallere yem oldu.

— Bir aşka filân mı düştün?..

— Kat'iyyen!... Edebiyata merak sardım.

— Fakat hakikaten kendine yazık etmişsin!... Çünkü sendeki zekâ ve kabiliyet hiç birimizde yoktu... Seni sık sık düşünürdüm. Gönlümde büyük bir yerin mevcuttu. Bazı sözlerin ve hareketlerin beni hâlâ düşündürür... O yaşta bile mütekâmil bir insan gibi idin!..

İçimdeki acıyı terennüm eden bu sözler bana garip bir teselli veriyordu. Sanki belirsiz bir el yaramı sarıyor, gözlerimdeki yaşları kurutuyordu.

Kısa bir sessizlikten sonra dedim ki:

— Bu gün nedamet içindeyim. Fakat neye yarar? Babam kendi havasında idi... Teyzemin nasihatleri bana müessir olmadı. Atiden etraflıca bahseden ve beni yürüdüğüm yanlış yoldan çevirecek sözler söyleyen kimse bulunmadı. Her şeyi benim üstüme bıraktılar. İstikbalimin mes'uliyetini kendime yüklediler. Ne yaparsam yapacaktım... Ve işte yaptım...

Namık hafifçe güldü. Fakat müteessir görünüyordu:

— Kaç senedir ne ile meşgulsün? diye sordu.

— Hiç! Avare dolaştım durdum... Sonra askere aldılar... İki senedir Tuzlada idim.

— Saçlarının böyle kısa kesik bulunmasına şaşıyordum. Şimdi anlaşıldı...

— Evet.. Ve en büyük derdimi artık söylemek sırası geldi: Ben bir iş arıyorum...

Arkadaşım, son cümlemi bir baş hareketile noktaladı. Sonra arkasına yaslanarak bir müddet düşündü.

Şifa umar gibi yüzüne bakıyordum. Gönlümde zayıf bir ümit uyanmış, ölgün maneviyetim belirsiz bir heyecanla dirilmişti.

Birdenbie doğruldu. Kollarını masaya dayayarak:

— Nasıl bir iş yapabilirsin? diye sordu.

— Ne olursa, dedim. Elverir ki çabuk olsun!..

— Niçin bu derece acele ediyorsun?..

— Teyzeme fazla yük olmak istemiyorum...

— Şimdiye kadar nasıl yaşadın?. Baban yardım etmiyor mu?..

— Mektepden ayrıldığım gündenberi üvey kardeşlerimden başka evlâd tanımıyor.

— Bu fena!.. Lâkin sen teyzene herhalde fazla gelmezsin.

— Beni sever... Sevgisini bundan ziyade suiistimal etmeği doğru bulmuyorum...

— Canım, böyle düşünmemelisin... Sana fazlalığını ima eden bir harekette bulundu mu?..

— Hayır!..

Bu "hayır,, dudaklarımdan pek zayıf çıktı. Gözlerimin önünde Zülâlin ciddî bakışları vardı. "Hep böyle boş ve avare mi yaşıyacaksın?,, dediğini tekrar duyar gibi oluyordum.

Sönük bir sesle:

— Fakat bir gün böyle bir hal vâki olabilir, dedim.

— Kuruntu ediyorsun, dedi. Maamafih üzülme!.. Eniştem " . . . ,, şirketinde direktördür. Sana münasip bir iş vereceğini zannederim...

Yüreğime su serpilmiş gibi ferahladım. Namığa minnetle, muhabbetle bakıyordum.

Çekingen bir tavırla:

— Peki, ne zaman haber alabilirim? diye sordum.

— Bir iki gün içinde! Gene Büyükderedeki yalıda oturuyorsunuz değil mi?..

— Evet!..

— O halde ben gelir, neticeyi bildiririm.

Arkadaşımın elini kuvvetle sıkarak uzun uzun teşekkürler ettim.

Caddeye çıktığımız zaman akşam oluyordu. Parlak, sakin bir akşam!.. Etrafımdaki her şey bana güzel görünüyor, her renkte bir şeffaflık farkediyordum.

Saadetin ümidi bile insanları bambaşka yapıyor; gönülde, dimağda, görüşte, işitişte, velhasıl her şeyde büyük bir değişiklik oluyor.

Yalıya neş'eli dönmüştüm. Bahçeyi sür'atle geçip içeri girdim.

Zülâl merdiven başında ayakta duruyordu. Beni görünce telâşlı bir hareket yaptı. Yanıma gelmek için basamakları ikişer ikişer atlıyarak:

— Nerede kaldın bu kadar? Sana bir telgraf var; dedi.

Hayretle yüzüne bakıyordum. İnanmadığımı farkedince daha ciddî ilâve etti:

— Üvey annen çekmiş!. Baban çok hasta imiş... Hemen gideceksin!.

Gayriihtiyarî omuzlarımı silktim. Gülümsedi:

— Mutlaka gitmelisin Nejad! Seni istemiş!.

— Bugün mü hatırına gelmişim?..

— Haklısın! Fakat babandır!.

Birlikte teyzemin odasına girdik. Ortadaki masanın üstünde bir telgraf duruyordu. Benden evvel koşup aldı ve açarak uzattı. İçinde şu satırlar vardı:

"Baban çok hasta. Seni istiyor. Hemen gel.

Nedime

Teyzem can sıkıntımı farketmişti. Yumuşak bir sesle dedi ki:

— Sen bir vazife yapmış olacaksın Nejad!. Bu vazife seni küçültecek değildir.

— Evet!. Fakat gücüme gidiyor..

— Gitmesin!..

Bir an düşündüm. Vaktin gecikmiş oluşu ve orada gece kalmak ihtimalinin kuvvetli bulunuşu beni kararsız bırakıyordu.

Nihayet çaresiz:

— Pekâlâ! dedim.

Ve tekrar şapkamı giyip vapura koştum.

Babam Beşiktaşta, üvey annemin evinde oturuyordu. İki üvey kız kardeşimden büyüğü Nebahat on iki, küçüğü Nük-

het dokuz yaşlarında idiler. İkisi de civardaki ilk mekteplerden birine gidiyorlardı.

Bana kapıyı üvey annem açtı. Ortalık tamamile karardığı için elinde bir lâmba tutuyordu. Beni görünce bir sevinç nidası çıkararak:

— Geldin mi?.. İyi ettin!.. Çabuk yukarı çık!.. dedi.

Uzattığı elini öptüm ve merdivene doğruldum. Arkamdan gelerek bana aydınlık gösteriyordu.

İki kattan ibaret olan küçük evin üst sofasına çıkınca, karşı taraftaki büyük odanın kapısını aralık gördüm. Babam bu odada yatıyordu.

İçeri girince onu karyolasında dalgın buldum. Geldiğimi farketmediği, yüzünde hiç bir hareket hasıl olmamasından anlaşılıyordu.

Yanına yaklaştım. Yüzü küçülmüş ve kararmıştı. Askerlik müddetim içinde onu hiç görmemiştim.

Gönlüme dolan bir acı ve biraz da özleyiş hissile üzerine eğildim ve çok yavaş bir sesle:

— Baba!.. dedim.

Bakışlarında bir değişiklik oldu; kaşları oynadı. Dudaklarında bir kımıldanış vardı.

— Nejad! .

Diye mırıldandı.

Üvey annem lâmbayı karyolanın başucundaki etajerin üstüne koymuştu. Arkamızda ayakta duruyor, şüphesiz bize bakıyordu.

Kardeşlerim meydanda değildiler.

Babam yorganın üstünde duran elini bana doğru uzattı. Sönük bir söyleyişle:

— Otur!.. dedi.

Eli ateş içindeydi. Gönlümdeki ezgin merhamet gittikçe büyüyor, nedamet, hınç, iğbirar gibi birtakım zıd duyguların tesirinde bunalıyordum.

Babam benim için çok kalbsiz davranmıştı. Beni unutmuş, ihmal etmişti. Kendisinden hiçbir nüvaziş ve muhabbet görmemiştim. Çocukluğuma ait günleri hayal meyal hatırla-

masam, bir baba ve evlâd olduğumuza inanacağım gelmiyordu.

Düşüncelerimi, sesi dağıttı. Elimi hafif hafif sıkarak dedi ki:

— Sana karşı çok haksız davrandığımı biliyorum Nejad!. Fakat niçin böyle yaptığımı kendim de anlamadığıma inan!.. Sen ilk evlâdımdın.. Bana ilk karımın yadigârı idin. Seni severdim ve severim de... Lâkin, dünyada sezilemiyen, mahiyeti, mebdei meçhul hakikatler vardır ki, insan bunlara çaresiz tâbi olur. İyilikle fenalığı ayırt edemez. Ben işte bu hakikatlerin esiri idim.

Cevap vermeden, hatta nefes almaktan korkarak derin bir sükût içinde dinliyordum. Gönlümdeki infial okadar büyüktü ki, bu sözler onu nazarımdaki suçlarından kurtaracak yerde, büsbütün müttehim bırakıyordu.

Yalvaran bir bakışla, gözlerime bakarak devam etti:

— Beni affetmelisin! Şu son saatlerimi büyük bir pişmanlığın ıstırabile geçiriyorum.. Söyle Nejad! Biraz konuş ki, düşüncelerini anlıyayım...

Sesimin pürüzlerini belli etmemeğe çalışarak mırıldandım:

— Sizi affetmek haddim olamaz!. Kalbimde bir kırgınlık varsa bile, bu size karşı değil, bahtıma karşıdır. Ben sadece talihsiz bir insanım...

— Haklısın oğlum!.. Annenin ölümü talihsizliğinin başlangıcı idi. Fakat benim ihmalim buna eklenmiyecekti...

— Artık bunlardan bahsetmek faydasız değil mi?..

— Şüphesiz.. Fakat ölmeden affını bekliyorum...

— Ölmiyeceksiniz!.

— Çocukça konuşma Nejad!

İkimiz de sustuk. Üvey annem pencere tarafına geçmiş, derin bir mevusiyet içinde başını sallıyordu.

Babam hakikaten ümidsiz bir halde idi. Yüzünü hümmanın siyahlığı kaplamış, çukura kaçmış fersiz gözlerinde hayatın son titreyişleri kalmıştı.

Uzun süren bir dalgınlıktan sonra tekrar gözlerini yüzü-

me dikti. Sık nefeslerle kalkıp inen göğsü garip bir hırıltı çıkarıyordu. Daha yavaş ve daha bitkin bir sesle:

— Nejad!.. dedi.

Elimi hâlâ ateşli parmaklarile sıkıyor, gözlerime yalvaran, zavallı bakışlarla bakıyordu.

Üzerine eğildim. Boğazıma tıkanan bir hıçkırığı güç tutarak:

— Baba!. Babacığım!. diye mırıldandım.

— Sana bir iki şey söylemek istiyorum. Artık büyüdün... Delikanlı oldun... Yirmi üç yaşındasın, değil mi?..

— Evet!

— Maaşım, kardeşlerinle annene kalacak!.. Sana hiçbir şey, bir küçük irad bile bırakamıyacağım için çok müteessirim.

— ! ! ? ? . .

— Bir iş edinirsin.. Gene teyzenle yaşarsın!..

— ! ! ? ? . .

— Yüzüme böyle acı acı bakma!.. Istırabını pekâlâ anlıyorum... Ben suçluyum... Fakat artık elimden ne gelir?.

— Haklısınız!..

— Gönlün kırık kalmıyacak değil mi?

— Hayır!..

Doğruldum. Gözlerimi perdeliyen yaşlar etrafımı bulanık gösteriyodu.

Babamı hiç, ama hiç affetmiyecektim!..

Üvey annem arkasını dönmüş ağlıyor, zayıf omuzları derin şahiklerle sarsılıyordu.

Hasta gözlerini kapadı; inliyordu. Ayağa kalktım. İşte, bana hayatı veren adam ölüyor, her fani gibi dünyadan elini çekiyordu. Gönlüm acı ile doluydu. Lâkin bütün duygularımın üstünde bir hınç vardı ki, bana o anda, bu felâkete omuz silktirecek kuvvette bulunuyordu.

Üvey anneme yaklaştım. Fısıltı ile:

— Ben artık gideyim! dedim.

Büyük bir hayrete düşmüştü:

— Gidecek misin? Şimdi mi?..

— Evet!..

— Babanı bu halde mi bırakacaksın?.. Ölüyor...

— Kalırsam yaşıyacak mı?..

— Kalpsiz ve hiyanetsin Nejad!..

— Bu vasıflar babamın miraslarıdır. Bana bıraktığı yegâne miraslar!..

— Baban seni daima severdi... Fakat sen onu hiç sevmedin!..

Birdenbire bütün kanım başıma çıktı. Babamla aramızda kapanmaz uçurumlar açan, bu kadının vücudü değil miydi?..

— Kader insafsız davranmasaydı, birbirimizi çok daha fazla sevebilirdik, dedim.

Sözlerimin manasını anlamamış göründü. Kapıya doğru yürüyerek:

— Kal! Gitme! dedi. Bizi yalnız bırakma!..

O çıkınca tekrar hastanın yanına dönmüştüm. Gece tamamile çökmüş, sokakların fenerleri yanmıştı. Babam mütemadiyen inliyor, sayıklıyordu.

Odanın ölüm sükûtu içinde, kollarım göğsümde kavuşmuş olarak ne kadar ayakta kaldım, bilmiyorum. Arkamda hafif bir kapı gıcırtısı duyarak başımı çevirdim. İçeriye sessiz ve korkak adımlarla Nebahat girmişti. Ayni tavırla yanıma sokuldu. Gözlerinde endişe, ıstırap ve korku vardı.

Yavaşça kolumu tutarak

— Ağabey.. Babam ölüyor mu?. diye sordu..

Mihanikî bir hareketle elimi kardeşimin saçlarında gezdirdim.

— Hayır yavrum, dedim.

— Annem niçin ağlıyor?.. Sen niçin buradasın?..

— Baban hasta olduğu için..

— Sen de ağlamışsın... Ağlıyorsun ağabey.. Beni aldatıyorsun.

— Hayır!.. Hayır!..

Bu sırada içeriye üvey annemle Nükhet girdiler. Küçük kardeşim annesinin eteğine sarılmıştı. Felâketine ablasından evvel inanmış olacak ki, ağlıyordu.

Bu satırları yazarken, o anın acıla:ı yeniden gönlüme do-

luyor... Her şeye rağmen, ölen babamdı. Bütün metanetim tesirsiz kalıyor ve gözlerimden yaşların sızmasına mâni olamıyordum.

Dördümüz de yatağın başına toplandık. Nebahat bana, Nükhet annesine sokulmuş olduğu halde ağlaşarak dakikaları saydık.

Babam bir daha konuşmadı. Yalnız son bir defa gözlerini araladı; yüzüme sabit nazarlarla baktı... Ve ebedî uykusuna daldı...

Bundan gerisini bir sıkıntılı rüya gibi hatırlıyorum. Sabaha kadar, isli bir lâmba ile aydınlanan odada, kirpiklerimi kırpmadan ölüyü bekledim. Ve gündüz, babama aid son vazifelerimi tamamladım.

Üvey annem gözyaşları arasında dua ediyor:

— Nejad! Burada bulunmasaydın, şaşırıp kalacaktım. Allah senden razı olsun! diyordu.

Babamı toprağa verdikten sonra, hemen kendimi vapura atmış ve yalıya dönmüştüm. Vakit ikindiden sonra idi. Güneş, bir bulut kümesinin arkasından bazan görünüp bazan kayboluyor, oldukça sert bir rüzgâr esiyordu.

Bahçeyi meyus bir halde, ağır adımlarla geçiyordum ki, arkamdan Zülâlin seslendiğini duydum.

Omuzlarına ice bir ceket almış, elindeki iri bahçe makasile gül kesiyordu.

— Gel bakalım, dedi. Ne haber var?

Yanına yaklaştım. Dalgın bir hüzünle yüzüne bakıyor ve susuyordum.

Doğruldu. Makası ve gül demetini tutan ellerini yanına salıvererek dikkatle beni süzdü:

— Ne oldu?.. Niçin bir hoşsun?.

Sakin bir sesle ona her şeyi anlattım.

Beni müteessir bir hal içinde dinledikten sonra:

— Üzülme! dedi. Ne yapalım? Ömrü bu kadarmış!

— Hayır, üzülmüyorum!..

Hafifçe gülümsedi ve tekrar işine koyuldu. Verdiğim cevabın yalan olduğu aşikârdı.

Yanından ayrılmadım. Ellerinin hareketlerine bakıyordum.

Bu hal, aramızdaki gamlı havayı dağıtmak için muhtaç olduğumuz zaman doluncıya kadar sürdü.

Uzaklardaki güllere uzanmak için zahmet çekiyor ve yorgun bir halle titizleniyordu.

—Sana yardım edeyim mi?.. dedim..

Başını salladı:

— Hayır!.. Ben eğleniyorum...

— Fakat dikenler ellerini yırtıyor...

— Zararlı şekilde değil!..

İtirazını dinlemedim; zorla makası elinden aldım. O, dağınık demeti düzeltmek için uğraşırken yüzünü buruşturuyor, çizilmiş, yırtılmış parmaklarından sızan kanları uğuşturuyordu.

Gönlümdeki bütün hüznü dağıtıveren garip bir heyecan geçiriyordum. Zülâl ile şu anda biribirimize o kadar sokulmuş ve o kadar yakındık ki, etrafımızı çeviren güllerden ziyade onun havasına bürünmüştüm.

Hiç koku sürünmezdi. Fakat daima teninden elbiselerine ve elbiselerinden genzime sızan bir bahar kokusu taşırdı. Bazan belli etmeden yüzümü ona yaklaştırır ve bu baharı ruhuma sindirmeğe çalışırdım. Gene öyle yapıyor; eğilip doğruldukça, başımı omuzuna, göğsüne meylettirip derin nefesler alıyordum.

Bu akşam yüzü durgundu. Neş'e kaynağı olan güzel gözlerinde belirsiz bir melâl dolaşıyordu.

Bu hali ona, benim kara haberim mi vermişti acaba?.

Bu düşüncemi uzatmağa meydan kalmadı. Birdenbire dedi ki:

— Nejad!.. Sana söylemeyi unuttum... Bugün bir arkadaşın geldi....

Hemen dikkat kesilmiştim:

— Kim?. diye sordum.

— Kendisini "Mühendis Namık,, diye takdim etti..

— Ne söyledi?..

— Seni muhakkak görmesi lâzım geldiğini... Evde bulamayınca canı sıkıldı. Yarım saat kadar bahçede oturup bekledi. Sonra başka birgün tekrar geleceğini söyliyerek çıkıp gitti...

Namığın, hakkımda gösterdiği bu yakın alâka beni çok mütehassis etmişti. Vâdini bir gün bile ihmal etmeden yerine getirmesi, unutulmaz bir iyilikti. Zülâle bu hususta bir şey çıtlatıp çıtlatmadığını merak ediyordum. Onu biraz kurcalamak için:

— Bahçede yalnız mı oturdu? diye sordum.

— Hayır!.. Ben beraberdim...

— Ziyaretinin sebebinden bir nebze olsun bahsetmedi mi?...

— Etmedi... Tabiî ben de bir şey sormadım..

Biraz ferahlamıştım.

Bir müddet sustuk. Sonra o, önüne bakarak devam etti:

— Çok nazik bir genç!.. Doğrusu senin böyle arkadaşların olmasına şaşıyorum...

Yüzüne acı bir bakış fırlattım.

Omuzlarını kaldırarak asabî bir halle güldü, güldü. Sonra biraz daha yanıma sokularak:

— Darılma, dedi. Ne bileyim?.. Ben seni daima böyle basit ve haylâz görürüm... Arkadaşlarını da böyle düşünürüm...

— Hakkımda zalim olan yalnız sen değilsin! diye mırıldandım.

— Hatâlı telâkkilerin pek boldur Nejad!.

— Telâkkilerimde asla yanılmam Zülâl!.

Gönlüme dolan büyük öfkeye, belki biraz da kıskançlık karışıktı. Namıkla onu, karşı karşıya oturmuş, tatlı bir sohbete dalmış olarak gözümün önüne getiriyordum.

Arkadaşımın güzel ve sevimli hali herhalde Zülâlde iyi bir tesir bırakmıştı. Gönlümde düğümlenen şüphenin çözülmesi için onun biraz daha konuşmasını, ve içimi ferahlatacak birkaç söz söylemesini bekledim. Konuşmakta gecikmedi. Lâkin her kelimesi sivri bir diken gibi kalbime batan bu sözler, şüphemin ağır bir ıstırap halinde gönlüme yerleşmesinden başka bir şeye yaramadı.

Beni bir çocuk, bir çocuktan da küçük, ehemmiyetsiz bir varlık görerek, her zamanki fütursuz halile soruyordu:

— Fransız mektebinde ayni sınıfta mı okudunuz?..

Bu suale, yüzüm hiç gülmeden ve onun yüzüne bakmadan cevap verdim:

— Bir sene kadar... Sonra o mektepden çıktı ve bir daha kendisinden haber alamadım..

— Arkadaşlığınız ne nisbette idi?..

— Çok sevişir ve anlaşırdık...

Zülâl biraz manalı gülümsedi. Dudaklarında bir kelime kıpırdıyor, fakat söyliyemiyordu.

Tam bu sırada, teyzemin emektar aşçısı Esved kalfanın sesi duyuldu. Pencereden uzanmış avazı çıktığı kadar:

— Kuçuk hanum!.. Telefonu çalıyo!. diye bağırıyordu.

Zülâl telâşlı bir hareket yaptı. Elindeki buketi evvelâ benim elime tutuşturmak istedi; sonra vazgeçti. Dikenlere eteklerini takmamak için toplıyarak:

— Artık yetişir Nejad!.. Sen de içeri gel!. dedi ve sür'atle yalıya doğru koşmağa başladı. Bir tarafım yaralı gibi halsiz ve mecalsiz orada kalmıştım. Dizlerime bir kesiklik yayılıyor, nefesimi daraltan büyük bir ateş, ezgin bir ıstırapla göğsümü yakıyordu.

Ben muhakkak ki sadece bahtsız değilim. Ayni zamanda bir budala, bir divaneyim!..

— 3 —

Aradan iki gün geçti. Dün odamda kitab okuyordum Esved kalfa kapıdan başını uzatarak:

— Kuçuk Bey... Bir erkek misafiri geldi. Aşaki salonda!. dedi ve çekildi.

Kitabı bir tarafa atarak hemen koştum. Gelenin kim olduğunu tahmin ettiğim için heyecan içinde:

— Yarabbi! İnşallah hayırlı bir haber getirmiştir; diyordum.

Salona girdiğim zaman, Namığı bir koltuğa gömülmüş buldum.

Beni görünce gülerek ayağa kalktı. Elimi kuvvetle sıkarak:

— Ne ise seni bu sefer ele geçirebildim! dedi.

Ayni samimiyetle mukabele ettim:

— İyiliğine ve alâkana çok teşekkür ederim dostum!.. Beni adeta mahcup ettin!..

— Ne demek?.. Sen benim kardeşimsin!. Sıkıntılı bir gününde sana iyilik edemezsem, ne zaman ederim?...

Karşılıklı oturduk.

Vakit sabahtı. Güneş denizin sathındaki mevceleri yaldızlıyor; bahçede, ağaçların yaprakları arasında kuşlar cıvıldaşıyordu.

Namık yüzüme memnun bir gülümseyişle bakarak:

— Sana iyi bir haber getirdim. dedi. Lâkin bunu bir müjde de saymak istemiyorum. Çünkü küçük bir iş; sana lâyık olmıyan; yahut iktidarın karşısında oyuncak mahiyetinde kalacak bir vazife!..

— Nedir? diye sordum.

— Telefon memurluğu!.. Maaş kırk lira! Eniştem söz verdi. Bir kere şirkete girsin... İlerisi kolay.. Daima santralda kalacak değil, dedi

Sevincden bütün vücudüm sarsıldı. Kendimi tutmasam boynuna atılıp yanakarını öpecektim. Gözlerimin bütün minneti ve sevgisile ona bakarak:

— Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum, dedim. Bu iyiliğini hiç, ama hiç unutmıyacağım Namık!..

— Bir şey değil Nejad!.. Daha iyi bir iş olmasını arzu ederdim...

— Daha ne olsun?..

— Hayır, hayır!.. Maamafih ilerisinde ümid var. İktidarını takdir edeceklerinden eminim. Enişteme senden uzun uzun bahsettim...

— Kendisini ne zaman görebileceğim?..

— Ne zaman istersen!.. Meselâ yarın!...

— Şirkette mi?..

— Evet!.. Ben onunla her şeyi görüştüm.... Bir senin muvafakatin kaldı!..

Namık, bundan sonra bahsi değiştirmek maksadile dedi ki:

— Ben bir ay kadar izinliyim... İznimin birkaç günü gitti... Ankaraya dönmeden seni sık sık göreceğimi umuyorum... Tesadüfümüz ne kadar iyi oldu değil mi Nejad?.. Bir candan arkadaşa çok muhtacdım.

Bu sözlere verecek cevap araştırıyor, lâkin bulamadan, sadece gözlerine gönlümün olanca sevgisi ve samimiyetile bakarak başımı sallıyordum.

Biraz şuradan buradan konuştuk. Bana mesleğinden ve yeni arkadaşlarından bahsetti.

Fakat sık sık kapıya bakıyordu. Bu hareketi bütün dikkatimi iade etti. Namık, şüphesiz Zülâli bekliyordu.

Sezişimi belli etmedim. Ve evvelâ onun bu bahse yaklaşmasını bekledim.

Çok geçmedi. Arkadaşım çekingen bir tavırla:

— Geçen gün geldiğim zaman teyzezaden beni çok nazik karşıladı, dedi. Bugün evde değil galiba?..

Gülümsemekten kendimi alamadım:

— Geldiğini duymamıştır, dedim. Müsaade et de haber vereyim!..

Ve cevabını beklemeden dışarı çıktım.

Zülâl odasında idi. Kapısını açık bulduğum için hemen içeri girdim. Büyük bir göz açmış, çamaşırlarını yerleştiriyordu. Beni görünce doğruldu. Biraz şaşkın:

— Ne var?.. diye sordu..

— Duymadın mı?..

— Neyi?..

— Misafir geldiğini!..

— Kim geldi?..

— Namık!...

Bir an düşündü. Yüzüme bir tuhaf bakıyordu. Başını sallıyarak:

— Peki, geliyorum, dedi.

Yavaş yavaş geri çekildim.

Garip bir hisle gülüyordum. Fakat bu gülüş yalnız dudaklarımı geriyor, gönlümde bir ıstırap düğümleniyordu

On dakika sonra, salonun kapısında görünmüştü. İkimiz de başlarımızı ondan tarafa çevirdik ve ayağa kalktık.

Kolejvari giyinmişti. Beyaz bir ipek blûz ve lâcivert etek.. Güzel yüzünü çerçeveliyen parlak siyah saçları itina ile taranmış, yanaklarından ve dudaklarından taze bir pembelik uçuyor; çalâk endamı, muntazam bacaklarının çevik hareketleri-le sıçramayı andıran ahenkli bir yürüyüş hasıl ediyordu.

Karşısında hürmetle eğilen Namığa elini verdi ve pencerenin yanına tesadüf eden bir koltuğa oturdu. Tavırları serbest ve samimî idi:

— Geldiğinizi Nejad haber verdi Beyefendi, dedi. Odamda idim... Hiç duymamışım...

Namık, yüzünde uçuşan kızıllıklara rağmen sakin konuşuyordu.

— Lûtfettiniz efendim... Huzurunuz şeref bahşediyor...

Zülâle dönerek dedim ki:

— Sana bir müjdem var!.. Yarın ". . . ., şirketinde yeni vazifeme başlıyorum.

Ayni zamanda, gözlerine işleyici bir bakışla baktım. Bu bakıştaki zafer ışığını farketti; kirpiklerini kırpıştırdı ve büyük bir soğukkanlılıkla beni tebrik etti.

Hoşlanmadığım bir sohbet başlamıştı. Mektep hayatına ait hâtıralar naklediliyor; cemiyet hayatında kadınla erkeğin hukuku mevzuu bahsoluyordu.

Yavaş yavaş kendimden ve muhitimden uzaklaşmağa başlamıştım. Dalıyordum... Fakat gözlerim, üzerinde bu sabah bir başkalık, fazla bir güzellik taşıyan Zülâlde idi.

Evet, yüzündeki manalı çizgiler artmış, bakışları ateşlenmiş, sesine çok tatlı bir âhenk karışmıştı.

Bir aralık, kollarını koltuğun kenarlarına dayayıp kendisini büzer gibi içeri çekti. Ve o esnada bakışlarım, aralanan yakasından omuz başına kadar kaydı. İpek kumaştan elenen aydınlık

içinde, göğsünün üst kısmı ile omzu kar kadar beyaz görünüyordu. Kombinezonunun pembe kordelâ askısı da, bu manzaraya rakik, ince bir güzellik eklemekte idi.

O anda içimin yangını o derece artmıştı ki, bir kor halinde olan başımı ona yaklaştırmak, dudaklarımı o beyazlığın üstüne koymak ve bütün ruhumla öpmek, koklamak istiyordum. Ve bana öyle geliyordu ki, o zaman bütün acılarım dinecek, kalbimi kavuran ateş sönecek, gözlerim etrafımı daha aydınlık ve daha net seçebilecek!..

Bu hâzlı tahayyül içinde, başımı oturduğum kanepenin arkasına dayamış, hareketsiz kalmıştım.

Birdenbire gürültülü bir kahkaha koptu.

Namık:

— Ne derin daldın Nejad! diyordu. Neler düşünüyorsun?..

— Hiç! diye güldüm. Yorgunluk!.

— Yorgunluk mu? Vallahi ömürsün!.

Ve, Zülâle dönerek ilâve etti:

— Nejad galiba bu dalgınlığı sonradan âdet etmiş... Mektepte iken böyle olduğunu hatırlamıyorum...

Zülâl gülerek beni süzüyordu:

— Unutmuş olacaksınız. dedi. Çocukluğunda da garip bir hali vardı... İnsana daima düşünüyor hissini verirdi...

— Amma bu şekilde değildi...

— Zamanla artıyor...

İçimde tatlı bir rüyada iken uyandırılan bir insanın kırgın ve perişan sersemliği vardı. Tekrar uykuya dalmak, o rüyayı tekrar görmek istiyordum. Bu hal, Namık gidinciye kadar devam etti.

Arkadaşım, işimin neticesini anlamak üzere ertesi akşam bir yerde buluşmamız için benden söz almıştı...

— 4 —

Ertesi gün erkenden şirkete giderek Namığın eniştesini gördüm. Nazik bir adamdı; beni çok iyi karşıladı ve, kayınbiraderinin hakkımda gösterdiği hüsnü teveccühten pek mem-

nun kaldığını bildirerek derhal vazifeme başlıyabileceğimi söyledi.

Telefon odası, dört duvardan ibaret küçücük bir yerdi. Artık her gün, sabahtan akşama kadar bu dört duvar arasında, fişler, numaralar ve kordonlarla mücehhez telefon ahizesinin önünde yapayalnız oturacaktım.

Bu işi evvelâ sıkıcı buldum. Sonra boş kaldıkça gazete ve kitap okuyabileceğimi düşünerek memnun oldum.

Akşam üzeri Namıkla, kararlaştırdığımız yerde buluşmuştuk. Yüzümü memnun görünce hemen koluma girdi:

— Nasıl?. dedi. Hoşnut kaldığını zannediyorum...

— Evet!. Sana minnettarım...

— Bu sözlere lüzum yok!. Şimdi bir lokantaya girelim... Hem akşam yemeğini yer, hem konuşuruz...

Tereddüt ettim:

— Bana müsaade et!.. Evde yemeğe beklerler...

— Canım şuradan telefon ediver... Karanlığa bile kalacak değilsin... Uzun yaz günleri biraz geç gidersen ne çıkar?

Düşündüğümü ve bir türlü karar veremediğimi görünce usulca ilâve etti:

— Nejat, seninle bugün ciddî mesele üzerinde görüşmek mek istiyorum... Mutlak surette görüşmek istiyorum.

Yalvaran bakışlarla yüzüme bakıyordu.

Hemen irkildim:

— Ha! O başka, dedim. Kendi keyfim için kalamam... Fakat senin bir işin varsa, yapmakta bir dakika tereddüt etmem!..

Bir lokantaya girdik. Evvelâ yalıya telefon ederek yemeğe gelmiyeceğimi bildirdim. Zülâlin şen sesi:

— Gelmiyeceksin ha!. Daha ilk geceden mi?.. Pekâlâ!.. diyordu.

Bu ses kulağımda çınlıyarak masaya oturdum. Namık yemeği ısmarlamıştı. Gelinciye kadar şuradan buradan konuştuk.

Yemeklerimizi yerken arkadaşım birdenbire dedi ki:

— Nejad!. Seninle görüşmek istediğim mesele benim ha-

yatıma taallûk ediyor. Fakat söze nasıl başlıyacağımı bilmiyorum. Öyle garip bir haleti ruhiye içindeyim ki!.

Çatalını bıraktı. Kollarını kavuşturarak devam etti:

— Ben görünüşte mazbut, fakat ruhan serseri bir adamım... Ailemin sıkı terbiyesi yaşama tarzımdaki yolsuzluğu ortadan kaldıramadığı gibi, zannedersem mesleğim de buna karşı koyamıyacak...

İçiyorum, geziyorum, eğleniyorum... Bu, talebeliğimde de böyle idi: şimdi de böyle!... Fakat kendimden hiç memnun değilim.. Beni bu gidişten çekecek, değişik zevklere garkederek, sefahatten kurtaracak bir kuvvet lâzım!..

— Ne gibi?..

— Bunu çok düşündüm... Bazı çareler buldum.

— Bu çareler nelerden ibaret?..

— Başlıcası, evlenmek!..

— ! ! ? ?..

— Evet!. Ancak, şimdiye kadar buna iyice karar verememiştim. Sebep şu idi: Fikrimce bir erkek ya sever evlenir; ya bakılmak için evlenir veyahut ta benim gibi ıslah olmak için evlenir... Üç nevi de kadın vardır:

Okumuş kadın, salon kadını, ev kadını!. Bunlardan birini tercih etmek, diğerlerinden mahrum olmak demektir. Halbuki sonuncu şekil, yani bir erkeğin gözünü, gönlünü dışarıdan alacak, kendine bend edecek, uslandıracak kadın, bu üç nev'in hususiyetlerini tamamen nefsinde toplamış bulunmalıdır ki, rolünde muvaffak olabilsin!.. İşte ben, bu yüzden evlenmeğe karar verememiştim... Böyle bir kadını bulmak, mucize addolunabilirdi... Kaderime rıza göstermek işime gelmedi... Büyüklerimizin dediği gibi, nikâhın kerametine filân aklım ermez... Bizzat aradım... Çok yoruldum... Artık ümidim kalmamıştı. Lâkin.. garip bir tesadüf bu beklediğim mucizeyi bana bağışladı...

Ben de lokmamı bırakmış, dikkatle onu dinliyordum. Sözünü bitirince, korkak bir sesle sordum:

— Bu mucizeyi de izah eder misin?..

— Zaten sözü bu noktaya getirmek istiyorum... Bu mucize, sana tesadüfümdür Nejad!. Çünkü bu tesadüf karşıma Zülâli çıkardı...

Boğazıma bir şey tıkanır gibi oldu. Ellerimi çenemin altında kilitliyerek ve tabiîlikten ayrılmamak için kendimi zorlıyarak mırıldandım:

— Zülâli mi?.

— Evet!.. Niçin bu kadar şaştın?.. Saydığım meziyetlerin hepsine malik bir insan olduğunu elbet sen daha iyi bilirsin...

— Bilirim!.

— Şu halde, maksadım ortada!.. Sen bana bu hususta yardım vâdedeceksin!..

Başımı uğulduyor, içim yanıyordu. Etrafımda bulunan her şeyi siyah görüyor, sesleri bulanık işitiyordum.

Namık yüzüme dikkatle baktı ve iskemlesini masaya daha ziyade yaklaştırarak ilâve etti:

— Sen bir hoş oldun!.. Yoksa?..

Hemen silkindim. İsyan halinde:

— Hayır! Kat'iyyen!.. dedim.

— Bilmem!.. Eğer böyle bir şey varsa, sakın saklama!..

— Seni temin ederim ki yok!.. Biz kardeş gibi bir arada büyüdük...

— O halde neden keder ettin?..

— Keder etmedim!.. Biraz düşündüm...

— Anlıyorum... Belki sözlerim seni ürküttü... Teyzezadene yazık olacağını zannediyorsun... Ona bu kadar güç bir vazife yüklemek istemiyorsun...

— Belki!..

— Hiç böyle olmıyacak Nejad!. Endişende haklısın... Ama göreceksin, onu nasıl mes'ut edeceğim.

Cevap vermedim. İkimiz de tekrar yemeğe koyulduk. Fakat lokmaları bir türlü yutamıyordum.

Uzun bir sessizlikten sonra dedim ki:

— Sen anneni gönder, ne yapacaksan yap!. Bir kere isteğin duyulsun! .Sonra ben elimden geldiği kadar saadetinin tahakkukuna çalışırım...

Yüzüme bir hoş baktı:

— Annemi mi göndereyim?. dedi. İşte bu imkânsız!.

— Neden?..

— Çünkü annem beni evlendirmeğe kat'iyyen taraftar değil!. Hattâ bu yüzden aramız açıktır... "Elin evlâdının başını kendi elimle yakamam!.„ diyor... Halbuki çok yanılıyor...

— Peki ne olacak?.. Ben mi Zülâli sana istiyeceğim?..

— Evet!..

— Bu büsbütün imkânsız Namık!.

— Demek senden dilediğim yardımı reddediyorsun?..

— Hayır!.. Ancak birinci şekilde olursa yardım vâdedebilirim.. Darılma.. Beni mazur gör..

Biraz düşündü. Kaşlarını oynatıyor, kirpiklerini kırpıştırıyordu.

— Pekâlâ!. dedi. Şu halde arzumu doğrudan doğruya kendisine bildiririm... Nasıl?.

— Sen bilirsin!..

— Hemen yarın bir mektup yazayım. Sonra sen, hissene düşen gayreti esirgemezsin!.. Olmaz mı?..

— Tabiî..

Yüzüme gülerek bakıyordu:

— Daima iyi kalbli ve âlicenabsın! dedi.

— Senin iyiliğine çalışmak vazifemdir Namık!.. diye mırıldandım.

— Hayır Nejad!. Ben senden bu iyiliği yaptığıma karşılık istemiyorum... Eğer böyle düşünürsen, çok gücenirim..

İçimdeki sonsuz acıyı ona belli etmemek için terlemiştim. Son lokmalarımı tabakta bıraktım. O eldivenlerini giyiyordu.

— Neticeyi ne suretle haber alabilirim? diye sordu.

— Bilmem! dedim. Herhalde bir cevaba nail olacaksın.

— Evet amma. Belki ağır davranırlar... Sabırsızlanırım. Sana şirkete uğrasam, bana vaziyeti bildirir misin?..

— Nasıl arzu edersen!..

Kuvvetle elimi sıktı ve ayrıldı.

Yalnız kaldığım zaman, yüzümü asmış, kaşlarımı çat-

mıştım. Gözlerim etrafı buğulu görüyor, omuzlarım çökmüş gibi harap bir halde yürüyordum.

Gönlümde pek zayıf bir ümit vardı.

— Belki!..

Diyordum.

Ve bu "belki,, nin tesellisine sığınarak sükûnet buluyordum. Kalkmak üzere bulunan vapurun düdük sesi adımlarımı harekete getirdi. Koşarcasına köprünün merdivenlerini indim ve kendimi vapura attım.

Güverte hırcahınç doluydu. Kamarada bunalacağımı tahmin ederek arka tarafa geçtim. Ve dümen dolabının kenarına ilişirek oturdum. Sular kararmıştı. Mevcelerin üstünde silik ziya parçaları oynaşıyor, makinenin muttarit gürültüsü pervanenin köpürttüğü suların sesine karışarak garip bir âhenk hâsıl ediyordu.

Başımı demir direğe dayamıştım. Hareketsiz ve dalgın arkada kalan beyaz ize bakıyordum.

Bir aralık omuzuma dokunan biletçi beni hayallerimden ayırdı. Sonra gene, Büyükdereye kadar ayni vaziyette kaldım.

Yalıda hiç ses yoktu. Yalnız Esved kalfanın mutfaktan tabak çanak şakırtıları geliyordu.

Teyzemin odasına uğradım. Namaza durmuştu. Yavaşça kapıyı çekip üst kata çıktım. Zülâlin kapısı açık, odası karanlıktı. Kendi odama doğrulmuştum ki, karanlıktan:

— Nejad!. diye seslendi.

Hemen şapkamı bir kanapenin üstüne fırlatıp odasına girdim.

— Beni mi çağırdın?. dedim.

— Evet!.

— Karanlıkta mı oturuyorsun?..

— Gece o kadar güzel ki!.. Gel!. Pencerenin önüne, yakınıma gel!..

İlerilEdim. Biribirimizi hayal meyal seçiyorduk. Pencerenin kenarına oturdum.

— Anlat bakalım, dedi.

Güldüğünü fakediyordum. Konuşmağa mecalim yok gibiy-

di. Oturduğu koltuğu bana doğru çevirdi. Biribiri üstüne attığı bacaklarından biri dizime değiyordu.

Sustuğumu görünce, kolunu pencerenin kenarına dayayıp yüzünü daha ziyade yüzüme kaldırarak ilâve etti:

— Bugün pek çok konuşmuş olacaksın. O kadar ki, artık söyliyecek sözün kalmamış!..

Akşamın silik aydınlığında seçebildiğim yüzüne, gönlümün bütün ıstırabile bakıyordum. Gözleri bu koyu loşluk içinde iki yıldız gibi parlıyordu. Fakat bana öyle geliyordu ki, aydınlığa arkam dönük oturduğum için o benim gözlerimi görmüyor, yalnız vücudümün ve başımın siyah şeklini farkediyor...

Halbuki yanılmışım... Bakışlarındaki mânalar birdenbire değişti ve birdenbire ciddileşerek dedi ki:

— Hasta mısın Nejad?.. Niçin böyle ıstırablı bakıyorsun?.

O zaman kendimi toplamak lüzumunu hissettim :

— Başım ağıyor, dedim. Asabım bozuk!

— İşinden memnun kaldığını telefonda söyledin... Fakat etraflı bahestmedin...

— Ha! Evet... İşimden bahsetmem lâzım.

— Başka neden bahsedecektin?.

— Hiç!..

— Sen bugün hakikaten garip bir sersemlik içindesin... Zavallı Nejadım!. Biraz heyecan, biraz vazife yorgunluğu seni nekadar hırpalamış.

— Tenbelliğe alıştığın için olacak!..

Bu sözü söylerken gözlerimi uzaklara çevirmiştim.

— Ah, sitemi pek sever oldun, dedi.

— Sitem sevilecek şey değildir... Bilhassa sana karşı sevmediğim bir muamelede nasıl bulunabilirim?.

— Bana kırgın gibisin!.

— Hayır!.

— İçimden inanmak gelmiyor Nejad!. Amma ne ise... Haydi bugün neler yaptığını anlat!..

Arzusunu yerine getirdim. Yalnız Namıktan pek uzun bahsetmedim.

Beni dikkatle dinlemişti. Dedi ki:

— İşin yoluna girdi demektir... Çok memnun oldum... Yalnız artık şairliği bırakmalısın... Ciddî bir iş adamı olmalısın!..

— Gayret edeceğim...

Bir müddet sustuk. Sonra ben yavaşça sordum:

— Sen bugün bir yere çıktın mı?..

— Hayır!. Niçin sordun?..

— Bir sebep yok.. Hatırıma geldi...

— Bir yere çıkmadım amma, bir arkadaşım geldi...

— Hangisi?..

— A!.. Anlaşılan sen işe dört başı mamur başlamak istiyorsun... Arkadaşlarımı şimdiye kadar hiç merak etmezdin...

— Nekadar yanlış anlıyorsun Zülâl!..

— Yavrucuğum, bunda küsecek ne var?. Elbette artık çocuk değilsin ya!. Kocaman delikanlı oldun... İş güç sahibisin de!.. Yalnız arkadaşlarıma göz koymağa kalkma!.. Sonra bozuşuruz, haberin olsun!..

Hiç hesaplamadan, düşünmeden ağzımdan çıkan bir sözün böyle tefsir edilmesi, çok canımı sıkmıştı. Zülâl bunu anlıyor ve büsbütün damarıma basıyordu:

— Bundan sonra akşam yemeklerini de demek yalnız yiyeceğiz... Zavallı annem!. Aramıza katıldın diye seviniyordu; sofrada gene karşı karşıya kalınca âdeta mahzunlaştı... Amma alışır elbet!..

Daima uzaklara baktığımı ve hiç cevap vermediğimi görünce devam etti:

— Sen hayırsız kocalara benziyorsun... Onlar da biraz paralandılar mı evden uzaklaşırlar... Fakat bari ilk geceden başlamasaydın!..

Artık tahammülüm kalmamıştı. Şiddetle döndüm ve, yüzüne öfkeli bakışlarımı dikerek:

— Yeter! diye bağırdım. Yeter artık!.. Ne halde olduğumu bilmiyorsun... Beni deli ediyorsun!..

Bir anda kulaklarımı berrak kahkahası doldurdu. Dizimin üstünde duran elimi tutarak ve hâlâ gülerek dedi ki:

— Sen gene eski çocuksun Nejad. Bu hırçın halleri hiç bırakmadın... Ne yapayım ki, ben de seni üzmekten zevk alıyorum... Biribirimizi mazur görelim...

Sonra arkasına yaslandı. Yanındaki etajerin üstünde duran kalınca bir kitabı göstererek:

— Bak bu romanı bugün Şükran getirdi, dedi.

— Bana ne?.. dedim.

— Çok enteressan!.. Biraz bahsedeyim mi?.

— Sen bilirsin!..

— Mevzu, garip bir izdivaca temas ediyor... Garip demekle, yeryüzünde eşi görülmemiş tarzda bir izdivaç demek istemiyorum... Bana garip görünen bir izdivaç!..

Yavaş sesle:

— Sana garp görünen izdivaç nasıldır? diye sordum.

— Bunu izah etmemi istiyor musun?

— Evet!..

— Tuhaf şey!..

Küçük kahkahalarla gülmeğe başlamıştı. Göğsümün altındaki acıyan, sızlayan nokta, her an biraz daha genişliyordu.

— Nejad, dedi. Güldüğüme belki kızıyorsun... Ama neden güldüğümü sormuyorsun...

Ciddiyetimi bozmadan:

— Neden gülüyorsun? dedim.

— Çünkü, seninle böyle hususiyetime taallûk eden bir meseleyi görüşmek, bana dünyanın en tuhaf hâdisesi gibi geliyor...

— Niçin?..

— Ne bileyim?.. Seni daima hesaba katmamağa alıştım da!..

— Yani insandan addetmiyorsun değil mi?..

— Hayır!.. Bu kadar ileri gitme!.. Çocuk görürüm... Basit bulurum.. Sonra.. Darılma!. Biraz da cahil telâkki ederim...

— .....

— . . . Bütün bu haller bana, seninle bir gün ciddî konuşmak, hasbihal etmek ihtimalini düşündürmemişti.

İçimde bir boşluk açılıyor, Zülâlin sözleri oraya kızgın bir mayi halinde akıyordu.

— Hepsi bu kadar mı? dedim.

— Daha ne istiyorsun?..

— Ne istiyebilirim?.. Şu anda huzurunuza kabul edilmek bahtiyarlığının da bir mucizeye dayandığı muhakkak!..

— O derece değil Nejad!.. Sen benim kardeşim değil misin?..

— Hayır!..

— Birdenbire pek fazla bedbin oldun!.. Sözlerime gücendin galiba!..

— Hakkım var mı?.. Doğruyu söyledin!.

— Bu sözleri işitmemen, daha doğrusu haketmemen için böyle haylâz yetişmemen lâzımdı...

— O da doğru!..

— Bak, sen de biliyorsun... Neden okumadın Nejad?.. Neden böyle herkesten geri kaldın?.

Yüzüne öyle acı bakıyordum ki, birdenbire doğruldu. Tekrar elimi tutarak ve sesini yavaşlatarak devam etti:

— Emin ol ki senin için üzülüyorum... Hem çok üzülüyorum... Böyle söylendiğimin sebebi de esefimdendir.

Dudaklarımı zehirli bir tebessüm geriyordu:

— Teşekkür ederim, dedim. Benim hayatımla bu kadar alâkadar olduğunu tahmin etmezdim... Senin gibi yüksek tahsil görmüş, mükemmel yetişmiş bir genç kızın benim gibi zavallı, basit ve cahil bir adama olan bu alâkası pek büyük ve eşsiz bir mazhariyettir...

İleri vardığını anlıyor, usul usul parmaklarını sıkıyordu. Elimi çektim ve ayağa kalktım. Hemen kolumdan tuttu:

— Hayır, gitmiyeceksin.. Konuşacağız..

— Sen, sana ayar olan, senin fikirlerini anlıyan ve kültür seviyene uygun insanlarla konuşabilirsin..

— Nejad!..

— Bırak!. Ben de haddimi bileyim.. Hususiyetine taallûk eden meseleleri görüşmek gibi dünyanın en tuhaf hâdisesine meydan vermiyeyim...

— Nejad; sen akılsız bir insan değilsin...

— Bir budala olduğumdan tamamile eminim!..

— Hayır!.. Dinle beni: Sende bir deha vardır. Emin ol ki, bunu takdir ederim.

— Bu iltifatların artık ne lüzumu var?

— İltifat değil Nejad!. Hakikati söylüyorum...

— Hakkımda bundan ziyade insafsız davranmamalısın!.. Zannederim kâfi derecede eğlendin, gönlün oldu...

Kolumu bıraktı. Yüzüme hayretle bakıyordu. Ciddileşerek:

— Seni bu akşam bambaşka bir insan olarak tanıdım, dedi. Çoktan mı değişmiştin?.. Ben mi bunun yeni farkına vardım?

— Sen yeni farkına vamış olacaksın!..

— Şaşıyorum..

Dudaklarıma gelen sözleri sarfetmemek için kendimi tutuyordum.

Bu sırada aşağı katta bir ayak sesi peyda oldu. Teyzem merdivenin alt başından:

— Nejad!.. Neredesin?.. Diye sesleniyordu.

— Buradayım teyze! Geliyorum...

Diye cevap verdim ve süratle odadan çıktım.

— 5 —

Ertesi akşam yalıya geldiğim zaman, salonda sesler duydum. Herhalde Zülâlin arkadaşları vardı. Odama çıkmak üzere merdivene doğru yürürken, teyzem yolumu kesti. Gülüyordu.

— Ne var teyze? dedim.

— Oldukça mühim şeyler, dedi.

— Ne gibi?

— Sonra görüşeceğiz.. Sen salona girmiyor musun?

— Kimler var?..

— Zülâlin iki arkadaşı! Şükranla Didar..

— Tanımıyorum..

— Sen bilirsin.. Demin senden behsediyorlardı da.. Geldiğini duyarlarsa ayıp olur...

— Benden mi bahsediyorlardı? Ne diye?.

— Zülâl bazı şeyler anlatıyordu. Geveze olduğunu bilirsin.

Merdivenin trabzanına dayanmıştım. Kararsız bir halde idim.. Tam bu sırada salonun kapısı açıldı, Zülâl göründü:

— Geldin mi Nejad? dedi. Müsaadenle seni arkadaşlarıma takdim edeceğim..

— Bu neden icap etti? diye sordum.

— Seni her zaman görmek isterler. Bu gün onlara bir iki şiirini okudum.. Büsbütün merak ettiler.. Haydi.. Sakın aksiliğin tutmasın!..

— Beni mahcup edeceksin değil mi?

— Mahcup olacak ne var?. Şükran çok iyi bir kızdır.. Mektebi beraber bitirdik.. En samimî ve candan arkadaşımdır.. Didara gelince, o da şiir âşıkı!.. Seni, ikisinin de alâka ve takdirle karşılıyacaklarından emin ol!..

— Sıkılırım.

— Canım, sıkılacak ne var . Seni yiyecekler mi?..

— Ben alışmadım.. Hiçbirini tanımıyorum..

— Vallahi döverim Nejad!. Artık çok oldum!.

Gülmeğe başladım. Başımdan şapkamı çekti. Omuzumu yumruklıyarak salona doğru yürütmeğe başladı.

Teyzem ilerilemiş, salonun kapısını açmıştı. Böyle itile kakıla içeri sokuluşumu iki kız da gördüler. Büsbütün adımlarımı şaşırmıştım.

Gülüşmeler arasında, köyden yeni gelmiş acemi bir delikanlı gibi ellerini sıktım.

Zülâl, beni bir kanapeye oturttuktan sonra, arkadaşlarına dönerek

— Gördünüz mü? dedi. Bu vahşiden neler çekmem!. Sıkılırmış, bilmem ne imiş!. İnsanı deli eder..

Karşıma rastlıyan aynada yüzümün kıpkırmızı olduğunu görüyordum.

— Beni çok fena prezante ettin! dedim. Yerin dibine geçtim..

— Oh! Memnun oldum.. Bu cezaya müstahaktın..

Çok zarif giyinmiş olan Şükran, kibar bir tavırla:

— Üzülmeyiniz efendim, dedi. Zülâl daima böyledir. Muziblikten hoşlanır...

— Bu muziblikten fazla bi şey!. Diye mırıldandım.

Zülâl kızdığımı çok iyi anlamış, yan gözle beni süzerek gülüyor; fakat öfkeme ehemmiyet vermediğini anlatan kayıtsız bir vaziyet alıyordu.

Didar, garip bir kızcağızdı. Kımızı saçlarını bir düzüne firkete ile tepesine toplamş; miyopluğu aşikâr olan gözlerine kalın çerçeveli bir gözlük takmış, havanın sıcaklığına rağmen arkasına kalın yünlü bir elbise giyinmişti.

İlk bakışta insana gülünç görünüyordu. Hele her sözü, başını sallıyarak tasdik edişi ve biraz irice olan ağzını mütemadi bir gülüşle açık tutarak otuz iki dişini gösterişi, büsbütün acayipti.

Zülâl durmadan konuşuyor; bana ait, annesine ait, evin ahvaline ait birçok şeyler anlatıyordu. Muhatabı, en ziyade Şükrandı. Didara pek ehemmiyet vermediğini derhal farketmiştim.

Bir aralık, sesine ciddî bir ton vererek gene Şükrana sordu.

— Sen, demek piyano dersini yakında bırakacaksın?..

Genç kız, biraz mahcup gülümsüyordu:

— Ne yapayım Zülâl? Vaziyet malûm!

Bu sırada gözüme parmağında ışıldıyan bir halka ilişti ve derhal meseleyi anladım.

Bir söz söylemiş olmak için:

— Her halde piyanoyu fevkalâde çalarsınız! dedim.

Ondan evvel Zülâl atıldı:

— Bir virtüoz kadar mükemmel!..

— Biraz lütfetmez misiniz Şükran Hanım?

Çekinerek sorduğum bu sual, derhal değişik bir hava yaratmıştı. Didar, Şükranın koluna yapışmış:

— Allah aşkına bir şeyler çal!. diye and ve yemin veriyor; Zülâl tabureyi Şükrana işaret ederek:

— Teşrifinize muntazır matmazel! diyordu.

Genç kız naz etmeden arzumuza itaat etmişti.

Zülâl piyanoya yakın bir koltuğa geçti. Didar, Şükranın yanına sokulup, bakışlarını ellerine dikti. Geride kalan bendim.

Bir anda salon, coşan, koşan, şahlanıp dinen, fısıldıyan; gene kabaran bir âhenkle dolmuştu.

Bu piyano sesi, beni olduğum yere mıhladı. Zira, mektepte iken, iki sene kadar ders alan Zülâl, acemi ve aksak etüdlerle bu seslerin katrelerini tane tane ruhuma dökerdi. Çaldığı ne bir morso, ne de hoşa gider bir passajdı. Sadece etüd, notanın ekzersizi.. Fakat bu sesler, tuşların kalın, ince, hafif veya sert feryatları, ondan, bana ne olduğunu bilmediğim bir şey naklederdi.

Çok defa, ayaklarımın ucuna basarak salona girer, sessizce bir kenara ilişir ve orada saatlerce hareketsiz kalırdım.

Bazan da benim varlığımı sezer ve dersin verdiği yorgunluktan doğan bir asabiyet içinde:

— Burada ne yapıyorsun? Beni şaşırtmağa, aklımı dağıtmağa mı geldin?. Haydi çık! Yalnız çalışacağım!.. diye bağırırdı.

Bütün bu hatıralar hayalimi dolduruyor, derin bir vecd içinde dinliyordum.

Zülâl, bazı isimler sayıyordu. Bunlar şüphesiz garp müziğinin hoşa giden parçalarıydı. Ve Şükran kısa fasılalardan sonra devam ediyordu.

Bir aralık seslerin tamamile dindiğini farkettim. Zülâl gülerek yüzüme bakıyordu. Bu bakışlarda muzip bir mâna sezmekle beraber Şükrana dönerek teşekkür ettim. Didar ellerini çırpıyordu.

Zülâl, gülen gözlerini yüzümden ayırmadan dedi ki:

— Şimdi, Nejad bize bir sürpriz yapacak!. Öyle değil mi?.

Şaşkın şaşkın bakıyordum:

— Ben mi? dedim.

— Evet!.

Sonra arkadaşlarına dönerek devam etti:

— Benim şairim çok güzel ud çalar.. Size her halde bu akşam bir şeyler dinletecektir..

Zülâl, benim için daima böyle hain oluyordu. Uda oldukça âşina idim. Fakat, eski âdetleri hor gören ve alaturkaya dudak büken bu modern kollejli kızlara kırık, hazin nağmeler dinletme, doğrudan doğruya gülünç olmak demekti. Zülâl beni bu mevkie düşürmek ve gülmek için böyle sebepler icat ediyordu.

Ciddî bir tavırla:

-- Rica ederim, dedim.

Ve gözlerine gönlümün bütün dargınlığı, bütün öfkesile baktım.

Gülmeden katılıyordu. Başını koltuğun arkasına bırakarak, sarsılarak gülüyor, eğilip doğruldukça kızarıyor, gözlerinden yaşlar geliyordu.

Nihayet biraz ciddileşti:

— Vallahi eğlenmiyorum, dedi.

Ve, büsbütün durularak ilâve etti:

— Sen her hareketimde bir kasıd ararsın... Gülmem belki manasız ama, bunun sebebini izah edeyim: Seni udunla başbaşa bulmak için daima kuytu odaları, tenha köşeleri aramak lâzımdır.. Hiç kimsenin, hattâ benim yanımda mızrabı eline almazsın.. Bir emri vaki yapmak istedim.. Anlıyor musun?.. Beni bu kadar güldüren işte budur!..

Şükran müşfik bir sesle söze karıştı:

— Nejad Bey, Zülâle bakmayınız; eğer birkaç şey lûtfederseniz, emin olun çok memnun kalacağız.

Didar bön bir tavırla ısrar ediyordu:

— Şiirleriniz kadar nefîs olan musikinizi dinlemek!... Ah bilseniz nekadar bahtiyar olacağız...

Kararım o kadar kat'î idi ki, bütün bu haller bana sadece tebessüm veriyordu.

— Benim naçiz musikim sizleri tatmin edecek mahiyette değildir, dedim. O kadar zavallı ve o kadar gülünçtür ki!..

Şükran:

— Yanlış düşünüyorsunuz, diye cevap verdi. Ben udu çok severim...

— Tevazu göstermenizden dolayı müteşekkirim.. Lâkin bir kollejli nazarında udun manasını bilirim...

— Büyük hata!.. Size bu hissi veren belki Zülâldir.. Fakat eminim ki, o da uddan hazzeder. Sizi darıltmaktan zevk duyduğunu daima ağzından işittiğimiz için böyle emniyetle konuşuyorum..

— Zülâl beni darıltmaktan, hattâ kızdırmaktan zevk duyabilir... Fakat bu benim kanaatlerimin değişmesi için bir sebep değildir.. Bu asırda ud çalan bir gence gülündüğünü bana yalnız o öğretmedi..

Zülâl birdenbire ayağa kalkmıştı. Evvelâ elektriğin butonunu çevirerek salonu aydınlığa kavuşturdu. Sonra kapıya doğru yürüyerek:

— Bu kadar uzun söze lüzum yok Nejad, dedi. Udunu getirmeğe gidiyorum..

Yerimden fırladım:

— Hayır, diye haykırdım. Telleri kopuk!..

— inanmam.. Bakacağım..

— Gitme!.. Beyhude gitme!..

Arkasından koştum. Merdivenleri gürültü ile çıktık ve doğru odama girdik.

Udun telleri tamamdı. Ona bunu göstermemek lâzımdı. Fakat büyük bir aksilik arzuma set çekti Esved kalfa o gün odamı süpürmüş ve bazı eşyamı gelişi güzel yerleştirmişti. Bu meyanda birkaç nota ile beraber udu da minderin üstünde bırakmıştı.

Zülâl hemen atılarak onu kaptı:

— Hani teller kopuktu? dedi.

Yanına yaklaştım, kollarını kuvvetlice tuttum:

— Zülâl, dedim. Bu şakanın burada bitmesini istiyorum...

Hayretle yüzüme bakıyordu:

— Şaka mı? dedi. Ben o kadar ciddiyim ki!..

— O halde beni daha ziyade ciddileştirme!..

— Sebep nedir?.

— Ben arkadaşlarının maskarası değilim..

— Daima çocuk gibi düşünürsün.. Niçin maskara oluyorsun?..

— Bu udu, öleceğimi bilsem çalmam..

— Demek sözümü yer edeceksin?..

— Pek tabiî olarak!.

Ellerimden kurtulmak maksadile bir hamle yaptı. Fakat çok sıkı yakaladığım için kurtulamadı.

— Bırak, dedi. Her şeye rağmen bana itaat edeceksin!..

— Asla! diye sertleştim.

— O halde udun tellerini şimdi kopar! Bir mazeret elde edilmiş olsun!..

— Pekâlâ!.

Kollarını bırakıp udu yakaladım. Buz kesilen ve asabiyetten tirtir titriyen ellerimle telleri şiddetle çekmeğe ve koparmağa başladım.

Hissi azalmış parmaklarımda keskin acılar duyuyordum. Buna rağmen çılgın bir öfkeyle tellere asılıyor ve koparıyordum.

Son tel koptuğu zaman udu minderin üstüne fırlattım. O, bir adım geri çekilmiş hayretle, biraz da dehşetle beni seyrediyordu.

— Oldu mu?

Der gibi yüzüne baktım.

— Sen bir delisin! diye fısıldadı.

Sonra yanıma sokuldu. Kollarımın yenlerinden tutup ellerimi kaldırarak baktı. Parmaklarım kan içinde idi.

— Vallahi delisin!. diye tekrarladı.

— Deli olabilirim... Fakat her cinnetin bir sebebi vardır.

— Bu sebepsiz cinnet!.. Bir şakanın karşılığı!..

Dudaklarımda zehir gibi bir gülümseyişle:

— Bir şakanın karşılığı, öyle mi? dedim. Cinnete muadil bir şakayı tasavvur etmeli!..

Tekrar gülmeğe başladı. Gözlerinde sevimli, tatlı ışıklar yanıyordu.

— Nejad, beni bu derece fena bilmeni istemiyorum, dedi. Gel şu elini saralım...

— Teşekkür ederim; mendilim bu işi görebilir...

— Olmaz... Biraz tentürdiyot sürmeli!

— Lüzumu yok...

Cebimden mendilimi çekip elime doladım. Sonra kapıya doğru yürüyerek:

— Haydi inelim... Udu arkadaşlarınıza prezante ediniz!.. dedim.

Yerinden kımıldamıyor, hareketsiz ve sakin bana bakıyordu. Oda iyice loştu. Buna rağmen biribirimizi çok iyi görüyorduk.

— Haydi! diye tekrarladım.

Gene vaziyetini bozmadı. Bakışlarında, dikkat, hayret ve daha isim veremediğim birtakım manalar artarak beni süzüyordu.

Elimde olmadan yanına gittim.

— Niçin böyle bakıyorsun? Beni ilk defa mı görüyorsun? dedim.

— İlk defa görmüşçesine bambaşka buluyorum, diye mırıldandı.

Ve daha yavaş ilâve etti:

— Sana acıyorum, Nejad!..

— Niçin?..

— Çünkü normal bir insan değilsin!. Hayatın yükünü çok güç taşıyacaksın.. Sana yazık olacak!..

— Bundan fazla mı?..

— İhtimal!.. Çünkü hastalığın artıyor..

Böyle diyerek uzandı, sıcak dudaklarını yanağıma değdirdi.

Sersemlemiştim. Sözlerinin manasını eşelemek için soracak sual araştırıyor; fakat bir şey bulamıyordum.

Kolumdan tutarak beni yürütmeğe başladı:

— İnelim... Onları yalnız bıraktık...

Biçare ud, kopmuş tellerile pejmürde bir halde minderin üstünde kaldı.

O önde, ben arkada salona girdiğimiz zaman iki kız da merak ve heyecan içinde bizi bekliyorlardı.

Zülâl suale meydan bırakmadan:

— Evet, dedi. Doğru imiş... Gözümle gördüm ve inandım...

Sonra, değişik bir sesle ilâve etti:

— Fakat bir kaza oldu... Zavallının elini kapının arasına sıkıştırdım...

Kızlar bir ağızdan bir hayret nidası çıkardılar. Didar hemen yerinden sıçradı, yanıma koştu:

— Bakayım Nejad Bey!.. Vah vah! Çok mu zedelendi?..

Ellerimi arkama saklıyarak:

— Hayır, hayır! diye titizlendim.

Zülâl gülmemek için dudaklarını ısırıyor, arkadaşlarının dikkatini üstümden çekmek gayesile:

— Canım, bırakın onu!. Nenize lâzım?. Oturun, keyfinize bakın!. diyordu.

Bu sırada, telefon yırtıcı bir sesle çalmağa başladı. Şükran saate bir göz atarak:

— Nişanlım olacak, dedi, bize gelecekti... Geç kaldım... Ayıp oldu...

Zülâl kısa bir muhavereden sonra Şükrana işaret etti:

— Rauf Bey seni istiyor...

Şükran telefona koştuğu esnada, Didar da aynada saçlarını düzeltmeğe başlamıştı. Gideceklerini hisseder etmez, içimde garip bir sevinç hâsıl oldu. Böyle çok mustarip zamanlarımda, yabancı herhangi bir mevzu veya herhangi bir varlık benim için ağır bir yük oluyordu. Onların gitmesile bu ağırlıktan kurtulacağımı umuyordum.

Beş dakika sonra, ikisini de bahçe kapısından geçirmiş ve salona dönmüştük.

Zülâl, bir şey düşünür gibi orta yerde ayakta duruyor, ellerile saçlarını sıvazlıyordu.

— Teyzem nerede?. diye sordum.

Sesimi duyunca kendine geldi:

— Odasında!.. Galiba kur'an okuyor... Şimdi gelir..

İlerledi. Masanın örtüsünü kaldırarak altından bir zarf çıkardı ve bana uzattı:

— Oku bakalım!. Ne diyeceksin?..

Namığın kalın yazısını tanır tanımaz kalbim yerinden oynar gibi oldu. Rengimin sarardığını hissediyordum. Zülâl şaşkınlığımı farkederek yanıma yaklaştı:

— Niçin bu kadar heyecanlısın?. Bu işten haberin var mı?. dedi.

Büyük bir metanetle:

— Hangi işten?. diye sordum.

— Arkadaşının yazdıklarından!..

— Hiç bir şey bilmiyorum...

— Oku öyleyse!..

Mektup Zülâlin namına idi. Kâğıdı zarftan çektim ve buğulanan gözlerimi satırlardan geçirmeğe başladım:

"Zülâl Hanım;

Size bu mektubu yazdığım için belki cür'etkârım. Fakat, duygularımı önünüze seren satırları sonuna kadar okuduktan sonra herhalde beni affedeceksiniz.

Ben, "tesadüf,, denilen hâdisenin, insan oğlunun hayatında pek mühim roller oynadığına inanmıyan bir adamdım... Fakat, sizi gördüğüm gündenberi...,,

Gözlerim pek ziyade bulandığı için burada durdum. Okur gibi yaptığım için Zülâl bir şey farketmiyordu. Sahifeyi çevirerek mektubun son satırlarına bir göz attım:

" . . . . Hakkımda öğrenmek istediğiniz her şeyi Nejaddan sorabilirsiniz.... O benim en yakın arkadaşım ve beni en iyi tanıyan insandır.

Cevabınızı büyük bir sabırsızlık içinde beklemekte olduğumu bildirir, hürmet ve selâmlarımın kabulünü rica ederim..,,

Namık

Zülâl bir elile masaya dayanmış, gözlerinde manalı ışıklar yanarak ve gülümseyerek yüzüme bakıyordu.

— Garib değil mi, dedi.

— Garib olan nedir?

— Bu izdivaç teklifi!..

— Niçin garib olsun!. Pek tabiî!.

Elimden mektubu alarak zarfa yerleştirdi. Sonra ciddî bir tavırla:

— Şimdi karşıma otur da, arkadaşından etraflıca bahset, dedi.

Oturdum. Çenelerim kilitleniyordu. Gözlerimden birdenbire yaşlar boşanmasından korkuyordum.

— Arkadaşım her hususta mükemmel bir insandır, dedim.

— Beni mes'ut edebilir mi?.

— Elbette!..

— Pek gevşek söylüyorsun.

— Hayır!..

— Ailesi nasıldır?

— Çok asil ve temizdir.

— Ahlâkı?.

— O da eşsizdir.

— Uykuda gibi konuşuyorsun Nejad!..

— Sana öyle geliyor.. Çok mes'utsun da, beni durgun buluyorsun..

Yüzüme dargın bir öfke ile baktı. Sonra bir an gözlerini yere indirerek sustu.

Bu sırada içeri teyzem girmişti.Gülüyordu. Zülâle bir göz işareti ederek :

— Söyledin mi? dedi.

— Evet!..

— Ne diyor?.

Zülâl yüzüme baktığı için cevap vermek bana düşmüştü:

— Ne diyebilirim teyze? dedim.

Bu söz, dudaklarımdan yarım bir isyan halinde çıkmıştı. Sonra kendimi toplıyarak ilâve ettim:

— O kadar münasip ve mükemmel bir iş ki, cidden memnun oldum. Namık, bulunmaz bir gençtir. Zülâli her halde mes'ut eder..

Teyzem bana yakın bir yere oturmuştu. İstintak edileceğim anlaşılıyordu.

İçimde öyle keskin bir acı vardı ki, vereceğim cevaplar-

da bu acının zehrini gizliyemiyeceğimi anlıyordum. Ve istiyordum ki, her şey çabuk bitsin, ne olacaksa hemen olsun!.. Bu teferrüat, bu kahredici anlar uzadıkça eriyorum, ölüyorum..

Teyzem bir sual silsilesi açtı. Zülâl de arada sırada söze karışıyor ve cevaplarımı büyük bir dikkatle dinliyordu.

Arkadaşımın saadeti için, hayatta ilk yalanı söylüyordum. Onu bir melek kadar temiz, lekesiz, eşsiz ve Zülâlin idealine uygun şekilde tarif ediyordum. O kadar ki, teyzem başka taraftan tahkikat yapmak fikrinden vazgeçti. Fakat Zülâl bu karara itiraz ederek, cevabını bildirmek için pek acele etmiyeceğini söyledi.

İsticvabım bittiği zaman terlemiş, bunalmış bir halde idim. Teyzem bu halime şaşarak:

— Tuhaf çocuksun Nejad, diyordu. Bu alâkalı, titiz vaziyetinle, evlâdının üstüne titreyen meraklı bir anneye benziyorsun. Bak yüzün ne hale girdi.

Zülâlin beni süzen bakışlarında merhamete benzer bir mana sezdim. Bu seziş kendimi büsbütün bırakmam için yetecekti, Bereket versin ki, çabuk toplandım ve saadetim, hayatım bedeli olarak yaptığım soytarılığı mahvetmemek için bir kahkaha savurarak kendimi salondan dışarı attım.

— 6 —

Zülâlle Namık iki gün evvel nişanlandılar. Bu nişan gecesinden etraflıca bahsedeceğim:

İkindiden sonra davetliler gelmeğe başlamışlardı. Ben, salonla bahçe kapısı arasında mekik dokuyor ve teşrifatçılık yapıyordum. Gelenler, yakın, uzak aile dostları, Zülâlin arkadaşları Namığın dostları ve akrabaları idi.

Davetliler kalabalık olduğu için bitişikteki büyük odanın ara kapısını açarak salona ilhak etmiştik.

Zülâl pek şık ve müstesna idi. İpek dantellerle süslenmiş, tirşe nişan elbisesinin uzun eteklerini bir elile yana toplıyarak yüksek ökçeli iskarpinleri üstünde oradan oraya sekiyor, çâlâk endamını inhinalandıran hareketlerle misafirleri karşılıyordu.

Bir aralık, saçlarının üstüne iliştirdiği ince dalın kurtulmuş olduğunu görerek kendisine işaret ettim. Telâşlanmıştı. Hemen annesinin odasına girdi ve aynanın karşısına geçerek dalı düzeltmeğe başladı.

Acele ile titizleniyor, parmakları saçlarına takılıyor, kurtarırken ondülelerini bozuyordu.

Başını çevirdi. Beni kapının önünde, ayakta görünce, can sıkıntısile:

— Gel, gel Nejad; dedi. Ne olur şunu düzelt!..

Yanına yaklaştım. Vücudüm tatlı bir heyecanla titriyor, kalbime sıcak sıcak bir şeyler dökülüyordu.

Buz kesilen parmaklarımla, sakin olmağa çalışarak dalı yerine koydum. Kokusu genzime dolmuştu. Hafif bir pudra altında heyecandan pembeleşen yanaklarına, bir gül yaprağı kadar taze ve nemli dudaklarına, bin bir ışık ve renkle pırıldıyan gözlerine kaçamak nazarlarla bakıyordum.

Gülümsüyor, yüzüme bakıyor ve fısıltı halinde:

— Çabuk ol. Çabuk ol!. diyordu.

Ellerimi yana indirirken omuzlarını birdenbire kavramamak, onu çekip göğsüme bastırmamak için çok zahmet çektim. Nefesime kor kadar yakıcı bir tazyik abanıyor, dudaklarım bir busesi için yanıyordu.

Gönlümden geçen, beni bitiren bütün bu duygulardan habersiz olarak tekrar aynaya döndü. Sonra neş'eli bir tavırla:

— Olmuş.. Mersi Nejad!. diyerek sür'atle odadan çıktı.

Orada ne kadar zaman hareketsiz kaldım bilmem!. Beni ayıltan Esved kalfanın sesi oldu.

— Aaa!. Küçük bey.. Burada ne yapıyosun ayo?... diyordu.

— Hiç! diye silkindim. Biraz başımı dinlemek istedim.

— Böyle ayakta olu mu ayo?.. Otursana!.

— Şimdi çıkacağım kalfa!.

Esved kalfa beni mindere oturttu. Biraz su verdi. Bir yandan da söyleniyor:

— Çok mu yoruldun ayo?.. Nedi bu halin?. diyordu.

Kimseye bir şey söylememesini kalfaya tenbih ettikten sonra dışarıya çıktım.

Güneş çekilmiş, ortalığa pembe bir esmerlik çökmüştü. Salon kuvvetli ampullerin neşrettiği bol aydınlık içinde kaynıyor, piyanodan kısa, kesik nağmeler yükseliyordu.

Sofada teyzem önüme çıktı; telâşla:

— Nejad, damadı gördün mü?.

Diye sordu.

— Biraz evvel burada idi, dedim.

— Evet ama, caz takımı gelmedi.. Galiba sebebini araştırmağa gitti...

— Şimdi gelir.. Niçin telâş ediyorsunuz?..

— Niçini var mı?. Yüzük takılacak...

Teyzem ayni telâşlı adımlarla merdiven başına doğru yürüdü. Bir an kararsız kalmıştım. Sonra gayri ihtiyarî omuzlarımı silkip salona girdim.

Nişanı, Namığın yakın akrabalarından yaşlı bir zat takacaktı. Ömrünün yarısından fazlasını kitaplara ve edebiyata vermiş olan bu zat, eserlerinin ciddiyetine rağmen, nükte ve şakadan hoşlanıyordu.

Etrafını saran genç kadınlara tuhaf şeyler anlatarak güldürüyor, yirmi yaşında bir delikanlı kadar çevik hareketlerle taklitler yapıyordu.

Beni görünce, gözlüklerinin üstünden dikkatle baktı. Başını salladı. Yanında oturan Namığın eniştesine dönerek:

— Yeni şair akrabamız bu genç mi? diye sordu.

Benim için pek lûtufkâr ve iyi kalpli davranan direktörüm gülümsedi:

— Evet üstat!.. Namığın sevgili arkadaşı Nejad Bey!..

Bana işaret etti ve:

— Kıymetli edibimiz Yaver Süha Bey! diye ilâve etti.

Yaşlı edibin elini hürmetle sıkarak gösterdiği yere oturdum.

— Siz şairmişsiniz, öyle mi?. dedi.

Bir suçum yüzüme vurulmuşçasına kızararak:

— Aman efendim.. diye kekeledim.

— Şiirlerinizi dinlemek isterdim.. Bir ikisini lûtfeder misiniz oğlum?..

— Estağfurullah efendim.. Fakat dinlenecek bir tek şiirim yok ki!.

— Tevazua ne lüzum var?.. Bakınız meclisimizi teşkil eden bütün şiirseverler sizi bekliyorlar..

Etrafıma göz gezdirdim. Hakikaten, ablukaya alınmış gibi dört yanım etten kale idi. Hepsi de bana merakla bakıyor, cesaretimi kazandıracak niyazkâr işaretlerde bulunuyordu.

Fena halde sıkılmıştım. İmdadıma koşacak bir hayır sahibi arıyordum. Yaver Süha Bey ciddî bir tavırla tekrarladı:

— Haydi ya!.. Bekliyoruz..

Yutkundum. Fakat başlamağa, yahut başlayacak şiiri bulmağa muktedir olamıyordum. Sanki o anda kafam boşalmış, yıllarca ıstıraplarıma ve göz yaşlarıma tecüman olan mısralar uçup gitmişti.

Karşı tarafta gözlerini kırpmadan yüzüme bakan Didar:

— Niçin bu kadar düşünüyorsunuz? Zülâl için yazdıklarınızdan birini okusanıza!. dedi.

Bende bir kırbaç tesiri yapan bu sözler, dudaklarımdan isyan ve öfkemin fırlamasına sebep oldu:

— Bu mecliste on yaşındaki teyzezademe ithaf etmiş olduğum çocuk mısralarından daha ciddî ve olgun mısralara kulaklarını lûtfetmiş olanlar var, dedim. Bu manzumeler, bütün diğerleri gibi şiirin haysiyetini rencide edecek kalem tecrübelerimdir.. Rica ederim, beni sükûtumdan ayırıp gülünç etmeyiniz....

Başıma kan çıkmıştı. Bunu farkedenler arasında:

— Bırakın.. Israr etmeyin... Sıkılıyor..

Gibi mırıltılar dolaştı.

Yaver Süha Bey gülmeğe başlamıştı. Elile yanağını okşayarak:

— Üzülme delikanlı, dedi. Yalnız, başka bir gün seninle bu bahsi tekrarlarız. Biz bize.. Eğer kuvvetli parçaların varsa, bunları bir mecmuada neşrederiz olmaz mı?

Geniş bir nefes almıştım. Fakat ciğerlerime doldurduğum bol hava, içimde düğümlü duran acıyı zerre kadar dağıtmadı.

Zülâl karşıda idi. Yaşlı bir hanıma hararetli hararetli bir şeyler anlatıyordu. Yalnız arada sırada bizim tarafa doğru baktığını ve topluluğumuzda bu derece enteressan ne geçtiğini anlamak için kulak kabarttığını farkediyordum.

Bu sırada dışarda bir gürültü oldu. Merdivenlerde kalabalık ayak sesleri duyuldu. Kapıya yakın oturanlar arasında:

— Caz geldi! sözü dolaştı.

Yaver Süha Bey ayağa kalkmıştı:

— Çok şükür Damat Bey de teşrif ettiler, diye gülümsedi.

Hakikaten Namık terlerini silerek salona girmişti. Bu andan sonra, büsbütün ortadan silinmek, yok olmak istedim.

Herkes karışmıştı. Merasim için vaziyet alınıyordu.

Önüme yığılan başlar, beni adım adım geriletti. Nihayet duvara dayandım. Yanyana duran Zülâlle Namığın yalnız başlarını görüyor; Yaver Süha Beyi, meş'um ve simsiyah bir hayalet şeklinde farkediyordum.

Nihayet söze başladı...

Kısa, hazırlanmış beylik birkaç cümle... Ebedî birlik ve saadet temennileri...

Sonra, halkaları nişanlıların parmaklarına geçirmek için uzandı.

O anda gözlerimi kapamıştım. Göz kapaklarımın altında kıvılcımlar uçuyor, bu kahredici sahneyi hayalimde takip ediyordum.

Sivri bir kadın ökçesi ayağımı ezmeseydi, daha uzun müddet böyle kalacaktım.

Can acısile kendime geldim. Kısa boylu, tıknazca, ilerisini görmek için önündekilerin omuzlarına tırmanan çirkin bir taze, sürmeli gözlerini baygın baygın süzerek:

— Ah pardon!.. Ayağınızı incittim! diyordu.

— Hayır, ziyan yok!.. diye mırıldandı.

Ve, bakışlarımı onlara çevirdim.

Zülâl, yüzünde mahcubiyet ve saadet pembelikleri uçarak Namıkla birlikte el öpüyordu. Yavaş yavaş benim olduğum ta-

rafa yaklaştıklarını görünce, vücudümden soğuk bir ürperme geçti. Kaçmak imkânı olsa, bir an tereddüt etmezdim. Fakat, düşünce ve tasavvurlarımı uzatmağa bile vakit kalmadı.

Gözlerime en sevimli bakışile bakarak gülümseyen teyzezademin, bana uzanan elini sinirli avuçlarım arasına alıp sıkarak:

— Saadetini bütün kalbimle tebrik ederim, diye fısıldadım.

Yanımdakine geçmek için istical ederek:

— Mersi Nejad! dedi ve yürüdü.

Namığın elimi sıkması, parmaklarımı koparır bir şekilde oldu. Saadetini bana borçlu imiş gibi gözlerime minnet ve şükranla bakıyor, tebrik için daha dudaklarımı oynatmadan bana coşkun teşekkürlerle mukabele ediyordu.

Yarabbi, niçin bir saadet, bazan bir bahtsızlığın âmili oluyordu? Ve, niçin sevinenlerin neş'esini bütün cihan kutlarken, ıstırabımın kimse farkına varmıyordu?..

Bu, yer yüzünün haksız, en haksız kanunlarından biri değil miydi?..

Yürüdüm; kalabalığın arasından sıyrılıp çıktım. Sofrada tek tük gezinenler vardı. Bunları birer gölge gibi farkettiğim için hiçbirine dikkat etmedim.

Omuzlarım düşük, gönlüm yaralı merdivenlerden inerek kendimi bahçeye attım. Mehtapsız, fakat yıldızlı bir gece idi. Yapraklardan hafif bir rüzgâr geçiyor, deniz sessiz uyuyordu.

Yalının pencerelerinden vuran ışıklar, sahilin bir kısmını tamamile aydınlatıyor, daha uzaklar, silik bir loşluk içinde kalıyordu.

Bu loş kısma doğru ilerledim. Zülâlle birçok defa yanyana oturmuş olduğumuz tahta kanapeye iliştim.

Serin hava ve tenhalık başımı biraz hafifletmişti. Bu hafifliğin verdiği rahatlığa kendimi bıraktım. Karşı sahilde yanan ışıklar ve denizin üstünde koşuşan silik ziya parçaları gözlerimi oyalıyordu.

Bu ne acıklı haldi Allahım!.. Bu kadar güzel bir yaz gecesi, neden meş'um bir tarih oluyordu?..

Hayalim çocukluk hayatıma döndü. Böyle güzel geceler, bana daima ıstırap vermemiş mi idi?... Hattâ, ilkmektep sıralarında iken bile, pencerenin önüne oturur, yaz gecelerinin tatlı rüzgârlarını ciğerlerime doldurarak ağlar, evet ağlardım. Bu göz yaşları niçindi?.. Niçin ruhum boğucu tahassüslerle dolup taşar, varlığım anlatılmaz duyguların pençesinde kıvranırdı?..

Zülâli bu kadar eskiden, çocukluğumdanberi sevdiğimi itiraf etmek gücüme gidiyor...

Hayır anne!.. Ben sadece buhran geçiriyorum, saçmalıyorum.. Bu deli kızı bu kadar sevmek için bir sebep yoktu.. Ben mariz ruhlu bir gencim!.. Hepsi bundan ibaret...

Bu düşünceler beni nekadar zaman işgal etti, hatırlamıyorum. Arkamda bir ayak sesi peyda oldu. Kımıldamak, başımı çevirmek istemedim. Belki de bu Zülâldi. Bu ihtimalin kalbimi kaplayan tatlı hazzı içinde bir dakika bekledim. Fakat çabuk ayıldım. Didarın sesi:

— Ooo Nejad Bey!.. Burada mıydınız?.. diyordu.

Kuru ve sert: —

— Evet, dedim.

— Karanlıkta ne yapıyorsunuz?. Bir saattir sizi arıyorduk.. Zülâl bahçeye çıkmış olmanız ihtimalinden bahsetti.. Tahmini doğru imiş!..

— İçeride bunaldım. Salon fazla sıcak!.

— Çok iyi ettiniz..

Didar bu sözleri ayakta söyliyordu. Fakat kanapeye bakmasından, oturmak fikrinde olduğunu anladım.

— Nekadar dalgınsınız, dedi... Fakat bu hal yüzünüze başka bir mana ve güzellik veriyor... Sizi çok takdir ediyorum Nejad Bey!..

Gülümsedim:

— Takdirinize asla lâyık değilim Didar Hanım. Çünkü kendimde hiçbir meziyet göremiyorum...

— Siz bir meziyet mecmuasısınız...

Yavaşça kanapenin ucuna oturdu. Bana çok yakından ve cür'etkâr nazarlarla bakıyordu.

— Sizi herkes beğeniyor ve takdir ediyor, diye devam etti.

Bu fazla iltifattan hoşlanmıyarak:

— Mübalâğa ediyorsunuz, dedim.

— Asla!.. Hem göreceksiniz, ilerde lâyik olduğunuz çok yüksek bir mevkie ulaşacaksınız....

Dudaklarımı büktüm. Uzaklara bakarak:

— Temennilerinize teşekkür ederim, diye mırıldandım. Fakat beni Zülâlden iyi sormamışsınız...

— Bana sizi anlatan ve tanıtan Zülâldir..

— Teyzezademin, hakkımda bu kadar lütûfkâr olacağını zannetmem!.

— Ne diyorsunuz?.. Zülâl aleyhinizde hiç bulunmaz..

— Aleyhimde bulunmayabilir... Fakat lehimde hareket etmemesi de bence o nispette tabiîdir..

— Aman pek tuhafsınız Nejad Bey!..

Böyle diyerek bir elile dizime vurdu..

Bu garip ve manasız kızın, teklifsiz oluvermek istidadı gösteren şu son hareketi aklımı başıma getirmişti.

— Rica ederim, bu bahsi bırakalım, dedim.

Sesini yavaşlatarak:

— Bu bahsi bırakmak mı? dedi.. Siz bir şairniniz.. Ben ise, takdirkârınız.. Ah Nejad Bey.. Bırakınız da biraz söyleyeyim. Sizi cidden takdir ediyorum. Herkesten fazla beğeniyorum.. Öyle vakur, ciddî, asil ve bütün insanlardan bambaşkasınız ki!

Sustuğumu ve can sıkıntımı belli eden bir hareketli başımı çevirdiğimi görünce:

— Sizi belki sıkıyorum, dedi.

— !!........

— . . . Ama siz daima sıkıntılısınız.. Sebebini de biliyor ve size hak veriyorum.

Birdenbire döndüm:

— Bildiğiniz nedir?, dedim.

— Darılmayınız.. Zülâlden öğrendim.. Fakat bu derece üzülmeğe değmez ki!. Ben de ayni vaziyetteyim..

Çıldıracaktım. Sesim titriyerek:

— Söyleyiniz, dedim. Zülâlin size öğrettiği nedir?..

Fütursuz bir hal almağa çalışıyordu. Gözlerini gözlerime dikerek:

— Şu mektep meselesi, dedi.

Geniş bir nefes almam lâzımdı. Fakat şiddetli bir yeis ve öfke ile kalbim burkuldu:

— Mektep ne olmuş? diye yükseldim.

— Şey... Yarım bırakmışsınız da.....

— Bundan ne çıkar?...

— Hiç!. Ben de okuyamadım.. Amma sizin gibi de meyus olmıyorum.. Ne yapalım; kara cahil de değiliz ya!..

Beni kendisile, kendi ilmi, iktidarı ve iradesile bir tutan şu sersem kızı tokatlamak için içimde bir arzu tutuştu. Fakat dişlerimi sıkarak kendimi tutmağa çalıştım.

En yüksek mevkilere ulaşmak, kimsenin erişemiyeceği emellere varmak iştiyakile yanan ben, bir gün en basit ve değersiz insanların değerile ölçülecek ve onların merhametine mi müstahak olacaktım?..

Zülâlin hayali gözlerimin önünde kahredici bir füsun ile beliriyor; onu, kırılan emellerimin, yıkılan istikbalimin, mahvolan hayatımın tek cellâdı olarak görüyordum.

Doğruldum. Ağır bir sesle:

— Ben meyus veya değilim; diplomalı veya diplomasızım; bu kimseyi alâkadar etmez, dedim.

Gözlerimde yanan hiddet ışıklarını farketmiş olacak ki ayağa kalktı. Korka korka:

— Affedersiniz, düşüncesiz hareket ettim, dedi.

Ben de ayağa kalkmış ve ellerim ceblerimde olduğu halde rıhtımın ta kenarına kadar ilerlemiştim.

Arkamda duruyor, ne yaklaşmağa ve ne de uzaklaşmağa cesaret edebiliyoru.

Tam bu sırada:

— Oradalar, oradalar diye bir ses çınladı.

Başımı çevirince, yalının mermer merdivenlerinden bir

alay kızın haykıraşarak bahçeye indiklerini ve bizim bulunduğumuz tarafa doğru geldiklerini gördüm.

Zülâl de bunların arasında idi. Hepsinden evvel atılarak bize yaklaştı. Müstehzi ve çapkın bir gülüşle:

— Ooo!.. Maşallah!. Burada ne yapıyorsunuz? diye sordu. Gözlerinde manidar pırıltılar uçtuğunu görünce vaziyetimize yanlış hükümler giyindirmiş olduğunu sezmiş ve beynimden vurulmuşa dönmüştüm.

Düştüğüm müşkül mevkiin ezasile erirken, Didar atıldı ve başından büyük bir pot kırdı:

— Nejad Beyle kavga ettik! dedi.

Bu söze bir kahkaha tufanı cevap verdi. Kızlar etrafımızı almışlardı.

Ben ciddî ve hattâ sert bir tavırla Zülâle dönerek:

— Tuhafsın!. dedim. İçeride bunaldım, biraz hava almak için kendimi bahçeye attım.. Hemen bir elçi göndermişsin!..

Gülüşme devam ediyor, kızların her biri bir söz söylüyordu. Fakat ben yalnız Zülâli dinliyordum. Şahadet parmağını tehdit makamında sallayarak:

"Seni gidi seni!.. Kurnazlık ha!. Beyhude uğraşma, inkâr etme!..„ manasına gelen işaretler ediyor; kulağıma yaklaşarak:

— Hiç ummazdım Nejad! Hiç ummazdım; diyordu.

Çılgın bir isyan hamlesile benliğim sarsılıyordu. Bu sırada Şükran yanıma yaklaştı:

— Zülâlin bu işte suçu olmadığına dair sizi temin ederim Nejad Bey, dedi. Aramızda bulunmadığınızın farkına biraz evvel vardık.. Nereye gittiğinizi merak ettik. Fakat rahatınızı ihlâl edeceğimizi tahmin edemediğimizden dolayı affınızı dileriz....

"Bir saattir sizi arıyorduk... Zülâl bahçeye çıkmış olmanız ihtimalinden bahsetti.. Tahmini doğru imiş!..„ diyen Didarın yüzüne baktım.

Kabahati yakalanan insanların mahçup tavrı ve zoraki kayıtsızlığile gözlerini bakışlarımdan kaçırarak başını çevirdi.

Bir çeyrek kadar rıhtım üzerinde durdular. Gecenin güzelli-

ğinden konuşuyorlar; yalnız, ayın geç çıkacağına canları sıkılıyordu.

Bu bahis belki daha uzayacaktı. Fakat yalının kapısında Namık göründü. Yanında birkaç kişi daha vardı.

Zülâl telâşlanarak:

— Haydi çocuklar, içeri girelim, diye ileri atıldı. Kızların hepsi onu takip etmişlerdi. Ben geride kalmak istiyordum. Fakat, bu hareketimin manasız telâkki edileceğini düşünerek isteksiz bir itaatla peşlerinden yürüdüm.

Salon, pencerelerin açık olmasına rağmen, havasızdı. Kapıya yakın bir yerde olan caz kulakları yırtıyor, halka halka yükselen sigara dumanları genzi tıkıyordu.

Saate bir göz attım. On ikiye yakındı. Fakat davetliler arasında gitmeğe niyetli bir kişi görünmüyordu.

Sofada ve salonda danseden çiftler başımı döndürdüğü için bir sakin köşe araştırdım.

Halbuki ne mümkün!.. Gençlerden mürekkep bir gurup tarafından kordon altına alınmış gibi idim. Namık yanımda oturuyor; Zülâl etrafımda dolaşıyordu.

Bir aralık teyzezademin çok yakınıma sokulduğunu ve gülümseyen gözlerinde tatlı pırıltılar uçarak bir fısıltı halinde:

— Bu gece niçin böyle durgunsun Nejad.. dediğini farkettim.

Gözlerimi gözlerine çevirerek:

— Kalabalıktan ve bilhassa şu danstan nefret ettiğimi bilirsin, dedim. Sıkılıyorum. Bunalıyorum..

— Benim saadetimi kutlayan bir eğlentiden böyle sıkılmak ve bunu hiç çekinmeden itiraf etmek bir cür'et değil midir?..

— Belki de küstahlık!.. Fakat beni biraz anlamalısın ve mazur görmelisin....

Bir an düşündü. Sonra gülerek:

— Haydi seninle bir dans edelim, dedi.

Gözlerine sert sert baktım. Gülmesini zapta çalışarak devam etti.

— Sen galiba bir şey de yemedin.. Büfede hiç görünmedin... Nejad, vallahi çok saçma sapan bir adamsın...

Namık Zülâlin sözlerini duymuştu. Yüzüme dikkatle baktı. Hayretle:

— Nejad, sahi bir şey yemedin mi? dedi.

— Yedim!

— Galiba doğruyu söylemiyorsun..

— Seni temin ederim...

— Fakat bir hoşluğun var... Hasta mısın yoksa?...

— Biraz!..

— Nen var?...

— Bilmiyorum... Sersem gibiyim... Kalabalık beni boğuyor...

— Fakat bir müddet bahçede dolaştığını zannediyorum. Uykun geldi ise, istirahat et!..

— Hayır... Uykum gelmedi...

— İnkâr ediyorsun Nejad!.. Muhakkak uykun geldi... Biz de artık dağılmalıyız.

Bu sırada karşıdan teyzem Zülâle işaret ederek dışarıya çağırdı. Namık ayağa kalkmıştı.

Herkeste bir kımıldama, bir hareket sezdim. Göğsümün üstünden yavaş yavaş bir ağırlığın eksildiğini duyar gibi oluyordum. Biz bize kalacağımızı düşündükçe kalbim ferahlıyordu.

Bir saat içinde bütün davetliler gittiler. Namık da veda edenler arasnda idi. Yalıda yalnız, teyzemin çok aziz ahbaplarından bir ikisi kaldı.

Yatmak için telâş ediyormuşum gibi yukarıya çıktım. Üst katın sofası karanlıktı. Fakat odama girmek istemiyordum. Merdiven başında durdum ve garip bir kararsızlık içinde Zülâlin yukarı çıkmasını bekledim.

Aşağıdan sesi geliyordu. Misafir hanımlarla konuşuyor, annesine sesleniyor, Esved kalfa ile şakalaşıyordu.

Nihayet merdivenin alt başından, "Allah rahatlık versin!,, dediğini ve ingilizce bir şarkı mırıldanarak basamakları atladığını duydum.

Beni sofada görünce şüphesiz şaşıracaktı. Orada niçin durduğumu, elektriği neden yakmadığımı soracak ve belki de benimle gene biraz eğlenecekti.

Fakat hiç te böyle olmadı. Zülâl karanlıkta beni görmeden önümden hızla geçti ve odasına girdi.

Kapıyı kapamadığı için harekâtını seçebiliyordum. Henüz yükselen ay, pencereden odanın ortasına kadar gümüş yaldızlarını serpiyor ve eşyayı loş bir aydınlık içinde belirtiyordu. Lâmbayı yakmadı. Başından çıkardığı dalı komodinin üzerine koydu ve pencerenin önüne gitti.

Farkında olmadan kapının eşiğine kadar gelmiştim. Halının üzerindeki gümüş daire içinde gölgesi, iri bir leke gibi duruyordu.

İçimde bir zonklama vardı.

Elimde olmadan iki adım attım. Fakat, onun, pencerenin önünden ayrıldığını görünce olduğum yerde kaldım.

Vücudümü farketmiyor; yalnızlığın emniyeti içinde dalgın ve kayıtsız bulunuyordu.

Kollarını jimnastik yapar gibi yukarı kaldırdı; sağa sola hareket ettirdi. Gerinmeyi andıran bu hareketten sonra yavaşça:

— Yatmalı! dedi.

Geri dönmek ve gene sesizce dışarı çıkmak için davrandım. Lâkin ayaklarım kımıldamadı. Ne yaptığımı, hangi gayeye tâbi olduğumu bilmeden biraz yana çekildim ve karanlık bir köşeye büzüldüm.

Bir şarkı mırıldanarak yavaş yavaş elbisesini çıkarıyordu.

Kalbimde şiddetli bir çarpıntı ve tatlı bir heyecan vardı. Onu hiçbir zaman böyle yarı çıplak görmemiştim.

Elbisesini bir kanapenin üstüne serdi. İskarpinlerini ve çoraplarını karyolanın ayak ucuna fırlattı; geceliğini sırtına geçirdi.

Uyuşuk bir haldeyim. Derin bir haz ve tatlı ürpermelerle içim geçiyor; Zülâle malik olmanın ne eşsiz bir saadet olacağını o anda, her zamankinden daha ziyade hissediyordum.

Kapıyı kapadı. Böylelikle odada büsbütün mahpus kalmış oldum:

Yürüdü, karyolasının örtüsünü sıyırdı ve yatağa uzandı.

Somyanın bir iki gıcırtısından sonra odada derin bir sessizlik hâsıl olmuştu. Yalnız açık pencereden, ağaçlarda öten gece kuşlarının feryadları aksediyordu.

Dizlerimin kesikliği o derece artmıştı ki, ayakta sallanıyordum. Göğsümün altında sıcak bir şeyler akıyor, heyecanım gittikçe şiddetleniyordu.

Şuursuz bir iki adım daha attım. Bu yarı karanlık odanın içinde karyola, kıymettar ve nadide bir tablo idi. Zülâl beyaz örtüler arasında, fildişinden yapılmış eşsiz bir heykel güzelliği ve bir peri füsunile yatıyordu.

Biraz daha ilerilediım. Lâkin ayağımın altında bir şey çıtırdamıştı. Gene hareketsiz kaldığım halde, o yastıktan başını kaldırdı.

Ürkek bir telâşla:

— Kim o?... diye seslendi.

Cevap vermedim. Büsbütün doğrularak ve odanın orta yerinde duran dimdik siluetime dikkatle bakarak korkulu bir sesle:

— Nejad! Sen misin?. dedi. Burada ne işin var?..

Dilim tutulmuş gibi susuyordum. Kaçmak, saklanmak imkânsızdı. Fakat onun, üstünden örtüyü sıyırarak karyoladan inmek istediğini görünce, bu hareketine mâni olmak için koştum. Bir anda bilekleri avuçlarımın içinde kalmıştı. Sesim pürüzlü ve tutuk çıkıyordu:

— Zülâl, dedim. Dinle beni... Ben bir deliyim... Fakat affet.. Mazur gör...

Hayretle gözleri büyüyor, yüzüme korkak ve ürkek bakıyordu.

— Burada ne arıyorsun Nejad? diye tekrarladı.

— Burada ne aradığımı bilmiyorum.. Kendime malik değilim.. Yalnız mahvolduğumun ve manen öldüğümün farkındayım...

Birbirimizin gözlerine yakından ve çekinmeden bakıyor-

duk. Ayın ışıkları, karyolanın bir kısmını aydınlatıyor; her şeyi şimdi daha iyi ve daha net seçebiliyordum.

Yatağın kenarına oturdum. Başım yanıyor, gözlerim doluyordu. Dişlerimi sıktığım halde kirpiklerimden birdenbire yaslar boşandı.

Ellerimi yüzüme kapadım ve bir çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladım.

Zülâl hareketsizdi. Ne bir kelime, ne bir hece.. Yalnız göğsünün şiddetle kalkıp indiğini hissediyordum.

Hıçkırıklarım gittikçe artıyor, gönlümün sonsuz acısı, yanaklarından sızan katrelerle yıkanıyordu.

Bu hal ne kadar sürdü, bilmiyorum. Zülâl elinin hafif bir temasile saçlarımı okşadı. Yavaş ve meyus bir sesle:

— Niçin ağlıyorsun Nejad? dedi.

İçimi çekiyor, göğsümü tıkayan şehikleri boğmak için uğraşıyordum. Fakat bütün gayretim faydasız kalıyordu.

Birdenbire başımı tuttu ve kaldırdı. Daha yakından yüzümü görmek için eğilerek:

— Artık yeter! diye fısıldadı. Beni de üzüyorsun... Söyle Nejad!.. Nen var?..

Bu an rüya mıydı?.. Zülâlin bana bu derece müşfik bir lisanla hitap etmesine imkân var mıydı?.

Artık ne kendime ve ne de şuuruma sahibdim. Her şeyi cereyana bırakmıştım.

Ellerini tuttum. Perişan bakışlarımı gözlerine çevirdim. Fısıltı ile:

— Seni o kadar çok seviyorum ki! dedim.

Zülâl hiç bir hareket yapmadı ve şaşmadı. Ayni yavaş ve fısıltılı sesile:

— Biliyorum, dedi.

Birdenbire doğrulmuştum. Kulaklarıma inanamıyordum. Şaşkın şaşkın:

— Biliyor musun? dedim. Seni sevdiğimi biliyor musun?

— Evet Nejad!...

— ! ! ! ! ? ? ? .....

Halime hafifçe güldü; manalı bir istihza ile gözlerime bakarak:

— Bu kadar şaşmamalısın, dedi, ve düşünmelisin ki, yer yüzünde sevildiğini anlamıyan hiç bir kadın yoktur...

— Doğru mu?.. O halde neden böyle gaddar davrandın?..

— Ne gibi?..

Bir anda kendime geldim. Bu suali hangi hakla ve ne cesaretle sormuştum?..

Önüme bakarak:

— Hiç! dedim. Beni affet Zülâl!.. Saçmalıyorum. Seni anladığından, bildiğinden çok daha fazla sevdiğim için saçmalıyorum. Fakat.. Mademki artık itiraf ettim.. Ve beni böyle sakin dinliyorsun... Bırak da söyliyeyim.. Belki biraz teselli bulurum.. Belki acılarım kısmen diner...

Avuçlarımda duran elini yavaş yavaş okşuyordum. Bu hareketime mâni olmuyor, yüzüme merhametle, şefkatle bakıyordu.

Zülâli hiç bir an bu derece kendime yakın görmemiştim.

Pürüzlü sesimle devam ettim:

— Ben seni yıllardanberi, kendimi bildiğim tarihdenberi seviyorum.. Bu sevginin ıstırabına o kadar alıştım ki, çektiklerimi hiç bir zaman çok görmedim.. Çünkü bu ıstırap benimle beraber doğmuştu, benimle beraber ölecekti.. Onun acılarını da seviyordum.. Bu acılar olmadıkça, hayatta ne zevk bulunabilir diye düşünürdüm.. Nitekim, yaşım ilerledikçe, senden başka her şeye karşı lâkayd kaldım.. Derslerim omuzlarıma tahammülsüz bir yük gibi abanıyor, hiç bir meşgale beni tatmin etmiyordu.... Sıkılıyordum... Sana aid olmıyan sözler, sensiz muhit ruhumu boğuyor, bana işkence veriyordu.. Derslerimi, bıraktım. Senin yaşadığın, gezdiğin yerlerde dolaşan bir haylaz olup kaldım...

Yeniden hıçkırrmağa başlamıştım. Acı bir ateş göğsümü yakıyor, gözlerimden sıcak yaşlar dökülüyordu.

Zülâl, dizleri üstüne düşen başımı okşuyor, saçlarımı karıştırıyor; usul usul:

— Zavallı Nejad!.. Zavallı yavrum! diyordu.

Bir aralık sesini yükseltti:

— Bu derece ıstırap çektiğini bilmiyordum?.. Hele istikbaline kıyman hatadır Nejad!... Böyle hareket etmeseydin, belki mes'ud olurdun!..

Başımı kaldırdım ve yüzüne baktım.

Pencerenin tül perdelerinden süzülen ay ışıkları solgun teni üstünde oynaşıyordu. Yorgunluktan ve uykusuzluktan mahmurlaşan gözleri ne tatlı ve ne derindi!.. Gözlerimi bu gözlere verecek inledim:

— Zülâl, beni anlamıyordun ve hâlâ da anlamıyorsun!..

— Ne yapabilirdim Nejad?..

— Bana ümid ve cesaret verirdin.. Anlaşsaydık ve bana saadet vadetseydin, bambaşka yetişirdim.

— Ben hislerinin bu derece kuvvetli olduğundan ve beni ayni kuvvetle daima sevebileceğinden nasıl emin olabilirdim?.. Senin bana karşı olan zaafını seziyordum.. Ama bu zaaf bir kaç zaman sonra zail olamaz mıydı?.. Sen niçin bana halini etraflıca anlatmadın!.. Zannedersem, seni dinleyip anlıyacak kadar ciddiyete maliktim!..

Acı ve boğuk bir kahkaha savurdum:

— Sen mi ciddi idin?.. Beni maskara yapan, her hareketime gülen, her üzüntümle eğlenen sen!..

— Nejad, yanlış anlamışsın..

— Hayır Zülâl!... Sana açılamazdım... Mizacın ve karakterin bana bu cesareti veremezdi.. İyi düşünürsen, bana hak verirsin...

Zülâlin gözleri daldı. Ben onun bu sakinliğinden yüz bularak başımı koluna dayamış ve yüzümü göğsüne meylettirmiştim. O taze, ılık ve sızdırıcı bahar kokusu genzime dolüyor, baygın bir haz içinde kendimden geçiyordum.

Hareketimin farkına vardı ve biraz geri çekilmek istedi. Fakat onun kıpırdamasile, ben başımı tamamile göğsüne yerleştirdim.

Ellerile omuzlarımı itiyor:

— Kalk! Ne yapıyorsun?. diyordu..

Cevap vermediğimi ve hareketsiz durduğumu görünce ses çıkarmadı.

Bu hal epey zaman sürmüştü. Derin ve tatlı bir uyku halinde idim. Bu hazlı uyuşukluk, bu baygınlık hayatımın sonuna kadar devam etse, gene doyamazdım.

Zülâl birden bir hareket yaptı; silkindi. Başımı iterek:

— Peki, dedi. Bu sözlerin ve bu vaziyetin bu gece lüzumu var mıydı Nejad?.

Hemen doğruldum. Yavaş yavaş şuurum avdet ediyor ve yaptğım şeyin ehemmiyetini kavrıyordum.

Ben hakikaten çıldırmış mı idim?.. Yıllarca zerresini imadan sakındığım ıstırabımı böyle nazik bir zamanda ortaya dökmek; hem de bir ümit, bir teselli imkânından çok uzak olarak!...

Ne hasıl olacaktı?. Vakıa Zülâl, mutadı hilâfına, bana sert davranmamıştı. Acılarımı müşfik sözlerle karşılamış, göz yaşlarım karşısında merhametle susmuştu.

Fakat bütün bunlar, ne bugün ve ne de atî için bir ümit sayılabilirdi. Sadece, zaafımı, aczimi ve zavallılığımı ilân etmekten ibaretti.

Kafamı çemberleyen bu düşünceler arasında tutuk bir sesle mırıldandım:

— Evet... Bu sözlerin ve bu vaziyetin bu gece lüzumu yoktu... Hiçbir zaman lüzumu yoktu.. Beni affet Zülâl!.. Akşamdanberi o derece meyus ve o derece perişandım ki, ne yaptığımı bilemedim... Odana nasıl girdiğimin bile farkında değilim.. Bu sözler söylenmemeliydi, ıstırabım gözlerimin önüne apaçık serilmemeliydi.. Ne yaptığımı bilmiyorum. Mes'ut bir geceni acılarımla zehirlediğim için beni affet. Ben sadece senin saadetini istiyorum.. Harekâtımda bir hodbinlik bulunmadığına inan!..

Zülâlin gözlerinde iki iri damla kabarmıştı. Bunları görür görmez kendimi tutamadım. Başını yanan avuçlarım arasına alarak:

— Senin için senelerce beslediğim fena fikirleri bu yaşlar eritiyor, dedim. Fakat böyle rakik bir kalbin olduğunu

bana göstermeseydin, daha iyi olurdu.. Çünkü bu geceden itibaren seni daha fazla seveceğim...

Bileklerimi tuttu. Belirsizce başını ellerimden kurtarmağa uşraşarak:

— Hakikaten beni çok üzdün, dedi.

Kirpiklerinden yaşlar sızmağa başlamıştı. Pencerenin gri boşluğundan uzaklara bakıyor; fısıltı ile:

— Neden böyle oldu?.. Neden?.. diyordu.

Yüzümü yüzüne yaklaştırdım. Dudaklarım, yanaklarından sızan yaşlarla ıslanıyordu.

Puselerimden kaçınmyor, sükûnet ve emniyetle hareketsiz duruyordu.

Fakat bu hal çok sürmedi. Hızla geri çekilip ayağa kalktı:

— İkimiz de boş yere üzülüyoruz, dedi. Sabah yaklaşıyor.. İstirahate muhtacız Nejad!. Haydi artık odana git..

Sendeleyerek ben de ayağa kalkmıştım:

— Senin istirahatine mâni olmak istemem, dedim. Fakat yanında biraz teselli buluyordum... Bunu bana çok mu gördün?.

— Hayır!.. Amma düşün ki, bende bulacağın teselli, avunmana bile hizmet etmiyecek mahiyettedir.

— Ben bu kadara kanaat ederim.. Mademki sana kalbimi apaçık gösterdim.. Mademki bana acıdın!.. Artık eskisi kadar nevmid sayılmam...

— Ne bekliyebilirsin?..

— ! ! ? ? . .

— Susuyorsun.. Eğer cür'etkârlığını yumuşak karşılamamdan kuvvet alıyorsan, yanılıyorsun.. Seni çok meyus gördüğüm için sert davranmadım.. Fakat bu bir defaya mahsustur.. Seni daima ciddî bir kardeş, dost bir aile uzvu olarak görmek isterim.. Anlıyor musun Nejad?..

Zülâl bu sözleri söylerken gülmüyordu. Bakışlarında vakur bir mana vardı.

Başımı önüme eğdim, sönen bir fısıltile:

— Evet!. dedim.

— O halde beni artık yalnız bırak!..

Son sözü âdeta emirdi. Israr etmek, daha fazla yalvarmak hiçbir fayda vermiyeceği için adımlarımı sürükleyerek yürüdüm ve odadan çıktım.

. . . .

Ben demek Zülâle aşkımı itiraf edebilmiştim?..

Başımı ellerimin arasında sıkıyor, saçlarımı yoluyor; fakat birtürlü bu hakikate kendimi inandıramıyordum.

Allahım! Nasıl olurdu?. Hangi yenilmez cür'et beni bu harekete sevketmişti?. Nasıl o mağrur ve müstehzi mahlûkun önünde kalbimin büyük sırrını dökebilmiştim?..

Pencerenin önüne oturdum. Başımı pervaza dayadım. Sabahın ilk ışıkları altında henüz uyuyan denize dalarak, o mes'ut dakikaları düşünmeğe başladım.

Bu gece muhakkak bir rüya idi. Fakat ne temiz, ne güzel ve ne tatlı bir rüya!.. Dudaklarımda hâlâ yanaklarının harareti ve göz yaşlarının lezzeti vardı.

Gözlerimi kapıyor, o hazlı dakikaları tekrar yaşamak için, kendimi uykuya benzer bir uyuşukluğa bırakıyordum.

Kafamın içinde, geçmiş yılların acı hatıraları birer kadavra gibi cansız ve hareketsiz durmakta idi. Sanki ben, o çok ıstırap çeken bahtsız Nejad değildim. Sanki Zülâl, eskidenberi göz yaşlarını göz yaşlarıma karıştıran bir hisdaşımdı!.

Fakat düşüncelerim derinleştikçe, kendimi gene zavallı bulmağa başladım. Zülâlin son sözleri her ümide set çekmiyor muydu?. Ciddî bir tavırla: "... Ne bekliyebilirsin?. Eğer cür'etkârlığını yumuşak karşılamamdan kuvvet alıyorsan, yanılıyorsun.. Seni meyus gördüğüm için sert davranmadım... Fakat bu bir defaya mahsustur..,, demesi, benimsemek istediğim teselliyi savuşturmağa yetmez miydi?..

Ah!. Hayatta kendimize ait olmayan bir şeyi sevmek; ümitsiz bir sevdanın acılığını tatmak ne elimdir!.. Yer yüzünde asıl bahtiyar olanlar, bu çaresiz derde düşmiyenlerdir bence!..

— 7 —

Namığın izni bitmiş, nişan cemiyetinin üstünden bir ay

geçmişti. Yalıda hummalı bir faaliyet görünüyor, eylûle kararlaşan düğünün hazırlıkları yapılyordu.

Bir akşam, işimden döndüğüm zaman, gündelikçi terzinin hâlâ gitmemiş olduğunu ve Zülâlin titizlenerek hâlâ elbise provalarile uğraştığını gördüm.

Yanlarına girmek istemediğim için geri çekilmiş, Esved kalfa ile iki lâf etmek maksadile mutfağa girmiştim.

Emektar Arap, akşam yemeklerini hazırlamakla meşguldü.

Beni görünce gülerek:

— Gel bakalım, kuçuk Bey!.. Nasısı?. dedi.

— İyiyim kalfa!. Akşama ne yemek var?. dedim.

— Seninkisiler, bak!..

Kapaklarını açıp gösterdiği çeşitleri kayıtsız nazarlarla seyrederek orada duran küçük bir iskemleye oturdum. Ben manen ölmüş bir insandım.. Geçen her gün gönlümdeki yarayı genişletmekte, ıstırabımı azdırmakta idi.

Kalfa konuşuyor, gündüz cereyan eden bazı ufak tefek vak'aları anlatıyor, Zülâlin saadetini görmekten doğan sevincini söyliyordu.

Dudaklarımdaki iğreti tebessümü pek güç zaptediyordum. Başımı sallayarak onu tasdik ettiğim halde, gözlerim acı yaşlarla doluyordu.

Bereket versin ki mutfak loştu ve kalfanın ihtiyar gözlerinde, bu saklı yaşları seçecek kadar kuvvet yoktu.

Biraz sonra dışarıda ayak sesleri ve konuşmalar oldu. Zülâlin terziyi selâmetlediğini anladım.

Çok geçmeden bahçe kapısı kapandı ve Zülâl hafif bir şarkı söyleyerek içeri girdi.

Mutfağın kapısı açık olduğu halde, dışarıya arkam dönüktü.. Ve başımı çevirip bakmıyordum.

Adımlar yaklaştı ve Zülâlin berrak sesi:

— Aaa!.. Nejad, sen burada mıydın?.. diye yükseldi.

Bir saniye içinde yanıma gelmişti:

— Kalfa ile sohbet mi ediyorsunuz? dedi.

Başımı kaldırdım:

— Evet, dedim. Dikişlerinizden, provalarınızdan sıkıldığım için burada oturmayı tercih ettim.

Aksi bir cevap vermesini, yahut saçlarımı çekmesini beyliyordum. Fakat al al olmuş yanakları üstünde birer siyah yıldız gibi pırıl pırıl yanan gözleri buğulandı. Ciddî bir bezğinlikle:

— Aman, ben de sıkıldım, bunaldım, dedi.

Sonra, sofaya çıkan teyzeme dönerek:

— Anne; artk hiçbir şeye el süremem. . Bugün bundan fazlasına tahammülüm yok; onları kalfa toplayıversin! diye seslendi.

Teyzem de mutfağın kapısına gelmişti:

— A! Hepiniz buraya ne toplandınız?. diye şaştı.

Sonra Zülâle:

— Sen merak etme!.. Haydi biraz bahçeye çık, hava al.. Bak Nejad da gelmiş.. dedi.

Zülâl bu teklifi canına minnet bilmiş gibi idi.

— Sahi, diye mırıldandı. Biraz hava almağa öyle ihtiyacım var ki!..

Ben ayağa kalkmış ve mutfaktan çıkmağa hazırlanmıştım.

Teyzem bu hareketimi farkedince içeri girdi ve boş bıraktığım iskemleye oturarak Esved kalfa ile konuşmağa başladı.

Sofaya çıkar çıkmaz Zülâl bahçeye doğru yürümüştü. Tereddüdümü farkedince döndü:

— Gelsene! dedi. Biraz dolaşalım...

Arkasından yürüdüm ve birlikte bahçeye çıktık. Güneş alçalmıştı. Hava ılık ve rüzgârsız, deniz bir göl gibi rakiddi.

Rıhtıma doğru ilerledik. İçimde bulanık ve karşık bir takım hisler boğuşuyor, sessiz ve meyus yanında yürürken, kalbim demirden bir mengene ile sıkılıyordu.

Durdu. Düşünür gibi dalgın ve kararsız bir hali vardı. Gene bu akşam nekadar, nekadar güzeldi!. Güneşin kızıllıklarına boyanan yüzüne bütün muhabbetimle bakıyordum. Yorgunluktan ve sıkıntıdan yanakları kızarmış, nemli alnına ve şakaklarına ipek saçlarından birkaç tel yapışmıştı. İnce kaşlarının ortasında, uzun bir titizlik ve sinirlik anının yer ettiği hafif bir çatıklık göze çarpıyordu. Bu kaşların şakaklara uzanan uç-

ları, yorgun çehresinde öyle manalı duruyordu ki!. Bu mana kusursuz profiline çıldırtıcı bir füsun eklemekte idi.

Göğsüne beyaz bir çapa işlenmiş lâcivert yün bluzunu, beyaz keten etekliğine doğru çekerek düzeltti. Çıplak kollarını ellerile yoklayarak ve dalgınlıktan kurtardığı gözlerini yüzüme çevirerek:

— Terliyim. Acaba arkama bir şey alsam mı?. dedi.

Ben hemen eve koşmak ister gibi bir hareket yapmıştım. Bileğimden tutarak beni alıkoydu:

— Burada üşümem! Biraz sandalla gezmek niyetinde idim de!..

Sevincimi belli etmemeğe çalışarak:

— Arkana bir şey getireyim, dedim.

— İstemem.. Vazgeçtim.. Hava o kadar durgun ki!..

— Ama biraz sonra serinlik çıkar..

— O kadar uzun dolaşacak değiliz canım...

Bu kararından da caymasın diye hemen kayıkhaneden sandalı çıkardım ve hazırlamağa başladım.

Rıhtımdaki tahta kanapenin üstüne oturmuş, işimin bitmesini bekliyordu.

Beş dakika sürmeden:

— Haydi; dedim. Tamam!..

Elimi tutarak çevik bir hareketle sandala atladı.

— Çok gitmeyelim, geç oldu, annem merak eder, dedi.

Küreklere kuvvetle asılmıştım. Sahilden bir an evvel uzaklaşmak, rastlayacak bir tanıdık gözden kaçmak istiyordum. Maksadımı anlamış gibi:

— Sahil boyu gitsek daha iyi değil mi? dedi.

— Sandala, bizi sahilden ayırsın diye bindik, dedim.

Gülümsedi. Koltuklarının altından geçirdiği dümenin iplerile oynuyor, yorgun bir tavırla arkasına yaslanmış uzakları seyrediyordu.

Yavaş yavaş kürekleri ağırlaştırıyordum. Çok geçmeden denizin ortasında âdeta belirsiz bir kımıltı ile ilerlemeğe başlamştık.

Zülâl yüzüme tatlı ve müşfik bir nazarla baktı:

— Yoruldun mu?. dedi.

— Hayır, dedim. Ve başımı, günün son kızıllıkları altında yanan Anadolu sahiline çevirdim. Fakat hâlâ yüzüme baktığını hissediyordum. Birdenbire dedi ki:

— Ne kadar sararmışsın Nejad!. Çokmu üzülüyorsun yoksa?.

Belirsiz bir mırıltı ile tekrar ettim:

— Hayır!.

— Çocukluk ediyorsun.. Bak, senin için eskisi gibi gaddar ve insafsız değilim... Gönlümü kıracak bir harekette bulunuyor muyum?...

— Hayır Zülâl!.

— O halde niçin kendini yiyorsun?. Eğer evlendiğime müteessirisen, buna daima muntazır olmalıydın!.

— Muntazırdım.. Fakat bu intizar o kadar müphem ve bulanıktı ki!.. Âdeta sıhhatte bir insanın ölümünü düşünür gibi idim.. Ne zaman ve ne surette olacağına zihin sarfetmek istemiyordum..

— Bunu ölümle kıyas edemezsin.. Beni her zaman göreceksin.. Sana karşı ne gönlümde ve ne de harekâtımda hiçbir şey değişmiyecek...

Dudaklarımda zehir gibi bir gülümseyiş vardı. Nemlenen gözlerimi gözlerine çevirerek sordum:

— Hiçbir şey değişmiyecek mi?.. Bundan emin misin?..

— Niçin emin olmayayım?.

— Zülâl!.. Bu beyhude sözlerle beni teselli etmek mi istiyorsun?..

— Hayır yavrum.. Hakikati söylüyorum..

— Hakikat çok daha başka!.. O kadar acı ve o kadar elim ki!..

— Sen izam ediyorsun.. Hem mademki benim evlenmemi bu derece arzu etmiyordun; niçin arkadaşının teklifini kabul etmem için o derece ısrarda bulundun?..

— Çünkü ona söz vermiştim...

— Nasıl?..

— Seni razı edeceğime dair!.. Bunu benden istemişti...
— Ya. Halbuki, haberin yokmuş gibi hareket ediyordun!..
— Haberim olduğunu sezdirseydim, belki teminatıma kulak asmıyacaktınız..
— Garip çocuksun Nejad!..
— Belki garibim!.. Çünkü saadetimi başkasına maletmek için araya girdim.. Bu her seven insanın harcı değildir...
— Doğru!. Lâkin, beni ergeç bir izdivaç bekliyordu.. Ve, ben bunun şerefli olmasını gözetecektim.
— Yani??..
— Kocamın mevki ve şahsiyetile iftihar etmek, ahpaplarımın, arkadaşlarımın arasında gülünç ve küçük düşmemek suretile!..
Kürekleri bırakmıştım. Dirseklerimi dizlerime dayıyarak:
— Namık sana istediğin bütün bu şeyleri verecektir, dedim.
Sesimdeki derin istihzayı anladı ve merhametle yüzüme baktı.
Başımı önüme eğmiştim. Kendimi öyle küçük, öyle zavallı hissediyordum ki!..
Kalbim nedamet dolu, gözlerim yaşlı; rüyada konuşur gibi mırıldandım:
— İnsanlar tuttukları yanlış yolu çabuk idrak etselerdi, yer yüzünde ıstırabın manası kalmazdı... Ben senin uğrunda feda oldum.... Fakat, bu fedailiğin bir hiç için olduğunu bilseydim, derhal hatamdan dönerdim.
Yüzüme merhametle bakıyoru. Fakat, gözlerinde, âvâre bir ruhun ifadesini taşıyan lakâyd ve uçucu bir pırıltı vardı. Dudaklarını bükerek:
— Ne akla hizmet ettin?. dedi. Nasıl düşünemedin?.. Kolejde yetişen bir genç kızın kalbini kazanmak için, onun idealine uygun bir mertebeye ulaşmak lâzım geldiğini neden kavrayamadın?.. İtiraf ederim ki Nejad, ben biraz hodbinim.. Merhametim muayyen bir hududu aşmaz.. Sana iktidarım nispetinde acımaktan başka bir şey yapamıyacağım için müteessirim...
Kirpiklerimden taşan yaşlar yanaklarımdan sızıyordu. Zü-

lâli bu akşam samimî bulmuyordum. O gecedenberi bu bahse ilk defa kendisi temas ettiği halde, sözü kısa kesmek ister gibi bir lisan kullanıyordu.

Belki de bundan maksadı, kendisinden tamamile ümidimi kesmemin lüzumunu anlatmaktı.

Ne yaptığımı bilmeden kalktım. Yanına giderek dizlerinin dibine oturdum. Bu hareketime evvelâ itiraz etmek istedi. Sonra, yüzümü avuçlarına gömerek küçük bir çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağladığımı görünce ses çıkarmadı.

Böylece ne kadar ağladım, bilmiyorum.. İçim katılmış, gözlerim acımıştı. Fakat, onun sıcaklığı yanında, yüzüm elleri içinde döktüğüm bu yaşlar, gönlümdeki o derin ıstırabı biraz hafifletmiş gibi idi.

Başımı kaldırdım. Kesik ve pürüzlü bir sesle:

— Zülâl, dedim. Senin için daima iyi bir insan olmağa çalıştım. Fakat, şu anda üzülmene sebebiyet verdiğimi biliyorum.. Beni affet!.. Senden fazla bir şey istemiyorum..

Gözlerindeki âvâre pırıltılar ince bir buğu ile örtülmüştü. Başımı avuçları arasına aldı:

— Seni mazur görüyorum Nejad!. Ama metin olmalısın!.. Dünyada benden başka kadın yok mu?..

Omuzlarını tutup isyanla sarstım:

— Devam etme!.. Beni daha fazla öldürme!..

— Zavallı yavrum.. Sen kendi kendini öldürüyorsun.. Halbuki başka şekilde pek âlâ bahtiyar olabilirsin!..

— Neler söylüyorsun Zülâl?.. Kalbime yerleşmiş sevgini söküp atmadan, başka bir saadet yolu arıyabilir miyim?..

— Bu sevgiyi hemen sök at!..

— Bir kolaylık, bir çare göster!.. Arzunu bir emir bilir, derhal icra ederim...

— Benden uzaklaş!.. Kendini soğut!. Değişik meşguliyetler bul!..

— Bu çarelere sadece gülerim.. Ben senden uzak yaşamanın da acısını taddım.. Değişik meşguliyetler, sabrımı tüketmekten başka hiç bir işe yarıyamaz..

— O halde ıstırab çek Nejad!.. Ne yapayım?.. Her kurtuluş imkânına sed çekiyorsun!..

Derin bir göğüs geçirdim. Kollarım beline dolanmış, başım göğsüne düşmütü. Uyuşuk bir halde idim.

Böylece uzun dakikalar geçti. Güneş batmış, etraf menekşe rengi bir esmerliğe bürünmüştü. Kıyılardan akşamın sesleri geliyor, Şirketi Hayriyenin elektriklerle donanmış vapurları Boğazdan son yolcuları taşıyordu..

Zülâl birdenbire doğruldu:

— Nejad! Çok geç oldu.. Artık dönelim, dedi.

Bu telâşa aldırış etmedim. Sakin bir mırıltı ile:

— Hatırlıyor musun, dedim. Ben çocukken de bazan başımı dizlerine koyardım!. Beni o zamanlar yumruklar ve iterdin. Halbuki ne kadar canımı acıtsan, bu sokuluşlardaki derin zevk, günlerce ruhumun gıdası olurdu......

Sahilde tek tük beliren ışıklara gözleri daldı. Yüzünde tatlı ve munis bir ifade vardı. Başını sallıyarak:

—Elbette hatırlıyorum, dedi. Hele bir gün, başını dizimden ayırmak için bir tutam saçını yolmuştum.

Bir an durdu. Bakışlarında derin bir hayret belirmişti. Gözlerile gözlerimi arıyarak:

— Fakat Nejad; bunlar o kadar eski, çocukluk zamanına aid hatıralar ki!.. dedi.

— Evet! diye fısıldadım.

— O zamandanberi mi?.. O kadar küçük yaştanberi mi?...

— Niçin şaşıyorsun?..

— İhtimal veremiyorum..

— Yoksa hâlâ inanmıyor musun?...

— İnanıyorum Nejad!.. Fakat senin böyle yıllarca, büyük bir adam feragatile sevmene şaşıyorum..

— Ben küçüktüm: Lâkin ruhum büyümüştü.. Şimdi gencim; buna rağmen yaşlanmış ve yıpranmış bir ruh taşıyorum.

— Bu hakikat her halinde belli oluyor.. Bunu çok açık görüyorum Nejad!!..

Böyle söyliyerek gene telâşlı bir hareket yaptı. Ellerile omuzlarını sıvazlayıp büzülür gibi kendini içeri çekerek:

— Haydi dönelim!.. üşüdüm.. Dedi.

Birden doğruldum:

— Ceketimi arkana koymama müsaade et!... Biraz daha kalalım!... dedim..

— Olmaz.. Sen üşürsün...

— İçimde bir volkan var.. Şu hafif akşam rütubeti değil, bir kânunusani gecesinin karlı rüzgârı bile beni müteessir etmez..

Gülümsediğini görünce ceketimi çıkarıp omuzlarına sardım.

Şimdi, akşamın nefti gölgeler serptiği denizin ortasında, cisimleri müphemleştiren koyu bir esmerlik içinde, hareketsiz ve dalgın kalmıştık.

Ne düşünüyordu; bilmem?. Gözleri bir noktada; hafif çırpıntılardan akseden şıpırtıları dinliyormuş, yahut meçhul bir âleme varlığını terkediyormuş gibi mühitinden uzak duruyordu.

Bu sükûtuna hürmet ederek susmakta idim. Sandal başını almış, Yeniköy açıklarını aşmıştı.

Yavaşça ellerini tuttum. Sessizliği bozmaktan ürken bir fısıltı ile:

— Dinlendin mi biraz?. diye sordum.

Başını çevirdi. Bir şey anlamamış gibi boş bakıyordu. Sonra gözlerini kırparak:

— Evet, dedi. Başımdaki fenalık geçti..

— Biraz daha kalalım mı?..

— Hayır, hayır!.. Annem merak eder..

Bu son sözü kat'î bir tavırla söylediği için yerime dönmeğe mecbur olmuştum.

Sandal başını çevirdi ve Büyükdereye doğru sür'atle yol aldı. Kürekler koyu nefti suda beyaz köpükler hasıl ediyor, arkada dağınık izler bırakıyordu. Zülâl ceketime sıkıca sarınmıştı. Hava serin olmamakla beraber, terli vücudünün deniz rütubetinden müteessir olduğunu anlıyordum.

On dakika sonra sandal yalının rıhtımına yanaşmıştı.

— 8 —

İki buçuk aydır hiç bir şey yazmadım. Çünkü yeknasak bir ıstırab terennümü ile sahifeler kirletmek lüzumsuzdu. Yalnız bir hâdise oldu: Yazılarım intişara başladı..

Bir gün Yaver Süha Bey yalıya gelmişti. Eserlerimi tetkik etti, çok beğendi. Bilhassa nesirlerimdeki kuvveti ileri sürerek, bu yolda çalışırsam müstesna bir kıymet olacağımı temin etti. Ve seçip götürdüğü bir kaç parçayı da derhal bir mecmuada bastırttı.

Artık daha büyük bir hevesle çalışıyorum....

. . . .

. . . .

Dün gece, tarihî bir siyaset meselesini tetkike lüzum hasıl olduğundan, eniştemin kütüphanesindeki kalın cildleri gözden geçirmek mecburiyetinde kaldım.

Daima kapalı, adeta metrûk duran kütüphane, Zülâlin odasına bitişikti. Ayaklarımın ucuna basarak odamdan çıktım ve ayni ihtiyatkâr adımlarla ilerliyerek yavaşça kapısını açtım.

İçerisi karanlıktı. Sofada yanan ışık arkasına kadar açık bıraktığım kanaddan girerek geniş bir sahayı aydınlatıyorsa da, kitaplar arasında uzun boylu araştırma yapacağım için yakın bir ziyaya ihtiyaç duydum.

Aşağı katta, Esved kalfa daima ihtiyaten gaz lâmbası bulundururdu.

Gidip onu aldım ve, üzeri tozlu kitaplarla dolu bir rafa koyarak cildleri karıştırmağa başladım.

Ne kadar zaman geçtiğinin farkında değildim. Birdenbire arkamda bir ayak sesi peyda oldu. Başımı çevirince Zülâli kapının eşiğinde gördüm.

— Sen mi idin Nejad?. dedi. Tıkırtı duydum da fare zannettim.

— Evet bendim.. Yanılmamışşın! dedim..

Güldü ve yanıma yaklaştı:

— Ne arıyorsun orada?..

— Tarihî bir siyaset meselesini aydınlatacak bazı malûmata ihtiyacım oldu.

— Garip şey!..

— Niçin garip!..

— Bilmem... Biraz fazla ciddî bir iş de!.

Durgunlaştığımı görünce koluma vurdu:

— Saat on iki.. Daha çalışacak mısın?..

Elimde tuttuğum kalın bir kitabı yerine koyarken mırıldandım:

— Uykum yok.. Hem gündüzleri yazılarımla uğraşmağa vakit bulamıyorum..

— Demek hemen yatacak değilsin?..

— Hayır!...

Biraz düşündü. Kararsız bir hali vardı. Dağınık saçlarının şakaklarına ve alnına düşen bir iki tutamını elile kaldırarak gözlerini gözlerime çevirdi:

— Bu gece benim de uykum yok.. Sıcaktan olacak.. Seni rahatsız etmezsem biraz odana geleyim mi?..

İpek geceliği içindeki taze, canlı ve pürhayat vücudü, nazarlarımın anî bir derağuşuna uğradı. Derin bir sevinç ve büyük bir haz dalgasile sendeledim:

— Çok memnun olurum, dedim.

Bu sade cevabımdan ziyade, gözlerimden taşan saadet pırıltıları onu temin etmiş olacaktı ki, yüzünü geniş bir tebessüm kapladı:

— Çocuk gibisin Nejad! dedi. Fakat, hakkımda beslediğin bütün fena fikirleri senden sileceğim...

Kütüphanenin kapısını çektim; lâmbayı söndürdüm. Benden evvel yürümüş, odama girmişti.

Vücudümde çok derin ve engin bir sarsılış vardı.

Bir hissikablelvuku bana, bu gece mühim bir şeyler olacağını haber veriyordu.

Tabiilikten ayrılmamak, heyecanımı gizlemek için büyük bir gayret sarfederek ilerledim ve masamın başına geçip oturdum.

Kendisine yer göstermeden böyle hareket edişim emniyeti-

ni kırmamak içindi. Nitekim, gayet samimî, hattâ lâubali bir tavırla kâğıtlarımı ileri doğru itti ve bir sıçrayışta masanın üzerine çıkıp yerleşti.

Şimdi birbirimizin çok yakınında ve mavi abajurdan dağılan bir nur şelâlesi içinde idik.

Ellerini, diğerinin üstüne attığı bacağında kilidledi. Dizkapağını ovar gibi bir hareket yaparak, yavaş yavaş sallanıyordu.

Sandalyanın üstünde kendimi gelişi güzel bırakmıştım. Adeta beyhuş bir halde idim.

Yüzüme manidar bir bakış fırlatarak:

— Çalışsana!. dedi.

Kendimi öne aldım. Kollarımı masaya dayıyarak:

— İmkânı var mı?. diye mırıldandım...

— O halde seni yalnız bırakayım!..

Gitmek ister gibi yaptığı harekete mâni olmak için bileklerini tuttum:

— Hayır Zülâl!. Ben bu gece çok bahtiyar olduğumu hissediyorum.. Bu saadeti bana fazla görmiyeceksin..

— Ama çalışmıyorsun!..

— Çalışmak için bütün geceler benim... Fakat, bu kadar yakından görmek için sen benim değilsin..

Yüzüne gözlerimi kırpmadan bakıyordum:

— Ne kadar güzelsin!. diye fısıldadım.

Bu iltifattan memnun görünüyor ve gözlerime candan, içten, hattâ "muhabbet,, diyebileceğim bir yakınlıkla bakıyordu.

Ellerini çekmek için bir gerileme hareketi yaparak:

— Ama bu tarzda konuşmıyacağız?. dedi.

— Ya nasıl konuşacağız?..

— Daha ciddî...

— Ciddiyeti bana yakıştırmıyorsun...

— O başka!..

Bir müddet sustuk.. Gece o kadar sessiz ve sakindi ki!.. Açık camladan hafif bir deniz rüzgârı giriyor, ayın gümüş ışıkları, odanın mavi ziya çemberi dışında kalan kısımlarına yer yer müstatil şeklinde aydınlıklar uzatıyordu.

Zülâl kulak kabarttı; fısıltı gibi:

— Duyuyor musun? Şu ilerideki ağaçta garib bir kuş ötüyor, dedi.

— Evet! diye mırıldandım.

— Acaba ne kuşu?..

— Fransızlar buna "Grand Duc" derler. Büyük bir cins puhu kuşudur..

— Sen nereden biliyorsun?.

— Sesini tanırım...

Hayretle yüzüme bakıyordu:

— Tuhaf şey! dedi. Ve yere inerek açık cama doğru yürüdü.

Ağır ağır arkasından gittim. İki kanadı açık duran pencereye dirseklerini dayamış, başını tecessüsle dışarı uzatmış dinliyordu.

Bir müddet böyle hareketsiz durduktan sonra bana döndu:

— Bu kuş zararlı mıdır?.

— Evet! Çünkü faydalı küçük kuşları yer...

— Hiç gördün mü?..

— Bir kere!. Baykuşa çok benziyor.. Farkları, birinin muzır, diğerinin faydalı oluşudur..

Elini gülerek omuzuma vurdu:

— Epey malûmat sahibi imişsin Nejad!

— Cehaletime o derece inanmışsın ki, her takdirkâr sözünde bir istihza iğnesi hissediyorum..

— Yok canım!.. Sana öyle geliyor..

— Evet.. Muhakkak!!..

Beni mahzun etmemek için bir teselli gayesile olacak; pervazı tutan elimi avuçları içine aldı:

— İtiraf edeyim ki seni iğnelemek küçük yaşımdanberi hoşlandığım bir şeydir.. Fakat şunu da itiraf edeyim ki Nejad; senin cehaletine hiçbir gün kendimi inandıramadım:: Yüksek zekânı daima takdir ederim.. Sende bulunan müstesna deha hiç kimsede yoktur.. Bütün bunlarla beraber, yaptğın araştırmalar, devrettiğin eserler, yorulmadan çalışman kıymeti-

ni her an arttırıyor.. İleride mümtaz bir şöhret olacağına imanım var.. Gülme!. Çok ciddî söylüyorum..

— İnanıyorum Zülâl!..

— Sahiden inan!.. Dünyaca tanınmış nice büyük şöhretler var ki, bunlar tahsilsiz ve diplomasız yetiştiler.. Sen de bunlardan biri olabilirsin.. Ve olacaksın da!..

Bu sözleri öyle samimî, öyle candan ve sevimli bir tavırla söylüyordu ki, bir anda kollarımın arasında kalmasından korkuyordum.

Avucu içinde duran elimi yavaşça kurtardım. Gözlerimi gecenin derinliklerine çevirerek

— Ne tahsil, ne diploma ve ne şöhret; yaşamam için lüzumludur, dedim. Bütün bu şeyler bir arada olsalardı ve ben onların sahibi bulunsaydım, gene bendeki eksiğin yerini dolduramazlardı.

Bir şey söylemeden yürüdü. Karyolanın karşısındaki geniş mindere oturdu. Yüzü kısmen karanlıkta kalmıştı.

—Gel buraya diye işaret etti.

Korka korka yanına iliştim. Arkasına çekildi; yastıklara dayandı. Böylece, gecenin bu ilerlemiş saatinde ağırlaşan başını dinlendirmek istediği anlaşılıyordu.

— Uykun geldi Zülâl, dedim.

— Hayır!. Seninle konuşmak hoşuma gidiyor...

Bu defa ben elini tutmuş ve yavaş yavaş daha çok yanına sokulmuştum.

Çekinmiyordu. Büyük bir emniyet ve sükûnet içinde idi. Yarı kapalı göz kapakları arasından yüzüme uzun uzun baktıktan sonra dedi ki:

— Sana karşı haksız davrandığım için çok üzülüyorum.. Bu meyus ve içli halinin sürüp gitmesini istemem.. Hodbinliğimin bahtsızlığına dayandığını şimdi daha iyi anladım.. Zavallı Nejadım.. Beni niçin bu kadar çok sevdin?..

Yüzünü o kadar yakından seyrediyordum ki, âdeta nefeslerim cildini okşuyordu:

— Niçin olduğunu bilir miyim?. diye fısıldadım.

— Öyle zannederim ki, insanlar sevilmediklerini ve iha-

nete uğradıklarını bildikleri takdirde sevgilerinden feragat ederler.

— Ben sevilmiyor muyum Zülâl?..

— Kuvvetli bir kardeş muhabbetile!.. Bir aşkla değil!.

— !!!???...

— Cevap vermiyorsun?..

— Senin tarafından aşkla sevilmeyi tahayyül ediyordum da!.. Böyle biri var mı?..

— Zannederim...

Gözlerim daldı, Namığın güzel, neş'eli yüzü bütün açıklığile hayalimde canlanmıştı. Buğulanan göz bebeklerimde hiç gizliyemediğim büyük bir elemle:

— Saadetini acaba hakkile takdir eder mi?. dedim.

— Her halde!..

Gözlerini öyle şuh ve çapkın bir tarzda kırptı ki, bir anda kalbimin müthiş bir kıskançlıkla burkulduğunu duydum.

Yüzüme dikkatle bakıyor gönlümden geçenleri tamamile anlıyordu. Fakat niçin bilmem gene işkence etmeğe başlamıştı.

— Namık çocukken de böyle güzel mi idi? dedi.

Kuru bir sesle:

— Evet! dedim.

— Biraz ondan bahsetsene!. Yaramaz mı idi?. Derslerini nasıl yapardı?..

Bakışlarım değişiyordu. Bunu farkederek gülmeğe başladı:

— Darılıyor musun?. Peki, başka bahse geçelim..

Uzun bir sükût içinde gözlerimizi birbirinden ayırmadık. Bakışlarımın, ıstırap, sevda ve infial dolu olduğunu hissediyordum. O ise, acıyarak; biraz müşfik ve biraz müstehzi bakıyordu.

Birdenbire:

— Seni evlendirelim Nejad! dedi.

Yüzüme su serpilmiş gibi ürktüm:

— Nasıl?. Bu da ne demek?

— Anlaşılmaz bir söz mü söyledim?..

— Hemen hemen!.

— Şakayı bırak da ciddî konuşalım... Bunu ben geçenlerde uzun uzun düşündüm. İyi bir kızla, seni seven bir kızla evlenirsen mes'ut olursun..

— Alâkana teşekkür ederim.. Fakat, beni mes'ut edecek kız yer yüzünde mevcut değildir.

— Bunların hepsi lâf!. Hem ben bu işi kararlaştırdım bile!..

Âdeta yerimden sıçradım:

— Ne diyorsun?. Kiminle kararlaştırdın?.

— Dur canım. Telâş etme!.. Hem sen de pekâlâ bu işe memnun olursun ya!.

— Sözlerinden vallahi bir şey anlamıyorum.. Kimi kasdediyorsun?.

— Didarı!..

Birden öyle tuhaf bir kahkaha ile güldüm ki, sesimin akislerinden kendim bile ürktüm.

— Didarı mı?. Şu budala kızdan mı bahsediyorsun?..

— Evet!.

— Çok teşekkür ederim.

Zülâl çılgın gibi gülmeğe başlayarak, küskün başımı yakaladı. Tartaklıya tartaklıya:

— Vallahi şaka söyledim.. dedi. Nişan gecesi ikinizi başbaşa rıhtımda bulduğumuz zaman ufak bir şüpheye düşmüştüm.. Sonra senin masum olduğunu anladım.. Amma biçare kız sana fazla tutkun galiba!..

— Her tutkun olan gibi o da başının çaresine baksın!.

Daha fazla gülerek ve gayri iradî bir hareketle başımı göğsüne bastırarak:

— Çocuksun, çocuk!.. Zavallı yavrum, dedi.

O zaman birdenbire gözlerimden yaşlar boşandı. Usul usul ona daha fazla sokuluyor, kollarımı belinden geçirmiş sıkıyordum.

Bir an geldi ki, tamamile kollarımın içinde mahpus kaldı. Islak yüzüm yüzüne sürünüyor, nefeslerim tenine değiyordu. Artık kendime malik değildim. Bir anda dudaklarının a-

teşi dudaklarımdan içime, bütün varlığına işledi. Bunlar yıllardanberi tahayyül ettiğim uzun ve ateşli buselerdi.

Vücudüm yanıyor, göğsüm yanıyor, kalbimin büyük yangını lâvlar halinde dudaklarımdan onun kalbine akıyordu.

Hayatın bütün teferrüatı gözlerimden silinmişti. Yalnız Zülâlin gölgeler içinde bulunan güzel yüzünü ve kapalı gözlerini görüyordum. Hareket etmiyor, uykuda gibi mukavemetsiz ve gevşek duruyordu.

Birdenbire silkindi; kolarımdan kurulmak için çırpındı. Bakışlarında sert ve keskin manalarla:

— Bırak!. Artık yeter! Bırak!.. dedi..

Bu emir, itaati en güç emirlerden biriydi. Başımı göğsüne soktum ve yaralı gibi inledim:

— Zülâl!.. İmkânı var mı?..

Saçlarımın, kulaklarımın şiddetle çekildiğini, başımın yumruklandığını duyuyordum. Sesi çok hâkim ve yüksek çıkıyordu:

— Bırak diyorum Nejad!. Sana söylüyorum Nejad!.. Duymuyor musun?. Anlamıyor musun?.

— Hayır!..

— Hayır öyle mi?.. Bu kadarı fazla, hem çok fazla!..

Bir sapan taşı gibi hızla yerinden fırladı. Ben, ummadığım bu kuvvet karşısında bir külçe gibi yığılmıştım.

Şimdi o ayakta, ben yerde birbirimize korkulu ve şüpheli nazarlarla bakıyorduk.

Saçları dağılmış, yanakları kızarmış, gözleri parlamıştı. Birer yakut kızıllığile yanan dudaklarını asabî asabî beyaz dişleri arasında eziyordu.

Geceliğinin açık göğsünü kapamağa çalışarak:

— Sana itimad etmekle büyük bir hata işlemişim! dedi.

Biraz kendimi toplamıştım. Aayağa kalktım. Ona doğru sarsak bir iki adım atarak:

— Zülâl, dedim. Yer yüzünde benim kadar itimada lâyik bir kimse bulunacağını zannetmiyorum.. Suçumu affet.. Ve insanların bir zâaf anı; tahammülümün tükendiği, iradesini kaybettiği bir muvazenesiz zamanı bulunabileceğini kabul et!.

Öfkeden sözler dudaklarından barut sertliğile fırlıyordu:

— Bu derece ileri gitmiyecektin!. Merhametimi, şefkatimi suiistimal ettin. Ve karşındakinin bir başkasına ait olduğunu unuttun!.

— Zülâl.........

— Devam etme!. Sana karşı gösterdiğim yakınlıktan dolayı şimdi pişmanım..

Masaya dayanmıştım. Dişlerimi sıktığım halde yanaklarımdan yaşlar sızıyordu.

— Beni yanlış anlıyorsun, dedim. İleri gittiğimi biliyorum... Fakat mademki rucu ettim; kusurumu bağışlamalısın!..

Artık kendimi tutamıyordum. Minderin üstüne yüzü koyun kapandım ve bir çocuk gibi hüngür hüngür ağlamağa başladım.

İçim katılıyor, yüreğim yanıyordu. Zülâli hiçbir zaman bu geceki kadar sevdiğimi hatırlamıyordum.

Yavaşça yanıma geldiğini ve minderin kenarına oturduğunu hissettim. Buz kesilmiş parmakları, çekingen hareketlerle başımda geziniyordu:

— Acınacak haldesin Nejad! . Nekadar çocuksun!.. Bu vaziyet değişmelidir.. Böyle manasızlıklara bir nihayet vermek lâzım!.

Başımı kaldırdım. Hiç muhakeme etmeden birdenbire:

— Evet!.. dedim. Bir tek çare var: Benim olmalısın!!..

— Bu da ne demek?..

— Şu demek ki, Namıkla evlenmiyeceksin.. İkimizin de saadeti için bu elzemdir.

— Tamamile şuursuz bir adam gibi konuşuyorsun..

— Hayır!. Namık seni mes'ut edemiyecektir Zülâl!..

Hayretle yüzüme bakıyordu. Ciddî bir sesle:

— Sebebini izah eder misin?. dedi.

— Çünkü... Evet, çünkü...

— Neden çekiniyorsun?. Bir şey mi biliyorsun?.

— Evet!..

— Bildiğin nedir?..

— Namık seni mes'ut edemiyecektir!.

— Anladık.. Niçin?..

Birden irademe hâkim oldum. Ne yapıyor, neler söylemek istiyordum?. Hakikati Zülâle anlatmakla küçüklük etmiş olmıyacak mıydım?..

— Şey.. diye kekeledim. Sen onu sevemiyeceksin de!..

Dudaklarında müstehzi bir bükülüş belirmişti. Yüzüme tecessüs ve merakla bakıyordu:

— Bunu nereden keşfettin? diye sordu.

Bileklerini tuttum. Yaşlı gözlerimi gözlerine mıhladım ve inledim:

— Zülâl!. Seni bir çılgn gibi seviyorum.. Sen de.. evet sen de beni seviyorsun.. Dur.. Sözümü bitireyim.. Mademki birbirimiz için yaratılmışız; niçin araya bir yabancı sokuyoruz?. İyi düşün!. Sonra pişman olacaksın!. Maziye dönmek imkânı kalmadığı zaman pişman olacaksın! Çaresizliğe düşmeden saadetimizi idrak edelim.. Seni mes'ut etmek için bütün varlığımla çalışacağım.. Kaybettiğim her şeyi kazanacağım.. Söyle Zülâl!.. Bana cevap ver.. Namığı aramızdan çıkaracağız değil mi?.

— Sen çıldırmışsın Nejad!..

— Hayır çıldırmadım.. Hattâ bu keyfiyeti mevzuu bahsetmekte geç bile kaldım.. Bana inan Zülâl!.. Nasıl istersen öyle yetişeceğim. Senin arzularına ve emirlerine tâbi olacağım.. Seni tasavvurundan ziyade mes'ut edeceğim.. Göreceksin.. Nasıl sevildiğini o zaman daha iyi anlayacaksın!..

Kaşlarının çatıldığını görüyordum. Ellerini ellerimden çekti. Ağır bir sesle dedi ki:

— Sen iki yüzlü hareket etmekle gözümden düştüğünün farkında mısın?.. Çok sevdiğin bir arkadaşının nişanlısını elinden almağa kalkmak ne demektir biliyor musun?.. Hem de bu işe vasıta olan sendin!. Nasıl elinle yetiştirdiğin bir saadet filizini koparmağa ve ondan gıdalanmağa cür'et edebiliyorsun?..

— Cür'et edemezdim.. Beni mecbur etmeseydin, hiçbir zaman bu düşkünlüğü yapamazdım.. Artık geri dönemem.. Vicdanım ve şuurum; şu perişanlığım, şu zavallılığımla battal oldu..

Hiçbir şey düşünemiyorum.. Şu anda sadece sana yalvarıyorum.. Bana acımalısın, beni anlamalısın Zülâl!..

— Sana acıyorum.. O kadar.. Yoksa, saadetin uğruna fedayi nefsi göze alamam.. Biz Namıkla anlaştık ve seviştik.. Sen ise sadece bir akraba çocuğusun.. Birtakım münasebetsiz hareketlerini hoş gördümse, bunu da yegâne hatam olarak kabul ediyorum..

— Hata değil Zülâl!.. Sen elinde olmadan müsamahakâr davrandın!. Bu da bizi saadete götürecek yolu aydınlattı...

— Pek yanlış anlamışsın.. İlk defa hislerini nişan gecesi açmıştın. Ben o gece hem yorgun hem de uykusuzdum.. Göz yaşların karşısında lüzumsuz bir rikkate kapıldım.. İtirafını pek münasebetsiz bir zamanda, böyle mes'ut bir gecemde yapmanı bile hoş gördüm. Sonra, mahzun ve çekingen halin bana emniyet veriyordu.. O geceden itibaren sana karşı muamelemi değiştirdim.. Eskisi gibi zalim ve alaycı olmamağa çalıştım.. Sen bütün bunlardan yüz buldun. Ve astarını istemeğe kalktın!..

— Ya!. demek bu büyük müsamaha, sadece merhametinden ileri geliyordu?.. Demek, dudaklarımın hararetini o kadar yakından duymakla, yalnız şefkatini israf ediyordun.. Biraz evvel kollarımın arasında hareketsiz ve mukavemetsiz yatman, demek ki sırf bana karşı duyduğun rikkatin eseri idi?.. Hayır Zülâl!. Niçin birbirimizi kandırmalı?.

— Sus Nejad!. Senden nefret ediyorum..

— Nefret edemezsin.. Hislerini tahlile çalış.. Dikkat et!.. Yanılma!..

Hırsla geri çekildi. Bakışlarında müthiş pırıltılar vardı. Altında kaldığı büyük isnaddan sıyrılmak ve aşırı hareketlerinin bir anda idrak ettiği apaçık manasını tevil etmek maksadile:

— Sen, dedi; bir cahilsin, bir hiçsin.. Sana zerre kadar kıymet vermiş değilim.. Zavallılığına karşı duyduğum merhamet, her hangi acınacak bir mahlûk için duyulacak merhametten farksızdı.. Seni kovmadım. Biçarelikten titriyen vücudünü tik-

sinmeden okşadım. Bu okşanma sana cesaret verdi.. Oynaşmağa kalktın!.

Son raddeye kadar kaybettiğim izzeti nefsimi kazanmak sırası gelmişti. Bir anda hızla doğruldum:

— Pek ileri gittin! dedim. Ben bir cahil, bir hiç olabilirim.. Fakat nankör bir köpek değil!.. Evet, yıllarca ekmeğinizi yedim: Sayenizde büyüdüm.. Bu âşikâr.. Lâkin hamiyetinizi, ülüvvü cenabınızı böyle başıma kakmak o yüksek şanınıza yakışmazdı!.

Bir saniye sustum. Göğsümü derin bir nefesle şişirdim. Fırtınalar kopan ruhumun aynası olan gözlerimi ateşli bakışlarına dikerek heyecanlı sesimle devam ettim:

— Mademki iş bu raddeye gelmiştir; artık susamam.. Sen bir uçurum kenarında duruyorsun.. Evlenmek üzere bulunduğun adam, sefih ve çapkının birisidir. Sen onun bütün fena itiyadlarına gem olacaksın.. Onu ıslah etmeğe, yola getirmeğe çalışacaksın.. Muvaffak olabilirsen ne mutlu!.. Olamadığın takdirde, bedbaht bir kadın, ömrünün sonuna kadar ihmale, ihanete kurban bir biçare olup kalacaksın..

Zülâl yerinden fırladı. Dudakları titriyor, gözleri ateş saçıyordu:

— Yalan!. Yalan söylüyorsun, diye bağırdı..

Kollarımı kavuşturdum. Sakin olmağa çalışarak:

— Asla! dedim. Ve boğuk bir kahkaha savurdum.

— Peki bu ne demek?.. Ne halt etmek?..

— Zülâl!. Ben seni çocuk yaşımdanberi daima artan bir muhabbetle sevdim. Sana kıl kadar zarar gelmesine hiç bir zaman göz yummadım. Fakat Namık beni öyle müşkül mevkie düşürdü ve elimde olmadan öyle maharetle benden söz aldı ki, kendim bile, bir cinayet kadar korkunç olan mürailikleri kabule razı oldum.

— Beni inandıracağını mı umuyorsun?.. Bütün bu iftiraları sırf kendi saadetin, arzularının husulü için yapmadığına yemin edebilir misin?..

— Evet Zülâl! Sana bu sözleri söylemekle düştüğümü biliyorum.. Fakat mazur gör.. Kendime malik değilim.. Çılgın gi-

biyim.. Onula bir şeriki cürümdük!.. Ne yaptığımı bilmiyordum.. Onu da kurtarmak istiyordum.. Seni seveceğine ve bütün havailiklerinden vazgeçeceğine inanmıştım. Sonra, senin de onu beğendiğini anlıyordum.. Birbirinize yakışacak, denk ve mesud olacaktınız.. O sıralarda kendimi hesaba katmıyordum.. Saadet benim için erişilmesi imkânsız bir diyardı.. Onun daima hasretini çekerek yaşıyacaktım.. Halbuki, nişan gecesinden sonra iş değişti.. Bana öyle şeyler tattırdın ki, artık eski günlere ayni feragat ve mahrumiyetle dönmem imkânsız göründü. Buna rağmen, gene de arkadaşımı kötülemiyecektim.. Onunla aramızda ebedî bir sır bulunacaktı.. Sözüme hiyanet ettim.. Çünkü mecbur edildim... Çünkü iradesiz kaldım...

Zülâl ayağa kalktı. Yüzü sapsarı olmuştu. Beni hakir gören bir bakışla süzdükten sonra tok bir sesle dedi ki:

— Demek ki senelerce koynumuzda bir yılan beslemişiz.. Demek ki kendine âşık süsü vererek velinimetin olan insanların saadetlerini çalmağa kalkıyorsun ha?.. Desiselerinin zerre kadar hükmü olmıyacaktır Nejad!. Ben Namıkla evleneceğim ve sen baka kalacaksın!...

Ben de ayağa kalkmış, dim dik karşısında durmuştum.

Gözlerini kısarak yüzüme tükürür gibi devam etti:

— Sizin gibi değersiz adamlar kendilerine acındırmayı çok iyi bilirler.. Âciz ve zavallı görünürler.. Aşklarının derin ve ebedî olduğunu temin ederler.. Şiir yazar, favori bırakırlar.. O kadar hassastırlar ki, karşılarında kimse bir kusur edemez... Hemen alınırlar, darılırlar.. Yahud hafif bir nüvazişte bulunursanız, bu uzun zaman hayallerinin gıdası olur.. Artık ondan hisse çıkarırlar, kendilerine pay biçerler.. Gayet müteyakkız ve ihtiyatlı hareket etmek lâzımdır.. Yoksa vay halinize!.

Küçük Bey!. Okuduğunuz masallara kandığım için şimdi cidden nedamet duyuyorum.. Çok ahmak ve budala imişim.. Şefkatimi ve samimiyetimi, asılsız ıstırablara karşı koymak gafletinde bulunmam affolunmaz bir suçtur.. Zaten bu çirkin hâdisenin meydana gelmesine bu suç âmil olduğu içindir ki, şimdi böyle büyük bir pişmanlıkla dövünüyorum.. Ne gaflet yarabbi!.. Ne gaflet..

Dişlerim kısılmış, yumruklarım sıkılmıştı. Islığı andıran bir fısıltı ile:

— Devam et!. dedim..

— Susacakmıyım zannediyorsun?. Cür'etkârlığın bir küstahlıktı... Uğrunda tahsilini, istikbalini feda ettiğini söylediğin büyük aşk bir yalandı.. Haylaz ve keyfinde yetiştin.. Sevda oyunları hoşuna gidiyordu.. Yakınında, kolayında bir teyzezade buldun.. Onu hayaline kahraman ettin.. Ben olmasam bir başkası bu vazifeyi görecek, şiirlerine ismini verecekti.. Fakat mademki ben vardım, uzağa gitmeğe hacet kalmamıştı.. Öyle değil mi?.. Yanlış mı anlıyorum?..

— !!!!!......

— Niçin cevap vermiyorsun?.. Oynadığın bir komedyadan başka ne idi?. İstikbalinin suçunu zavallı varlığıma yüklemekle, benim yüzümden böyle ziyan olduğunu ileri sürmekle gûya hak kazanmak istiyordun. Bunu kabul etmiştim.. Fakat kazandığın hakkı cebren bana ödetmek, zorbalık ve yağmacılıktan farklı tutulabilir mi?.. Nişanlımı benden koparmak için ona bir sürü iftira ettin.. Bu hareket, vicdansızlığın ta kendisi değil de nedir? Eline ne geçeceğini umdun?.. Ve ne geçti?. Artık nazarımda nesin?..

Söylediği her cümle beni bir kırbaç darbesile sarsıyor, benliğimde şahrem şahrem yaralar açıyordu. Gerilmiş bir yay gibi idim. Şaha kalkan, kuduran gururumu güç zaptediyordum.

Çok ağır bir söyleyişle:

— Dikkat et!!.. dedim.

Bana doğru bir adım attı. Abajurun altından fışkırdığı için, beyaz geceliğinin eteklerile çıplak ayaklarını aydınlatan mavi ziya, bu hareketile kımıldamış ve göğsüne kadar yükselmişti. Vücudü, bu durumda, sanki yukarısı koyu aşağısı açık renk iki cins alçıdan yapılmış bir heykeldi!.

Loşlukta radyomlu gibi ışıldıyan siyah gözlerini, misline güç rastlanır bir tehevvür menbaı halinde derinleştirerek soludu:

— Ben çok dikkatliyim.. Bu ihtara muhtaç olan sensin!.. Evvelâ, nerede bulunduğunu ve kim olduğunu bilmeni isterim..

O anda nasıl oldu bilmiyorum?. Elimin çok seri ve sert hareketile ağzına bir tokat yapıştırdım.

Sükût içinde şaklayan bu sesten başka hiçbir şey duymamıştım.. Gözlerimin önü birdenbire kararmış, kulaklarım tıkanmış, bir dakika kendimden geçmiştim.

Şuurum avdet ettikçe, odadaki eşya yerlerini alıyor, altüst olan bütün cisimler düzeliyordu. Tamamile hakikate dönünce Zülâlin, gözlerinde iki damla yaşla duvara dayanmış olduğunu gördüm. Rengi kireç gibi idi. Hiçbir şey söylemiyor, gözlerini kırpmadan bana bakıyordu.

Bu bakış çok uzun sürdü. Aradan sanki asırlar geçmişti.

Niçin bağırıp çağırmıyor, bana hücum etmiyor, hakaret dolu sözler söylemiyordu?: Neden böyle taş gibi hareketsiz duruyordu?.. Acaba bu tokadı hakkettiğini anlamış mı idi?. Beni mazur mu görüyordu?. Yoksa af dilememi mi bekliyordu?..

Müşkül ve kararsız bir hal içinde idim. Bütün bu olan şeylere inanamıyordum. Bir kâbuslu rüya gördüğümü vehmediyor ve gözlerimi açınca bu meş'um geceden bol güneşli bir sabaha kavuşmayı bekliyordum.

Bu sarsak düşünceler arasında gözlerim pencereye gitti. Karşı sırtlar ağarmıştı. Gökyüzünde yıldızlar donuklaşmış, ay batıya inmişti.

Demek ki sabah oluyordu. Başımı çevirdim. Zülâl ayni vaziyette ve gene kirpiklerinde titreyen iki katre yaşla bana bakmakta idi.

Birdenbire kendimi ayaklarına atmayı ve göğsüme dolan hıçkırıkları bırakarak af dilemeği istedim. Fakat yediğim manevî darbe o kadar büyüktü ki, ondan af dilemek değil, kendisini affetmek elimden gelmiyecekti.

Bu sırada bir hareket yaptığını farkettim. Sendeler gibi iki adım attı. Dakîkalardanberi donmuş duran kuru dudakları hafifçe titriyor; sapsarı yüzünün üstünde, ağzından sol yanağına doğru bir kızıllık, parmaklarımın izi uzanıyordu.

Fısıltıdan da yavaş, çok güç işitilen bir sesle:

— Bunu unutmıyacağım Nejad! dedi.

Arkasını döndü. İki adım daha atarak masaya tutundu.

Sonra, fırlar gibi ileri atılarak odamdan çıktı ve kapıyı yüzüme çarptı.

Olduğum yerde mıhlanmış gibi harektsiz kalmıştım. Kafam işlemiyor, hislerim sanki benden uzaklaşmışlar, etrafımda raksediyor, halime gülüyorlardı.

Bu ne büyük bir darbe idi!.. Bütün varlığımı yıkan, beni mahveden bir darbe!..

Bundan sonra Zülâlle yüz yüze gelmek, ayni çatı altında yaşamak imkânsızdı. Bu meş'um gece içinde öyle şeyler olmuştu ki, artık birbirimizi tanımıyorduk; bambaşka ve çok değişik sıfatlara bürünmüştük.

Yapılacak tek iş, buradan uzaklaşmak ve kendimi bu evden, bu insanlar arasından silmekti.

Ne olacaktım?. Nereye gidecektim?. O anda hiçbir şey düşünmeğe muktedir değildim.

Bir sairfilmenam gibi pencereye yaklaştım. Anadolu dağlarının üstünde, pembe ve mor tüller halinde uzanan bulutların arkasından güneş yükseliyor; kızıl ışıklarını boğazın sisli kıyılarına serpiyordu. Deniz, donmuş bir civa sathını andırmakta idi. Bu satıhta alâimi sema renkleri arasından fışkıran altın zerreleri pırıldıyordu.

Hafif bir sabah rüzgârı, alnımdaki terleri soğuttu. Elimi saçlarımın arasından geçirdim, başımı sıktım.

Yavaş yavaş açılıyordum. Kafamdaki ihtilâl yatışıyor; ruhum tabiî hislerine sahip oluyordu. Vakit kaybetmenin doğru olmadığını düşündüm. Zülâle bir mektup yazıp bırakmak, bütün vekayii muhakeme edebildiğim kadar inceleyerek gözleri önüne sermek ve haklı kararımdan onu haberdar etmek istiyordum.

Hemen masamın başına oturdum. Bir kâğıt ve kalem alarak şu satırları yazmağa başladım:

"Zülâl:

Beni hiçbir hayat kasırgası bu derece sarsamaz; hiçbir felâket anı benliğimi bu şiddet ve acılıkla kırbaçlıyamazdı. Ben meş'um bir rüya gördüm ve bu rüyada öldüm..

Eviniz yuvamdı. Teyzem annem; sen kardeşim ve sevgi-

lim!!.. Ben, öksüzlüğümün bütün acılarını ve elemlerini bu sıcak hava içinde unutmuştum.

Seni seviyordum.. Bu sevgi, öyle pervasızca neşvü nema buluyor, öyle insafsızca varlığımı istilâ ediyordu ki; aşk fezasının baş döndürücü boşluğunda, hiçbir yere tutunamadan düşüyordum.

Kulaklarımı sukutumun uğultulu rüzgârı sarmış, gözlerimi tâbi olduğum mukadderatın kıvılcımlı dumanı kaplamıştı. Hiçbir gayeye, hiçbir emele, hiçbir çareye malik olamadan, ayni sur'atle mesafeler aşıyordum.

Gözümde hayatın hiçbir zevki yoktu. Beni yaşatan, yalnız o baş döndürüvü hava idi. Bu havayı teneffüs ettikçe sarhoş oluyor, uyuşuyordum. Bu hava içindeki ıstırap bana zevk veriyor; göz yaşı teselli getiriyordu.

Beni anlamıyordun.. Çocukluğumuz geçimsizlik içinde geçmişti. Ve büyüdükçe, birbirimize karşı, bilmem niçin, müstehzî birer cephe almıştık. Sen beni hiç beğenmiyor, hatalarımı, kusurlarımı yüzüme vuruyor; beni kırmaktan, hırpalamaktan zevk alıyordun.. Ben ise, gönlümdeki ifrat meclûbiyete rağmen, zaman zaman seni ezmek için vesileler gözlüyordum.

Daha sonra bu vaziyet büsbütün değişti. Sen kolleje devam ederken ben mektebimi yarım bırakmıştım. Artık senden kaçıyor, âdeta sinsi ve suçlu tavırlarla köşelere siniyordum.

Sen inanmazsan da, tekrar ve tekrar yemin ederim ki Zülâl; sevdan o kadar gözlerimi bürümüş ve beni mecalsız, takatsız bırakmıştı ki, hayatımın idamesi için bomboş ve âvâre yaşamaktan başka çare kalmadığına iman ederek istikbalimi çiğnemiştim.

Yalnız ve sadece kendimi dınlemek istiyordum: Şu ve bu hiçbir meşgale elimden gelmiyordu.

Ben olduğum yerde sayarken sen ilerliyor, yükseliyordun.. Fakat bu ilerleyişten mağrur olmakta idin, Kolej sana ilimle beraber, âcizlere yüksekten bakmayı, ayak ayak üstüne atıp oturmayı, meclislerde büyüklerden ziyade konuşmayı öğretmişti. Bu hallerin, eski terbiye ve âdetlere mutaassıb olan ailemiz içinde hoşa gitmiyordu. Hele ben, seni büyüdükçe ço-

cuklaşan, ruhu âvâreliğe ve kayıtsızlığa aşılanan, hâdiseleri fütursuz karşılıyan şımarık, hafif, densiz bir kız bulmakta idim.

Fakat zahiri vaziyetin beni tamamile aldatmıyordu Zülâl!. Senin içli ve hassas bir ruhun olduğunu da seziyordum. Bu ruh, seni yetiştiren muhitin havasında inkişaf edemezdi. Bu gamsız, ilişiksiz, fütursuz hava içinde, ancak neş'eli, kayıtsız, şulh ve pervasız bir insan şahsiyeti arzedebilirdin.

Aradan yıllar geçti. Sen tahsilden, ben askerden döndük. Artık bir ev içinde yaşayacaktık. Ben bu yakınlıktan kendime bir saadet hissesi çıkarmıştım. Fakat bu hisse, seninle evlenmeyi hatırımdan geçirecek kadar küstahca ileri varmamıştı.

Namık aramıza girince!.. Bu felâketin, sadece tahayyülü bile beni deli etmeğe yetmişti. Yıllarca sevdiğim, yandığım, bir vücudün, başkasının olmasına nasıl tahammül edecektim?..

Namık, talebine beni vasıta etmek istediği gün, ölüm ıstıraplarile bir külçe halinde bulunurken bunu düşünmüştüm.

Fakat mademki sen uzanamıyacağım bir servettin; sana uzanabilecek ellere vurmağa hakkım olamazdı.

Yüzüme çarptığın "Hiç,, liğimi, o zaman da ne derece mükemmel hissediyordum ki, saadetimi ellere tevdi etmek vazifesini yüklendim. Bu yükleniş beni ezdi, ezdi.. Nihayet nişan gecesi irademi ve şuurumu hükümsüz bıraktı...

O geceyi takip eden günler içinde, hayatımın en büyük istihalesini yaşadım. Ben, ben değildim artık!.. Kabuğundan henüz çıkmış, şaşkın ve acemi bir böcek, tanımadığı bir havayı teneffüse başlamış bir tırtıldım. Tekrar kabuğuma girmek, o karanlıkta büzülmek, eskisi gibi uyuşmak imkânsızdı. Bu hal, esasen tabiat kanunlarına uyamazdı.

Kendimi bıraktım.. Ta, bu geceye kadar!..

Zülâl!.. İtiraf et ki, geçen çirkin hâdisenin müsebbibi yalnız ben değildim!.. İkimiz de iradesiz ve muvazenesizdik!.. İkimiz de iradesiz bir çocuk gibi hareket ettik.

Fakat, bu gece içinde de her şey sona ermiştir. Artk evinizde sadetinize göz diken kimse bulunmayacak; sizi üzen, iz'aç eden varlık büsbütün aranızdan çekilecektir.

Bana ettiğiniz iyilikleri hiçbir zaman unutmıyacağım.. Teyzemi bir fedakâr ve alicenap hami olarak daima hatırlayacağım. Yanınızda, himayenizde geçirdiğim uzun yıllar, hayatımın en muazzez devresidir. Sayenizde sürdüğüm müreffeh hayat için bütün varlığımla teşekkürler ederim. Ödenmesi kabil olmayan borçlarım bulunduğunu tamamen müdrikim. Bir "nankör,, olduğum zannının kalbinizden silinmesini dilerim.

Ebedî saadetinizin duacısıyım..

Nejad,,

Mektubu bir zarfa koyarak üstünü Zülâle yazdım. Sonra kalktım; küçük çantama lüzumlu birkaç parça eşya yerleştirdim. Kitaplarımdan bazılarını aldım.

Bu hazırlıklar bittiği zaman vakit hayli ilerlemiş, vapur saatim yaklaşmıştı.

Teyzeme bir şey sezdirmek istemiyordum. Sessizce sofaya çıktım. Zülâlin kapısı kapalı idi Muhakkak uykuda bulunuyordu. Yavaşça zarfı kapının arasından soktum. Sonra, aşağı katta gezinen kimse olmadığını farkederek hemen çantamı bahçeye kadar kaçırdım.

Teyzemin yanına sakin bir yüzle girmeğe muvaffak olmuştum. Zavallı teyzeceğim, gene her zamanki gibi köşesinde oturuyor, gözleri şefkatle pırıldıyarak:

— Geç kaldın Nejad!.. Vapuru kaçıracaksın.. Çabuk kahvaltını et oğlum, diyordu.

Ağlamamak için dişlerimi sıkıyordum. Teyzemin her zaman söylediği bu sözler, o gün içimi yakıyor, hüznümü ateşliyor, du.

Çay masasının başına oturdum. Fakat ağzıma bir lokma bile sokamadım.

Esved kalfa karşıma dikilmiş:

— A! Vallahi hiçbir şey yemiyorsun kuçuk Bey.. Bari taze yumurta getireyim, onu iç ayol! diyordu.

— Bir şey istemem kalfacığım.. Biraz rahatsızım, dedim.

Teyzem endişeli idi:

— Rengin nekadar sararmış!.!.. Nen var çocuğum?. diye sordu..

— Merak etme teyze, dedim. Üşütmüş olacağım.. Midemde bir ağrı vardı.. Gece uyuyamadım...

Artık ikisi, iki yandan nasihatlere başladılar. Gönüllerini kırmamak için sözlerini dinliyor görünüyordum. Hattâ, o gün bir doktora gitmemin mutlaka lâzım olduğunu ileri süren teyzeme kat'î teminat vererek üzülmemesini rica ettim.

Ayrılık dakikaları ne hazindi Yarabbi!..

Teyzemin yanına gittim; elini öptüm:

— Benim için çok yoruldunuz teyze!.. Hakkınızı nasıl ödeyeceğim?. dedim.

Zavallı kadın şaşkın şaşkın yüzüme bakıyor:

— Bu sözlere ve bu teessüre ne lüzum var Nejad!.. Bu sabah ne tuhafsın! diyordu.

— Her zaman iyiliklerininiz hatırımdadır; diye devam ettim. Bana annemin yokluğunu duyurmadınız.. Size daima minnettar ve müteşekkirim..

Teyzem âdeta öfkelenmişti. Elini hızla çekti:

— Haydi çekil, deli kâfir!. Bu sözleri de nereden çıkarıyorsun? diye bağırdı.

Devam edersem, gözlerimin yaşaracağını anladım. Hemen arkamı döndüm. Esved kalfanın omuzunu okşadım ve koşarcasına odadan çıktım.

Yollar nekadar bozuktu!. Her adımda ayağım bir taşa takılıyor, bir çukura girip sendeliyordum.

İskelede birkaç tanıdığa selâm verdim. Bunlar dikkatle beni süzüyorlardı..

Nihayet vapur, daire..

O gün akşamı nasıl ettiğimi bilemiyorum..

Sokağa çıktığım zaman ince bir yağmur serpintisi ile karşılaşmıştım. Ne karanlık, ne kasvetli bir akşamdı!.!.

Elimde çantam, kararsız ve dalgın yürümeğe başladım. Nereye gidecektim?.

Ne otel odaları ve ne de bir ahpab yanı, beni uzun müddet misafir etmeğe müsait olamazdı.

Şişlide, Üsküdarda ve Büyükadada bazı akrabalar varsa da bunlarla eskidenberi bir aile ünsiyeti peyda edilemediğinden; kendilerine sokulmağa asla cesaret edemezdim.

Hatırıma üvey annem geldi. Kardeşlerimi de uzun zamandanberi görmemiştim. Bu fikri münasip buldum ve hemen bir tramvaya atlayarak Beşiktaşa geçtim.

Yağmur hızlanmış, sokaklarda derecikler ve gölcükler hasıl olmuştu. Evin kapısına kadar hayli ıslandım.

Fakat, kara bahtım burada da beni yoksul etmişti.

Kapıyı açan yabancı bir kadın, ev sahiplerinin Erenköy taraflarında bir yere taşındıklarını ve evlerini kiraya verdiklerini söyledi.

Şaşırmış, kararsız kalmıştım

Kadın:

— Arzu ederseniz size onlar hakkında malûmat verecek birini çağırayım, dedi. Ben misafirim..

Tasdik işeretim üzerine çekildi ve birkaç dakika sonra, daha yaşlı bir kadınla karşı karşıya idim.

— Onlar bir aydır İçerenköyündeki çiftliklerine naklettiler, dedi.

Hayretle:

— Nasıl çiftlik?. diye sordum.

— Siz Nedime hanımın nesisiniz oğlum?.

— Üvey oğluyum!.!

— Ya!. Kendilerini görmiyeli çok zaman mı oldu?..

— Evet.. Pederimin vefatındanberi..

Kadın biraz düşündü. Gülümsiyerek:

— O halde bilmiyorsunuz, dedi. Nedime hanım, iki ay evvel ölen halasının mirasına girdi. Bu çiftliğin de bir hissesi kendisine düştüğünden hemşireleri ve halazadeleri ile birlikte orada ikamete karar verdi. İsterseniz size çiftliğin adresini vereyim!.

— Teşekkür ederim efendim!.

Kadın, bir kâğıt üzerine üç dört kelimeden ibaret bir adres yazarak uzattı ve beni başile selâmlıyarak kapıyı kapadı.

. . . .

. . . .

Bu satırları, gecelediğim küçük otel odasında yazıyorum. Dışarıda, gitiktçe azan bir yağmur var. Camları sert bir rüzgâr dövüyor.

Şu küçük oda, dört duvar, şu yalnızlık!! Nekadar ıstırap çekiyorum Yarabbi!..

Bu saatte, acaba yalıdakiler ne yapıyorlar?.. Zülâl neler düşünüyor?. Teyzem bir şey sezdi mi?.

Fakat, bu zâafı artık bir tarafa bırakmalı, biraz ciddî düşünmeli ve hayatıma bir plân çizmeliyim!. Heyhat!. Bütün bu şeyleri bu anda kafam almıyor... Tahta masanın üstüne kapanarak karanlık ve acı hatıralara dalıyorum..

— 9 —

Bir haftadanberi çiftlikteyim.. Üvey annem beni tahminimden daha iyi karşıladı.. Kardeşlerim hasret ve muhabbetle boynuma atıldılar...

Burası ne güzel!.. Sık yapraklı yüksek ağaçlar arasından görünen gökyüzü, insanın ruhunu, meçhul saadetlere uçmak hamlesile çırpındırıyor...

Bu ağaçların altında geniş ve muntazam yollar; akar sular var...

Çiftlik halkı bana çabuk ısındı. Hele çocuklar, âdeta dostum oldular.

Yemek vakitlerinden maada, günümün diğer saatlerini, ağaçların gölgelerinde dolaşmak veya oturmakla geçiriyorum.

Ne yapıyorum?. Nereye gidiyorum?..

Buradakilere, kısa bir mezuniyetle vazifemden ayrıldığımı bildirdim.. Bir ay evvel, santralı terketmiş, direktörümün verdiği yeni bir vazifeye başlamıştım. Artık esaslı bir memurdum. Maaşım da artmıştı.

Böyle birdenbire ortadan silinmenin, ne amirime, ve ne arkadaşlarıma bir şey bildirmeden işimi yüzüstü bırakmanın sonu ne olacak?..

Gecelerim çok mustarip geçiyor.. Uykularım, kâbusa benzer bir dalgınlıktan ibaret!..

Bazan bütün acıları bir tarafa atıyorum.. Gözlerimi yumuyorum.. Yaşadığım saadet anlarının hatıralarını tekrar yaşıyorum.

O saatler bir rüya mıydı?.. Eğer rüya olsa idi, bu felâket günlerini idrak etmezdim her halde!..

Kestaneliğe karşı bir odaya sahibim!.. Burada, bu asude hava içinde her acı unutulabilir.. Fakat, Zülâlden yediğim "kırbaç" ın acısı aslâ!..

— 10 —

Dün namıma bir mektup geldi. Zarfın üstünde Zülâlin yazısını tanır tanımaz tıkanacak gibi oldum. Ve heyecanımı belli etmemeğe çalışarak şu satırları okudum:

"Nejad;

Geçen her şey unutulacak ve derhal yalıya döneceksin.. Çünkü teyzene olan arkadaşlık borcun, takip ettiğin her gayeden mukaddestir..

Ben bir buçuk ay sonra onu yalnız bırakmağa mecburum. Yerimi sen alacaksın..

İnsaniyete bürün ve makul hareket et!

Zülâl,,

Ağlayıvermekten pek korktum. Çünkü etrafımda mütecessis bir insan çemberi vardı.

Kâğıdı katladım. Kuru bir sesle:

— Teyzem yazıyor.. Sıhhatimi soruyor.. Cümleye de ayrı ayrı selâmlar var, dedim.

O an için bahis bu kadarda kalmıştı. Fakat gece... Göz yaşlarım satırları karıştırdı, her kelime silindi, birbirine bulaştı..

Sabahleyin, açık pencerenin önünde ateşli başımı serinletirken yumruklarımı sıktım ve:

— Hayır! gitmiyeceğim!. diye bağırdım..

— 11 —

İki gündenberi sürekli yağmurlar yağıyor.. Dışarıya çıkamıyorum. Pencereden havanın gamlı manzarasını seyrediyorum. Ağaçların ıslak yaprakları düşük, gökyüzü gri bulutlarla örtülü!.. Renkler koyulaşmış.. Her şeyde müphem bir tahammül ve sabır seziliyor.. Sanki tabiat, şu muvakkat mahbesten azat olabilmek için sükût ediyor..

Alnımı cama dayıyorum.. Buğulu gözlerle uzaklara bakıyorum.. Hayalim beni sisli ufuklardan aşırıyor, çok ilerlere götürüyor..

Bu sıralarda yanaklarımdan sızan yaşlar damla damla göğsüme düşüyor..

. . . .

. . . .

— Ağabey; seni birisi görmek istiyor..

Nükhet beni rüyalarımdan ayırdı. Bir hafta devam eden yağmurlardan sonra güneşe kavuşan bahçeye bugün ilk defa çıkmıştım.

Hemen yerimden fırladım:

— Kim?. dedim.

— Tanımıyorum..

Hâlâ nemli bulunan çimenler üstünden bir ok gibi ileri atıldım.

Bahçe kapısında, on yedi on sekiz yaşlarında kadar çoban kılıklı bir çocuk duruyordu.

Beni görünce:

— Nejad Bey siz misiniz?. dedi.

— Evet! Ne istiyorsunuz?. dedim.

— Beni kasabadan bir bey gönderdi.. Sizi görmek istiyor... Görüşecekleri varmış.

— Kim bu bey?..

— Bilmiyorum.. Mutlaka benimle birlikte gelmenizi rica etti..

— Niçin kendisi buraya gelmedi?.

— Onu da bilmem..

Şaşırmıştım. Beni böyle çağırtacak bir kimse hatırlamıyordum.

— Peki, biraz bekle; dedim.

Meseleyi haber vermek üzere içeriye girmiştim ki, üvey annem karşıma çıktı.

Yüzüme bir hoş bakarak:

— Nedir o telâşın?. dedi.

— Beni birisi çağırtmış!.. Niçin olduğunu bilmiyorum..

— Belki işin içindir.. Mezuniyet müddetini aşırdın galiba!..

Bu söz, bir kurşun ağırlığile içime çöktü. Adeta ters pers olarak:

— Hayır!.. O kadar olmadı.. dedim.

— Bugün tam yirmi bir gün!..

— Ya!!. Fakat iznim bir aydı...

Üvey annem dudağını büktü. Soğuk bir tavırla başını çevirerek yürüdü.

Bu istiskal beni dondurmuştu, içimden acı acı:

— Buradan da yol göründü Nejad, dedim.

. . . .

Küçük demir kapıyı iterek, aşı boyalı bir evin bahçesine girdiğimiz zaman, karşımıza bir hizmetçi kız çıktı; nezaketle:

— Buyurun efendim!

Diye yol gösterdi.

Garip bir tereddüt ve hayretle kızı takip ettim.

Bir kapı açtı. Burası şark usulü döşenmiş bir salondu. Yüksek pencereleri örten kalın perdelerden sızan gün ışıkları kıymettar eşya üzerinde silik bir aydınlık belirtiyordu.

Loşluğa gözüm alışınca ilerledim ve geniş bir sedirin ucuna iliştim.

Vücudum asabî bir ihtilâç içindeydi. Bu esrarlı davetin mahiyetini bir an evvel keşfetmek için sabırsızlanıyordum.

Çok geçmeden kapı açıldı, ve...

Gözlerimin bir hataya düştüğüne zahip oldum. Çünkü, içeri giren Zülâldi. Hemen ayağa kalktım. Sersemlemiş ve donmuştum! Boğuk bir sesle:

— Sen!... dedim.

Sükûnetle ilerleyip en yakınımdaki koltuğa oturdu. Yüzü solgun ve ciddî idi.

— Evet benim; dedi. Seninle görüşmem icap ediyordu... Mektuplara kıymet vermediğini görünce bu çareye ve dolayısile bir hileye baş vurdum.. Başka türlü seni buraya getirtemiyeceğimden emindim..

Ağır ve soğuk bir lisanla:

— Emriniz? diyebildim.

— Benimle yalıya döneceksin!..

Dudaklarımı acı ve kindar bir tebessüm geriyordu.

— Yalıya dönmek mi?. dedim. Ben kararımdan hiç dönmemeğe ahdettim...

Asabî bir hareketle oturmamı işaret etti. Bakışlarında yorgun bir ıstırap seziliyordu.

Kısa bir düşünceden sonra sakin bir sesle dedi ki:

— Nejad!. Tekrar edeyim ki, sözüme itaat etmen, takip etmek istediğin her gayeden ilerdedir. Geçen her şey unutulacak.. Aramızda, hatıralar bile yaşamıyacak.. Sen ve ben, bir ev içinde iki kardeş gibi büyümüş, birbirini sadece kardeşane sevmiş ve tabiî hayatlarına hiç bir manidar vak'a karışmamış iki teyze çocuğu olup kalacağız.. Bu böyle icap ediyor.. Senden dilediğim ric'ati; haksız ve mağlup vaziyete düştüğüm için aşağıdan almak, gönlünü etmek istiyorum, diye tefsir etme!. Sen daima, evet daima haksızsın. Ben ise, gafil davrandım.. Fakat, hiç bir mesele tazelenecek değil.. Tekrardan ne münakaşaya ve ne de mücadeleye lüzum var.. Lâzım olan şey, yapapalnız kalacak teyzene arkadaşlık vazifeni düşünmendir.. Bunu senden rica etmiyorum.. Sözlerim bir ihtardan ibaret!. Yalıya döneceksin Nejad!..

Loşluk içinde siyah gözleri ne derin, ne eşsiz bir mana ile parlıyordu!. Hafifce çukurlaşan yanaklarına, titreyen pembe dudaklarına bakıyordum.

Bütün bu güzellikler birbirile ne kadar imtizaç etmişti!. Ve bence nekadar mukaddesti!..

Yarabbi! Nasıl bir vicdansızlıkla onlara dudaklarım uzanmış, nasıl bu temiz ve mukaddes şeyleri buselerim kirletmişti?..

Kalbimde şiddetli bir eza ve hicap duyuyordum..

— Teyzem ne diyecek?. diye mırıldandım.

Bendeki değişikliği derhal farketti. Doğrularak:

— Teyzen seni bir arkadaşında zannediyordu, dedi. Vaziyeti evvelâ böyle korudum. Senin, bana telefon ettiğini ve bir kaç gün yalıya gelmiyeceğini söyledim.. Fakat, vazifeni de terk. ettiğin anlaşılınca, gizlice izini arattım.. Ve çiftliğe çekilişinde makul bir sebep bulunsun diye biraz rahatsız olduğunu ilâve ettim.. Patronun haklı olarak öfkeliydi. Yakında işine döneceğine dair kendisine söz verdim ve münasebetsiz hareketini rahatsızlığına bağışlamasını rica ettim..

— Bütün bu şeyleri benim için mi yaptın Zülâl?.

— Hayır!. Ailemizin şerefi için!..

Yüzüne dikkatle bakınca, kalbimde acı bir çırpınış oldu. Bu ne kadar bambaşka bir çehre idi!. Zülâli hiç bir zaman böyle neş'esiz ve ciddî bir gam yükü altında ezilmiş görmemiştim.

Belki o da benim gibi nadimdi!. Yahut, beni tahrik ettiğinden dolayı kendini affetmiyordu.

Ayağa kalktım. Sinirli adımlarla gezinmeğe başladım. O da kalkmıştı. Hâkim bir söyleyişle:

— Vakit geçmesin!.. Geleceksin değil mi? dedi.

Cevap vermediğimi görünce yanıma geldi; kolumu tuttu:

— Burası bir arkadaşımın evi Nejad!. Ona, seni darılttığımı ve gönlünü etmek için çağırttığımı söyledim.. Daha fazla vakit kaybedemem.. İçeride bekliyorlar.. Ya evet, ya hayır, de..

Bir adım geri çekildim. Fakat gözlerim gözlerine mıhlı idi.. Uzun bir bakışmadan sonra başımı eğerek:

— Evet! diye mırıldandım.

— 12 —

Şimdi, bir avuç mazi ile bir avuç duyğudan çıkan yangının sıcak külleri arasındayım...

Ah iitiraf edeyim ki, geçen her şeyle beraber kalbimin bütün serveti de mahvoldu. Ben yepyeni ve bambaşka bir adam olarak yaşayacağım artık!..

Vâkıa, yalıya dönüşümle her şey eski halini aldı; teyzemin kısa sitemi ve Esved kalfanın safdilâne bazı suallerinden sonra, işte gene yalının çocuğuyum...

Fakat, eski Nejad olmadığımı o kadar iyi hissediyorum ki!..

Zülâlle çok az konuşuyoruz. Birbirimize karşı durgun ve resmiyiz...

Yalnız dün akşam, yemekten sonra yanımdaki kanapeye oturdu. Elimde tutuğum mecmuaya bakarak:

— Orada bir yazın gözüme ilişti.. Oku da dinliyeyim! dedi.

Odada yalnızdık. Gözlerine bakmamak için, mecmuanın sahifelerini karıştırmağa koyuldum. Yarım bir sesle:

— Evet.. Bir nesir var.. Ama bu tarz yazılar hoşuna gitmez... dedim.

— Hangi tarz?..

— Bedbin!..

— Oku.. Oku!. Hoşlanacağımı zannediyorum..

Birbirimize şakadan bile çekiniyorduk. Sözlerini ciddî kabul ederek, ağır ağır okumağa başladım:

(....... Allaha yalvardım: "Bana verdiğin belâyı al, beni kurtar. Dünyada vücudünü öğrettiğin saadeti çok görme! Hayatı tattırdıktan, emeli öğrettikten sonra beni inletmek, hüsranla öldürmek senin büyük şanına yaraşmaz!„ dedim.

Ağladım, hıçkırdım: "Beni hiçten vücude getirirken hassas bir kalble süslemeyi münasip gördükten, fikrimi senin varılmaz büyüklüğünün önüne kadar gitmek istidadında yarattıktan sonra, zebun ve zelil kıvrandırarak toprağa kalbetmek rahmetinin sonsuzluğu ile kıyas edilemez!„ dedim.

İnledim, feryad ettim: "Ben suçsuz ve lekesiz bir çocuk, yirmi yaşında bir gençken, kalbimin saflığı ve vicdanımın aklığile sevdikten; severek seni, sana ümit bağlamayı öğrendikten sonra, beni bir ağaç parçası gibi duygusuz sayarak baltalatıp yakmak, senin adalet ve ihsanınla uyuşamaz!., dedim.

Bağırdım, saçlarımı yoldum: "Bir zayıf kalbin azabla mahvolmasını, bir zayıf ciğerin yaralarla çürümesini, bir zayıf ruhun, huzuruna mazlûm ve.. kâfir gelmesini senin merhametin kabul etmez!„ dedim.

Coştum isyan ettim: "Yaratıldım: emellerime kavuşmadan ölmeyeceğim. Saadeti gördüm; ona varmadan mezara girmiyeceğim. Sevdim; kan kusarak sönmiyeceğim.

Senin hazinelerinde bir yarayı kapatacak merhem mi yok?. Bir hastayı iyi edecek şifa mı yok?. Bir azgını uslandıracak kuvvet mi yok?. Beni ıslah et!. Vücudüme şifa ver.. Yarama merhem bul!,, dedim.

Zülâl birdenbire sözümü kesti. Bakışlarında gizli alevler yanıyor, sesi titriyordu:

— Nedir bunlar?. Bu konuşan kimdir? dedi.

— Bir veremli, dedim. Onun notlarından, feryadlarından bir parça.. Bir nesir parçası.

— Saçma!. Âsab bozan şeyler.. Biraz daha oku bakalım!..

Birkaç satır aşağıdan devam ettim:

(.. Töbe ettim: "Ben,, "Hiç,, liğimi idrak ediyorum.. Aleme varlığımla gelmedim.. Sürüklediğim şu hayat senin varlığından bir zerre, namütenahiliğinden bir kırıntı, gizli hazinelerinden iare olunmuş bir lûtuftur. Bana hayatı veren sensin!.. Yaşayışım senin iradenden ibarettir!,, dedim.

Tekrar hıçkırdım: "Fakat şu âciz varlığıma ihsan ettiğin bir nimet, zâafıma bahşettiğin bir kuvvet var: Beni bu biçareliğimle yarattığın zaman elime bir tek kavî çare vermişsin ki, o da (istemek) tir.

İşte o hakkımı, o çaremi kullanıyorum.. Senden istiyorum, sana yalvarıyorum.. Ey rahmeti gazabına galib Rabbim!.. Senin sadık kavillerine güvenerek merhamet istiyorum. Merhamet Yarab!!.. Merhamet et!,,

Zülâl üzerime atıldı. Mecmuayı kaptı. Yüzü sapsarı, gözleri büyümüş, dişleri kidlenmişti.

— Yezid!. diye bağırdı. Niçin böyle yazılar yazıyorsun?. Okuyanların bir parça hissî olduğunu hiç düşünmüyor musun? Bu mecmuayı parçalıyacağım ve bir daha böyle yazılar yazdığını görmiyeceğim...

Renkli sahifeler, asabî parmakları arasında lime lime oldu. Onları ezdi, buruşturdu, sonra pencereden denize fırlattı.

Dudaklarımda geniş bir tebessüm vardı. Hiç hareket etmeden onu seyrediyordum.

Müstehzi bir tavırla:

— Bu tarz yazılardan neş'eli insanlar sinirlenirler, dedim. Onlar için yazılmış fanteziler de bulunur.. Fakat böyleleri de bizim kalemimizden çıkmaz..

Hiç cevap vermeden pencerenin yanına gitti. Pervaza dayanarak karanlık geceyi seyre daldı.

Gönlüm, anlaşılmaz hislerle dolup taşıyordu. Zülâlin bana karşı aldığı hırçın cepheyi, bir zâaf eseri olarak kabul etmek istiyordum.. Ve muhakkak ki, yanılmıyordum.

— 13 —

Düğüne ait en silik bir hatıra bile dimağımda yaşamıyor... Bir buçuk ay nasıl geçti?.. Merasim nasıl tertip edildi?.. O saadet, hayır felâket günü nasıl cereyan etti?..

Bütün bunlar, hasta muhayyelemde, kâbuslu bir rüyanın kırık dökük izleri gibi kaldı.. Bu izler de, o kadar belirsiz ve karanlık ki, hemen hemen hiç seçilmiyor...

Zülâlin düğünü!!...

Ruhumu yokluyorum.. Orada isyanlarımın kadavrasından başka bir şey mevcut değil!.. Damarlarımda dolaşan kan bile bana pıhtılanmış, uyuşmuş gibi geliyor...

Nasıl tahammül edebiliyorum?.. Nasıl sakin ve mütevekkil yaşayabiliyorum Yarabbi!..

— 14 —

Sonbahar içindeyiz.. Günlerdenberi öyle sürekli yağmurlar yağdı ki, gök yüzünün bir daha o saf maviliğine kavuşamıyacağını sandım..

Bugün pazar... Evdeyim... Güneş, parçalanmış bulutlar arasından arada sırada başını çıkarıyor, bazan denizin, bazan karşı dağların üzerinde sür'atli bir gezinti yapıyor; sonra gene otralık gölgeleniyor...

Zülâl gideli bugün tam yirmi sekiz gün oldu.. Evet, tam yirmi sekiz gün!.. Ben bu ayrılık gününün acı hikâyesini şöylece hülâsa etmeğe çalışacağım:

Çok erken bir sabahtı. Uykusuz geçen uzun gecenin halsizliğiyle aşağı inmiştim.

Teyzem sabah namazını kılıyordu. Başka kimsenin kalkmamış olduğunu görünce biraz ferahlayarak bir cam açtım ve yanan başımı senrin rüzgâra vererek oturdum.

Teyzem selâm vermiş ve bana dönmüştü:

— Çok erken kalktın Nejad!. Gece geç yatmıştın!. dedi.

— Uykumu aldım teyze!.. Öyle olmazsa kalkmazdım, dedim.

Teyzem seccadesini topladı. Çay semaverini ateşledi; sonra gelip karşıma oturdu.

Ortalık alaca karanlık olduğu için elektriği söndürmemiştik. İkimizde de saklanmaz bir hüzün ve teessür vardı.

Bir müddet sessiz durduktan sonra, teyzem başını sallayarak dedi ki:

— Bu ayrılık bana çok acı gelecek Nejad!.. İhtiyar ömrümün şurada kalan bir kaç senesini yavruma hasret olarak geçirmek istemezdim.. Ne yapalım ki, o böyle arzu etti.. Başka adam mı yoktu?.. İstanbul içinde, gözümün önünde kalması pekâlâ mümkündü!..

Teyzem bu sözleri büyük bir yeisle söylüyordu. Fakat safiyetle konuştuğundan emin olduğum için kendime hiçbir pay biçmedim.

— Arada sırada gene gelir; bizi büsbütün unutmaz, dedim.

— Evet ama, ben kanaat edebilir miyim oğlum?.. Ana kalbinin ne olduğunu bilsen!.

Zavallı kalbim!.. Bahis mevzuu bile olmuyordu. Göğsümü derin bir ah ile şişirdikten sonra devam ettim:

— Üzülme teyze!.. Ankara şuracıkta!.. Gurbet bile sayılmaz.. O sık sık gelecektir. Mektuplarını da eksik etmez.. Ne yapalım?. Kader böyle imiş!. Rahat ve mes'ut olsun da!.. Asıl lâzım olan bu değil mi?..

Teyzem daima başını sallıyordu. Gözlerinde yaşlar parladığını görünce dişlerimi sıktım ve başımı çevirdim.

Biraz sonra dışarıda patırdılar oldu. Merdivenleri ayak sesleri sarsıyordu. Çok geçmeden kapı açılarak Zülâlle Namık biribiri arkasından içeri girdiler.

Artık ortalık tamamen açılmıştı. Sabah ışıklarının odayı dolduran pembeliğinde Zülâli biraz süzgün, Namığı neş'eli ve sıhhatli gördüm.

Şakalaşarak çay masasının başına geçtiler.

Namık omuzumu tutmuş sarsıyor:

— Şairim, bu sabah galiba erken uyandın?. Gözlerin pek mahmur, diyordu.

Gözyaşı yerine tebessüm saçmak, ne elim bir işkencedir!.. Gülerek:

— Evet!. Lâkin mahmurluk benden ziyade sizde var, dedim.

Zülâlle göz göze geldiler ve öyle hızlı güldüler ki, içeri giren Esved kalfa şaşkınlıkla elindeki tepsiyi yere düşürdü.

Kahvaltıdan sonra Zülâl hazırlanmak için odasına çıkmıştı. Namık ta otomobil bulmağa gitti.

Hepimiz âvâre ve şaşkın dolaşıyor; konuşmağa bile mecal bulamıyorduk.

Bir aralık sofaya çıkmış; merdivenle bahçe kapısı arasında şuursuz ve mihanikî bir süratle gidip gelmeğe başlamıştım.

Birden Zülâlin sesi çınladı. Merdiven başından aşağıya eğilmiş:

— Nejad!. diye sesleniyordu.

Trabzana tutunarak başımı kaldırdım:

— Bir şey mi istiyorsun?. dedim.

— Biraz gelir misin?.. Küçük bavulun anahtarını gardrobun arkasına düşürdüm. Onu bana alıver..

Onun odasına girmek, bir yabancının kolları arasında geçirdiği yatağı görmek!.

Bu hal beni çıldırtmağa kâfi gelirdi!. Fakat, emrini reddedemedim; dizlerim bükülerek merdivenleri çıktım.

Giyinmişti. Aynanın karşısında, şapkasının tülünü gözlerinin üstüne indirmekle meşguldü.

İşile uğraşır görünerek yalnız başını çevirdi:

— Şurada Nejad!.. Sana zahmet olacak ama!..

Diye gülümsedi.

Yere yüzükoyun yatarak kolumu uzattım; tâ duvarın dibine kadar fırlamış olan muzip anahtarı aldım.

Üzerinde bir toz bulunmasın diye üflediğimi görünce ayağa kalktı:

— Çok mersi!.. Zahmet oldu!.. dedi.

Fakat, anahtarla beraber uzanan elimi de tutmuştu. Bu tutuş öyle sıkı ve kuvvetliydi ki, gözlerine bakmağa mecbur oldum.

O da bana bakıyordu; hem de büyük bir dikkat ve tecessüsle!..

Çok yavaş bir fısıltı ile:

— Dargın ayrılmıyacağız değil mi? dedi.

Teninden sızan bahar kokusuna, yabancı bir esans da karışmıştı. Genzimi tırmalayan, beni eriten bu değişiklikler; huysuz bir kısrak gibi olduğum yerde tepinecek kadar âsabımı berbat ediyordu.

Ruhumun derin elemini gözlerimden sezmesin diye başka tarafa bakmağa çalışarak mırıldandım:

— Zaten dargın mıydık?.. Ben sadece bir "kırbaç,, yedim... Bu ise, talihinin her an amansız kırbaçlarını yiyen için o kadar mühim sayılmaz!..

— Ya ben ne yedim Nejad?

Gayriihtiyarî gözlerim ağzına gitti. Dudaklarından sol yanağına doğru uzanan bir kızıllığın izleri bana hâlâ orada duruyor gibi geldi. Başımı önüme eğerek sükût ettim.

O, elini elimden kurtardı. Başını hızla çevirdi. Fakat, gözlerinde iki iri damlanın kabardığını çok iyi gördüm.

. . . .

. . . .

Ayrılık sahnesini keskin hatlarla çizmeğe muvaffak olamıyacağım... Çünkü o anda tamamile şuursuz ve uyuşuktum.

Teyzem ağlıyor, Zülâl hıçkırıyordu. Esved kalfa yüzünü ellerinin içine almış, merdivenin ayağına çökmüştü.

Namık gülerek Zülâle yaklaştı:

— Haydi karıcığım... Artık yeter... Bu kadar üzülecek ne var?.. diye onu kolundan tutarak teyzemin boynundan çekti.

Ben, dudaklarımda iğreti ve şaşkın bir tebessüm zaptedebiliyordum... Arkamı kapıya dayamış, acıdan ezilmiş, bitmiştim...

Zülâl en sonra benim önüme geldi:

— Allaha ısmarladık Nejad! dedi.

Elini avucumda hafifçe sıktım:

— Güle güle!.. Hayırlı yolculuklar dilerim; diye mırıldandım.

Namık,bir elile karısının kolunu tutmuş, diğerile omuzunu okşuyor ve otomobile doğru yürüyordu.

Kısa bir ân gözlerimi büsbütün kapadım. Dünyayı simsiyah görüyordum. Başımda, kendimi yerlere atmak, göğsümü parçalamak ve bütün kuvvetimle haykırmak cinneti beliriyordu.

Bir motör gürültüsü şuurumu iade etti. Gözlerimi açtım. Zülâl otomobilin camı arkasından ıslak mendilini sallıyor ve yaşlı gözlerle gülmeğe çalışıyordu.

Bu gözlerde öyle bir şey gördüm ki!..

Hayır, yanılmıyorum... Muhakkak Zülâl, büyük bir pişmanlığın ateşile yanıyordu..

. . . .

. . . .

Gözlerimi oysalardı, vücudümü kızgın demirlerle dağlasalardı, etlerimi doğrasalardı; gene Zülâlin beni yüzüstü bırakıp gidişi, müebbeden gidişi kadar ruhun tazip olmazdı...

Bu felâketin beni öldürmeyişine şaşıyorum.. Nasıl muntazam nefes alıyor, görüyor ve işitiyorum!.. Nasıl eskiden olduğu gibi, evin içinde sessiz dolaşabiliyorum?..

Allahım!.. İnsanlara verdiğin tahammül kabiliyeti meğer ne sonsuzmuş!..

Yalnızlığın acısı gönlüme bütün korkunçluğile abanıyor...

Gecelerden de gündüzlerden de nefret ediyorum... Başımı alıp uzaklara, bir daha dönülmiyen uzaklara gitmek, Zülâlin bulunmadığı, nefes almadığı dünyalarda yaşamak istiyorum...

Neden hâlâ göğsümün üstünde kalbinin atışını duyuyorum?.. Neden hâlâ dudaklarımda dudaklarının ateşi yanıyor?..

Bu ateş hiç sönmiyecek mi?.. Mezarıma kadar ve daha öte tarafta da mı devam edecek?..

O bu evin içinde doğdu... Çocukluğunu ve genç kızlığını bu çatı altında geçirdi... Merdiven trabzanlarından birlikte kaydık; bahçenin ağaçları arasında birlikte koşuştuk; büyük masanın sarı abajuru altında birlikte ders çalıştık...

Genç kızlığının canlı ve taze hatıralarından başka her tarafta, çocukluk hayatının masum izleri var...

Allahım! Ben burada, onun zevkini, emeğini, kokusunu taşıyan, onun varlığına delil olan bu yadigâr koleksiyonu arasında nasıl çıldırmadan kalabileceğim ve yaşıyabileceğim?.. Nasıl?.. Bana biraz kuvvet, biraz tahammül bağışla!..„

ALTI SENE SONRA...

[Namığın bilâhare nakli memuriyet ettiği İzmirde geçen bu kısım, Nejadın altı senelik bir fasıladan sonra devam ettiği notlarını ilk fasıla bağlıyacaktır.]

Akşamdanberi sıkı bir kar yağıyordu. Tipi, kudurmuş gibi boşlukta dönüyor; dallardan, saçaklardan geçen fırtına korkunç ıslıklar çalıyordu.

İzmir, çok müthiş bir kânunusani gecesi yaşamakta idi.

Bir çeyrektenberi pencerenin önünde duran ve hareketsiz dışarıyı seyreden genç kadın döndü. Sobanın yanındaki geniş koltukta derin bir mütaleaya dalmış görünen misafirine:

— Şükran! dedi. Bu havada Namığın geleceğine hiç ihtimal vermiyorum... İsanbulda havaların daha berbat gittiğine göre, her halde yola çıkmayı göze alamamıştır değil mi?..

Genç misafir doğruldu. Elindeki mecmuayı dizinin üstüne bıraktı. Düşünceli bir tavırla:

— Ben de öyle zannederim, dedi. Namık Bey ihtiyatsız hareketi sevmez... Korkulu rüya görmektense, uyanık yatmayı tercih eder...

— Gideli yirmi gün oldu... Bu hafta içinde muhakkak dönmek tasavvurunda bulunduğunu yazıyordu...

— Barometre, tasavvurunu değiştirmeğe onu mecbur etmiştir...

— Fakat işlerini tehir edemez ki!..

— Hiç üzülme!..

— Fırtınadan korkuyorum... Ya yola çıktıysa!..

— Tuhafsın Zülâl!.. Hatırına neler de getirirsin?..

Genç kadın tekrar camdan dışarıyı seyretmeğe başladı. Kaşları çatık, bakışları endişeliydi. Güzel yüzünde hafif bir solgunluk göze çarpıyordu.

Biraz durduktan sonra tekrar konuştu:

— Deniz simsiyah!.. Tipiden göz gözü görmüyor... Ne fena hava Yarabbi! Ne fena!..

Ve, daha yavaş ilâve etti:

— Beni endişeye düşüren, onun kalp rahatsızlığıdır. Telâş ve helecan ederse iyi bir şey olmaz... Ah, yola çıkmadığından emin bulunsaydım!..

Bu sırada bitişik odanın açık duran kapısından beş yaşlarında kadar sevimli bir oğlan çocuğu girdi. Elinde tuttuğu kafası kopmuş bir tahta atı genç kadına uzatarak:

— Anneciğim; bak, Gülter oyuncağımı kırdı...

Diye sızlanmağa başladı.

Zülâl çocuğu kollarına aldı. Onu hırpalayarak öpüp sıkıştırmıya başladı.

Küçük bağırıyor, debeleniyor; fakat bir türlü annesinin kucağından ve buselerinden kurtulamıyordu.

Nihayet, Şükran müdahaleye lüzum gördü:

— Canım ne yapıyorsun?.. Vallahi Zülâl!.. Hâlâ eski çocuksun!..

Zülâl kahkahalarla gülüyor; biraz evvelki hüznünü unutmuş gibi neş'e içinde hoppalaşıyordu.

İçeri odadan Gülterin:

— Erol! diye seslenmesi üzerine, çocuk kendini kurtardı, fırladı. Ve, annesinden kaçarcasına odadan çıktı.

Zülâl bir kanapeye oturmuştu. Hâlâ gülüyor; fakat gözlerindeki neş'e yavaş yavaş siliniyordu

Nihayet tamamile duruldu; arkasına yaslandı. Âdeta yorgun görünüyordu.

Şükran onu uzun ve dikkatlı bir bakışla süzdükten sonra dedi ki:

— Zülâl! Sende çok garip ve anlaşılmaz bir sinir hali var... Şurada misafir bulunduğum on gün içinde bu halin hemen her an seni hırpaladığını gördüm... Belki farkında değilsin... Fakat şu muhakkak ki, ruhunda gizli bir buhran hüküm sürüyor...

Zülâl bu sözleri şaşkın karşılamıştı. Bahsi şakaya boğmak istedi:

— Benim değil, sevgili kardeşim; senin ruhunda bir gizli buhran hüküm sürmekte!.. Kıymetli kocacığının teftiş seyahatleri, ayrılık, hasret, iştiyak!.. Bütün bunlar seni fazlasile

hırpalıyor... Niçin kendi haleti ruhiyeni bana yüklemek istiyorsun?..

Şükran müstehziyane güldü:

— Hayır! dedi. Benim harekâtımda hiçbir gayritabiîlik yok... Zülâl, çok ciddî söylüyorum; sen gizli bir ıstırapla eriyor gibisin...

Zülâl asabî bir kahkaha kopardı. Sonra sinirli sinirli omuzlarını oynattı.

— Bu ne olabilir?.. diye sordu.

Şükran gülmüyordu. Çok samimî ve müşfik bir hali vardı. Anlayan, duyan bir bakışla arkadaşının gözlerine bakarak:

— Biz seninle çocukluk arkadaşıyız, dedi, âdeta iki kardeşiz Zülâl!.. İki sırdaş da olabiliriz.. Benimle daha açık konuşmak istemez misin?..

— !!?..

— Niçin susuyorsun?.. Eğer dostluğuma güvenmiyorsan, derhal bahsi değiştirelim...

Zülâl derin bir nefes aldı. Yüzüne anî bir kan çıkmıştı.

Şükran başını sallayarak devam etti:

— Ben kendime göre bazı kanaatler edindim!.. Evli bulunduğun altı sene içinde pek seyrek görüşebildik. Bugüne kadar senin hayatına, hususiyetine esaslı şekilde vâkıf değildim. Bugün, maalesef anlıyorum ki, göründüğün kadar mes'ut değilsin!..

Zülâl bir hareket yaptı. Şükran bu harekete ehemmiyet vermedi:

— Ayni zamanda gönlünde, maziye ait bir nedamet yaşadığına zahib oldum... Ne dersin?..

Zülâl isyan etmişti:

— Yanlış, tamamile yanlış!.

— Telâş etme!.. Samimî ol!.. Ben müteaddid tecrübelerle bu husustaki şüphemi kanaate çevirdim...

— Nasıl?.. Maziye ait ne gibi nedametim olabilir?..

Şükran hafifçe gülümsiyerek Zülâlin ateş saçan gözlerine hüzünle, merhametle bakıyordu.

Zülâl asabî ve titiz bir hareketle tekrar etti:

— Söyle Şükran!.. Kanaatinin neden ibaret olduğunu öğreneyim... Eğer bir yanlışı varsa, tashih edeyim...

— Yanlışı bulunmadığından eminim... Ancak, kendine bile itiraftan çekindiğini hissettiğim bir keyfiyeti isimlendirmek bana düşer mi diye düşünüyorum...

— Elbette düşer... Mademki beni candan seven bir arkadaşım, bir kardeşimsin!..

— O halde dinle: Sen kızken garip bir huyun vardı. Sevdiğin, beğendiğin her şeyi imha etmekten hoşlanırdın. Güzel bir çiçeği didikler, itina ile yapılmış kıymetli bir resmi karalar, muntazam taranmış saçları dağıtırdın!.. Fakat, bu huyunu insanlar üzerinde tatbik edişin çok acı idi. Meselâ, sevdiğin birine, dünyanın en amansız mücazatını, en ağır hakaretini reva görürdün... Bu senin için âdeta bir zevk teşkil ederdi. Ailen kalabalık, arkadaş ve dostların sayısızdı. Ben, bu insan kütlesi içinde senin en fazla hangilerini sevdiğini anlamakta asla zahmet çekmezdim. Zira, bu sevilenler, mutlaka en fazla cefa çektirdiklerindi...

— Ne akla gelmez şeylere dikkat etmişsin Şükran!..

— Evet!.. Fakat hiç kimse, "birisi,, kadar cefanı çekmedi Zülâl!..

— Birisi de kim?..

— Kurnaz davranıyorsun... Fakat nafile!..

— Emin ol sözlerinden hiçbir şey anlamıyorum...

— O halde anlaşamıyacağız demektir.

Şükran ayağa kalktı. Küçük bir etajerin üstünde duran albümlerden birini çekerek içine göz gezdirmeğe başladı. Zülâl çok sinirli görünüyor, mütemadiyen kıpırdanıyordu. Nihayet, arkadaşının bir fotoğraf üzerinde durduğunu, onu dikkatle seyre daldığını görerek yerinden kalktı. Fakat rengi sapsarı olmuştu. Pürüzlü bir sesle:

— Şükran! Âdeta hainsin!.. dedi.

Sonra, albümü kaparak yerine koydu:

— Çok garip bir şüphe!.. Buna kanaat diyorsun öyle mi?..

— Evet Zülâl!.. Haklı olduğumu ve yanılmadığımı anlaman için bir aynaya bakman elverir!.

Genç kadın donmuş gibi hareketsiz kalmıştı. Bir müddet sustu. Kaşları çatılmış, dudakları kurumuştu. Şükran onun bu haline hazin hazin gülümsedi:

— Evvelce bana bazı şeyler anlatmıştın. Bunları hatırlıyorsun değil mi?..

— Ne gibi?..

— Bir evlenme teklifi?..

— Evet!..

— İşte bunu reddetiğin için nadim değil misin?..

Zülâl silkinir gibi bir hareket yaptı:

— Nadim değilim... Asla!!..

— İnkâr öyle mi?..

— Yemin ederim ki...

— Sakın!..

Şükran Zülâlin yanına oturdu. Ellerini tuttu. Gözlerinde çok müşfik ve samimî pırıltılar vardı:

— Nejad seni mes'ut edebilirdi Zülâl!. dedi.

— ....

— Mademki susuyorsun... Ben devam edeyim: Buraya ilk geldiğim akaşam, bir lâf arasında sana onu sormuştum. İsmini duyduğun anda bir tuhaf oldun... Kısa bir an daldın... Sonra bana onun hakkında bazı malûmat verdin: "Nejad yüksek bir şerefe ulaştı... Müstesna bir edebî mevki tutu... Cilt cilt eserler verdi... Böyle yetişeceğini asla tahmin etmezdim!,, dedin... Bu sözleri öyle meyus bir tavırla söylüyordun ki, birden içime bir şüphe düştü... Sonra, elimde olmadan dikkat kesildim... Sezdirmeden teyzezadene ait sualler sıraladım... Altı senedenberi, ancak birkaç kere yüzyüze geldiğinizi, bu tesadüflerde de sana karşı resmî, hatta yabancı kaldığını aynı meyusiyetle anlatıyor; hayret ifadelerile dudağını büküp: "Garip bir vahşet takındı. Annemi bir gece bile yalnız bırakmazken, biz yalıda bulunduğumuz vakitler, haftalarca başını alıp gidiyor; adeta bizden kaçıyordu!,, diyordun. Sizden niçin uzak kalmak istediğini her halde biliyorsun Zülâl!

— Şükran!..

— Dinle yavrum!. Nejad küçük bir darbe ile bu kadar yaralanmazdı. Her halde aranızda geçen şey, sadece bir izdivaç teklifi ve bunun reddi değildir..

— Sadece bu Şükran!.

— Vak'anın ne tarzda cereyan ettiğini sormağa hakkım yok.. Fakat, öyle zannediyorum ki, mülâyim ve makul davranmadın!..

— Müstehzi ve haşindim.

— Gördün mü ya?.. Her halde izzeti nefsi örselenmiştir.

Zülâlin gözleri daldı. Şükran onu süzüyor, acı acı gülümsüyordu.

Bu sırada saat onu çaldı.

Zülâl doğruldu:

— Vakit epey geç oldu.. İstersen yatalım, dedi.

— Konuşuyorduk..

— Evet!. Fakat boş yere! Sesimizi maziye duyurmak mümkün değil ki!..

— Hükmedilemez.. Şu sözünle de itiraf ediyorsun ki, sesimizin maziye duyurulması bir arzu, yahut bir ihtiyaç kuvvetindedir.

Zülâl bir an sustu. Gözleri buğulanmış, hatta dolmuştu. Sonra sönük bir sesle:

— O geceyi, o müthiş geceyi unutamıyorum. Bana ıstırap veren sadece budur, dedi.

Aralarında sinsi bir hava esiyor; gecenin korkunç sesleri içinde bu manalı sükût ürpertici bir tesir uyandırıyordu.

Şükran yavaşça sordu:

— Seni her an işgal eden düşünceler, demek ki, yalnız bir geceye aitti?. Bu "gece,, hakikaten çok müthiş olmalı!?..

— Evet Şükran!.

Şükran hayretle doğruldu. Zülâle dikkatle bakmağa başladı. Bu bakışlar altında genc kadın müteheyyiç ve muztarip duruyor, kafasını ve ruhunu kuşatan hatıraları tekrar yaşarcasına dalgın görünüyordu.

— Evet, diye tekrar etti. Altı yıl daima bu geceyi düşünerek yaşadım.. Unutmak elimden gelmedi.. Ne buhranlı anlardı

onlar!.. Hayır Şükran!.. Bunları sana söyliyemem.. Çünkü öyle acı ve öyle...

Zülâl devam edemedi. Ellerini yüzüne kapayarak hıçkırmağa başladı.

Şükran onun saçlarını seviyor, ellerini okşuyordu. Fakat, hiç bir sual sormağa cesareti yoktu.

Uzun uzun ağladıktan sonra genç kadın birdenbire silkindi. Asabî asabî gülmeğe başladı.

— Ne yanlış hükümler verdin değil mi Şükran? dedi. Eminol ki, Nejadla aramızda zannettiğin tarzda hiç bir hâdise geçmedi. Kavga ettik! Bütün mesele bundan ibaret!.

— Kavga mı ettiniz? Nasıl kavga?.

— Teklifini kabul etmem için ısrara kalkıştı. Hattâ tehdide bile cesaret etti. Benim huyumu bilirsin. Fena halde öfkelendim ve ağzının payını verdim.

— Yalnız bu kadar mı?

Zülâl duraklamıştı. Kendini toplamak ister gibi bir an sustu. Sonra çok ciddî ve kat'i bir lisanla ilâve etti:

— Evet!. Fakat çok ağır sözler söyledim; onu öldürecek derecede tahkir ettim. İşte şimdi bunun için hicap ve nedamet duyuyorum..

Şükran bu izahata inanmıştı. Yalnız, umduğu tarzda bir hikâye dinliyemediğine biraz şaşmış görünüyor, dudağını bükerek:

— Tuhaf şey!. Her ne ise, nedametin büyük! diyordu.

Sonra, arkasına yaslanarak müsterih bir tavırla ilâve etti:

— Ama, bu evlenme teklifini o zaman kabul etmemekte mazurdun. Çünkü Nejad hiç bir baltaya sap olmamıştı. Kendini nasıl feda edebilirdin?.

— İşte ben de böyle düşündüm.. Fakat, bana malik olduktan sonra bütün enerji ve gayretile çalışmağa koyulacağını temin etmişti!

— Demek sana olan alâkası pek derindi?.

— Muhakkak!. Zira, hayatta her şeyini yarım bıraktıran benim aşkım olduğuna yemin etmişti!.

Şükran, esefle başını salladı.

Camları toz halinde ince bir kar dövüyor, yüksek ağaçların uğultusile beraber karanlıklar içinden homurtuyu andırır sesler duyuluyordu.

Şükan ayağa kalktı. Saate bir göz atarak:

— Yatma zamanı geldi, dedi.

Zülâl, hareketsiz duruyor, hiç uykulu görünmüyordu.

— Ben biraz daha bekliyeceğim.. Sen yat, dedi.

— Bu saatten sonra kim gelir?.

— Uykum yok Şükran!. Senin yatağın hazır!..

Beş dakika sonra genç kadın odada yalnız kalmıştı.

Evvelâ sobaya biraz kömür attı. Sonra bir koltuğa oturdu. Istıraplı bakışları ateşin kızıl renklerinde; dalgın ve hareketsiz kaldı.

Muhakkak ki, maziyi düşünüyordu. Bazan kaşları çatılıyor, bazan dudaklarından soluk bir tebessüm uçuyor, bazanda yüzünü acı bir keder kaplıyordu.

Aradan yarım saat kadar bir zaman geçmişti ki, birdenbire doğruldu. Endişeli ve ürkek bir hali vardı.

Bir an dışarıya kulak kabarttıktan sonra yerinden kalktı ve pencereye yaklaştı.

Bahçe kapısının üstünde yanan elektriğin karanlıklara uzanan mahrutî ışık huzmesi içinde tipi döğünüyor; minimini beyaz kelebekler, gayrimuayyen hamlelerle sağa sola, yukarı aşağı hücum ederek boğuşuyorlardı.

Sokak kapısına giden yolun nihayetini, ışık çemberi dışında kalan kısmını görmeğe çalıştı.

Bir erkeğin kuvvetli kuvvetli öksürdüğünü duymuştu. Bu sesin bahçeden geldiğine o kadar emindi ki!.. Hafifçe omuzlarını kaldırıyor, üşür gibi ürperiyordu.

Birden gözleri büyüdü. Bütün dikkatile bakmağa başladı. Hayır!. Yanlış görmüyordu.. Şapkası ve poltosu karla örtülü bir adam ağır adımlarla eve yaklaşmakta idi.

Genç kadın:

— Namık!.. diye geniş bir nefes aldı. Hemen fırladı. Arkasına bir yün ceket alarak dışarı çıktı.

Henüz alt kata vâsıl olmuştu ki, kapının zili hafifçe çalın-

dı. Fakat bu, kocasının çalışı değildi. Bir an durakladı. Sonra ihtiyatla kapıya sokuldu.

Dışarıdaki, karlarını silkmek, yahut ısınmak için ayaklarını yere vuruyordu.

Zülâl, rüzgârın uğultusuna karışan bu sesleri dikkatle dinledi; sonra yavaşça:

— Kimdir o? diye seslendi.

Bozuk bir ses:

— Benim!. cevabını verdi.

— Kimsiniz?.

— Namık Beyden zevcesine bir mektup getirdim..

Genç kadın birdenbire sendeledi. Tekallüs eden ellerini göğsünde kavuşturdu. Bu sesi tanımıştı. Azamî gayretle sürgüyü çekti ve kanadı araladı. Dudaklarından fırlıyan:

— Nejad!. feryadı, içeriye hücum eden karlı rüzgârla parçalandı, dağıldı.

Ziyaretçi, kendisini saklar gibi bir hareket yapıyor; içeriye doğru bir zarf uzatıyordu.

Zülâl bir hamlede kapıyı ardına kadar açtı ve eşikte belirdi. Gözleri, ifade edilmez büyük hislerin tesirile açılmış, dudakları titriyor; sesi pürüzleniyordu:

— Nejad! Nereden çıktın?

Kalın paltosunun kalkık yakasından ve gözlerine indirdiği şapkadan yüzü hemen hiç görünmiyen erkek, ağır bir söyleyişle:

— Bir vazife için gönderildim hanımefendi; dedi. Bu saatte rahatsızlık verdiğimden dolayı affınızı dilerim. Sizi fazla üşütmiyeyim...

Zülâl onun kolunu yakaladı. İsyan halinde:

— Nejad; Allah aşkına beni üzme! Bu saatte kapımı çaldıktan sonra seni bırakacağım mi zannediyorsun? diye haykırdı.

Rüzgâr öyle şiddetli bir anafor yapıyordu ki, ikisi de, daha fazla o noktada tutunamıyacaklarını anladılar. Çaresiz içeri girerek kapıyı kapadılar.

Zülâl, dağılmış ve karlanmış saçlarını bir iki el hareketile silkip düzelttikten sonra, hayretle Nejadı süzdü. Bu bakışlar al-

tında genç adam, hiç hareket etmeden, vaziyetini bozmadan duruyordu.

— Mühim bir haber mi var Nejad?.

— Niçin mektubu okumuyorsunuz?

— Helecan içindeyim.. Altı sene sonra, böyle bir gecede geliyorsun. Seni alelâde hiç bir sebep bu anî ve vakitsiz ziyarete sevkedemez.. Çok fenayım Nejad! Allah aşkına doğruyu söyle!

Nejad bir adım geri çekildi. Seri bir lisanla:

— Namık Bey, işleri dolayısile bir hafta daha İstanbulda kalacaklar, dedi.

Sonra, daha yavaş ilâve etti:

— Size bu keyfiyeti haber vermeğe ben, ve sözlerimin sıhhatini temine de zevcinizin imzası memur edildik. Mesele gayet basit.. Şimdi müterihen mektubu mütalea buyurabilirsiniz..

Zülâl hareketsiz kalmıştı. Bir an dalğın durdu. Sonra elindeki zarfa baktı.

Nejad, biraz müstehzi mırıldanıyordu:

— Yırtınız.. Okuyunuz rica ederim.

Bu sözlere derhal itaati kabul etmiyor gibi, genç kadın ayni mütereddit tavırla mektubu evirip çeviriyordu.

Nihayet, anî bir azimle zarfı yırttı, içinden mektubu çekti ve satırlarına süratle göz gezdirdi.

Nejad hâlâ gülümsüyor ve bu asabî hareketleri dikkatle süzüyordu. Mütalea biter bitmez serbest bir söyleyişle:

— Yanlışlık var mı efendim? diye sordu.

Zülâl hâlâ sakin değildi. Pürüzlü bir sesle:

— İzmire, bu haberi getirmek için mi geldin?. dedi.

— Hayır Zülâl Hanım!. Bir hasta arkadaşım, kendisine refakatimi ve yardımımı rica etmişti. Hareketimizden bir gün evvel zevcinizle görüştüm.. İzmire gideceğimi duyunca, avdetinin tehirini ve sebeplerini şifahen ve sağlam bir şekilde size bildirmemi talep etti.. Bu talebi bir emir bilerek derhal kabul ettim. Lâkin, vapurumuz, havanın muhalefeti dolayısile biraz gecikti. Sonra arkadaşımı evine nakletmekle uğraştım. Bu yüzden aldığım emri vaktinde ifa edemedim.. Böyle ilerlemiş bir saatte rahatınızı selbettiğim için tekrar affınızı dilerim..

Genç kadın biraz kendisini toplamıştı. İlk defa, yüzünü bir tebessüm aydınlattı.

— Bütün bu zahmetlerin için sana teşekkür ederim Nejad; dedi. Haydi sıcak odaya çıkalım...

Genç adam birden ciddî ve hâkim bir tavır takınmıştı:

— Vazifem burada bitti hanımefendi.. Gitmek için müsaadenizi rica edeceğim.

— Nereye gitmek için?.

— Yatacağım otele!.

— Şakanın da bir haddi vardır zannederim.. Haydi beni üzme!.

Nejad, Zülâle acı ve derin bir nazarla baktı:

— Yuvanıza sokulmağa, sizi, eski günlerde olduğu gibi iz'aca asla hakkım yok. Bırakınız gideyim Zülâl Hanım..

— Hiç bir yere bırakmıyacağımı bildiğin halde neden ısrar ediyorsun? Dargın mıyız?..

— Hayır!..

— O halde?..

Nejad kararsız bir vaziyette kaldı. Zülâlin titriyen omuzlarına bakarak:

— Üşüyorsunuz, dedi.

Sonra daha yüksek ilâve etti:

— Pekâlâ! Çıkalım!.

Başından şapkasını çıkarmıştı. Tatlı hatlarla kaplı sevimli yüzünde derin siyah gözleri müşfik pırıltılarla yanıyordu. Saçları dağınık ve yer yer ağarmıştı.

Sıcak odaya girdikleri zaman, Zülâl onun karlı paltosunu aldı ve bir sandalye üzerine serdi. Sonra karşılıklı sobanın başına geçip oturdular.

İkisinde de garip bir çekingenlik, bir tereddüt vardı. Kısa bir sessizlikten sonra, ilk defa Zülâl konuştu:

— Beni bu derece yadırgamanın sebebini bir türlü anlıyamıyorum Nejad!. Bu resmiyet, bu uzaklık nedir?.

Nejad, dudaklarının ucundaki manalı bükülüşü hiç bozmuyor, hafif hafif başını sallıyarak susuyordu.

Zülâl devam etti:

— Ben hiç böyle arzu etmemiştim. Daima yakın dostum, kardeşim kalmanı istemiştim.. Seni temin ederim ki, altı yıl gurbette, gönlümdeki sana ait köşe silinmedi. Halbuki, ben unutuldum; yüzyüze gelmeye bile tahammül edilemiyen bir varlık oldum..

— Fakat...

— İtiraza ve tevile ne lüzum var?. Hakikat meydanda Nejad!. Tesadüflerimiz çok kısa, âdeta ayak üzeri görüşmelerden ibaret kaldı.. Çünkü böyle hazırlandı!.

— Yanılıyorsunuz! Ben sizi asla unutmadım.. Sadece, varlığımın müz'iç olmamasına dikkat ettim. Resmiyetime gelince: Bana dünyada herkesten uzak kalmak istiyen teyzezademe "sen,, diye hitap etmek lâübalilik olurdu. Halbuki, hayat bizi lâübalilikten menetmek azminde bulundu..

— Bütün bu düşünceler, lüzumsuz vesveselerin mahsulüdür. Dünyada sana benden daha yakın hiç kimse yoktur Nejad!

— Bu bir hakikat mi Zülâl Hanım?.

— Evet!.

— Demek el'an gönlünüzde bana ait bir köşe mevcut?.. Fakat, böyle saadet dolu bir gönülde bir nebze olsun yaşıyacağıma nasıl ihtimal verebilirim?..

— İyi kalpli olmakla!..

Nejad acı acı gülümsedi. Yüzünde çok derin elem hatları belirmişti. Ayni müstehzi tonla devam etti:

— Hayatın acılıkları karşısında iyi kalpli olmak hatadır!. Ben hatalarımı tamamile anladım ve kendimi ıslaha çalıştım. Bugün, mazideki Nejad ölmüştür. Onun yerinde saçları kırlaşmış bir adam var.. Bu adam, sevmemesini, acımamasını, inanmamasını öğrenmiştir. Mevkiini ve vazifelerini müdriktir..

— Sen âdeta hayatı ve insanları istihfaf ediyorsun Nejad!.

— Pek iyi tahmin ettiniz. Ben altı sene büyük mücadeleler geçirdim. Birçok dost edindim. Bunları denedim. Attığım her adımda bir imtihan kürsüsü kurdum. Netice beni iğrendirdi. Mütemadiyen aldatan, hiçbir vâadinde durmıyan, sözünü tutmıyan insanlar istihdaf edilmez mi? Bu insanlar arasında has-

sas bir kalple mücehhez olarak yaşamak ne elimdir, düşününüz!.

Eseflerin pek derindir Zülâl Hanım! Yeryüzünde bir istisna teşkil etmeği gülünç ve lüzumsuz buldum.. Herkes gibi olmağa savaştım. Muvaffak ta oldum sanırım.

Zülâl hareketsiz duruyor; dikkatle muhatabını dinliyordu. Nejad hakikaten bambaşka bir adam olmuştu. Öyle hâkim, öyle kat'î konuşuyordu ki, onun bir zamanlar, dizlerine kapanıp yalvaran içli delikanlı olduğuna inanacağı gelmiyordu.

Mütecessis davranmaktan kendini alamadı:

— Peki, şimdiki halinden memnun musun? diye sordu.

— Evet! Zira, beni müstesna kılan bütün vasıflardan sıyrıldım.

— Emin misin?..

— Ne gibi?..

— Bu vasıfların seni terkedebileceğine asla ihtimal vermiyorum da!..

— İhtimal veriniz; hattâ iman ediniz Zülâl Hanım!..

— Hayır Nejad!..

Zülâl, gözlerinde aşikâr bir ıstırapla Nejadın gözlerine baktı. Çok yavaş bir fısıltı ile dedi ki:

— Artık hiç kimseyi ve hiçbir şeyi sevmediğine yemin eder misin?.. Gönlünde sevgi kabiliyeti öldüğüne beni inandırabilir misin?..

Nejad bir an durdu. Gözlerini indirdi. Sonra ciddî bir söyleyişle cevap verdi:

— Namuslu bir insanın sözü, "yemin,, diye her rastgelenin kullandığı teminattan çok daha üstündür. "Yemin,, i her an sarfetmek itiyadında değilim; onun büyüklüğünü, ehemmiyetini bildiğim için israfından korkarım.. Sözüme itimat ediniz ki gönlümde zerre kadar sevmek, acımak ve inanmak kabiliyeti kalmamıştır..

— Nejad!!?...

— Evet Zülâl Hanım.. Sevmek, hatadan başka, iyi hislerin harcanmasından başka bir şey değildir. Bu değer mi?.. Yeryüzünde sevecek, bütün bir ruh ve bedenle bağlanacak ne

vardır?.. Meclûp olduğumuz her şey, dudaklardaki ruj kadar iğreti ve geçicidir.. Onun kadar değeri az, kıymeti hiçtir.. Bunu idrak eden insan, sevmekten imtina eder.

Zülâl kıpkırmızı oldu. Nejada dargın ve acı bir bakış fırlattı.. Genç adam, bu bakışı görmemiş gibi kayıtsız bir tavırla devam etti:

— Acımak, her şeyden evvel Allahı gücendirmek olur. Hâlikimiz, hayat bahşettiği her rükne, lâyık olduğu mevkii, rütbeyi, yaşayışı ve bahtı vermiştir. Kulların merhamet ve sıyaneti, onun tensibini tekzip sayılır. Bu hakikati kavradığım andan itibaren, âcizlere acımamağa karar verdim..

Nejad başını kaldırdı. Zülâlin rengi bu defa sararmıştı.

Bu sararmış yüzde öyle pişman, öyle mustarip bir ifade vardı ki, genç adam devam etmedi. İçini çekerek ayağa kalktı ve duvarlardaki resimlere göz gezdirmeğe başladı.

Gece gittikçe korkunçlaşıyor; tipi azıyordu. Camların dışını örtmekte olan kar tabakası kalınlaşmış, beyaz bir perde halini almıştı. Binanın her tarafından ıslıklar ve uğultular işitiliyordu.

Zülâl dalgın dalgın saate baktı. Başı öyle karışık düşüncelerle dolu idi ki, kaç olduğunu bile görmedi. Nejada döndü. Onu arkasından uzun ve derin bir nazarla süzdü. Bu bakışlarda hiç gizlenmiyen bir acı, bir yanıklık vardı. Dudakları titriyerek mırıldandı:

— Nejad; aramızdaki bu büyük kırgınlığın tamamen yok olmasını, iki yakın dost olarak yaşamamızı istiyorum.. Beni dinle; fakat bir diktatör gururile değil; yüreğinde sevgi, şefkat, merhamet ve insaniyet taşıyan eski Nejadın tevazuu ile!..

Nejadın yüzü geniş bir tebessümle aydınlanmıştı. Gözlerinde munis bir pırıltı ile döndü:

— Teyzezademle altı yıl önce de bu hususta anlaşmıştık; dedi, yeni bir taahhüde lüzum var mı?..

— Var Nejad!.. Çünkü, o zamanki taahhüde sadık kalınmış değil!..

— Buna kalınacağından emin misiniz?..

— Emin olmak istiyorum..

Genç adam yürüdü; Zülâlin yanına oturdu. Yüzündeki munis ifade yavaş yavaş siliniyordu:

— Ben, dedi; taahhüdüme sadık kalamadığım için altı yıl size yaklaşmaktan ürktüm.. Kalabileceğim günü sabırla bekliyordum.. İşte o gün geldi.. Ziyaretimin asıl sebebi de, size bu müjdeyi getirmektir Zülâl Hanım!..

Zülâlin yüzünde bir hayret rüzgârı dalgalanmıştı; gözlerini açarak:

— Ne diyorsun Nejad?.. dedi.

— İtimat ediniz ki samimiyim!. Söyliyeceklerinizi aynen hissediyorum; biliyorum... Ruhlarımız maddiyetimizden çok daha iyi anlaşırlar..

— O halde niçin hâlâ resmî ve zalimsin?..

— Böyle davranmak zevkime gidiyor.. Kendimle eğlenmekten bir istihfaf hazzı duyuyorum...

— Bu kendinle eğlenmek mi?..

— Evet!. Muhatabını üzenler, her zaman için gülünçtürler..

Zülâl, gözlerinde kabaran iki damla yaşı dağıtmak için başını yukarı kaldırdı. Nejad, keskin bir ışıktan gözü kamaşanların telâşlı halile kirpiklerini indirdi ve bakışlarını halının bir köşesine mıhladı.

Şimdi aralarında derin bir sessizlik başlamıştı. İkisi de dalgındılar. Muhakkak ayni şeyleri düşünerek susuyorlardı.

Bir aralık Zülâl doğruldu. Kırık bir lisanla:

— Ben gönlümdeki ıstırabın dinmesini istiyordum Nejad; dedi. İtiraf edeyim ki, altı yıl daima üzüldüm.. Bu kırgınlık sürüp gitseydi, üzüntüm hiç eksilmiyecekti!.

Nejadın bakışlarında mağlûbiyet ve perişanlık belirmişti:

— Bunu tahmin ediyordum; dedi. Fakat, üzüntünüzden kendime bir teselli hissesi çıkarmadım. Her şeye rağmen çok bahtiyar olmanızı, saadetinizi gölgeliyecek tek ıstırap bulutu bulunmamasını istedim.. Ben, acılarımla başbaşa yaşadığım kadar, gene de hodbin olmaktan uzak kaldım Zülâl!..

Zülâlin yanakları kızarmış, gözleri parlamıştı. Asabî zamanlarında olduğu gibi kızıl dudaklarını beyaz dişleri arasında eziyor; kaşlarını çatarak başını sağa sola çeviriyordu.

Bu halile nekadar güzeldi!.. Yıllar, onun taravetine sihirli bir cazibe serpmiş, müstesna vücudüne olgun ve büyülü bir ifade vermişti.

Nejad bir an gözlerini kıstı ve belli etmeden onu hayran ve derin bir bakışla süzdü. Sonra başını yan tarafa çevirerek hareketsiz kaldı. Dudaklarında mana dolu, fakat çok acı bir tebessüm genişliyordu. Bu, hâlâ ruhunda büyük bir yaranın kanadığına işaretti.

Bunu hissetmiş gibi genç kadın birdenbire:

— Nejad! dedi.

Sonra, daha yavaş ilâve etti:

— Bana son defa tekrar et! De ki: "Zülâl, içimdeki bütün vesveseleri atacağım... Eskisi gibi iyi kalpli olacağım.. Geçen çirkin ve acı şeyleri tamamen unutacağım.. Seni üzmiyeceğim.. Muhitini, kocanı ve çocuğunu yadırgamıyacağım.. Böylece aramızda neş'eli ve tatlı bir hayat doğacak... Ölünciye kadar bu hayatı idame ettireceğiz!..,,

Nejad, insiyakî bir hareketle Zülâle sokuldu. Ellerini bir sevki tabiî ile avuçları içine aldı. Gözlerine çok yakından bakarak:

— İstediğin olacak!.. Artık yemin edebilirim; dedi. Sonra, avuçlarında tuttuğu elleri dudaklarına götürdü. Bu sırada saat geceyarısını çalıyordu.

. . . .

— Oğlumu görmek ister misin Nejad?..

Bu sual, taze bir neş'e ile jalelenmiş gözleri kurutmuştu. Genç adam, sönük bir fısıltı ile:

— Elbette!.. diyebildi.

Yatak odası, bir bronz palmiye dalının altında yanan küçücük bir ampulle aydınlanmıştı. Eşya, müphem seçiliyor, ziya ancak yatak örtülerini yaldızlıyordu.

Zülâl ilerledi. Büyük karyolaya bitişik küçük döşeğe yaklaştı. Beyaz yastıklara gömülmüş minimini bir baş, masum nefeslerle uyuyordu.

Genç kadın eğildi. Elile çocuğun ipek saçlarını okşadı. Sonra, hafifçe dudaklarını onun küçük alnına değdirdi.

Nejad, geride duruyor; bu manzarayı kıpırdamadan seyrediyordu.

— Sen görmiyeli nekadar büyümüş değil mi?. Yakına gelsene!. Niçin öyle duruyorsun?..

— Uyandırmıyalım Zülâl!.

— Uyanmaz.. Gel, yakından bak!.

Genç adam karyolaya yaklaştı, eğildi. Zülâlle başları bir hizaya gelmişti. Bu vaziyette, uzun müddet küçüğü seyrettiler.

Bir ayak sesile doğrulmuşlardı. Başlarını çevirdikleri zaman odanın kapısında Şükranı gördüler.

Genç kadın büyük bir hayret içinde idi. Gözleri büyümüş, gördüğüne inanamıyan şaşkın bir hal almıştı.

Ellerini uğuşturarak:

— Nejad Bey!. Siz ha?.. Fakat nereden çıktınız?. Ne zaman geldiniz?. diyordu.

Nejad gülerek ilerledi:

— Gece o kadar müthişti ki Şükran Hanım, fırtına beni önüne kattı ve buraya kadar attı.

Sonra Zülâle dönerek devam etti:

— Zülâl sizin mevcudiyetinizden beni haberdar etseydi, bu derece gürültü yapıp uykunuza kıymazdık..

Şükran hâlâ şaşkın konuşuyordu:

— Gürültü filân duymadım.. Uykum kaçmıştı. Salonda ışık yandığını görünce Zülâlin de uyanık olduğunu anladım. Ne garip?.. Size yalnızça rastlasaydım muhakkak hayal gördüğümü sanırdım..

Üçü de salona geçmişlerdi. Şükran bir kanapenin ucuna ilişti. Bir Zülâle, bir Nejada bakıyor, arada sırada gözlerini uğuşturuyordu. Nihayet dayanamadı. Arkadaşına ingilizce dedi ki:

— Ruhlarınızda âdeta bir gizli yol varmış!. Ne şaşılacak tesadüf! Akşamdanberi seni çok başka görüyordum. Bir meçhul ziyaretçiyi ısrarla bekliyor gibiydin. Kocan gelseydi bile, gene camdan ayrılmıyacaktın!..

Zülâl gülmeğe başlamıştı:

— Nasıl hükmedebilirsin? dedi.

— Bundan eminim!.

— Yemin ederim ki, ben kocamı bekliyordum..

— Evet!.. Fakat, mazi ile başbaşa idin. Farkında olmadan, hali hazırı değil, maziyi yaşatacak birisine ihtiyaç duyuyordun!.

Zülâl hafifçe titredi ve cevap vermedi. Nejad, pencereye doğru ilerlemiş, camda kardan hâsıl olmuş beyaz tabakanın zarif dantel oymalarını andıran menevişlerine bakıyordu.

Şükran ona döndü. Samimî bir lisanla:

— Sizi senelerdenberi kaybettik Nejad Bey, dedi. Nerelerde idiniz? Ne işler görüyorsunuz?.

Nejad ağır adımlarla pencerenin önünden ayrıldı; sobaya yakın bir koltuğa oturdu:

— Ben, dedi, bütün gaybubet senelerimi çalışmakla geçirdim. Kırık dökük birkaç eser verdim. Hepsi bundan ibaret Şükran Hanım..

— Tebrik ederim. Eserlerinizi okudum. Bunlar cidden san'at şaheserleridir. Şöhretiniz, ulaştığınız şerefli mevki, bizim de iftiharımızı mucip oluyor. Tekrar tebrik ederim..

Nejad hafifçe dudağını büktü:

— Neye yarar ki? dedi. O şöhret ve o mevki, benim muhtaç olduğum, yahut hayatseverlerin ideali olan değildir.

— Nasıl?. Anlıyamadım!.

— Bu hususu size Zülâl benden daha iyi izah edebilir..

Zülâlin yüzü birdenbire değişti. Açık bir isyanla genç adamın yüzüne bakarak:

— Ben bu hususta cahilim, dedi.

— Kim inanır Zülâl?.

— Herkesten evvel senin inanman lâzım!..

— Ben inanmış olsaydım, halime esef etmeğe lüzum kalmazdı.

— Maksadını daha açık bildirmeni rica ederim..

— Bir maksadım yok. Hakikati nakle çalışıyorum..

Zülâl asabî bir hal takınmıştı. Gülmek için kendini zorlıyarak:

— Mutlaka maddî refahı kastediyorsun! dedi.

— Rütbelerin manevisi, maneviyete canla başla bağlı olanların makbulüdür. Yüksekliği diploma ve para ile ölçenler için iş değişir..

— Nejad!!..

Genç adam bir kahkaha kopardı. Sonra tekrar mahzunlaşarak mırıldandı:

— Halbuki ben, her şeye rağmen, fakir bir şairim!.

Uzun ve derin bir sessizlik hâsıl olmuştu. Üçü de bu sessizliği bozmaktan ürküyor gibiydiler.

Nihayet Şükran ilk sözü söyledi:

— Peki Nejad Bey; şirketteki işinizi bıraktınız mı?

— Çoktan hanımefendi!.

— Ya!?.

— Evet! Zira, beni maddî didinmenin her şekli yorar.. Gazete ve mecmualara verdiğim yazıların cüz'î kazancile iktifa ediyorum.

Bu bahis burada kapandı. Saat ikiye gelmişti. Zülâl, Nejadın yatağını hazırlamak için dışarı çıkarken, Şükran da hayırlı geceler temenni ederek çekildi.

Odaya döndüğü zaman genç kadın teyzezadesinin gözlerini kırmızı görmüştü. Yanına sokuldu:

— Nejad, dedi. Ettiğin yemini unuttun mu? Niçin üzülüyorsun ve benide üzüyorsun?

Bu suale cevap vermeden, Nejad başka bir sual sordu:

— Arkadaşın hanımefendiye maziden bir kaç yaprak sunuldu mu?

— Ne gibi?..

— Bakışlarında, sözlerinde hayretinde başka bir ifade var. Her şeyi bilen bir hal var..

— Yanılıyorsun Nejad!.

— Hayır Zülâl! Gözlerim o kadar iyi görür ve iradem o kadar çabuk kavrar ki!

Genç kadın ona meyletti. Yüzünü omzuna dayadı. Sönen bir fısıltı ile:

— Evet!.. dedi.. Fakat hepsini değil!.

— Ne kadar?.

— Sadece evlenme teklifin!. Bunu reddedişim!.

Nejadın yüzünü acı bir bulut kaplamıştı. Omzunu dolduran ipek saçlara belirsizce dudaklarını değdirdi:

— O kadarı da lüzumsuzdu; dedi. Arkadaşın olsun; fakat sırdaşın olmasın!. Buna dikkat et Zülâl!.

* * *

Tipi dinmiş, rüzgâr kesilmişti. Sakin ve sessiz bir gün başlıyordu.

Sobanın yanında küçük Erolla oynayan Nejad ortaya bir sual attı:

— Şayet Namık İstanbula yerleşirse, memnun kalır mısınız?..

Zülâlle Şükran, çay fincanlarını ve lokmalarını ellerinden bıraktılar, genç adama dikkatle ve tecessüsle baktılar.

— Niçin bu derece şaşırdınız?.. Bir ihtimalden bahsettim..

Zülâl gülümsedi:

— Rüya mı gördün?.

— Evet Zülâl!..

— Sahi mi?.. Anlat bakalım!..

Nejad da gülümsüyor; dizleri üstünde oturan Erolun saçlarını okşayarak tereddüt ediyordu.

Nihayet anlatmağa başladı:

— İstanbulda imişsiniz!.. Büyük bir evde, karışık eşyalar arasında bulunuyorsunuz... Namık kollarını sıvamış sana yardım ediyor.. Erol sandıklar, valizler arasında koşup geziyor... Ben merakla: "Niçin bu hazırlıklar?. Bir yere mi gidiyorsunuz?..,, diyorum.. Namık "Hayır!.. Buraya henüz geldik... Yerleşiyoruz!,, diyor.. Sonra devam ediyor: "Artık taşradan bıktım.. Biraz da aile muhitinde oturalım!..,, Rüya bu kadar.. Fakat beni hayli düşündürdü....

Zülâl çayını yudumlayarak mırıldandı:

— Hayırdır inşallah!. Kim bilir... Belkide hakikat olur?..

Bu sözlerde gizli bir sevinç vardı.

Nejad yavaş bir söyleyişle devam etti:

— Rüyalarımın ekseriya çıktığına şahit oldum.. Ben is-

tikbali hemen hemen rüyalarımın irşadile tanır ve ona muntazır bulunurum..

Zülâl Şükrana döndü:

— Nejaddan korkmalıyız değil mi?. dedi.

— Bu kehanet sayılmaz ki!...

— Ya nedir?..

— Kendisine soralım!..

Genç adam gülmemek için dudaklarını ısırdı. Sonra yüksek sesle:

—— Söyleyim efendim; dedi. Mutekit olanlar, attıkları her adımdan emin bulunabilirler... Bütün bir imanla, temiz ve açık bir kalple, her türlü riya ve habasetten münezzeh bir vicdanla yaşarsanız; yalnız istikbalinizi değil, ahiretinizi de mamür görürsünüz..

Şükran hayretle dinliyordu:

— Siz, dedi. Adeta vaaz ediyorsunuz.. Demek dindarsınız..

Nejâdın sükûtunu gören Zülâl onun tarafından cevap verdi:

— Şairim hem de koyu dindardır.. Namazını, orucunu dahi hiç ihmal etmez!..

Şükran gülüyordu.

Nejad birdenbire öfkelendi:

— Niçin gülüyorsunuz?. Allahın birliğine ve büyüklüğüne imanınız yok mu?.

— Elbette var...

— O halde neden onun emirlerini icra edene hor bakıyorsunuz?..

— Hâşâ!.. Böyle bir harekette bulunmadım.. Ancak, bu zamanda sizin gibi bir gencin ibadet ile meşgul oluşuna şaştım...

— Niçin Şükran Hanım?..

— Çünkü... Ne bileyim?. Hepimiz genciz..
Fakat ibadete imkân bulamıyoruz..

— Çünkü bulmak arzu etmiyorsunuz..

— Böyle demeyiniz Nejad Bey!..

— Hayır Hanımefendi. Dışarıda gündelik vazife ile meşgul olanları mazur görebilirim. Fakat, ömrü evinde, şu ve bu

işle geçen kimseler ibadet etmezlerse, bu doğrudan doğruya onların ibadeti fuzuli görmeleri demektir... Yahut da ikaz olunmamışlardır. O ibadetin faziletlerini idrakten âcizdirler... Üşenirler, tembelleşirler.. Sonra, bu gibi kimseler mutekitleri istihdaf etmesini de çok iyi bilirler...

— Nejad Bey..

— Müsade buyurunuz efendim!.. Yer yüzünde ratladığımız her güzellikte, gönlümüze dolan her sevgide, gözlerimizi kamaştıran her renkte, ruhumuzu mesteden her kokuda Cenabı Hakkın varlığını buluyoruz.. Onun iradesi olmazsa, sinek dahi kanadını oynatamaz.. Biz mademki bizi hayran eden her müstesnayı ona, onun kudretine medyunuz... Niçin kendisine hamd ve şükür etmiyelim?.. Niçin huzuruna kapanmıyalım?.. Niçin bize verdiği bunca nimete karşı, bizden beklediği ehemmiyetsiz vazifeden kaçınalım?.. Bu vazife en mukaddes borcumuzdur.. Bu borcu edadan imtina etmek, bu büyüklüğü unutmak sayılır!..

Şükran Nejadı dikkatle dinledikten sonra bir müddet sessiz durdu. Zülâl hiç konuşmuyor, lâfa karışmıyordu.

Nejad, bahsi değiştirmek gayesile dedi ki:

— Dün akşam hava nekadar müthişti.. Bugünkü sükûnet hiç umulmazdı değil mi?..

Bu sözüne cevap almağa kalmadı. Bahçe kapısının çıngırağı hızlı hızlı çalındı. Gelen postacı di Çok geçmeden hizmetçi elinde bir telgrafla içeri girdi.

Zülâl heyecandan sararmıştı. Yerinden fırlıyarak telgrafı kaptı ve açtı. Dudakları titriyor:

— Namıktan.. Nekadar da uzun.. Kâğıdın arkasına bile yazmışlar!!. diyordu.

Sonra yüksek sesle okumağa başladı:

“İstanbula yerleşmek fikrim tahakkuk etti. İki güne kadar sizi almağa geleceğim. Eşyaları toplamak için Nejadın yardımda bulunmasını kendisinden rica et. Şimdilik yalıda oturmak kararımla beraber sana bir haber de vereyim: Nejadın üvey annesinin hissedar bulunduğu İçerenköyündeki büyük çiftliği

satın aldım. Teferruatı sonra görüşürüz. Cümleye selâm. Yavrumun gözlerinden öperim.

Namık,,

Zülâl hayretle Nejadın yüzüne baktı.

Şükran daha fazla şaşkındı.

Genç adam bir kahkaha atarak:

— Gördünüz mü?. dedi. Fakat inanınız ki, hiçbir rüyam bu kadar çabuk çıkmamıştır..

Zülâlin yüzündeki hayret ifadesi artmıştı:

— Nejad, sahiden senden korktum! dedi.

Nejad mütemadiyen gülüyor; sandalyeleri, sigara masalarını şuraya buraya çekerek toplar gibi yapıyor:

— Haydi!.. Haydi!. Hiç vakit kaybetmeden işe koyulalım... Emir büyük yerden!!. diyordu.

Şükran, kendisine malik olmıyanların patavatsızlığile Zülâle döndü:

— Büyük bir parti kaybetmiş olduğunu şimdi çok daha iyi anladım, dedi.

Sonra Nejada bakarak ilâve etti:

— Siz bulunmaz bir adamsınız Nejad Bey!

Nejad, birden sararmıştı. Neş'esi sönerek duruldu. Elindeki tuttuğu birkaç parça eşyayı bırakarak:

— Zülâl kaybettiği partilerden yalnız birine esef etmeli! dedi.

Zülâl bir damla kan kalmamış dudaklarını güç oynatarak sordu:

— Hangisine Nejad?..

— Arkadaşlarına sırrını çaldırmak partisine!.. Bu anın güçlüğü, yalnız bu esefi emrediyor..

Dışarıda rüzgârla beraber yeniden kar serpmeğe başlamıştı. Zülâl ilerledi, cama yaklaştı. Buğulu gözlerle uzakları, karlı tepeleri seyre daldı.

Ruhunda nedamet, ıstırap ve esef çırpınıyordu.

(Nejadın annesine ithaf ettiği notların mabadi)

— 15 —

"..Ben altı yıl bağrıma taş bastım anne!. Ömrümü ıstırap ve acı ile yuğurdum; saçlarımı yolarak ağarttım..

Bu uzun ve karanlık yıllarda defterime bir satır şikâyet karalamadım. Çünkü kendimi tedaviye çalışıyor; "unutmak,, için savaşıyordum.

Gecelerim kâbuslu, gündüzlerim boğucu idi. Bazen göğsümün üstünde dünyanın ağırlığını taşıyorum sanırdım. Nefesim daralır, ciğerlerim yanar; içimde o azgın yara ığıl ığıl kanardı.

Hatıraların tazyikından benliğimi kurtaramazdım. Mevsimler ayrı ayrı yarama sataşır; güneş, ay ve yıldızlar kendi paylarına düşen ezayı ihmal etmezlerdi.

İlk iki seneyi tam bir hastalıkla geçirdim. Sonra kendimi toplamağa, kımıldanıp yaşama haklarımı kullanmağa başladım.

Gözüme ilişen siyah saçlar bana eski şiddette heyecan duyurmuyordu. Kahkahalarda, onun sesinin ahengini, gözlerde, onun gözlerinin rengini araştımamağa muvaffak olmakta idim.

İradem kuvvetleniyor, hislerim inkişaf ediyor; hayatın "Zülâl,, den ibaret olmadığına inanmağa başlıyordum.

Geniş bir muhitin mütenevvi zevklerini denemeğe koyuldum. Arkadaş ve dostlarla oyalanıyor; değişikliğin tetkik ve tecessüsüne sürükleniyordum..

Ah! Vardığım neticeler ne acı idi!!..

En itimat edilen dostlar bile insanı arkasından vuruyor, alçakçasına aldatıyordu. Menfaat, gayelerin başlıcası; nefis, her şeyden üstün tutulan kıymetti. Gösteriş ve yaldızdan ibaret olan her hoşa giden nesne, yaşama esasına ziynet oluyordu.

İğreniyordum. Hakikî bir dost, doğruluğu ve hakkı tanıyan bir varlık bulamıyordum. Esefim, isyana dayanıyor; ben niçin bir istisna olayım? diye düşünüyordum. Mademki hayat bir rüya, insanlar sadece menfaat düşkünü mahlûklardı; onlar-

dan biri olup gönlümü hoşça geçirmeğe, fanî hislere mahkûm olmamağa gayret etmeli değil mi idim?..

Gayretim azme ve hattâ inada dayandı. İğrenme duygularım istihfafa, istihzaya döndü. Toyluktan, cehilden sıyrıldım ve makul, tabiî bir insan oldum.

Fakat Zülâli gene sık sık düşünüyordum. Ona ait yaramın körleşmiş olduğunu, vardığım gayeler ispat edemezdi. Zira, bir kaç zarurî karşılaşmada taze nöbetlerin beni yokladığını görmüş ve kendimi onun muhitinden uzak tutmak mecburiyetini kabule razı olmuştum.

Zülâli büsbütün unutmak ihtimali bazan muhayyilemi yorardı. Bunu istediğim halde, neden tahakkukundan ürkerdim bilmem?. Dünyada bana, en temiz, en asîl duyguları aşılayan bu aşktı. Belki ondan büsbütün mahrumiyete razı olamıyordum.

Şirketten ayrılmış, tamamile serseri değilse bile, bir iş adamı olmaktan uzak yaşamağa başlamıştım. Avâre ve dalgındım. Kazancım o kadar azdı ki, hemen hemen gene teyzemin ekmeğini yiyordum.

Şöhretim arttı; yazılarım ellerde ve dillerde gezmeğe başladı. Bütün bu şeyler beni memnun etmiyor değildi. Lâkin bedbahtlığıma ve neş'esizliğime merhem olamıyordu.

Namıktan geniş fasılarla bir kaç mektup aldım. Bu mektuplar, bidayette verdiği sözleri tuttuğuna dair kuvvetli teminattan ibaretti.

Arkadaşımın idealine kavuşmuş olması, evlilik hayatında aradığını bularak fena itiyatlarını bırakmış bulunması bana imkânsız görünüyordu. Hiç bir teminatı da gönlümü mutmain etmiyordu.

Nitekim, altı yıl sonra bu hakikati apaçık gördüm: Zülâl -her şeye rağmen- mes'ut değildi!..

— 16 —

On beş gündenberi yalıdayız.. Havalar çok sert gidiyor!. Sabahleyin odamı havalandırmak için araladığım pencereden

bir kamçı şiddetile yüzüme soğuk çarptı. Rüzğâr kuru ve keskin!.. Yağış olmamasına rağmen, karlar erimediği için karşıki sırtlar bembeyaz görünüyor..

Öyle dalgındım ki, odamın kapısı hızla açılınca birdenbire ürktüm. İçeri giren Eroldü.

Beyaz fanila esvabının içinde yumuşak, fakat canlı bir çocuk!...

Koşarak geldi, kollarıma atıldı:

— Dayıcığım; çok erken mi kalktın?.. Beni annem şimdi giyindirdi; sana yolladı..

Erol annesine o kadar benziyordu ki.. Onu seyretmekten parlak siyah gözlerine uzun uzun bakmaktan garip bir zevk duyuyordum..

Gene dizlerime oturdu, konuşmağa başladı:

— Dayıcığım; sen neye babam gibi erkenden işine gitmiyorsun?..

Ruhumdan dudaklarıma fırlıyan isyanı bir çocuk karşısında bile zaptedemedim:

— Benim işim yok ki yavrum!!..

— Neden dayı?.. Sen büyük değil misin?.

— Büyüğüm!. Fakat neye yarar?..

Çocuk bir müddet hiç bir şey anlayamadan yüzüme baktı. Sonra birden şu suali sordu:

— Sen ihtiyar mısın dayı?. Saçların neden beyaz?..

Güldüm. Toparlak yanaklarını okşayarak:

— İhtiyarım!!.. Fakat neye yarar?. dedim.

— Sen ne tuhafsın dayı!..!. Annem bile senin sözlerini anlamıyor..

— Bunu nereden biliyorsun?...

— Kendisi söyledi:

— Ne dedi?.

— . . . .

Erol sualime cevap vermeden boyun bağımı yakaladı:

— A!. Bu ne güzel dayı!.!. Annem mi aldı bunu sana?..

Birden sinirlendim. Sertçe:

— Hayır!.. dedim.

Sonra ellerini avuçlarıma alarak devam ettim:

— Bunu bana annenin aldığını kim söyledi?..

— Ben gördüm dayıcığım!. O gün annemle beraber sokağa gitmiştik.. Bana da sarı atı aldı!..

— Erol!!!!..

— Dayıcığım.. Sen de hemen öfkeleniyorsun.. Annem de böyle söylüyor..

— Ne diyor annen?..

— Hiç dayıcığım.!.

Çocuğu tartaklar gibi sarstım:

— Doğru söyle Erol!.. Annen benim için sana ne söylüyor?..

Küçük omuzlarını kaldırdı. Biraz dalgın durdu. Sonra birdenbire:

— Şey.. dedi; ben anneme sordum da..

— Ne sordun bakayım?..

— Dayımı çok seviyorum anneciğim.. Ama hiç sözlerini anlamıyorum.. Neden? dedim. O da: "Dayının sözlerini ben de anlamam!.„ dedi..

— Annen bunu söylerken gülüyor muydu?..

— Hayır.. Kaşları çatıktı..

— Ya!!..

— Dayıcığım.. Sen saçların beyaz olduğu için mi böyle konuşuyorsun?..

— Nasıl yavrum?..

— İşte böyle dayıcığım.. Hep dargın gibisin.. Gülmüyorsun..

— Evet Erol!.!. Saçlarım beyaz olduğu için...

— Ama anneannem hep gülüyor..

— Onun saçlarını başka şey ağartmış da ondan..

— Nedir o şey?..

— Yaşlanmak...

— Sen yaşlı değil misin dayıcığım?.. Hani böyle diyordun?..

— Hem yaşlı, hem gencim oğlum!..

Erol gene bir müddet düşündü. Sonra bir şey hatırlamış gibi:

— Sen ne tuhafsın dayı, dedi. Hep de yüzüme bakıyorsun!.

— Seni çok seviyorum da ondan!..

— Beni babam da çok seviyor.. Ama ben annemi herkesten fazla seviyorum..

— Neden?..

— Bilmem ki!.

Yüzümü yumuşak saçlarının arasına soktum. Genzime; hafif, ılık bir bahar kokusu, annesinin kokusu doluyordu.

— Anneni ne kadar çok seversen... dedim ve sözün arkasını çevirdim:

— O kadar büyük adam olursun Erol!..

— Dayıcığım.. Sen de anneni çok severmiydin?..

— Elbette!..

— Oda benim annem gibi güzel mi idi?..

— Güzelmiş.. Ben hiç yüzünü görmedim!..

Çocuk birden şaştı:

— A!. Neden dayı?..

— Annem ben küçükken ölmüş.. Ben doğar doğmaz ölmüş..

— Peki dayıcığım.. Hiç insanı seven, öpen annesi olmazsa olur mu?..

— Olur yavrum!..

— Seni kimse sevmez miydi?. Öpmez miydi?..

— Elbet başka sevenler vardı.. Teyzem arada sırada öperdi..

— Sen kimseyi öpmez misin dayı?..

— Hayır yavrum!.. Kardeşlerimi bile!..

— Sen hiç kimseyi öpmedin mi dayı?..

"Hayır!,, diyecektim. Arkamda bir ayak sesi duyarak başımı çevirdim; Zülâlle göz göze geldik.

Bir anda yüzüme alev çıktı. Sıçradım, bu hareketimle Erol kucağımdan fırladı yüzükoyun halının üstüne kapandı.

Hemen atılmış, çocuğu kaldırmıştım. Zülâl gülümsüyor; gözlerime garip bir mana ile bakarak:

— Dikkatsiz olma!. diyordu.

Sonra, dizlerine sarılan Erolü kucaklayarak bir kanapeye oturdu.

—Senden bir ricaya geldim; dedi.

Yüzüne hayretle baktığımı görünce devam etti:

— Bu gün pazar olmasına rağmen Namık gene işlerinin peşine gitti. Eğer evde kalsaydı seni zahmete sokmazdım. Heybeliadaya kadar bana refakat eder misin?.

Gayrıihtiyarî:

— Bu havada mı?. diye bağırdım.

Ciddiyetini bozmadan izahat verdi:

— Evet!. Çünkü gezmeğe gidecek değiliz. Sanatoryomda bir hasta yoklıyacağız..

— Kim bu hasta?.

— Bir mektep arkadaşım..

Saate baktım:

— Hay hay; dedim. Yalnız üşüyeceğinden korkarım.

— Sen beni düşünme!. Sıkı giyin!. Hemen çıkalım!.

— Peki!..

Bir çeyrek sonra, kutup seyyahları kadar mükemmel giyinmiş olarak hazırlanmıştık. Erol, birlikte gelmek için biraz huysuzluk etti. Fakat, hastayı görüp hemen döneceğimizi ve gelirken kendisine çikolâtalar, bonbonlar getireceğimizi söyliyerek gönlünü ettik.

Rürgâr, bıçak gibi kesiyordu. Zülâl yüzünü kürkünün içine sakladı. Vapur iskelesine kadar koşar adımlarla ve hiç konuşmadan geldik.

Vapur kalabalıktı. Orta salonda bir köşeye sıkıştık. Zülâl kürkünü, ben yakamı indirdik.

Şimdi bana, hasta hakkında malûmat veriyordu:

— Bu kız mektepte iken de zayıf ve nahifti. Az yemek yer çabuk yorulurdu. Mektepden ayrıldıktan sonra akrabasından bir mühendisle sevişmiş.. adam, evlenmek vaitlerile kızı bir kaç sene oyaladıktan sonra birdenbire ondan yüz çevirmiş ve bir başkasile nişanlanmış. Zavallının hastalığına bu vak'a sebep tutuluyor. Bir sevgi uğruda teverrüm etmek mümkün mü dersin?..

Bu suali sorarken, ince filesinin altında gözleri derin ve manidar pırıldıyordu. İçimden hafif bir ürperme geçti. Bakışlarımı onunkilerden kurtararak pencereden uzaklara, beyaz tepelere çevirdim:

— Bünye ve şans meselesi, diye mırıldandım. Kimi ciğerini, kimi şüurunu, kimi istikbalini, kimi de büsbütün hayatını kaybeder..

Dudaklarını ısırdı ve sükût etti.

Karaköyden hastaya götürmek için bazı şeyler aldık.

Ada vapuru kalkmak üzere idi. Hemen atladık. Hayli izdiham vardı. Birbirimizden uzak ayrı yerlere oturduğumuz için Adaya kadar hiç konuşmadık.

Hava biraz daha sertleşmişti. Rüzgârla beraber seyrek sepenek karlar uçuşuyordu.

Adaya çıkan yolcuların hemen hepsi Sanatoryoma gidenlerden ibaret olacak ki, kimi yaya, kimi araba ile büyük bir insan kafilesi asfalt yolu tutturduk.

Arabalar hemen kapışılmıştı. Son arabaya dar atladık. Arabacı kamçısını şaklatıyor ve bizi, madenî sesler çıkaran bu dondurucu hava içinde Çamlara yükseltiyordu.

Zülâl, yüzünü yarı yarıya örten kürkünün içinden mırıldandı:

— Bu kadar soğuk olduğunu bilseydim, evden dışarı çıkmazdım. Donacağız galiba!.

Yanımdan geçtiğimiz yaya bir yolcunun ağzında bir şeyler çiğnediğini görünce:

— Daha evvel yemek yemeği unuttuğumuz için açlıktan öleceğiz galiba! dedim.

Hayretle yüzüme baktı:

— Sahi, bak!. Fakat erken döneriz. Şurada bir lokantada karnımızı doyururuz.

Bu sözünden, hastanın yanında az kalacağımızı da öğrenerek biraz ferahladım.

Arabanın yanları açık olduğu için rüzgârla kar bizi dövüyor, gözlerimiz yaşarıyordu.

Zülâl gülerek sözüne devam etti:

— Namık dün akşam bir şey söylüyordu. Böyle havalarda bir daha sokağa çımağa cesaret edemem doğrusu!

— Ne söylüyordu?.

— Şu çiftlik başımıza dert oldu canım!. Namık, ikide bir oraya gider, tamiratile, ötesile, berisile uğraşır. Önümüzdeki pazar da, o civarda arkadaşlarile bir av partisi tasarlamışlar.. Gûya av etlerile bir ziyafet verilecekmiş!. Biz de bu ziyafete iştirak edecekmişiz..

— Kim kim?..

— Seninle ben!.

— Tuhaf şey!. Fena değil ama.. Ziyafeti kim hazırlıyacak?.

— Ona biz karışacak değiliz. Elbet adamlar bulur, yaptırır.. Ben yalnız havayı düşünüyorum.. Böyle müthiş soğuk olursa, dünyada yerimden kıpırdamam..

Zülâl sözünü bitirince başını içeri çekti. Kürk, yüzünü gözlerine kadar örttü.

Isınmak için birbirimize sokulmuş olarak Sanatoryoma kadar öylece geldik.

Arabadan indiğimiz zaman saat bir buçuktu. Arabacıya bir saat sonra gelip bizi almasını tenbih ettim; bahçeye girdik.

Kumlu yol karla örtülü idi. Bodur çamların beyazlıkları arasından deniz, yeşille kurşunî arası bulanık bir renkte görünüyordu.

Zülâl öne düştü. Küçük kapıdan binaya girdik. Merdiven başında iki hastabakıcı konuşuyordu. Bakındığımızı görünce yaşlıcası yanımıza geldi ve kimi istediğimizi sordu.

Zülâl bir kelime ile:

— Mücellâyı!.. dedi.

Kadın derhal değişmişti. Meyus bir tavır takındı:

— Akrabası mısınız? diye sordu.

— Hayır!. Arkadaşıyım..

— Buyurun!..

Bir koridoru yürüdük. Ayakta dolaşan bir kaç kız bize bakıyorlar, bir şeyler fısıldaşıyorlardı.

Hastabakıcı bir kapı açtı ve içeri girmemiz için elile işaret etti.

Zülâlin arkasından yürüdüm. Odada bir tek karyola vardı. Bu karyolanın içinde insandan ziyade, iskelet denebilecek kadar kadit bir genç hasta yatıyor, enli siyah halkalarla çevrilmiş fersiz gözlerile bize gülümsüyordu.

Zülâl boğuk bir "A!,, sayhası çıkardı. Sonra kendini toplıyarak yatağa yaklaştı.

Hasta, ihtiyatsız davranarak bize elini uzatmıştı. Sade kemikten ibaret olan bu uzun ve renksiz eli ikimiz de sıktık.

Zülâlin, metin olmak için kendisini zorladığı belli idi. Rengi birdenbire o derece sararmıştı ki, adeta endişe ettim.

Beni hastaya takdim edince, genç kız, büyük bir heyecanna düştü:

— Siz misiniz?. O kıymettar sözleri söyliyen siz misiniz? dedi.

Sonra halsiz halsiz ilâve etti:

— Ne kadar memnun oldum!.. Görüşmeği çok arzu ederdim. Lûtfunuza minnettarım..

Bir müddet şuradan buradan konuşuldu. Fakat, hasta çok güçlükle konuşuyordu. Zavallı ümitsiz bir halde idi.

Görüşlerimi sözleri de teyit etti:

— Dört gündenberi beni bu odaya naklettiler, diyordu. Benden evvel burada genç bir kadın yatıyordu. Dört gün evvel öldü.. Beni rahat ederim diye ayırdılar.. Burası tenha ve sessiz.. Bazan kızlar geliyorlar.. Konuşuyoruz..

— Kızlar dediğiniz kimler?.. diye sordum.

— Hastalar.. Ayakta gördüğünüz o neş'eli ve tuvaletli kızlar hep hastadır.. Buradaki insanlar hepsi güler yüzlü birer facia!. Bakın şuna!.!.

Kapının önünden geçen tıknaz ve alyanaklı bir kız, uzakta birine sesleniyordu:

— Kahvaltımı erken isterim.. Anladın mı domuz!..

Kayıtsız, pervasız ve lâubali yürüyüp gitti.

— Kimdir böyle hitap ettiği?. dedim.

Hasta gülümsedi ve mırıldandı:

— Hastabakıcı!.. Bunların içinde neler var.. Bu gördüğü-

nüz Yozgatlıdır.. Delişmen bir şey!. Sofrayı kırıp geçiriyormuş..

Zülâl:

— Hangi sofrayı?. diye sordu.

— Ayakta dolaşan hastalar yukarıda yemek yiyorlar. Tıpkı mektep gibi bir arada. Öyle gürültü yaparlar ki!.. Tabak, çatal sesleri bazan buraya kadar gelir.. Hastabakıcılara ehemmiyet vermiyorlar.. Gülüp eğleniyorlar.. Yalnız, bazan çok koşuşurlar.. Kapıları çarparlar.. Biraz rahatsız oluyordum. Ama kızmıyorum.. Ne yapsınlar?..

İçim parçalanıyordu. Kendimden ziyade Zülâli düşündüğüm için bir an evvel kalkmamızı bekliyordum.

Saate baktığımı görünce hasta müteessir oldu:

— Niçin acele ediyorsunuz?. Bu hafta sizden başka kimsem gelmedi. Havadan ürkmüş olacaklar, dedi.

Zülâlin gözüne baktım. Bana "Kalalım!,, işareti verdi. Ve duraladığımı görünce, maksadımı anlayarak "hiç acıkmadım!,, manasında bir işarette daha bulundu.

Ben de açlığımı unutmuş adeta tıkanmıştım.

Bu suretle, geç vakte kadar hastanın yanında kaldık.

Zavallı bizi oyalamak, sıkmamak için çabalıyor; konuşmak gayretine düşüyor; Sanatoryom hayatına ait bazı fıkralar naklediyordu.

Bu gayretleri esnasında göğsü bir körük gibi kalkıp inmekte idi.

Nihayet, gene ben müsaadesini istedim. Zülâl tekrar geleceğimize dair teminat verdi ve ayrıldık.

Koridorun nihayetine geldiğimiz zaman, bize yol gösteren hastabakıcı ile karşılaşmıştık. Kadın Zülâlin kolunu tuttu. Etrafına bir göz gezdirdikten sonra alçak sesle dedi ki:

— Bu zavallı kızın bu hale gelmesine sebeb nedir biliyor musunuz?. Ah hanımcığım; dünyada hiç vicdan sahibi kimse kalmamış.. Zorla yavrucuğun hayatına kıydılar..

İkimiz de merak kesilmiştik. Zülâl:

— Ne oldu? diye sordu.

— On gün evvel buraya genç bir mühendis geldi. O zaman

Mücellâ Hanım şu yandaki dört yataklı odada yatıyordu. Sıhhati günden güne düzelmiş, hemen hemen iyiliğe yüz tutmuştu. Mühendis bana Mücellâ Hanımla görüşmek istediğini söyledi. Odasını gösterdim. "Hayır,, Dışarıya çağırın!,, dedi. Dediğini yaptım. Kızcağız erkekle yüz yüze gelince bir çığlık kopardı ve düşüp bayıldı.. Koşuştuk.. Etrafını aldık. Adam kayıdsız duruyordu.. Kızı kaldırmak için bize yardımda bile bulunmadı.. Zavallıyı yatağına götürdük.. Fakat ağzından kan boşandı ve kendini kaybetti. Herif defolup gitti ama, o gündenberi zavallı kız söndü.. Nihayet odasını ayırmak mecburiyeti hasıl oldu.. Allah bilir artık ümid yok.. Bu adam onun galiba sevgilisi imiş.. İşin içyüzünü pek iyi öğrenemedik ama, yazık oldu kıza!..

Zülâlin yürüyüverdiğini görünce, fena olduğunu anladım. Kadını başımla selâmlayıp uzaklaştım. Hava loşlaşmış, kar tipiye dönmüştü.

Bahçe kapısından çıktığımız zaman, meydanda bir tek araba bile bulunmadığını gördük.

Zülâl hemen yanıma sokuldu ve koluma girdi:

— Ne yapacağız Nejad?.. Öyle üşüyorum ki! dedi.

— İskeleye kadar yürüyemeyiz. Beklemekten başka çare yok...

— Nerede bekleriz?.

— Bilmem ki!.. Şu kapının iç tarafını siper alsak, ne dersin?..

Tereddüdle sağa sola bakınırken uzaktan bir karaltı göründü. Gelen bir boş araba idi.

Hemen koştum. Fakat arabacı müşterisi olduğunu söyledi. Zülâl titriyor:

— Aman Nejad; şu adama ne isterse ver.. Tek bizi götürsün! diyordu.

Hayli uğraştıktan sonra herifin gönlünü ettim. Bizi götürüp dönmeğe razı oldu.

Arabaya girdiğimiz zaman benim de çenelerim vuruyordu. Birbirimize sokulduk. Zülâl bütün ağırlığile bana abanıyor, başını boynuma sokarak büzülüyordu.

Tipiden gözlerimizi açamıyorduk. Arabacının dizlerimize çektiği örtü hükümsüz kalıyor; rüzgâr bacaklarımızı donduruyordu.

Bir aralık Zülâlin içini çektiğini ve derin bir hıçkırıkla sarsıldığını duydum.

Suale lüzum görmeden:

— Üzülme!.. diye mırıldandım. Yazısı böyle imiş!..

Usulca başını kaldırdı. Loşluk ve tipi arasında bir an gözlerimi aradı:

— Bir hayatın böyle bitmesi ne acı!. Hem affetmeden ölecek.. O adama bu müstahaktır değil mi?..

— Elbet!..

İskeleye kadar bir daha konuşmadık.

Ortalık epeyce kararmıştı. Vapura daha yarım saat kadar vakit olduğundan Adanın lokantasında karnımızı doyurduk. Bu çok iştihasız ve neş'esiz bir yemekti.

Sonra, yolcuları kandil kandil asılmış denebilecek müthiş kalabalık bir vapura bindik. En alt kamarada ve ayakta Köprüye geldik.

Tipi sakinleşmişti. Fakat Boğaziçi vapuru biraz evvel kalktığı için gene beklemek icap ediyordu.

Zülâli fazla renksiz ve yorgun gördüm. Hemen bir taksiye işaret ettim.

Gözlerindeki yaşları kurutmamağa azimli görünüyordu.

Otomobilin içinde gene bana sokuldu; başını omuzuma dayadı ve Büyükdereye kadar sessiz sessiz ağladı.

. . . .

. . . .

O hafta içinde kara haber ulaşmıştı: Mücellâ ölmüştü!.

Zülâlle mahzun ve müteessir bakıştık; bahtsız kız hakkında birkaç söz söyleştik. Hepsi bu kadar...

Fakat, bu Ada seyyahati ve bu felâket, benliğimde Zülâlin aşkı kadar yer tuttu. Bilmem niçin çok kuvvetli ve çok içten sarsıldım. O karlı günü, o müthiş yolculuğu ve o karanlık geceyi unutamadım...

Kalbsizlere kurban olmuş "Mücellâ,, larla dolu olan bu cihandan bütün kalbimle nefret ediyorum!.!.

— 17 —

Kışın başlıca hâdisesi, bu Ada seyyahatinden ibaret kaldı. Zülâl rahatsızlandığı için, Namığın bahsettiği çiftlik partisini tehir etmiştik. Havalar da pek berbat gittiğinden, proje suya düştü, unutuldu..

Mevsim hakikaten çok yeknasak geçmişti. Zülâlle aramızda en küçük bir mesele, hattâ imalı bir söz bile vücud bulmadı. Daima samimî; fakat temkinli idik.

Evet... mevsim böylece geçti. İlkbahara kavuştuk.. Lâkin ben çok mustaribim!..

Istırabıma iki âmil var: Biri Namığın vaziyeti; ikincisi Zülâle karşı zâfımın eski nisbette artması!..

Namık; artık kanaat getirdim ki tam bir sefih!. Pazar günlerini hep iş bahanesile dışarıda geçirdiği gibi, bazı geceler de evine gelmediği oluyor..

Bu hareketlerini, Zülâl hep makul sebeblere dayanarak müdafaa ediyor. Ve hiç meyus görünmemeğe çalışıyor. Öyle anlıyorum ki, bu suretle gururunu kurtardığından emin!.. Zavallı kadın!..

Şimdiye kadar karı koca arasında en ufak bir sızıltı bile duyulmadı.

Bu da belki gene Zülâlin idaresiydi.

Bütün bu şeylere, bu görünür görünmez dramlara üzülüyorum. Hayatım sade, dümdüz geçiyor; fakat ruhumda daimî bir bora hüküm sürmekte!..

. . . .

Dün sabah hava çok güzeldi. İlkbaharın berrak sabahlarından biri..

Erkenden penceremi açtım. Zülâl bahçede idi. Elini güneşe siper ederek yukarıya baktı:

— Yeni mi kalktın? dedi. Bahçe o kadar güzel ki Nejad!...

— Çayımı içeyim.. Geliyorum...

— Kahvaltımızı Esved kalfa buraya getirecek.

Hemen merdiveleri ikişer üçer atlıyarak bahçeye indim. Hava o kadar saf, rüzgâr öyle enfes kokularla dolu idi ki; ciğerlerimi derin nefeslerle şişirerek temizledim.

Zülâl, rıhtıma yakın küçük bir şebboy tarlasının kenarına; çimenlerin üzerine oturmuştu.

— Yerler rütubetli değil mi?. Üşürsün, dedim.

— Hayır!. Sen de şöyle otur.. Ne güzel, ne bulunmaz bir sabah değil mi?

Yüzünde, sanki tabiatın taraveti in'ikâs etmişti. Yanakları hafif pembe; dudakları kızıl, gözleri parlak ve neş'eli idi. Omuzlarına aldığı ince yün ceketin altından vücudü canlı ve sıhhatli görünüyordu.

— Erol uyuyor mu? dedim.

— Evet! Gece biraz huysuzluk etti. Uykusu kaçtı.. Sabahleyin daldı.

Bu sırada Esved Kalfa, büyük bir tepsi içinde çaylarımızı ve kahvaltımızı getirmişti.

Bir yandan yiyor, bir yandan konuşuyorduk. Bahsimiz havaî idi. Zülâl, bazı arkadaşlarının garip karakterlerini anlatıyor; Didarın, kendisini istiyen bir eczacıyı, şair olmadığı için nasıl sepetlediğini hikâye ediyordu.

Birdenbire bahçe kapısının çıngırağı çınladı.

Ben hemen yerimden fırladım. Gelen, esnaf kılıklı bir çocuktu. Beni görünce:

— Burada Nejad Bey var mı? diye sordu.

— Benim, oğlum! Ne istiyorsun? dedim.

— Size Namık Bey bir mektup gönderdi, buyurun!..

Uzattığı zarfı tereddütle aldım ve açtım. İçinde şunlar yazılı idi:

"Kardeşim Nejad!

Senden çok mühim bir ricam var. Bir ihtiyatsızlık uğruna bütün saadetim mahvolabilir. Sen beni kurtaracak ve müşkülümü halledeceksin: Bizim gardrobda duran gri kostümümün iç cebinde, tirşe renginde iki mektup var. Bunlar kat'iyyen karımın eline geçmemelidir. Beni anlıyacağından eminim. Dalgın-

lığım ve unutkanlığım bu çirkin itirafa beni mecbur etti. Sen benim dostumsun Nejad!. Onları Zülâle sezdirmeden oradan aşır.. Sonra sana izahat veririm.„

Namık

Kâğıdı, hemen buruşturdum. Vücudümü müthiş bir asabiyet sarmıştı. Namığı o anda öldürsem, gam yemezdim.

Kendimi toplamağa vakit kalmadan Zülâl yanıma geldi:

— Nedir o? Mektup mu? diye sordu.

— Evet! dedim.

Ve gülmeğe çalışarak ilâve ettim:

— Sevgilimden!..

Elimi arkama saklıyor; şaka yapmak gayesile:

— Dünyada göstermem!. Sevgilimden.. Eminol sevgilimden!. diyordum.

Sözlerim onun muzıblik damarlarını uyandırdı:

— Okuyacağım.. Vallahi okuyacağım!. diye tutturdu.

Avucumu sımsıkı kapamış, müdafaa vaziyeti almıştım.

Genç kızlığında olduğu gibi yırtıcı bir halle üstüme atılıyor, beni didikliyor; avucumu açmağa zorlıyarak gözlerime ateşten, alevden nazarlarla bakıyordu.

Bir müddet tarhların ve ağaçların etrafında kovalaştık; sonra çimenlerin üstüne düşerek bir müddet orada boğuştuk. Saçlarımız dağılmış, üstümüz başımız bozulmuştu.

Nihayet kan ter içinde, âdeta nefes nefese kaldık. Ben galibdim.

Mağlûbiyetini dargınlıkla örtmek istiyor:

— Acısını elbet çıkarırım.. Alacağın olsun! diyordu.

Ben derhal kâğıtları birkaç parça etmiş ve denize fırlatmıştım.

Ellerim boşalınca rahat bir nefes aldım ve gülmeğe başladım.

Beni öfkeli nazarlarla süzüyor, öfkesinden burun kanadları titriyordu.

Asabî bir hamle ile bir tutam şebboy yoldu. Sonra onları yüzüme fırlatarak:

— Çekil karşımdan! Bari gözüm görmesin!. diye bağırdı.

Üstüste kahkahalar koparıyordum. Asabî ve gayritabiî olan bu kahkahalar büyük akislerle çınlıyordu.

Zülâl bir aralık hayrete düştü.

— Canım deli mi oldun?. Niçin bu kadar gülüyorsun?. dedi.

— Hayır! Deli olmadım Zülâl!

Durulduğumu görünce sesini yumuşattı:

— Demek benden gizli ha!.. Ama mazur görmeliyim!..

Gözlerine garip bir acılık çökmüştü. Daha yavaş devam etti:

— Elbette mektuplar gelecek.. Sen de göndereceksin.. Bunlardan bana ne?..

Yanına oturdum. Yüzüne, gözlerine, saçlarına öyle yakından, öyle candan baktım ki, bir an kirpiklerini indirdi. Fısıltı ile:

— Hürsün; dedi. Ben haksızım.. Amma şaka.. Seni temin ederim ki şaka!..

Yere saçılmış şebboyları toplıyarak küçük bir demet yaptım. Bu meşguliyet esnasında sükût ediyor; dalgın görünüyordum. O da sessiz; fakat meyustu.

Demeti yakasına iliştirmek için biraz daha yanına sokuldum. Güneş ensemi yakıyor; denizden gelen hafif rüzgâr alnıma dökülmüş bir tutam saçı sallıyordu.

Elim göğsüne değer değmez, birden ürperdi ve geri çekildi. Demet elimden kurtularak dağıldı, kucağına döküldü.

O zaman yüzüme elinin tersile küçük bir şamar vurdu:

— Beceriksiz! dedi.

Sonra eteğini silkerek ilâve etti:

— Yere atılmış şeyleri toplamak teşebbüsünde bulunma!.. Onlar kıymetinden kaybetmiş nesnelerdir..

Ne demek istediğini anlamak için yüzüne baktım.

— En çok sevilen şeyler için bile böyledir; dedi.

— Zülâl.. Bahsimiz muamma mı?

— Hayır Nejad!.

— Peki! Attığın taş nereye gidiyor?.

Omuzlarını kaldırdı. Gözlerini uzaklara çevirerek sustu. Artık anlamıştım:

— En çok sevilen şeyler için böyle düşünülemez; dedim. Onların yere atılmış olması bahsimiz dışında kalır. Ancak "gözden düşmesi,, tabiri etrafında görüşebiliriz... Ben, çok sevilen hiçbir şeyin bir gün gözden düşeceğine kat'iyyen inanmam!.. Çünkü, bunu bizzat nefsimde tecrübe ettim...

— Nasıl?..

— . . . .

— Cevap vermiyorsun Nejad!..

— Bu bahsin burada kapanmasını istiyorum..

— Niçin?.

— Çünkü gözden düşmesinden korkulan "şey,, e verdiğim büyük kıymeti yalnız kendim bilmek arzusundayım..

— Ne demek?..

— Müsaade et de cevabım sükût olsun!..

Zülâl dikkatle gözlerime bakıyordu. Başımı önüme eğerek:

— Evet.. Cevabım sükût olsun! diye tekrarladım..

Bu sırada köşkün kapısında Erolün sesi duyulmuştu.

Bir dakika sonra, fidanların arasından göründü. Pürhayat, bir lâstik top gibi annesinin kollarına atılarak:

— Anneciğim.. Ben şimdi kalktım.. Dadım üstümü giyindirdi.. Ama daha sütümü içmedim, dedi.

Zülâl oğlunu kucaklamış öpüyor, kokluyordu.

Neden bilmem; onlara bakmamak için başımı çevirdim.

Zülâl ayağa kalkmıştı:

— Haydi içeri girelim.. Sana sütünü içireyim yavrum!. diye ilerledi. Sonra bana dönerek:

— Güneş dikildi... İstersen sen de içeri gir Nejad!.. dedi.

Ve cevabımı beklemeden yürüdü.

Benden fazla sevilen küçük Erole ani bir kin bağladım.

. . . .

. . . .

Üst katta kimse yoktu. Merdivenleri sâkin çıktım ve ihtiyatla Zülâlin yatak odasına girdim; kapıyı kapadım.

Yüreğim daralıyordu. Namığa karşı büyük bir kin ve garaz bağlamıştım.

Karyolanın karşısına rastlayan gardroba yaklaştım. Ellerim titriyor, kilidin üstünde bırakılmış anahtara uzanmağa bir türlü cesaret edemiyordum.

Nihayet, azimle silkindim ve anî bir hamle ile kapağı açtım.

Hafif bir gıcırtı olmuştu. En ufak bir kımıltıda bu gıcırtı devam ediyordu.

El çabukluğuna müracaat etmek lâzım geldi. Acele acele elbiseleri araladım ve gri kostümü ele geçirdim.

Telâşla ceplerini arıyor, elime gelen kâğıtları muayene ediyor; fakat bir türlü tirşe zarfları bulamıyordum.

Yüzüme ateş çıkmış, ellerim buz kesilmişti.

Ceplerde tekrar, daha seri ve daha dikkatli bir araştırma yapınca maksada erdim. Zarflar, bir not defterinin arasına sokulmuştu. Onları sür'atle koynuma yerleştirmiştim ki, merdivenlerin, hafif bir ayağın tazyiki altında esnediğini duydum.

Bu gelen muhakkak Zülâldi. Beni yatak odasında bulması çok çirkin olacaktı. Kapıyı kapamamış olsaydım, o kadar fütur etmezdim.

Şaşkın ve kararsız, saklanacak bir yer arıyor, bir türlü bulamıyordum.

Gardrobun içine baktım. Beni alabilirdi. Hiç düşünmeden anî bir hamle ile oraya girerek kapağı üstüme çektim.

Kalbim öyle şiddetli çarpıyordu ki, bu sesin dışarıdan duyulacağını zannediyordum.

Elbiselerin arasına büzüldüm; bekledim.

Odanın kapısı açılmıştı.

Evin içinde daima iskarpinle gezen Zülâlin ökçe tıkırtıları kalın halı üzerinden aksetmeğe başladı.

Adımlarını sık atıyor, kendisine has olan ve benim kulaklarımın pek iyi tanıdığı sekme tarzile yürüyordu.

Önce karyolaya yaklaştığını hissettim. Sonra pencere tarafına gitti. Galiba bir şey arıyordu.

Helecandan boğulacak gibi idim. Dikkatle ayak seslerini

takip ediyor ve içeriden dolabın kapağını sımsıkı tutuyordum.

Birdenbire yüreğim ağzıma geldi. Gardrobun anahtarına bir el dokunmuştu.

Kapak esnedi; açılmak için zorlandı.

Bütün kuvvetimi parmaklarıma ve tırnaklarıma vermiştim. Zaptetmek için dişlerimi sıkıyordum.

O söyleniyor:

— Canım bu da nedir? Neden açılmıyor?. diyordu.

Daha kuvvetli zorlamağa başladı. İçeriden tutunacak lâyıklı bir yer olmadığı için fazla mukavemet edemedim. Tırnaklarım kurtuldu ve kapak birdenbire açıldı.

Zülâlin hayreti görülecek şeydi! Bir an hiçbir şey söylemeden bana baktı. Gözleri büyümüştü. Sonra:

— Sen burada ne arıyorsun? dedi.

— Hiç!. diye mırıldandım.

— Hiç mi?. Çıldırdın mı Nejad?..

Kendimi toplamak, yüzümdeki şaşkın ve korkak ifadeyi dağıtmak istiyordum. Fakat bu kuvvete malik değildim. Hemen doğruldum ve dolaptan çıktım.

Beni hayretle, dehşet denebilecek büyük bir hayretle süzüyordu. Korkak bir sesle:

— Allah aşkına bu çocukluğu niçin yaptın? dedi.

O anda dilime geliveren bir sözü sarfettim:

— Seni korkutmak için!..

— Neden icap etti?.. Garip şey!..

Tereddüdle bir bana, bir etrafına bakıyor, muammayı çözmeğe çalışıyordu.

Bu müddet zarfında biraz irademe sahip olabilmiştim. Büyük bir kahkaha kopararak:

— İnanmıyor musun?.. Seni korkutmak için dolaba saklandığıma inanmıyor musun?. dedim.

— Çocukluğunda bile böyle münasebetsiz şakalar yapmazdın!.. Anlayamadım doğrusu!..

Öfkeye sapmak vaziyeti koruyacak en elverişli yoldu. Birden sesimi dikleştirdim:

— Peki! Neye ihtimal veriyorsun?. Dolabında saklanmakta, şakadan başka ne gibi gayem olabilir?..

Düştüğüm müşkül mevki, ahlâksız bir arkadaş uğruna uğradığım güçlük; şu çirkin komedya, beni hakikaten hiddete sürüklemişti.

Gözlerim dönmüş olarak tekrar sesimi yükselttim:

— Hatırına ne getirebilirsin?.. Tecessüs mü?. Hırsızlık mı?..

Zülâl sendeledi:

— Nejad; hayır, böyle saçma sözler istemiyorum. Yalnız şaşırdım.. Hiç böyle çocukça şakalar yapacağına ihtimal vermedim!..

Cevap vermeden kapıya doğru yürüdüğümü görünce arkamdan koşup kolumu tuttu:

— Darılmağa hakkın yok.. Kendi kendine ahkâm yürütüyorsun.. Elbette şakadan başka gayen olamaz.. Niçin böyle hırçın ve manasız davranıyorsun Nejad?.

Gözlerime yaşlar toplanıyor; Zülâli de, kendimi de, bütün cihanı, hayatı, hattâ ervahı tel'in ediyordum.

Gözlerimden ruhumu okumuş olacak ki, birdenbire omuzlarıma asıldı ve fısıldadı:

— İkimiz de öyle kırgınız ki, daha fazla kırılmağa takatimiz yok.. Birbirimizi anlamalıyız Nejad!..

Gözleri hem gülüyor, hem ağlıyordu.

İçimde tatlı ve sıcak hisler dolaştı. Birdenbire öfkem, nefretim, kinlerim çözülüverdi:

— Anlaşıyoruz! diye mırıldandım

— Samimî misin?.

— Elbette!..

Nazarlarımız birbirinde dinleniyordu. Zâafımın uyandığını hissettim. Bir adım geriliyerek:

— Affet!.. Bu münasebetsizliğimi de diğerleri gibi affet!. dedim.

Ve cevabını duymadan,sür'atle odama kaçtım.

. . . .

Mektuplar, "Nebahat,, isminde bir kadının imzasını taşı-

yordu. Zarflardan birinin arkasında küçük bir adrese rastladım. Bir semt, bir apartıman ismi ve bir numara... Bu benim çok işime yarardı!.. Hemen pardesümle şapkamı aldım ve merdivenlere doğruldum.

Alt kat sofada teyzem Erol'le mücadelede idi. Kahvaltı sofrasından kaçmış olan yaramaz oğlan ağzını ve ellerini silmek için sabunlu bir el bezile yanına gelen ihtiyar kadını tekmeliyor, itiyor oradan oraya kaçıyordu.

— Ne oluyor?. diye bağırdım.

Çocuk sesimi duyunca durdu. Bu fırsattan istifade eden teyzem el çabukluğile işini gördü.

Zülâl, alt kata indiğimi hissetmiş, arkamdan koşmuştu. Telâşla:

— Nereye gidiyorsun Nejad?. diye seslendi.

— Azıcık dolaşacağım.. İşlerim var; dedim.

— Mühim mi?..

— Evet!..

— Ya!!...

Yanıma gelmişti. Mütereddid bir hali vardı.

— Vazgeçemez misin?. dedi.

— Niçin?.

— Ben bugün Çengelköyüne görümceme gitmek istiyordum. Birlikte giderdik..

Teyzem söze karıştı:

— Bugün vakit geç oldu.. Yarın gidersiniz..

— Ama, bu havayı bulabilir miyiz anne?

— Neden bulamıyasınız?. Önümüz yaz.. Yarın olmazsa başka gün gidersiniz...

Ben kapıya doğru yürüdüm. Bir yandan pardesümü giyiniyor, bir yandan:

— İmkânsız! diyordum. Bu gün imkânsız! Beni mazur gör Zülâl!..

Hâlâ kırgın olduğum zannile mi, yoksa arzusunu kabul etmeyişime bir mana atfetmekle mi bilmem; bir hoş oldu.. Kapıya dayandı. Arkamdan uzun uzun ve hatta - yanıldığımı

zannetmiyorum - dolu gözlerle baktı. Ben bahçe kapısından çıkıncıya kadar baktı!..

. . . .

. . . .

Kapıyı orta yaşlı bir hizmetçi kadın açmıştı.

— Nebahat Hanım evdeler mi? dedim.

Beni dikkatle süzdükten sonra:

— Evet! diye mırıldandı. Buyurunuz... Haber vereyim..

Girdiğim salon çok şık döşeliydi Kadife koltuklardan birine yaslandım. Duvarlara, mobilyaya, resimlere göz gezdiriyor; fakat hiç birine dikkat etmiyordum.

Kulağım kirişte idi. Bir dakika sürmeden hizmetçi kadın göründü. Ellerini oğuşturuyordu:

— Küçük Hanım kartvizitinizi istiyor; dedi.

"Küçük Hanım,, tabiri garibime gitmekle beraber fazla sual sormadım. Sadece:

— Büyükdereden, yalıdan geldigimi söylersiniz, dedim.

Kadın çekildi. Bir çeyrek sonra tekrar göründü:

— Buyurunuz efendim!. Sizi odasında bekliyor..

Bu davet de garibdi. Kadına:

— Rahatsızlar mı? dedim.

— Hayır efendim!. Şimdi banyodan çıktılar.. İstirahat ediyorlar..

— "Küçük Hanım,, evde yalnız mıdır?

— Annesi ve kızkardeşi var. Ama onlar bu gün evde değiller.. Yeni geldiğim için başka kimleri olduğunu bilmiyorum.

— Ne zaman geldin?

— Bu sabah beyefendiciğim!..

Acemi hizmetçinin arkasından yürüdüm. Bir koridor geçtik. Bir kapının önüne geldik. Kadın kanadı iterek geri çekildi:

— Buyurun.. Girin!.. dedi.

Girdim. Fakat, karşılaştığım manzara beni afallatmıştı:

Süslü bir yatak odası!.. Karyolada yarı çıplak bir genç kadın!..

Bir adım atıp durdum. Bu karşılaşmadan, benden ziyade o şaşalamış görünüyordu.

Hemen elleriyle omuzlarını örttü. Dudaklarından fırlıyan "AA!....,, nidasından ağzı açık yüzüme baka kaldı.

Bu çehre bana hiç de yabancı değildi. Şuurumu toplamağa çalışırken, o boğuk bir sesle:

— Ağabey!. diye haykırdı:

O anda, beynime bir varyoz indi sandım. Kendimi tutmağa, itidalimi muhafazaya çalıştım. O benden daha metin ve daha atik davranmıştı.

Omuzlarına ince bir şal alarak derhal yataktan atladı. Gülüyor; bozgunluğunu örtmek için neş'elenmeğe çalışıyordu.

— Siz Ağabey.. Ne tuhaf!. Ama sizin olduğunuzu anlamıştım.. Hizmetçi, Büyükderedeki yalıdan bir bey gelmiş, deyince, derhal tanıdım..

Kesik kesik gülüyor; yanıma sokulmak istiyordu:

— Otursanıza Ağabey!. Sizi öyle özlemiştim ki!

Nekadar değişmiş, nekadar güzelleşmişti. Gösterdiği koltuğa yalnız baktım; oturmadım.

— Nasıl oldu da adresimizi buldunuz? Bizleri çoktandır unutmuştunuz.. Kaç sene oldu bakayım?..

Bir an düşünür gibi yaptı ve ilâve etti:

— Altı sene!. Nekadar başkalaşmışsınız! Yaşlanmışsınız Ağabey!.

Etrafımda dönüyor; bir biblo seyreder gibi önden, arkadan, yandan, mütemadiyen bana bakıyordu.

İtidalle hareket etmek doğru olacaktı. Sesimi yavaş ve sakin harcıyarak:

— Nişanlanmışsın.. Seni tebrik etmeğe geldim! dedim.

Kurnazlıkla ağzından daha lâyıklı söz alacağımı tahmin ediyor; boyuna sükûnetimi kazanmağa çalışıyordum.

Hayret etmiş göründü:

— Nişanlanmış mıyım? Kimden duydunuz bunu?.

— Sözlerine emniyet edebileceğim bir dosttan!.

— Bu dostunuz her halde yanılmış olacak!.

— İmkânsız!.

Korkak nazarlarla yüzüme bakıyordu:

— Böyle bir şey olmuş olsa, sizden niçin saklıyayım?.

— Belki henüz sözlüsünüz?.

— Hayır!. Böyle bir şey de yok!.

— Şu halde, yanında gördükleri erkek kimdir?.

— Nasıl?.

— Bu erkeğe mektuplar yazıyormuşsun!.

— Yalan!..

— Mektuplaşıyormuşsunuz?.

— Yalan!..

Bileğini yakaladım ve onu çekerek bir kanapenin üstüne oturttum:

— Bu mektuplardan elde ettiklerim var.. Bunları görmek ister misin?..

— Ağabey!!.. Ne demek istiyorsunuz?.. Rica ederim artk şakayı bırakın!. Size bir likör vereyim!!..

Cebimden zarfları çıkardım:

— Likörü sonra içeriz.. Şimdi bana cevap ver: Bu mektupları gönderdiğin adamın evli olduğunu bilmiyor musun?..

Nebahat titriyordu. Yüzü bembeyaz olmuş, gözleri büyümüştü. Cevap vermek için davrandı; sonra dudaklarını ısırdı ve ağlamağa başladı.

Bu gözyaşları aczin ve çaresizliğin ifadesiydi!.

Kindar bir gülümseyişle gözlerinin içine baktım:

— Doğru konuşursan pişman olmazsın.. Bana hakikati olduğu gibi anlatacaksın.. Haydi seni dinliyorum...

— Ağabey.. Yemin ederim ki bende kabahat yok...

— Peki!.. Kabahatliden bahset!..

Yüzünü ellerinin içine almış hıçkırıyor; konuşmaktan çekiniyordu. Bu hareketinden, benim hangi noktaya kadar meseleye vâkıf olduğumu öğrenmek istediğini anladım.

— Namıkla ne suretle tanıştınız?.. dedim.

— . . . .

— Susmakla hiçbir şey kazanmış olmayacaksın!. Onun, altı senedenberi teyzemin kızile evli olduğunu ve bir çocuk babası bulunduğunu bilmiyor musun?..

— . . . .

— Cevap ver diyorum.. Bütün bunları bilmiyor musun?..

— Ağabey...

— Söyle... Niçin bir evli erkeğin hayatına girdin?.. Ondan ne bekledin?. Ve ne bekliyosun?.

Cevabı gene sükût olunca, kolunu şiddetle tutup çektim:

— Cevap ver.. Yoksa karışmam!.!.

Yutkundu. Kolunu elimden kurtararak biraz geri çekildi:

— Ağabey, dedi. Size her şeyi anlatacağım.. Benim hiç suçum olmadığını göreceksiniz....

Biraz daha sustu, sonra devam etti:

— Biz, İçerenköyündeki çiftliği satılığa çıkarmıştık.. Çünkü hissedarlarla uyuşamıyorduk. Bazı talibler çıktı.. Bunlardan birisi ile mutabık kalmak üzere idik.. İşte o sıralarda... Namık geldi.. Çiftliği gezdi.. Havalar çok fena olduğu halde birkaç defa gelip gitti.. Nihayet istediğimiz fiatın fazlasını vererek çiftliği satın aldı.. Önce fena bir niyeti olduğunu hissetmemiştim.. Sonra bana muamelesi değişti.. Birçok vâadlerle beni kandırdı.. Evleneceğimizi söyledi.. Annemi bile razı etti.. Bu apartımanı tuttu.. Fakat sonra...

— Evet sonra?..

— Evli olduğunu öğrendim.. Ama.. Artık dönemezdim..

Ayağa kalktım; vücudüm ürperiyordu. Kollarımı kavuşturarak şaklayan bir sesle:

— Artık dönemezdin öyle mi?. dedim. Evli bir erkeğin metresi olmakta devamı zararsız gördün öyle mi?.. Gayen nedir?..

Başını kaldırdı:

— Ne gibi ağabey?..

— Bana "Ağabey,, demiyeceksin!.. Seni artık tanıyacak değilim.. Söyle bana, gayen nedir?..

— Anlayamadım!..

— Bu hayatı böyle devam ettirmek fikrinde misin?..

— . . . .

— Evet mi?..

— Evet!..

Yüzüne müthiş bir tokat yapıştırdım. Birdenbire neye uğradığını şaşırdı. Haykırmak istedi. Avucumla ağzını kapa-

dım ve saçlarını yakalayarak kafasını sarstım:

— Evet, öyle mi?.. Bu adam sana kaç gün yar olacak sanıyosun?.. Ne büyük ve ne sarsılmaz sadakat vâadlerile bağlandığı karısına yar olmayan bir vicdansız, sana kaç gün yar olacak?.. Bana cevap ver!..

— Ağabey!.!.

— Sus rezil!. İstikbalden ne umuyorsun?. Evinde, kocasını bekleyen bir masum kadının bütün haklarını çalmak, onun saadetinden aşırmak için tamamile mi vicdanını unuttun?.. Bir aileyi yıkmak, mahvetmek çok mu zevkli?.. Ne bekliyorsun?. Karısını ve evlâdını unutarak aşifteler peşinde koşan bir alçak heriften ne bekliyorsun?..

— Ağabey....

— Artık ağabeyin değilim, diyorum... Ben bir aşiftenin kardeşi olamam.. Bu rezaleti, bu cinayeti kafama sığdıramıyorum.. Münasebetini devam ettireceksin, öyle mi? Niçin?. Ne hakla?..

Saçlarından tutmuş onu yerlerde sürükliyor; yarı şuursuz bir halde dövüyordum...

Birdenbire oda kapısı açıldı. İçeriye üvey annemle küçük kız kardeşim girdiler.

Nebahat onları görünce yaralı bir hayvan gibi:

— Anneciğim.. Beni öldürüyor.. Kurtarın!.!. diye boğuk boğuk inlemeğe başladı.

Üvey annem bir kaplan haşmetile üzerime atılarak:

— Ne oluyor?.. dedi. Bu ne demek?..

Onu şiddetle silkip bir tarafa ittim:

— Kadın!. Bu evde necisin? Kızının rezaletini takdir mi ediyorsun?.. Ev bark yıkmağa utanmıyor musunuz?..

Halimden bir an ürkmüş göründü. Sonra, yerde harap bir vaziyette sürünen kızına bakarak:

— Vah yavrum!.. Kalk!.. Kalk şu herifin önünden!.. dedi.

— Namık bir daha bu eve girmiyecektir, diye ayni şiddetle devam ettim. Bunu duyduğum anda başınıza geleceği düşünün!.. Ben, evimizin şenliğini söndüren bir alçağa ağız payı vermeğe gelmiştim.. Karşıma kardeşim çıktı....

Üvey annem söze atıldı:

— Kızımın ne suçu var?. Mademki bir kere iğfal olundu; o adamın kızımı yaşatmak boynunun borcudur..

— Ya!.. Peki, o adam bir gün bu borcu tanımayacak olursa?..

— . . . .

— Bir başkasına borç yükletilecek değil mi?..

— O zaman düşünürüz..

— Doğru!.. Siz, bütün bu yola dökülenler gibi başınızın çaresine bakabilirsiniz... Biri olmazsa, bir başkası olabilir.. Fakat, yalnız kocası için yaşayan bir kadına kocasını iade etmeniz lâzımdır.. Bu adam bir evlâd sahibidir de!.. Anlıyor musunuz?.. Rezalet sona ermeli!..

Üvey annem, mahallevari tarzda ellerini kalçalarına koyarak sesini yükseltti:

— Ne dedin, ne dedin?. Biz bütün bu yola dökülenler gibi başımızın çaresine mi bakabiliriz?.. Sen bizi ne zannediyorsun?.. Masum kızım bir kurta yem oldu diye.....

Nebahat annesinin sözünü kesti:

— Ağabeyim haksız değil anne!.. Fakat ne yapalım ki, çaresizlik var..

— Nedir o çaresizlik?..

Diye sordum..

Gene annesi ondan evvel cevap verdi:

— Kızım bu adamdan öyle kolay kolay ayrılamaz.. Çünkü seviyor...

Gayri ihtiyarî bir kahkaha savurdum:

— Ay!. Sevmek o kadar mühim midir?. Sevenler mutlaka sevilirler mi?. Mutlaka vuslata ererler mi?. Bu hangi kanunda, hangi nizamda var?.

— Mademki bugün seviliyor!..

— Başka birisi tarafından sevilsin!..!

— Bul o adamı bakalım!. Zaten günün birinde ağabey olup da kardeşlerini düşündün mü?. Onları vaktile evlendirseydin bu hal başımıza gelmezdi..

— Biri on beş, öteki on sekiz yaşında olan bu kızlar ev-

lenmeğe geç mi kalmışlar?. Hem babam ölürken bana böyle bir vasiyette bulunmadı.. Sadece, mirasından mahrum kaldığımı bildirdi. Bu söz, kardeşlerimi düşünmekten ve onların hayatlarile alâkadar olmaktan beni men için kâfi bir sebeptir.

— O halde burada işin ne?. Senin tavsiyelerine ihtiyacımız mı var?. Göstereceğin yoldan yürümeğe mecbur muyuz?..

— Ben buraya kardeşlerimin hayatı ile alâkadar olmağa gelmedim. Vazifem, bir aşifteye, eniştemin hayatından çekilmesi ve onu karısına, yalnız karısına bırakması icap ettiğini bildirmektir. Bugün karşıma başka bir Nebahat de çıksaydı; o da ayni tavsiyeye, yahut ayni tehdide maruz kalacaktı.

Küçük kardeşim süklüm püklüm yanıma yaklaştı:

— Ağabeyciğim!.!. Öfkelenme!... Ablamın hiç suçu yok. Annemle ben de kabahatsiziz.. Ne yapabilirdik?. Hem Vallâhi Namık Beyin evli olduğunu bilmiyorduk.

— Bugün biliyorsunuz Nükhet! Anlıyor musun?. Bugün biliyorsunuz.. Ben emin olmalıyım.. Namığın bu kapıdan girmeyeceğinden emin olmalıyım...

— Fakat.. Bu imkânsız ağabey: Çünkü burasını o tuttu.. Bizi buraya o getirdi.. Nasıl kapıyı yüzüne kapayabiliriz?..

— Defolup başka yere çıkarsınız.. Zaten kendisile de görüşeceğim...

Üvey annem yanıma gelmiş, sert sert bakıyordu:

— Sen daha evvel defol git; biz işimizi biliriz; gürültü istemez.. dedi.

Nefretimi, kinimi ve isyanımı bir tek hareketle ifade etmek istedim. Suratına şiddetle tükürdüm.

Artık söyleyecek sözüm kalmamıştı.

Nebahat yatağa kapanmış ağlıyor; mübalâğalı şehikler arasından:

— İstemiyorum.. Artık istemiyorum; diye hıçkırıyordu.

Kapıyı yüzlerine çarptım ve çıktım.

— 18 —

Akşam yemeğinden biraz sonra idi. Rahatsız ve yorgun

olduğumu söyliyerek hemen odama çekilmiştim.

Kapım vuruldu ve içeri Namık girdi.

Hayretle doğruldum. Çünkü Zülâl, gündüz kocasının telefon ettiğini ve o gece eve gelemiyeceğini bildirdiğini söylemişti.

Arkadaşım sararmıştı. Yüzünde endişe ve halecan izleri vardı.

Ayağa kalktım. Hiçbir şey söylemeden yüzüne baktım.

Yanıma gelmiş, ellerime sarılmak istiyor; bozuk bir sesle:

— Nejad!. Zannettiğin kadar suçlu değilim.. Beni dinlersen hak vereceksin!. diyordu.

Birdenbire geriledim:

— Nasıl? dedim. Bu iğrenç cinayetin üstüne nasıl beraet talep edebilirsin?. Tamamile küstahlaşmak siyaseti mi güdüyorsun yoksa?

— Hayır Nejad!.

Karşıma oturdu. Dalgın ve sinirli idi.

— Ben, dedi. Sana verdiğim sözü tutmak için tam altı yıl nefsimle mücadele ettim.. Altı yıl az bir zaman değildir.. Nihayet, bazı hâdiseler; yahut tesadüfler, mantığıma galebe çalacak silâhlar kullandılar..

Dikkatle yüzüne bakıyordum. Abajurun ışık çemberinden kurtulmak için arkasına yaslandı ve heyecan içinde devam etti:

— Ben Zülâlde, bütün aradıklarımı bulduğumu sanmakla hata işlemişim.. Büyük, ama çok büyük hayal inkisarlarına uğradım..

Birden doğruldum:

— Bunun imkânı yok!.. diye bağırdım.

— Mutedil ol Nejad!..

— Nasıl mutedil olabilirim?.. Onda eksik ne buldun?. Sevmedin mi?. Sevilmedin mi?.. Şefkati mi azdı?. Merhameti mi kıttı?.. Nesi eksikti?. Söyle, nesi?..

— Böyle coşmakta haksızsın!. Bütün bu şeyler idealim demek değildir. Ben, tek bir gaye ile evlenmiştim: Karım beni

oyalayacak, ıslah edecek, yuvama ısındırarak fena itiyatlarımdan kurtaracaktı.. Bu olmadı!..

— Çünkü sen, her şeyi kadından bekledin! Ben kendimi pencereden atayım, eteğimi tutsunlar! dedin. Böyle bir zihniyetle yer yüzünde hiç bir gaye, hiç bir emel ve hiç bir saadet payidar olamazdı..

— Öyle değil Nejad!. Zülâl isteseydi, her şey mümkün olurdu. Fakat o istemedi!..

— Neden?. Bir sebep mi görüyorsun?..

— Belki!.! Sebepsiz ne olur ki?..

— Nedir bu sebep??.

— Bence meçhul!.. Fakat elbet bir gün keşfedeceğim..

İkimiz de sustuk. Aşağıda ayak sesleri vardı. Namık endişeli göründü:

— Zülâl böyle vakitsiz gelişimden hayrete düştü. Bu gece gelmiyecektim. Fakat "öteye,, uğradım.. Gelmek icap etti!.!.

Yüzüme mütecessis bir nazar atarak ilâve etti:

— Beni ağır bir suçlu olarak itham ediyorsun, biliyorum. Bir bakıma doğru!!. Karıma ihanet etmekle tavsife sığmaz bir rezalet yaptığımın farkındayım.. Bu rezalet her türlü düşkünlüğün üstündedir.. Ama, mazurum.. İşte, müdafaa etmek istediğim nokta!..

Biraz dinlendi. Düşünüyor; derin derin dalıyordu:

— Dinle Nejad!. Karım daima yorgun, daima bizar!.. Niçin?. Neden?. Bunu bir türlü anlıyamadım. Ben ondaki bu haleti, daha evliliğimizin ilk aylarında hissetmiştim. Bir inkisarı hayale uğramış gibi idi!!. Tahakkuk etmemiş hiç bir arzusu bulunmadığını yeminlerle temin ettiği halde, daima bir eksiği var zannolunurdu.. Her an bu eksiği arıyor, ve hiç bir şey onu tatmin edemiyordu.. Bu eksik ne idi?. Hâlâ bilmiyorum..

— ......

— Susuyorsun Nejad!. Seni temin ederim ki, beni bezdiren bu oldu.. Zülâl, benim şahsiyetimde benliğinin bu noksanını tamamlayamadığı için karşısında adeta yavan ve boş bir hüviyet taşıyordum.. Bu mesele, izzeti nefsime ağır gelmeğe

başladı.. Başımın çaresini düşündüm.. Bu da hakkımdı sanırım...

—Hakkın olamazdı Namık!.. Bütün bu saydıkların, seni aslâ beraet ettirecek mahiyette ve kudrette değildir. Bunların hepsi masaldan ibaret!. Karın senden şikâyet etmediği, hoşnutsuzluk göstermediği halde, senin beyan ettiğin bu hassasiyet ahkâmı bir icaddan başka bir şey de olmıyabilir.. Çünkü, suçlular, kendilerine bir mazeret boyunduruğu geçirmesini, zevahire karşı masum ve günahsız görünmesini çok iyi bilirler...

Namık ayağa kalktı. Ellerini pantalonunun ceplerine sokarak omuzlarını yükletti:

— Nejad! dedi. Harekâtımı tayin ve tespite memur değilsin!! Ben sana şu kadar izahatı da, bidayetteki taahhüdümüzle alâkadar olduğun için verdim. Bu mesele ile fazla uğraşmanı lüzumsuz bulurum..

— Sükût mu tavsiye ediyorsun?..

— Sükût etmezsen ne hasıl olur?..

— Zülâle saadetinin, kalp huzurunun iadesi!..

— Şaşarım. Hem ne hakla onu bu derece sinayet ettiğini sorabilir miyim?..

— Hayhay!.. Çünkü onu benden aldın!. Mes'ut edeceğine dair söz verdin.. Ben kefilin oldum..

— Yalnız bu kadar mı?..

— Başka ne olabilir?..

— Kim bilir!..

Yüzüne dikkatle baktım. Gözlerinde öyle korkunç bir ışık parlıyordu ki; bu bahsi eşelemekten ürktüm. Bu parıltı o büyük sırrı sezdiğine dair bir delil addolunabilirdi!.

Yanıma yaklaştı. Kolumu tutarak gözlerini gözlerime mıhladı:

— Fazla konuşmağa vaktim müsait değil Nejad! Karımı seviyorum.. Ondan ayrılmayı bir an bile hatırıma getirmedim. Oğlum, beni yuvama bağlayan ikinci ve kuvvetli bir bağdır. Görüyorsun ki, her şeye rağmen aile ahengimiz tamamdır.. Bu ahengin sarsılmaması için değil mi ki, sana o pusulayı gönde-

rerek cebimden mektupları aldırdım. Senin kadar, hattâ daha fazla ben, saadetimizi düşünen insanım.. Nebahat meselesine gelince: Hakikatı apacık söyleyeyim de anla: Bu kız, bir tahsil memurile yaşıyordu.. Çiftlik işi münasebetile kendisile görüştüm; hoşuma gitti.. Kolaylıkla o adamın hayatından benim hayatıma aktarma oldu.. Ben terkedersem başka bir müşteri daha bulur.. Kardeşin hakkında böyle lisan kullandığım için affet!.. Fakat işin içyüzü bu!..

Başımı eğdim. Pürüzlü bir sesle:

— O artık kardeşim değil; müsterih ol; dedim.

— Demek dargın kalmıyacağız?. Anlaştık!..

— Onu derhal terkedecek misin?.

— Benden söz isteme!...

— Tutamıyacağından mı korkuyorsun?..

— Belki!..

— Elini vicdanına koyarsan, her şey yoluna girer..

— Bir gün elimi vicdanımdan ayırmak istemedim Nejad!..

Cevap vermedim.. Cebimden mektupları çıkararak uzattım. Bir şey söylemeden onları aldı ve kendi cebine soktu.

Aramızda esen hava, bahsin burada kapandığını hissettiriyordu. Nitekim, onun kapıya doğru yürüdüğünü gördüm. Çıkmadan bir an durdu; hafif bir istihza ile:

— Çok iyi kalplisin Nejad; dedi. Ve başka bir şey ilâve etmeden kapıyı çekti, gitti.

. . . .

Gözlerimde hiç uyku yoktu. Bir müddet odamda gezindikten sonra dışarı çıktım. Sofanın nihayetindeki denize nazır küçük terasın kapısı açıktı. Hemen kendimi oraya attım.

Hafif bir rüzğâr esiyor; denizden serinlik ve yosun kokusu getiriyordu.

Karşı sahilde yanan tek tük ışıklar birer birer sönmüşler; kıyılar sükûn içinde uykuya hazırlanmış gibi idi.

Parmaklığa dayandım ve uzaklara daldım.

Hayatımın bütün acılığı, bütün biçareliği bu gece öyle

canlı olarak içimde yaşıyordu ki; gözlerim ağlamak ihtiyacile yanıyordu.

Başımı avuçlarımın arasına aldım ve çok derin, tâ yürekten bir "ah!,, çektim.

Bir ses:

— Nejad!!. dedi.

Başımı hızla çevirince, Zülâlin arkamda durduğunu gördüm. Yavaşça:

— Sen daha yatmadın mı? dedi.

— Hayır! Ay olmamasına rağmen gece o kadar güzel ki!..

— Sahi!. Gölgeni gördüm.. Muhakkak şairim ilham topluyordur; diye düşündüm.. Seni rahatsız ettim değil mi?..

İçimden büyük bir nefes boşaltır gibi:

— Hayır!. dedim.

Kollarını parmaklığa dayadı ve uzakları seyretmeğe başladı.

Kayıtsız görünüyordu. Fakat, vaziyetten bir şeyler sezdiği muhakkaktı. Uzun bir sessizlikten sonra usulca dedi ki:

— Çok yorgun gibisin Nejad!.. Büyük işler görmüş, fakat muvaffakiyetsizliğe uğramış kimselerin bezğin ve bedbin halini taşıyorsun!.! Neye fütur ediyorsun?. Bu dünya; esef etmeğe, üzülmeğe değer mi?. Düşünme! Keyfine bak!...

Birdenbire doğruldum:

— Neler söylüyorsun?. dedim.

— Öyle şeyler ki, bunları, hayatımdaki inkisara beni katlandıran tevekkül sarfettiriyor..

Yüzüne, buzlu camdan içerinin aydınlığı aksediyordu. Gözlerinde yaşlar farkettim. Dirseklerimi parmaklığa dayayarak ve başımı ona yaklaştırarak sönük bir sesle:

— Mes'ut değil misin Zülâl?. diye sordum.

Ürperir gibi oldu. Yanaklarından süzülen katreleri parmaklarile silerek:

— Bu suali sormakta neden bu kadar geç kaldın?. dedi.

— Çünkü müspet cevap alacağımdan emindim..

— Zavallı Nejadım.. Ne kadar yanlış düşünmüşsün!..

— Ne diyorsun Zülâl?.

— Altı yıl evvel de sana müspet cevap verecek değildim çünkü..

Birden sustu. Asabî bir gülüşle kımıldandı:

— Ne çocukça konuşuyorum değil mi? Halbuki...

Biraz durdu. Sonra, cebrünefs olduğunu sezdiğim kayıtsız ve sakin bir halle devam etti:

—Ben, idealim olan her şeye kavuştum.. Kocamın mevkii, serveti, gençliği, güzelliği, her şeyi mükemmel!. Daha ne isteyebilirim?.

Gözlerini gözlerimden kaçırıyor; dudaklarını dişleri arasında eziyordu.

Ruhumdaki eza her an biraz daha genişlemekte; ağlamak ihtiyacı hançeremi yakmakta idi.

Nihayet dayanamadım. Yüzümü ellerimle örterek göz yaşlarıma yol verdim.

İçimde bir volkan kuduruyor; bütün damralarıma ıstırap lâvları akıyordu. Bu yaşlara ne büyük ihtiyacım olduğunu ve ancak bunların içimdeki zehiri yıkamağa muktedir bulunduğunu teslim ediyordum.

Zülâl bir müddet hareketsiz durdu. Sonra elinin saçlarıma uzandığını hissettim. Sesi kulağımın tâ dibinde fısıldıyordu:

— Üzüldüğün bütün şeyleri biliyorum. Fakat neye yarar?. Ne sen ve ne de ben mukadderatı bozamayız. Her şeyi kendi haline bırakmak daha doğru olacaktır. Yalnız...

Kısa bir tereddütten sonra daha yavaş devam etti:

— Bütün teminatına rağmen, senin gene eski Nejad olduğunu görüyorum. Değişmiş olduğunu vehmetmişsin.. Benim hayatımla ve saadetimle yalnız benim Nejadım bu derece yakından meşgul olabilirdi. Benim için yalnız o, bu kadar üzülür, acı çekerdi...

Başını koluma dayadı. Sönük bir fısıltı ile:

— Beni hâlâ seviyorsun Nejad! dedi.

Birdenbire ellerimi yüzümden çektim. Göz göze geldik. Donuk aydınlıkta, hâlâ yanaklarından yaşlar süzülmekte olduğunu gördüm.

— Zülâl! Bu bahis tazelenmemelidir.

Dudaklarında soluk bir gülümseyiş vardı:

— Peki Nejad!. Niçin ağlıyorsun?.

— Bana hiç bir şey sorma!.

— Zavallı yavrum!..

İkimiz de sustuk ve derin sükût içinde geceyi seyre daldık.

Ne kadar zaman geçti, bilmiyorum. Bir aralık, hafif bir esinti, ondan bir tutam bahar kokusu getirdi, gönlüme serpti.

O zaman, içten gelen anî bir ihtiyacla uzandım ve parmaklarımla yanaklarını sildim.

Islanan parmaklarımı dudaklarıma götürdüğümü görünce bileğimi tutu:

— Sevilmediğimden emin olsaydım, daha rahat yaşardım, dedi.

Bahsi kapamak için:

— Zülâl; dedim. Eminol ki, asıl sen bazı vehimlere kapılıyorsun. Ben sadece sevdiğim bir yuvanın ahengini bütün görmek gayesile yorulmaktayım.. Muvaffak olayım veya olmıyayım.. Bu ayrı iş!. Fakat inan ki, arkadaşımın karısına yalnız kardeşlik ve dostluk hislerile bağlıyım..

Geri çekilerek parmaklığa tutundu. Gözlerime büyük bir dikkatle bakarak:

— Doğru mu?. dedi.

— Evet Zülâl!..

Başını çevirdi ve tekrar uzakları seyre daldı.

Denizden gelen esinti artmış, gece hayli serinlemişti. Sahile çarpan dalgacıkların şıpırtısı, sessizlik içinde tatlı bir ahenk vücuda getiriyor; yan taraftaki yüksek ağaçlarda gece kuşları ötüyordu.

Bir müddet sonra Zülâl tekrar bana döndü. Aramızda hiç bir şey geçmemiş gibi sakin:

— Ne güzel bir bahar gecesi değil mi? dedi.

Eli, parmaklığın üzerinde elime kadar gelmişti. Usulca parmaklarını tutum:

— Evet! dedim. Ve elimde olmadan ilâve ettim:

— Çocukluk hulyaları kadar güzel ve geçici!..

Sözümü duymamış gibi dalgın kaldı. Elini tutan elimi usul usul sıkıyor ve uykuda konuşur gibi mırıldanıyordu:

— Çocukluk hulyaları.. Ne garip!.. Bu hulyaların bir bahar gecesi kadar ömürsüz olduğuna yeminler bile beni temin edemez..

— Niçin?.

— Çünkü o hulyaların ebediyete kadar yaşayacağına beni inandıran öyle şeyler hatırlıyorum ki.. Bunları söyliyemem.. Fakat bu şeyler, içimdeki kanaati asla çözdürmiyecek canlı ve lâyemut delillerdir.

— Bahsettiğin kanaatten daha başka kanaatlerin de vardı. Bunlar öldüler mi?

— Hangileri?..

Dudaklarımı acı bir tebessüm geriyor; gözlerim karanlıklara dalıyordu. Sesimin kalın, fakat ahenkli tonile ağır ağır konuştum:

— Bizim gibi adamların ıztırapları asılsız, sevgileri devamsızdır... Biz, şimdi birini, yarın bir başkasını severiz.. Sen, yanımda, yakınımda idin.. Seni hayalime kahraman yapmıştım.. Uzaklaştın.. Tabiî gönlümdeki yerin de boşaldı.

Gözlerime müstehzi bir dikkatle bakıyordu. Fakat, çok sürmeden bakışlarındaki iğreti neş'e söndü. Gene bedbin bir tavırla:

— Söylediklerimi de, söylediklerini de tamamen hatırlıyorum, dedi. Her hususta haksız olduğumu artık itiraf edeceğim Nejad!. Ben hakikaten bir uçurum kenarında bulunuyormuşum. Hakikaten kocamın fena itiyatlarına gem olmaktan başka bir işe yaramıyacakmışım.. Halbuki bunda da muvaffak olamadım.

— Zülâl!.. Verdiğimiz kararı unutuyoruz!. İleri gitmemeliyiz..

— Bu gece kararımı tatbike muktedir değilim Nejad!..

— Haydi git yat.. Ben de yatacağım!..

İçeriden ağır fasılalarla saatin on ikiyi çaldığı duyuldu. Bu ses, sanki ihtarımı tamamlıyordu.

Zülâl elimi bıraktı. Kapıya doğru yürümeğe davrandı.

Sonra tekrar dönerek:

— Sana bir sözüm vardı, dedi. Gündüz görümceme telefon ettim.. Bu günler içinde tasarladığımız ziyaretten bahsetmek için!. Fakat, garip bir haberle karşılaştım: Bir haftadanberi onlar bizim çiftliğe nakletmişler.. Köşkün bir bölüğünde yazı geçireceklermiş.. Halbuki Namık böyle bir şeyden hiç bahsetmemişti.

Gülerek:

— Vakit bulamamıştır! dedim.

— Evet! diye istihfafla omuz silkti ve içeri girdi.

— 19 —

On gündür yalıda yalnızım!. Zülâl çiftlikte!.. Teyzemle sade yemeklerde beraber bulunuyoruz.. Sair zamanlarım odamda geçiyor..

Temmuz inçindeyiz. Ruhumda, mevsimin en sıcak ve boğucu günlerinden daha bunaltıcı hisler var.. Çalışamıyorum.. Gülemiyorum.. Yiyemiyorum...

Namıkla mücadele için verdiğim kararı tatbikten vazgeçtim. Ortada hiç bir şey değişmezse, didinmek neye yarar?. Daha fazla gülünç olmak arzusunda değilim! Hattâ yaptıklarıma bile pişman oldum!!..

. . . .

. . . .

Zülâlden uzun bir mektup aldım. Bu mektup, aşağı yukarı bir şikâyetname idi. Çiftlikte kalabalıktan sıkıldığını yazıyor; gidip kendisini almam için rica ediyordu.

Mektubun bu kısmını aynen alıyorum:

“. . . . . . Burada günler de, geceler de çok uzun!. Etrafımda bir Cennet dekoru var.. Fakat, bütün güzellikler bana hüzün veriyor... Erol de seni çok özledi.. Hemen yalıya dönmek arzusundayım. Bir yol arkadaşının yardımına ihtiyacım var ki bu vazifeyi deruhte edersen minnettar olurum Nejad!.

Namık dört gecedir yine meydanda yok. “Bitip tükenmi-

yen işleri,, peşinde olduğu malûm!. Buradaki mahpusiyetimden memnun olduğu için hemen avdetime taraftar olmıyacaktır.

Beni onun keyfine esir etme!.. Hemen gel!.. Gözlerim yolda!......,,

Hazırlanırken, teyzem kapıdan başını uzatmış:

— Sakın sen de gidip orada kalma!.

Diyordu.

Gözlerini yaşlı görünce kat'î söz verdim:

— Hiç merak etme teyze!. Yarın buradayız!.

— 20 —

Zülâl beni çitliğin bağ kısmında karşıladı. Vakit öğle üzeriydi. Bütün aile büyük bir çardağın altında toplanmış oturuyorlardı.

Beni görünce çok sevindiler. Erol boynuma atıldı, diğerleri etrafımı sardı. Yalıdan, teyzemden haber soruyorlar, Boğaziçini, İstanbulu anlattırıyorlardı.

En az konuşan Zülâldi. Eskiden, herkesten fazla söze atılmak âdeti olduğunu bildiğim için, endişeyle gözlerine baktım: Orada, o iki siyah parıltının derinliklerinde öyle anlatılmaz mânalar gördüm ki, bunlar, gönlündeki sonsuz bayramı keşfetmeme yetti!..

. . . .

. . . .

Yemekten sonra, ev sahipleri, havanın sıcak ve günün uzun olduğunu söyleyerek istirahat teklif etmişlerdi.

Zülâl, akşam üzeri yola çıkmak arzusunda bulunduğunu söylediyse de, görümcesi itiraz etti. O gece kalmamız için ısrarda bulundu, reddedemedik!..

Bana tahsis olunan küçük odaya girdim. Uykum yoktu. Fakat, vücudümün istirahate ihtiyacı olduğu için biraz uzandım.

Kafam işliyor; eski, yeni bir çok hatıra gözlerimin önünde geçit resmi yapıyordu.

Hayat ne garip, ne akla sığmaz hâdiselerle doluydu!.. Al-

tı sene evvel burada geçirdiğim ıstıraplı günleri hatırlıyor; bugün ayni yerde, gene mustarip; fakat bambaşka bir yaşayış şeraiti içinde bulunduğumu düşünüyordum.

Zülâlin nedameti, esefleri, şikâyeti, beni hiç hayrete düşürmemişti. Ben bu günlere muntazırdım!..

Evet bu günlere; bu, maziye dönmek imkânı olmayan günlere muntazırdım!!..

Güneş pencerenin hizasındaki ağaç dallarına mail vurmağa başladı. Renkler, kızıllığı andırır bir tatlılıkla uzak dağları boyuyor; boşluşta. yaz günlerinin yorgun ve durgun melâlini tersim eden ince bir buğu kımıldıyordu.

Kapım vuruldu. Gelen Zülâldi. Yüzünü yıkamış saçlarını taramış, koltuğuna bir kaç gazete sıkıştırmıştı.

— Haydi Nejad! Bahçeye çıkıyoruz! dedi.

Rengini fazla soluk gördüm:

— Rahatsız mısın? dedim.

— Hayır!.

— Niçin bu kadar renksizsin?..

— Uyuyamadım!. Sıkıldım!.!

Arkasını kapıya dayamış beni bekliyor; dalgın dalgın hareketlerimi seyrediyordu.

— Burada bir gün daha kalmak beni boğacak; dedi. Bu çiftlikten nefret ediyorum?. Bugün gitseydik çok iyi olurdu!.

Yanına gittim. Büyük bir sevgi ve yakınlıkla yüzüne bakarak:

— Üzülme! dedim.

Hafifçe kolumu okşadı. Gözlerime derin derin baktı. Sonra başını eğerek arkasını döndü ve bir şey söylemeden yürüdü.

*
* *

— Ricamızı reddetmiyeceğinizden eminiz Nejad Bey!. Lûtfunuzu beliyoruz...

Zülâlin görümcesi Rayegân Hanım, elindeki udu bana uzatıyor; tekrar tekrar yalvarıyordu:

— Görüyorsunuz.. İçimizde sizden başka musikîye âşina kimse yok! Şu güzel günü güzel ahenkler içinde geçirelim..

Doğruldum. Ezilerek:

— Sizi temin ederim ki, kaç senedir bu âleti elime almadım, dedim. Bildiklerimi de unuttum; beni mazur görün!..

Etrafımda, çiftliğin diğer kiracılarile beraber yedi sekiz kişi idiler. Rayegân Hanım ısrarına devam ediyor:

— Eğer bir kaç şey lûtfetmezseniz çok gücenirim Nejad Bey!.. Ben sizi bu kadar inatcı bilmezdim; diyordu.

Karşı tarafta, arkasını çardağın direğine dayayarak küçük bir minder üstüne oturmuş olan Zülâl gülümsedi:

— Ablacığım.. Udunuzun telleri tamam mı?..

— Elbette!!.. Yeni taktım..

— Nejad bundan emin değildir.. Bir kere muayene etsin!..

Genç kadın hayretle yüzüme baktı. Ben, Zülâlin maksadını derhal anlamış ve gülmeğe başlamıştım.

— Muayeneyi burada yapamam.. Odama çıkmalıyım; dedim.

Sözümden hiç bir şey anlamayan Rayegân Hanım kekeler gibi:

— Nasıl?. Tuhaf!. Buyurun bakın!. dedi.

Zülâl büyük bir kahkaha kopararak:

— Sakın ha!.. diye bağırdı. Vallahi udu odasına götürür, tellerini koparır, böylece çalmamak için hak kazanır...

Gürültülü bir gülüşme koptu. Sonra tekrar bütün nazarlar bana çevrildi. Kiracılardan yaşlı bir hanım:

— Beyefendi maşallah çocuk değilsiniz; niçin böyle nazlanmaktan hoşlanıyorsunuz?. diye söze karıştı.

Zülâl hâlâ gülüyor; fakat ısrara yanaşmıyordu.

Nihayet görümcesi ona döndü:

— Kuzum Zülâl! Nejad Bey her zaman böyle inadcı mıdır?.

Zülâl tek bir kelime ile:

— Muhakkak!.. diye mırıldandı.

Sonra, omuzlarını kaldırıp gözlerini uzaklara çevirerek:

— Şimdiye kadar, bir kere bile vurduğu mızrabı duymadığıma göre, her halde inadcı sayılmalıdır; dedi

Yüzüme anî bir alev çıktı. Kendi kendime bile güç izah

edebildiğim muğlâk duygularımın böyle "inadcılık,, iftirasına uğradığını görmek, beni coşturmağa yetmişti. Hemen atıldım:

— Veriniz efendim, veriniz.. İstediğiniz kadar falsolu nağmelerle başınızı ağrıtayım. Elverir ki, beni inadcılar zümresinden ihraç ediniz.. dedim.

Zülâl uda sarıldığımı görünce hayret içinde kalmıştı.

— Bu mümkün değil!.. Nejadı, hem de böyle bir mecliste dinlemek; mutlaka rüya görüyorum; dedi.

Hava çok sıcak, teller de yeni takılmış olduğu için akord biraz uzun sürdü. Sonra herkesten arzularını sordum..

Udun sesi fena değildi. Mızrabım önceleri biraz takıldı, sonra yavaş yavaş alıştı.

Nağmeler, zararsız, hattâ tatlı çıkıyor; akşamın melâl dolu sessizliğinde etrafa dağılıyordu.

Bir aralık sesimi de bu nağmelere karıştırdım. İçimde büyük bir musiki hasreti, birikmiş bir iştiyakın taşkınlığı vardı. Öyle duyarak çalıyor ve söylüyordum ki, saatlerin uzamasını, günün tükenmemesini istiyordum.

Kimse bir şey söylemiyordu. Hareketsiz; fakat hayretlerini gizlemeden dinliyorlardı.

Yalnız bir kere Rayegân Hanım içini çekti:

— Ne tatlı ses!.. Hayatımda böyle içli bir musiki dinlememiştim! dedi.

Zülâle baktım. Başını çardağa dayamış, uzakları seyrediyor; asma yapraklarından yüzüne akşam güneşinin kızıl yaldızı eleniyordu. Gözlerinde öyle derin bir elem vardı ki, hemen ağlamak üzere bulunduğunu hissediyordum..

Nitekim, çok geçmeden yanaklarından yaşlar sızdığını gördüm.

Hanımlardan bir kaçı daha ağlıyordu. Fakat, bu yaşların hiç biri, gönlüme akanlar kadar acı olamazdı.

Udu yanıma bıraktığım zaman büyük bir alkış tufanına tutulmuştum. Teşekkürler yağıyor, her kafadan bir ses yükseliyordu:

— Vallahi sizde hazineler varmış da gizliyormuşsunuz?..

— Mızrabınız öyle güzel! Öyle tatlı ki!

— Sesinizin ahengi hep kulaklarımda kalacak!. Böyle hazin ve içten okuyuş hiç duymamıştım.

Bir tek teşekkür fısıldamıyan Zülâlin hâlâ gözyaşlarını kurutamadığını gördüm.. Susmakla, belki nazarları kendine çevirtmemek gayesinde idi.

Bu sırada, Erol ağlıyarak geldi: Düşmüş dizi sıyrılmıştı.

Zülâl yerinden fırladı, çocuğu kucakladı ve hıçkırarak ağaçlar arasına daldı:

. . . .

Geç vakit, içeri girerken, onu bahçe kapısının iç tarafında gördüm. Karanlıkta büzülmüş duruyordu. Beni görünce kolumu tuttu. Hâlâ ıslak olan gözlerile gözlerime bakarak heyecanlı bir fısıltı ile dedi ki:

— Ben bu gün hayatımın en kıymetli saatlerini yaşadım Nejad!.. Bunları sana medyunum.. Beni ne derece mütehassis ettiğini bilemezsin!.. Çok, pek çok teşekkürler ederim...

Kapının pervazına dayadığım elimi tuttu, sıktı ve öperek yanağına bastırdı.

Dudaklarımdan bir "A!,, nidasının fırlamasına mâni olamamıştım. Bu şüphesiz, içimi dolduran anî sevince ve saadete inanamamanın verdiği heyecandan taşmıştı.

Tutuk bir lisanla:

— Zülâl! dedim. Sana medyun olan benim.. Teşekkür etme!.. Ben teşekkür edeyim.. Sen yalnız affını bildir.. Çünkü bu göz yaşları....

Sözümü tamamlatmadı. Elile ağzımı kapayarak:

— Yeter, yeter! dedi ve karanlık merdivene doğru ilerledi.

— 21 —

Çiftlikten döneli yirmi gün oldu. Sıcaklar devam ediyor.. Öyle sıkılıyorum, öyle sıkılıyorum ki!.. Her şey beni, kâbuslu rüyaların ağırlığiyle boğuyor..

Her gün denize giriyorum.. Bazan Zülâl de bu banyolara iştirak ediyor.. Fakat, neden bilmem; aramızda gittikçe artan

bir çekingenlik var.. Birbirimize yaklaşmaktan adeta ürküyoruz.. Büyük bir tehlikenin etrafında ihtiyatlı adımlarla gezinenler gibiyiz.. Bu tehlike nedir?.. Neden böyle hareket ediyoruz.. Bütün bunlar, yorgun ruhumu büsbütün yoruyor; günlerim, ne olduğu bilinmiyen bir intizarla geçiyor.. Neyi? Evet, neyi bekliyorum?.

İki gün evvel Zülâlle Namık büyük bir kavga ettiler. Vakit geç, odalarının kapısı kapalı idi. Terasa çıktım. Deniz tarafına açılan büyük pencereden söylenen sözlerin bazılarını duydum:

Namık söylüyordu:

— .... Ben harekâtıma müdahale istemem.. Çocuk değilim.: Vazifelerimi müdrikim... Nedir bu şikâyet!. Nen eksik?.

Zülâl daha yavaş konuştuğu için ancak bir kaç kelime duyabildim:

— Hiç biri değil.. Arzun bu!.. Ne beni, ne de çocuğunu... Sence hepsi bir...

Zülâlin kesik hıçkırıkları kulaklarıma kadar geliyordu. Fazla duramadım ve içeri girerek odama kapandım.

O gündenberi Namık hâlâ meydanda yok!..

. . . .

. . . .

Ağustos sonları!..

Evvelki sabah Çengelköyünden Rayegân Hanım telefon ederek çiftlikten indiklerini, ve bizi bu pazar beklediklerini söylemiş!..

Dün, Zülâlle birlikte gittik. Erol biraz nezleli idi. Teyzem onu evde alakoydu.

Gün, bir cennet manzarası arzediyor; sanki yaz, son şenliklerini yapıyordu.

Akşama kadar, Namığın ailesi arasında oturduk. Enişte bey mültefit davranıyor, büyük hanım Zülâle karşı boyuna muhabbet izhar ediyor, görümce ise neş'eli ve memnun bulunuyordu.

Akşam üzeri ayrılmak üzere müsaade istedik. Yemeğe kal-

mamız için ısrar ediyorlar; hatta, gece dönmezsek ne lâzım geleceğini söylüyorlardı.

Zülâl, Erolü bahane etti; ben, gece bir arkadaşımın geleceğini ilâve ettim. Ayrıldık.

Güneş henüz batmıştı. Sakin ve berrak bir akşamdı. Vapur iskelesine doğru ilerlerken, Zülâl kolumu dürttü. Arka tarafta, dağların sırtlarından yükselen ayı göstererek:

— Bak, ne güzel!. dedi.

Yanyana durduk. Bir müddet bu doyulmaz doğuşu seyrettik.

Birden hatırıma bir fikir gelmişti:

— Zülâl dedim. Şu Çakal dağının hemen hemen zirvesine yakın bir köşkte benim eski bir mektep arkadaşım oturuyor. İstersen ona uğrayalım... Bu güzel geceden de istifade etmiş oluruz. Ne dersin?.

Saate baktı:

— Yemek vakti... Ayıp olur! dedi.

— Karnımızı şuracıkta doyururuz.

— Sen bilirsin!..

Rıhtım kenarındaki tenha kahve masalarından birine oturduk. Kahveci çırağına ısmarladığımız küçük nevaleyi neş'e ile yedik.

Gün tamamen kararmış, ay yükselmeğe başlamıştı.

Zülâl biraz mütereddit:

— Sakın geç kalmayalım Nejad! dedi.

— Hayır, dedim. İki, üç saat vaktimiz var... Teyzeme de geç geleceğimizi söyledik!..

Havuzbaşı caddesinden yokuşu tutturduk. Zülâl koluma tutunuyor; bazan da durup dinleniyordu.

Bir arlık:

— İhtiyarlamışım Nejad! dedi.

— Benim kadar mı? diye sordum.

— Belki daha fazla!..

— Buna imkân yok..

— Öyle mi zannediyorsun?.

Yüzüme acı acı baktı. Ayın donuk ışıkları altında, o elemi,

o ıstırap buğusunu gene göz bebeklerinde farkettim. Yolumuz apaydınlık, etrafımızda doyulmaz bir yaz gecesi dekoru vardı. Uzaklarda bahçeler, koyu nefti gölgelere boğulmuş, köşkler esrarlı bir sükûnet içinde uyuyor; evlerin pencerelerinden sarımtırak ziyalar aksediyordu.

Hiç rüzgâr yoktu. Fıstıkları geçip harap su haznesinin yanından dağ yoluna saptık. Bu yol, âdeta sellerin açtığı geniş bir yatağa benziyordu.

Sağ tarafımızda büyük bir bahçenin duvarı boydan boya uzanıyor; yola sarkan ağaçların gölgeleri, iri mürekkep lekelerini andırıyordu.

Solumuzda bir kaç ev vardı. Bunlardan birinde gramofon çalınıyor; birisinin bahçesinde mütemadiyen bir köpek havlıyordu.

Zülâl, kesik ve devamsız bir kadın kahkahası akseden yüksek pencerelere baktı. İçeride bir lâmba ışığı dolaşıyordu.

— Burada garip, ölgün bir hayat var değil mi? dedi.

— Evet!..

— Daha yolumuz uzun mu?.

— Geldik Zülâl!.. İşte şu köşedeki ev!..

Kapıyı çaldım. Bir genç kız açtı.

— Ömer Bey evdeler mi? dedim.

— Hayır Beyefendi.. Ağabeyim biraz evvel çıktı...

Zülâl gözüme bakıyordu. Çaresiz boynumu büktüm:

— Pekâlâ!. Büyükdereden Nejad dersiniz.. Hürmetler ederim.

Kapı kapandı. Bir an kararsız ve hareketsiz kaldık.

Sonra yavaşça mırıldandım:

— Yolumuza devam edelim mi?..

— Nereye kadar?..

— Şu tepeye kadar!.. Ne güzel mehtap var.. Her taraf gündüz gibi!..

Tereddüt ediyordu:

— Dönsek iyi olur Nejad!.

— Korkuyor musun?.

— Hayır!..

Koluma girerken hafifçe titrediğini hissettim.

Yükseliyorduk. Baygın bir kekik kokusu havanın saflığına, karışıyor, genizlerimizi dolduruyordu. Hiç konuşmadan, ağır ağır yürüyorduk.

Tam zirvede, yarım bırakılmış bir yapının yakınına geldik. Artık etrafımızda ne bahçe, ne ev ve ne de ses vardı. Burada, tabiatle başbaşa, herkesten, her şeyden uzak kalmıştık.

Hisarlardan itibaren Sarayburnuna kadar bütün Boğaz ayaklarımızın altında idi. İstanbul tâ uzakta koyu ve kesif bir kütle halinde, bol ışıklar içinde yanıyor; daha yakınlarda Beylerbeyi, bütün azamet ve ağırbaşlılığiyle gecenin koynuna sokulmuş uyuyordu.

Ucsuz bucaksız görünen tarlalar arasında, etrafı beyaz duvarlarla çevrilmiş bahçeler ve münzevî köşkler vardı.

Zülâlle yanyana ayakta duruyor ve gene hiç konuşmadan etrafı seyrediyorduk.

Arka tarafta, Bürhaniye köyü iki sırt arasına sinmiş gibi idi. Daha ileride, Çamlıca, yüksek başını göklere uzatmış, tacında yanan bir kaç pırıltı ile geceyi selâmlıyordu.

Yeri elimle yokladım:

— Otlar temiz Zülâl!.. İstersen biraz dinlenelim!..

Cevap vermeden oturdu. Sonra bana yanını işaret ederek:

— Gel!.. dedi.

İçimde engin bir saadet çırpınıyor; bol ve geniş nefesler alıyordum.

Bu dağlar ne saf, bu gece ne harikulâde idi!. Hayatımda hiç bir zaman bu derecede bahtiyar olmamış, böyle sonsuz bir haz ve heyecan duymamıştım.

Zülâl sakin görünüyordu. Bu hal, onu bir kat daha sevimli ve müstesna yapıyor; içimde büyük ve çılgın arzular uyandırıyordu.

Oh! Boşluklar ne derin ve ne esrarlı idi!.. Ay, iri bir buzlu fanus gibi yükseklerden sarkıyor; zemine gümüşten nurlar serpiyordu.

Yapayalnızdık!. Evet, bu ıssız dağlar arasında, bu beyaz gece içinde yapayalnız!..

Yarabbi! Bu saadet ebediyete kadar neden devam edemiyordu?. Niçin onunla böyle bütün ömrümü başbaşa geçiremiyordum?.

Konuşmak, aramızdaki mânidar sükûtu bozmak istedim. Gülerek:

— Ne garip! dedim. Çocuklar gibiyiz.. Elele verdik, buralara geldik; değil mi?..

Sesinde gizli bir titreme vardı:

— Evet! diye mırıldandı.

Başını çevirdikçe bazan yüzü gölğede kalıyor, gözleri koyu renkler içinde kayboluyordu. Bazan da ışığa baktığını ve yüzünün doyulmaz bir füsun ile aydınlandığını görüyordum.

— Ne değişik, ne bambaşka bir âlem! dedi.

Sustuğumu görünce, kısa bir tereddütten sonra ilâve etti:

— Eski günleri hatırladım.. Ne gamsız ve ne mes'ut bir hayat sürerdik!.. Seneler gaddar ve insafsız oluyor. Herkes için böyle değil mi Nejad?..

— Belki!..

— Niçin böyle konuşuyorsun?..

— Düşünüyorum da, ondan!..

— Neyi düşünüyorsun?..

Gülmeğe başladım. Lâkin içimde engin bir sızı vardı:

— Provanslı küçük çobanı!! dedim.

— Kim bu çoban?..

— Bir hikâyenin kahramanı!..

— Sen mi yazdın?..

— Hayır!.. Alphonse Daudet'nin "Degirmenden mektuplar,, serisinden "Yıldızlar,, adlı olanı..

— Anlatmaz mısın?..

— Sıkılmazsan memnuniyetle..

İşte, Zülâle anlattığım hikâyenin hulâsası:

"— Sürüsile köpeğinden başka hiç bir dostu olmıyan küçük Provanslı çoban haftalarca şehirden uzak, Luberon sırtlarındaki mer'ada kalıyor.. Arada sırada tıbbî nebatlar toplamağa çıkan bir keşişle bir kaç Premont kömürcüsünün kara yüzlerinden başka kimseyi görmemektedir.

Yalnız, on beş günde bir, çiftliğin küçük oğlanı, yahut ihtiyar Norade teyze ona, zahire getirir..

Çoban onlardan şehrin haberlerini alır. Lâkin, en ziyade alâkadar olduğu, efendilerinin güzel kızı Stephanette'dir.

Bir pazar, on beş günlük zahiresinin geç kaldığını görüyor.. Önce bunu, büyük Kuddas âyinine atfediyorsa da, öğleye doğru kopan büyük sağanaktan katırın yola çıkamamış olduğunu anlıyor..

Nihayet çıngırak sesleri duyulmuştur. Fakat gelen, ne küçük oğlan ve ne de Norade teyzedir. Bu, dağların rügârından ve sağanağın serinliğinden yanakları kızarmış güzel madmazel Stephanette'dir.

Çoban hayret ve sevinç içinde!.!. Gayet mağrur ve hizmetkârlarla hemen hiç konuşmayan madmazelin kendisi için buralara gelmiş olduğuna ve şimdi karşısında bulunduğuna inanamıyor.. Küçük oğlan hasta, ve Norade teyze izinli imiş..

Kız etrafa tecessüsle bakıyor.. Kirlenmemesi için eteklerini toplayarak ağıla giriyor, çobanın yattığı yeri, dolabındaki eşyasını seyrediyor.

O da hayret içindedir. Çobanın böyle hayattan uzak yaşamasına şaşıyor ve ona yapayalnız ne yaptığını, ne düşündüğünü soruyor.

Tavırları kayıdsız, hattâ alaycıdır. Nihayet boş sepetlerle dönüyor..

Zavallı küçük çoban bir müddet nal seslerini dinliyor ve gün batıncaya kadar hiç kıpırdamadan uyuşmuş gibi kalıyor..

Artık vadiler kararmış, koyunlar ağıla girmek için biribirini sıkıştırmağa başlamıştır. Bu esnada, çobanın ismi çağırılıyor. Seslenen, Stephanette'dir.

Dağın eteğinden geçen ırmağın yağmurdan kabarmış sularını aşamamış, ıslanmış, korkmuş ve geri dönmüş!..

Geceyi dağda geçirmek mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Çoban büyük bir ateş yakarak onun kurunmasına ve ısınmasına çalışıyor. Karnını doyurması için önüne süt ve peynir getiriyor. Fakat küçük kız ne ısınmayı ve ne de yemeği düşün-

memektedir. Ailesinin meraka düşeceğinden endişe ederek ağlıyor.

Artık tamamen gece olmuştur. Çoban kızın istirahat etmesi için ağıldaki samanlar üzerine bir pösteki sererek ona hayırlı geceler temenni ediyor ve kendisi kapının dışına çıkıp oturuyor..

Kanı ateşli; fakat hiçbir fena düşünceye malik bulunmamaktadır. Sadece, efendilerinin kızının, - bütün diğerlerinden daha kıymetli ve daha beyaz bir kuzu gibi - sürünün yanında kendisine emanet olarak istirahat ettiğini düşündükçe büyük bir gurur duyuyor.

Gökyüzü ona her zamankinden derin ve yıldızlar her zamankinden parlak görünmektedir.

Çok geçmeden ağılın kapısı açılıyor ve Stephanette çıkıyor. Uyuyamamış, ateşin yanına gelmeği münasip bulmuştur.

Çoban, onun omuzlarına keçi postunu atıyor, ateşi harekete getiriyor ve yanyana oturup kalıyorlar. Artık gecenin esrarlı âlemi başlamıştır. Bu âlemi muharrir şöyle tasvir ediyor: "....Eğer yıldızların karşısında güzel geceler geçirdinizse, uyuduğumuz saatlerde, yalnızlığın ve sessizliğin içinde bir esrarlı âlemin uyandığını bilirsiniz. O zaman, pınarlar çok daha açık seslerle çağlar, göllerde küçük alevler yanar. Dağın bütün ruhları serbestçe gidip gelirler; ve havada, dalların büyümesi ve nebatların sürmesi gibi sıyırma ve sürtünme nev'inden gayet belirsiz gürültüler vardır. Gündüz mahlûkatın, fakat gece, cansız şeylerin hayatıdır. Buna alışılmamışsa, korkulur...„

İşte, Stephanette de titriyerek en ufak gürültüde çobana sokulmaktadır. Bir aralık, başlarının üstünden bir yıldız uçuyor.. Ayni zamanda aşağıki gölden hüzünlü bir feryad yükseliyor. Kız, çobana bunun ne olduğunu sorunca, çoban ona, gökyüzündeki yıldızlar âlemini anlatmağa başlıyor.

Yıldızların isimleri, hayatları, hatta izdivaçları, anlattıkları arasındadır.

Küçük kız bunları dinlerken, başını çobanın omzuna dayamış ve uyuyakalmıştır. Çoban, bu aydınlık gecenin kutsî hima-

yesinde, gün ağarıp yıldızlar soluncaya kadar onun uyumasına bakıyor.

Etraflarında yıldızlar, bir sürü gibi muti ve sessiz yürüyüşlerine devam ediyorlar. Çoban, bunların içinden en ince ve en parlağının, yolunu kaybederek gelip uyumak için omuzuna yaslandığını tasavvur ediyor.„

Zülâl beni dikkatle dinledikten sonra dedi ki:

— İçinde yaşadığımız dekor, bu beyaz gece, çobanın yaşadığı mes'ut gecenin tâ kendisi olabilir! Fakat, bu basit çocuğun, hayatı ve duygulariyle bizim ne münasebetimiz olduğunu anlıyamadım Nejad!.

— İzah edeyim: Bu mağrur matmazel bir gün güzel bir izdivaç yapsaydı ve yıllarca sonra çobanla gene başbaşa kaldığı bir gecede ona: "Eski günlerimiz ne gamsız ve ne mes'ut geçerdi.. Seneler gaddar ve insafsız değil mi çoban?..„ deseydi; çoban elbette sükût ederdi.. Çünkü o, gamsız ve mes'ut bir gün yaşamamıştı. Eskidenberi bahtsız ve zavallı idi!..

Zülâl maksadımı anlamıştı. Elini, dizimde duran elimin üstüne koyarak:

— Kendini bir basit çobanla kıyas edemezsin Nejad! dedi. Ben ise, Stephanette kadar mağrur değilim!.

— Bu gün için belki!.. Fakat bahsimiz eski günlere taallûk ediyor.

Cevap vermedi. Önüne bakarak düşünmeğe başladı.

Saçlarından elenerek yanağına ve omzuna akan nur şelâlesi göğsüne iliştirdiği iri plâkdan küçük ziya huzmeleri fışkırtıyordu. Orada, göğsünün üstünde sanki ziyadar bir âlem vardı.

Sesimi bir fısıltı kadar yavaşlatarak devam ettim:

— Çoban hiç bir şeye esef etmiyor Zülâl!. Zira, bu cihanda âdet böyledir. Ölmek için yaratıldığını bilen, metin olmalı!.

Güldü. Başını omzuma bırakarak:

— Benim sevgili çobanım.. Ne iyi insansın! dedi.

Gözlerinin içinde gökyüzünün aksi vardı. Çıkan hafif rüzgârdan ürperir gibi titrediğini görünce, yavaşça omuzlarını sardım:

— Bu gece bir cennet rüyası mı Zülâl?.. Biz bu rüyadan uyanacak mıyız?..

— . . . . . .

— Susuyorsun!. Bu rüyadan uyanmamayı benim kadar arzu etmiyormusun?.

Gözlerine o kadar yakından bakıyordum ki, gülümsedi:

— Sorma!.. Hiç bir şey sorma!. Gözlerime de bu kadar dikkatli bakma!..

— Orada yıldızları seyrediyorum. Gökün bütün ışıkları içlerinde yanıyor..

Göğsümü dolduran heyecan öyle büyüktü ki, konuşmakta güçlük çekiyordum.

Başımı kaldırdım. Kesik kesik:

— Hayır!.. Bu gece bitmemeli!. Bu yıldızlar hiç sönmemeli!. diye mırıldandım.

Sözlerimi hafif bir gülümseme ile dinliyor ve göke bakıyordu:

— Bunların isimlerini biliyor musun?..

— Biraz...

— Bana anlat öyle ise!

— Fakat çoban kadar âlim değilim! Yanılabilirim..

— Haydi.. Seni dinliyorum.. Şu ilerideki iri ve parlak olan hangisi?..

— Çoban yıldızı..

— Ya daha aşağıdakiler? Şu tarafta!.

Gösterdiği istikamete baktım:

— Onlar Nesak veya Cebbar denilen yıldızlardır. Vakti bildirirler.

Hayretle bir an durdu. Sonra sormağa devam etti:

— Peki, şu yüksekte, gökün nihayetinde gibi görünenler nedir?

— Şunlar mı?.. Ülker denilen yıldız kümesi... Şu tarafta da Zühal yıldızı parlıyor..

— Ya şu, sayısız yıldızlardan vücude gelmiş beyaz enli şerit?..

— Samanyolu!.. Çobana göre, bunu Cezayirli ve Endülüslü

Araplarla harp eden büyük Şarlmana yol göstermek için Galiçyalı Sen Jak çizmiş!

— Nereye gider bu samanyolu?.

Yüzüne baktım:

— Öyle bir diyara ki, orada yalnız saadet vardır. Biz de gidelim mi Zülâl?..

Başkalaştığımı farkederek biraz geri çekilmek istedi:

— Bu yolculuğu geciktirdik çobanım!. Bak, o ne kadar yükseklerde!. Ulaşamayız ki!..

— Bu senin elindedir Zülâl!..

— Nasıl?. Demek artık itiraf ediyorsun.

Sesim tamamen pürüzlenmişti. Son nefesimi verir gibi yavaş:

— Evet!.. dedim. Daha fazla bu büyük günahı gizliyemiyeceğim. Seni daima çılgın gibi sevdim ve seviyorum Zülâl!..

Bir anda her şeyi unuttum. Onu göğsüme çektim, bastırdım. Kalbi kalbimin üstünde atıyor, yüzünün alevi yanaklarımı yakıyordu.

Bu an bir rüya, bir serap olamazdı.. Evet, Zülâl kollarımın arasında idi. Genzime, ciğerlerime çıldırtıcı bahar kokusu doluyor; tüy kadar yumuşak ve hafif varlığı, varlığımda, derin tahassürlerin en ateşli iştiyakını uyandırıyordu.

Yüzüme derin ve uzun bir nazarla baktı. Kesik ve tutuk:

— Nejad!. Bu çocukluk!. diye mırıldandı.

— Belki çocukluk!.. Fakat hakikî saadet!. dedim.

— Unutma ki.....

— Bana hiç bir şey hatırlatma!. Rüyamı bozma!..

— Dönelim Nejad!!..

— Döneriz!..

Dudaklarım, şakaklarındaki ince tellere değiyordu. Birdenbire yüzünü ellerimin içine aldım:

— Bana ettiğin bütün fenalıkları, verdiğin bu büyük saadet için affediyorum; dedim.

— Beni daha önce de affettiğini sanıyordum Nejad!..

— Evet! Fakat, gönlüm hiç bir zaman bu derece ıstıraplarından uzak kalmamış, acılarını boşaltmamıştı..

— Zavallı sevğilim...

Sözü yarım kaldı. Dudaklarımız ateşli bir puse ile birleşti...

Ruhumda garip bir inkılâp olmuştu. Sanki, içimi dağlayan volkan kızgın lâvlarını kucak kucak dışarı atıyor; beni gençliğimin bütün günâhlarından, bütün kirlerinden temizliyordu.

Gönlümdeki harabelerde bir gül bahçesi bitmiş kadar ferahlık duymakta idim.

Bu ne değişik, ne bambaşka bir öpüşme idi. İkimiz de, dudaklarımızdan bütün varlığımıza dağılan humma ile sanki eriyerek buhar oluyor; yer yüzünden siliniyorduk!.

Gözlerimi kapamıştım. Göz kapaklarımın altında yıldızlı bir âlem yaşıyordu. Ve, kirpiklerimi araladıkça, altı yıl evvel olduğu gibi, onun gölgeler içindeki güzel yüzünü ve kapalı gözlerini görüyordum. Hareket etmiyor; uyku halinde gibi mukavemetsiz ve gevşek duruyordu.

Bir aralık kımıldandı; ve kendini geri çekti.

Uyuşmuş gibi sabit nazarlarla bakışıyorduk. Gözlerinde ne bir şikâyet ve ne de öfke vardı. Ağır bir rüyada sayıklar gibi:

— Dönelim Nejad! dedi.

Ayni sayıklama halile:

— Samanyolu ne aydınlık ve ne saadetli değil mi? diye sordum.

— Dönelim.. Hemen dönelim...

Kollarımdan sıyırılmış ve ayağa kalkmıştı. Elbisesini düzeltiyor, eteğini silkiyordu.

— Geç kaldık.. Vapur kaçacak!.. diye tekrarladı.

Kendime geldikçe, yaptığımız çocukluğun bir çılgınlık, hattâ bir cürüm olduğunu kabul ediyordum.

Yerimden sıçrayıp kalktım. Boşalmış kollarım yana düşük, gözlerim yerde idi. Heyecandan titriyen sesimle:

— Zülâl! Biraz daha kalabiliriz!. dedim.

— Olmaz Nejad! Vapura on dakika var..

Başımı önüme eğdim.

O da benim gibi suçlu bir hal takınmış, sessiz ve çekingen duruyor; koluma girmeğe bile cesaret edemiyordu.

Gümüş ışıklarla yıkanan dağ yolundan bir tehlikeden kaçar gibi koşar adımlarla iskeleye indik.

Rüyam bitmiş, ses ve hayat içinde şahsiyetimi bulmuştum.

Beynim zonkluyor; içimdeki sonsuz bayrama acı bir ıstırap sarılıyordu.

Vapur bizi Köprüye götürdü. Oradan başka bir vapurla Büyükdereye geldik...

Zülâlle hemen hiç konuşmamış, ikimiz de neş'esiz ve dalgın kalmıştık.

Yalıda herkes uyuyordu. Doğru odama çıktım. Pencereler kapalı bırakıldığı için, oda gündüzün boğucu hararetini muhafaza etmişti.

Bütün camları fora ettim; soyundum, başımı, yüzümü ve göğsümü ıslattım.

Fakat, hiçbir serinlik içimdeki ateşi gideremiyordu. Bütün varlığım, kızgın bir cendere içinde sıkılıyor gibi idi.

Karyolamın kenarına oturdum; düşünmeğe başladım: Kendimi bir türlü affedemiyordum.. Bu hata, büyük bir cinnet sayılmalıydı!!.. Bu gece, hakikî bir rüya gibi unutulmalı, hatırası bile yaşamamalıydı!..

Ancak bu suretle, yıllarca idamesine çalıştığım şerefe riayet prensibi zedelenmemiş olurdu.

Zülâle özür dileyecek, ondan af isteyecektim. Bir an için çıldırdığımı, bunu tamamen unutmasını ve benim de unutacağımı söyliyecektim.

Saatler ilerliyor; fakat uyku semtime uğramıyordu. Birkaç kere sofaya çıktım; terasın açık kapısı önünde durup geceyi seyrettim.

Pencerelerden giren havayı azınsıyor, teneffüs ettiğim zerrelerde kanıma itidal verecek ferahlığı bulamıyordum.
kaç kere sofaya çıktım; terasın açık kapısı önünde durup ge-
zindiğini duyuyordum.

Ne boğucu ve ne uzun bir gece idi Yarabbi!..

Nihayet ufuklar ağardı. Başım bir külçe gibi ağırlaşmış, gözlerim acımağa başlamıştı.

Yatağıma girdim. Biraz dalmak için kendimi zorladım.

Başımın içindeki yıldızlı âlem bütün azametile yaşıyor; nâmütenahi boşluklarda, bin bir küçücük pırıltıdan örülmüş uzun bir yol, Samanyolu uzanıyordu.

Zaman zaman Zülâlin fısıltısını: ".. Bu yolculuğu geciktirdik çobanım!. Ona ulaşamayız ki!.,, deyişini duyuyordum.

Sonra.. O anı, ruhumu çılgın alevlerin sardığı o unutulmaz anı hatırlıyor ve gönlümde tazelenen kıvılcımlarla eriyor, eriyordum...

. . . . : : : : : : : : : : :

. . . . : : : : : : : : : : :

Gözlerimi açtığım zaman güneşi hayli yükselmiş buldum. Vücudüm kırık, başım mustaripti. Hatıralarımı toplayınca göğsümün üstünde bir kocaman kor kadar yakıcı bir ağırlığın beni ezdiğini duydum.

Bugün vazifelerim vardı. Akşam verdiğim kararı geciktirmeden tatbik etmeliydim.

Hemen yataktan fırladım ve pencerenin önüne gittim. Denizin, hafif kırışıklarla ürperen sathında güneşin altın renkleri pırıldıyor; karşı sahil, günün hararetini haber veren ince bir buğunun mor tülleri andıran şeffafiyeti altında gizleniyordu.

Aşağıya baktım. Rıhtımın üstünde teyzem bir misafiri ile oturuyordu. Erol biraz geride oynuyor, arada sırada yalının kapısına bakarak "anne!,, diye sesleniyordu.

Odadan çıkmak için kapıya doğru yürüyünce, yerde, kanadın arasından sokulduğu anlaşılan bir zarf gördüm.

Hayretle duraklamış, ürkmüştüm. Usul usul ilerledim ve titreyen ellerimle onu yerden aldım.

Üstü sadece "Nejada,, diye yazılıydı. Zülâlin yazısını tanır tanımaz sersemliğim arttı. Bir türlü açmağa ve okumağa cesaret edemiyordum.

Nihayet, buz kesilen parmaklarım bir gayret hamlesi icra etti. Zarf yırtıldı. Fakat, içimden çıkan dört sahifelik sık yazı

bana, bir âfetin zuhurunu haber veren kara bulut kütleleri kadar korkunç ve tehlikeli göründü.

Pencerenin önünde duran bir koltuğa düştüm ve heyecandan boğularak aşağıki satırları okudum:

"Nejad!

Seninle uzun bir konuşma yapmağa, muaşeret ahkâmı diye tanıdığımız bütün haksız itaatlerin boyunduruğundan kurtulmak çarelerini araştırmağa ve bir sözle, saadetimizi geri çağırmağa artık karar verdim. Fakat, öyle yorgunum ki, yüz yüze gelirsek, bu çetin işin hallini başaramıyacağımı ve irademin acze sapacağını hissediyorum.

Uykusuz gecem bana bir fikir bahşetti: Bütün itiraflarımı bir beyaz kâğıda serpiştirip yollayacağım.. Bunları iyi karşılayacağından ve beni anlayacağından eminim Nejad!.

Biz mukadderata çok taan ettik. Lâkin, o bize asla düşündüğümüz kadar fenalıkta bulunmadı. Ortada, bütün suçları omuzlarına alacak, bedbahtlığımızın günahını yüklenecek bir tek kişi var: O da benim!..

Ben şımarık bir kızdım Nejad!.. Hakikî sevginin, hakikî dostluğun ve hakikî saadetin ne olduğunu bilmeyen bir kız..

Bu kız acıları istihfaf eder, ıstırap çekenlere gülerdi... Çok defa, âcizler onun düşmanı, merhamete lâyık olanlar eğlencesi idi!.. Yüksekten bakan gözleri her şeyi parlak ve mükemmel görmek isterdi.. Rütbe, şöhret, alâyiş başlıca ideali idi!..

Bu kızın bir de hassas kalbi vardı ki, o, kendisini yetiştiren muhitin gamsız ve pervasız havası içinde saklı kalmakta idi. Hayatı pespembe görüyor, nazarlarını en ufak bir karaltı ile gölgelemek istemiyordu.

Nejad; sen bu şımarık ve densiz kızı sevdin!.. Onun için istikbalini hederettin.. Ona, en hakikî ve candan bağlarla bağlandın!.. Hakaretlerini hoş gördün.. Uğrunda ziyan olmağa seve seve katlandın!.. O, bütün bu fedakârlıklara sadece gülerken ve bir insanın, diğer birisi için bütün ömrünü heba edeceğine imanmazken; sen ona gösterişlerin içyüzünü anlatmağa çalışıyor; hakikatin, temizliğin ve iyiliğin esaslarını gösterme-

ğe uğraşıyordun. Bu gayretin, onu çok iyi tanıdığından ve kalbindeki gizli hazineyi keşfettiğinden ileri gelmekte idi.

Vaziyeti tamamen müdriktim. Fakat fütursuzluktan baş alamıyordum. Seni kırmak, incitmek hoşuma gidiyor, bu hareketlerimin hedefini tayin etmeden yüksek idealler peşinde yaşıyordum.

Hayat, önüme, o yüksek ideali çıkardı. Fakat, benliğimde garip bir istihale olmuştu. Sana büyük bir merhamet, merhametten daha kuvvetli bir yakınlıkla bağlanmağa başlamıştım.

Hislerimin çeşnisini önceleri anlayamadım. Zaman geçtikçe, beni eski hayatımdan ayıracak olan yabancıya kin duyuyor; hattâ düğünün gecikmesini istiyordum.

Aramızda o müthiş mücadelenin geçtiği geceye kadar bu muğlâk hisler içinde yaşadım. Fakat o gece... İçimde düğümlü duran bütün duygular çözüldü, dağıldı ve.. ruhuma işleyen büyük ateşle kendi kendime itiraf ettim ki, seni seviyorum...

Bu itiraf ve bu hakikate inanış beni çıldırtmıştı. Seni tahkire bu çılgınlıkla atıldım. Fakat, neticede gene mağlûbdum!..

Bir çare beni kurtarabilirdi: Kocama bütün varlığımla bağlanmak ve ruhumda tutuşan hisleri onun eli ile sarmak!..

Bu hislerin müzminleşerek kangren olacağını ve senin elinden başka hiçbir şeyle sarılamıyacağını bilir miydim?..

O gece bana: "Zülâl, maziye dönmek imkânı kalmadığı zaman pişman olacaksın.. Beni seviyorsun.. Yanılma!.. Çaresizliğe düşmeden saadetimizi idrak edelim!.„ demiştin. Bu sözlere inanmak istemiyordum.. " Ben parlak idealimi körletemem.. İsimsiz küçük bir şairle bir hizaya gelemem!!„ diye düşünüyor ve bu mantığımda kendimi haklı buluyordum.

Nekadar haksız ve nekadar divane imişim Nejad!..

Seneler bana bütün hatalarımı anlattı. Kocam, varlığımda bıraktığın büyük boşluğu dolduramadı.

O, kendi nefsi için yaşayan bir insandı. Benimle evlenmesindeki gayenin, senin anlattıklarından ibaret oluşu zamanla tecelli etmişti.

Beni bir girdaba elinle bıraktığın için bazan sana kızıyor-

dum. Fakat, gene, bu girdabdan beni kurtarmak için çırpındığın dakikaları düşünerek, asıl suçlu olduğuma kani oluyordum.

Altı yıl benden uzak kaldın. Beni daima sevdiğini biliyor ve seni daima seviyordum.

Nejad; sen insanlardan bambaşka yaradılışta idin!. Hiç kimse, böyle ebedî bir bağla bir vefasıza bağlanamazdı.. Hiç kimse, bir direğinin selâmetine ve saadetine kendininkinden fazla çalışamazdı. Ben senin, iyilik ve fazilet timsali olan varlığını, temiz ve asîl ruhunu seviyordum.

Altı yıl sonra, değişik bir hüviyetle karşıma çıktın. Ben bu hüviyetin sahte olduğunu, onun altında gene eski Nejadımın gizli bulunduğunu anlamakta gecikmemiştim.

Nitekim, bu gecenin hâdiseleri, hiç yanılmamış olduğumu bana ispat ettiler...

Daha açık konuşacağım Nejad:

Ben tamamile bedbahtım! Bunu artık biliyorsun.. İkimiz de, kalblerimizde sönmez ve dinmez bir aşk taşıyoruz.. Birbirimizi daha fazla aldatmağa ne lüzum var? Eğer bana yardım edersen, bir selâmet çaresi buluruz.

Beni bugüne kadar çaresiz kılan çocuğumdu. Fakat, ıstırabımın ve bedbahtlığımın büyüklüğü yanında onun mevcudiyetinin verdiği azab artık hükümsüz kalıyor..

Dünyada her şey düzelebilir.. Her imkânsızlık bertaraf edilir.. Elverir ki gayeler bir olsun!..

Sana bu satırları, nefsimle ettiğim çetin mücadelelerden sonra yazıyorum. Kararımı pek güç, fakat tamam verdim.

Sen de düşün ve karar ver. Bu kararı sabırsızlıkla bekliyorum.

Zülâl,,

Donup kalmıştım. Saadetimden haykırmak ihtiyacı duyduğum halde, çenelerim kilidlenmiş, azam kötürüm olmuştu. Bir müddet, şuurum altüst vaziyette kaldım. Sonra, müspet ve menfi bütün ihtimalleri hesapladım. Hayır!.. Bir yuva nekadar ahenksiz olursa olsun, onu büsbütün dağıtmağa elim var-

mıyacaktı. Bu hodgâm gayeye hizmet etmek, hem cemiyetin gözünden düşmek ve hem de vicdansızlığı ele almak sayılırdı.

Erol'ün masum yüzü, gözlerimin önüne geldi. Bu yavruyu saadetimize kurban etmek!!.

Ne Zülâl ve ne de ben buhrana kapılmamalıydık. Bu lâzımdı!

Sonra....

Namığın, bu büyük davada alacağı cepheyi düşündüm. Bu hepsinden çetin ve aşılmaz bir geçit olacaktı.

Hayır! Hayır!. Her şey yerli yerinde kalmalıydı!!.

Sadece, ben bir saadet mikrobu idim. Bu muhiti varlığımdan tasfiye etmem icap ediyordu. Ancak bu suretle, her şey kendiliğinden düzelebilir ve büyük mücadelelere yol açılmazdı.

Ayağa kalktım. Pencerenin önüne geldim. Teyzem rıhtımın üstünde sakin sakin misafirile konuşuyor; Erol her şeyden habersiz oynuyordu.

Bir müddet orada kaldım; altın pırıltılarla uzanan denize ve sahile çarpan dalgacıklara daldım.

Zülâl galiba salonda idi. Arada sırada pencereden Erol'e seslendiğini duyuyordum.

Onunla yüz yüze gelmemeliydim. Bir bahane ile birkaç gün yalıdan uzaklaşmak ve hattâ, bu uzaklığı edebî kılmak lâzımdı.

Hemen giyindim; mektubu iç cebime yerleştirdim ve odamdan çıktım.

Niyetim hiç kimseye görünmemekti. Akşama doğru teyzeme telefon ederek birkaç gün bir arkadaşımda kalacağımı bildirecektim.

Bahçeye çıktım. Süratle sokak kapısına doğru yürüyordum ki, arkamdan bir cam sürüldü. Esved Kalfa:

— Ayo kuçuk bey, yemekını yemeden mi gidiyosun? diye seslendi.

Duymamış gibi yaptım. Koşarak kapıdan çıktım. Fakat, tam çıkarken arkama bir göz atınca, Zülâlin bir taflan kümesini kendisine siper ederek bana baktığını gördüm. Rengi sapsarı

gözleri kırmızı idi. Yüzünde hayret dolu bir ifade ile: "Nereye?„ demek istiyordu.

Bu istifhamın cevabını esirgemek belki elimden gelmez korkusile hızla başımı çevirdim ve yürüdüm.

— 22 —

Yalıdan ayrıldığımın haftası idi. Durmadan yağan yağmurun altında saatlerce serseriyane dolaştıktan sonra Köprüye geldim. Haftanın bütün günlerini tereddüt ve buhran içinde geçirmiştim. Zülâle hazırladığım uzun mektubu gönderememiş; beni muhbirlikle Fransaya yollamak istiyen bir gazete patronuna kat'î cevabımı bildirememiştim.

Bu teklif, kendimi uzaklara atmak istediğim şu sıralarda bir piyango sayılırdı. Fakat, "tereddüt„ denilen o mel'un illet bir türlü yakamı bırakmıyor, beni kararsızlık ve işkence içinde kıvrandırıyordu.

Ne yapabilecektim?.. Yalıya dönmek cinnet olurdu!. Zülâlle yüzyüze gelmek, onun sesini duymak, bütün silâhlarımın elimden alınması demekti. Buna meydan vermemeliydim! Fakat teyzem!!.. Beni evlâdı gibi büyüten ve üzerimde bir çok hakkı bulunan bu zavallı ihtiyar kadın ne olacaktı?.. Uzun, belki de müebbet bir ayrılık için ondan müsaade almak, hiç olmazsa fikrini sormak icap etmez miydi?.. Sonra, böyle garip bir tarzda yalıdan uzaklaşmam da kilükali mucip olacaktı.

Kafamı zorluyor, fakat vaziyetime tabiî bir şekil vermeğe muktedir olamıyordum.

Büyükdereye uğrıyacak olan vapur istim üzerinde idi. Yolcular telâşlı adımlarla yanımdan geçiyorlar, memurlar haykırışıyorlardı. Bu kalabalığa ve kargaşalığa sırtımı vererek rıhtımın kenarındaki demir direğe kollarımı dayadım ve denizin sathında yağmurdan hasıl olan habbecikleri seyre daldım.

İleride bir kaç mavna önlerindeki römorkörün peşinde sakin ve kayıtsız ilerliyor, bir sandal, ıslanmamak için Köprünün altına sığınıyordu.

Birdenbire arkamdan kalın bir ses yükseldi: . . . . .

— Vapura binmek niyetinde değil misin?.. Kalkıyor!..

Başımı çevirince Namıkla karşılaştım. Ağır ve manâlı konuşuyordu:

— Teyzene telefon edip bir kaç gün bir arkadaşında kalacağını bildirmişsin!.. Misafirliği uzattın!.. Hafta oldu. Yoksa Büyükdereyi büsbütün mü boşamak fikrindesin?..

Gülmek istedim. O ciddiyetle devam etti!.

— Hastamız ağır!. Yalıya dönmelisin Nejad!.

— Hasta kim?

— Zülâl!..

— Ne oldu Zülâle?..

— Demek bilmiyorsun?.. Ben, "akraba ve taallûkatını„ bütün bir hafta ihmal edeceğine ihtimal vermezdim..

— Rica ederim eğlenme!..

— Yahut merakını defedeyim değil mi?..

— . . . .

— Zülâl, evvelki gün bir deniz kazası geçirmiş.. Bir kaza olduğu muhakkak!. Rıhtımda dolaşırken ayağı kaymış.. Ne ise.. Başında büyk bir yarası var.. Tedavi ve saire ile uğraştık. Doktor bir kriz ihtimalinden bahsetti.. Şayet bu kriz gelmezse, hiç bir tehlike mevcut değilmiş!..

Bu sözleri soğuk ve fütursuz söylüyordu. Sanki Zülâl onun en yakın varlığı değildi.. Uzak bir mevcudiyet, yahut bir hasmı idi.

— Bir kriz ihtimali mi? dedim.

— Lâzım gelen tedbirler alındı. Endişeye mahal yok!..

— Dalgın mı yatıyor? Etrafındakileri tanıyor mu?..

— Kâh dalıyor, sayıklıyor; kâh açılıyor.. Annesine acıyorum..

— Ya kendisine? Ya evlâdına?..

— Birini unutuyorsun?..

— Sana!..

— Hayır!.. İsmini sayıkladığına!..

Bakışları gözlerime birer mızrak gibi saplandı. Allahım bu gözlerde ne korkunç ve ne garezkâr bir ışık parlıyordu.

Kendimi toplamak istedim. Kolumdan çekti:

— Haydi koş!. İşte hareket düdüğü çaldı.. İskele alınmadan yetiş!..

Kekeliyerek:

— Sen gelmiyor musun? diyebildim.

— Sonra geleceğim.. Biraz işim var.

Vapura atladığım zaman halatlar alınmıştı. Yağmurdan ve serinlikten kaçan yolcular kamaraya dolmuşlar, güverteyi bomboş bırakmışlardı. Bu boş sahanın bir köşesine büzüldüm. Tentelerden serpişen sular bazan dizlerime kadar sıçrıyor; rüzgâr saçlarımı dağıtıyordu. Ne ıslanmayı ve ne de soğuğu düşünüyordum. Göğsümü açtım. O, yanan ve sızlıyan noktayı rüzgara verdim. Kafam bir harabe halinde, gözlerim buğulanıyor; bütün dünyayı kapkara görüyordum.

Büyükdereye kadar ayni vaziyette geldim. İskelede bazı tanıdıklar vardı. Onlara selam vermekten bile kaçınarak başım önümde yalıya doğru hızlandım. Yollardaki su birikintilerine dalıyor, taşlara takılıyordum.

Bahçe kapsına geldiğim zaman kalbimin atışı değişmişti. Nefeslerim sıklaşmış, heyecan ve ıstıraptan ter içinde kalmıştım.

Bahçeyi hızla geçtim. İç kapıya geldim. Kanad aralıktı. Bir mücrim gibi korkak ve çekingn içeri girdim.

Teyzem sofada idi. Beni görünce hayretle durdu:

— Maşallah küçük bey!. Nereden çıktın?. dedi.

Koşup elini öptüm. Tutuk bir lisanla:

— Teyze! Zülâl nasıl?.. Yatıyor mu? Dalgın mı? diye sordum.

— Demek haber aldın?..

— Evet!.. Namık söyledi..

Teyzem ağlamağa başlamıştı:

— Başımıza gelenleri sorma oğlum, diye sızlandı.. Öyle şaşırdık ki!. Allah acısın da, şifa ihsan etsin!..

Dişlerimi sıkıyor, kirpiklerimi kırpıştırıyordum.

— Yanına girebilir miyim? dedim.

— Zaten seni istiyordu!..

Merdivenleri bir ok süratile çıktım. Nefesim daralıyor, göğsüm tıkanıyordu.

Oda kapısında birkaç saniye dinlendikten sonra usulca tokmağı çevirdim. Zülâl karyolasında, beyaz örtülerin arasında, başında kalın bir sargı ile yatıyordu.

Rengi balmumu kadar sarı, gözleri kapalı idi. Ayaklarımın ucuna basarak yanına sokuldum, hiç hareket etmiyor, nefes aldığı bile duyulmuyordu.

Bir dakika ayakta kaldım ve onu seyrettim. Sargı, alnını, sol şakağının hizasından örtüyordu. Bu sararmış yüz, benim bütün ömrümün hükümdarı idi. Onun için ıztırab çekmiş, onun için sevinç duymuş, bir sözle, onun için yaşamıştım.. Ve yaşıyordum..

Mevcudiyetimi bir gizli his ona duyurmuş gibi uyandı. Uzun ve sabit bir nazarla yüzüme baktı. Sonra, örtünün üzerinde duran elini uzatarak:

— Sensin değil mi?.. Gel!.. dedi.

Elini avuçlarımın içine aldım. Yatağın kenarına oturdum:

— Geldim Zülâl!. diye fısıldadım.

Beni kendine doğru çekiyordu. Soluk dudaklarını araladığını ve bir son nefes gibi usulca ismimi mırıldandığını duyunca, dayanamadım. Eğildim; bu soluk, fakat ateşli dudakları uzun bir buse ile öptüm.

Yüzüme dalgın bakıyor, konuşmağa mecalsiz görünüyordu.

— Bir kaza mı?.. diye sordum.

Kirpiklerini indirdi:

— Evet!. dedi.

Hızlanan yağmur, yan taraftaki camları şiddetle dövüyordu.

— Bu havada mı geldin Nejad? Şimdi mi geldin?..

— Evet!. Havadan bana ne?..

— Ne zaman duydun?.

— Bugün.. Köprüde..

— Kimden duydun?.

— Namıktan!..

— Duymasan hiç gelmiyecek miydin?..

— Gelecektim!!..

— İnanayım mı?..

— Zülâl!...

Göz yaşlarımı birdenbire salıverdim. Başımı halsiz ellerile okşuyor, saçlarımı karıştırıyordu:

— Ben çabuk iyileşirim; üzülme!. Kararını verdin mi?..

Ne "evet,, , ne de "hayır,, demeğe dilim varıyor, kıvranıyordum.

— Zülâl! Şimdi bu bahsi bırakalım.. Sen iyi ol.. Sonra konuşuruz..

Bir müddet sessiz durduk. O da ağlıyor, gözlerinden sızan yaşlardan yastık ıslanıyordu.

Sayıklar gibi konuşmağa başladı:

— Evet Nejad!.. Ben saadeti gösterişte sanıyordum.. Hakikî bir dostun ne olduğunu, hayatta candan ve riyasız sevilmenin büyüklüğünü idrak edemiyordum.. Maddî yükseliş, meğer bir cambazlıktan ibaretmiş!. Lânet olsun o şöhrete, o yaldızlara!. Ne tahsil, ne diploma, ne para ve ne de mevki beni mes'ud edebildi.. Saadetimi, basit gördüğüm bir varlığın altın kalbinde aramalı imişim. Nejad!. Sen beni, yalnız benim için sevdin!.. Bu sevginde şahsî menfaatlerin kokusu yoktu.. İnsanlar, nefislerini her şeyden üstün tutuyorlar ve ancak istifadeleri uğrunda fedakâr oluyorlar.. Sen böyle değildin.. Ah! Nekadar pişman olduğumu bilemezsin!. Beni affet!. Seni seviyorum..

Yüzüm alev alev yanıyordu. Titreyen bir sesle:

— Ben bu büyük bahtiyarlığı içime sığdıramam Zülâl! dedim. Senin bu itirafını duymak, dünyanın bütün servetlerine bedeldir.. Fakat, eğer ben, okuyarak yükselseydim, bu ıztırablar hiç olmıyacaktı. Eminim ki, süs ve ziynet telâkki ettiğimiz o "diploma,, gene büyük saadetlerin anahtarıdır. Biz her şeyi, onun yokluğundan kaybettik.. Sen belki biraz fazla şımarıktın; benim küçüklüğümü mübalâğa ettin. Fakat, kim olsa, ayni ciheti gözetecek, eşini bir haylaz olarak değil, bir yetişmiş insan olarak seçecekti. Asıl sen beni affet!. Affet ki, müsterih olayım..

Saçlarımı acıtacak kadar çekiyor, bir son nefes gibi ölgün:

— Sus! Üzülüyorum. Elverir!.. diyordu.

Bakışlarım, aralanmış yakasından omuz başına kadar kaydı. İpek kumaştan elenen aydınlık içinde, göğsünün üst kısmı ile omuzu kar kadar beyaz görünüyordu.

Uzandım; yakasını büsbütün açarak dudaklarımı o beyaz yere koydum...

Yarabbi!.. Bu an ne müstesna idi!. Ciğerlerime muattar bir bahar doluyor, bütün varlığıma heyecan ve saadetten mestedici bir eksir zerkediliyordu..

. . . .

Birdenbire odanın kapısı açıldı. Doğrulmağa ve vaziyetimi düzeltmeğe vakit kalmadan Namığın sesi gürledi:

— Yapılan bir hizmeti, mukabele beklemeden yapmak hünerdir. Sen bir saadet için çırpındın; çünkü o saadeti mal etmek istediğin sevgilindi!..

Zülâl hafif bir çığlık koparmış ve ellerile yüzünü kapamıştı.

Ayağa kalktım; sendeliyordum.

— Namık! dedim. Hepimiz suçluyuz...

Sözümü ağzımda yarım bıraktırdı:

— Beni bir şeyin farkında değil mi zannediyordunuz? Daha ilk günden, sana bu izdivac bahsini açtığım gündenberi bu sırrı seziyordum..

İki adım daha yaklaşarak devam etti:

— Hangi gayeye hizmet edildiğini bilmiyorum. Mademki sevişiyordunuz; niçin evvelce evlenmediniz?. Beni aranıza sokmaktan kazancınız ne idi?..

Acı acı güldü:

— Çünkü mükemmel bir kısmet reddedilemezdi değil mi? Kurnaz bir kadın hem zengin kocasının koltuğunda müreffeh yaşar, hem de âşığı ile gönlünü eğlendirebilirdi...

Zülâl boğuk bir feryadla:

— Namık!.. diyebildi.

Yüzü morarmış, dudakları kısılmıştı.

Birden ileri atıldım:

— Çıkalım.. Dışarıda görüşelim. Hastayı düşünelim! dedim.

Olduğu yere mıhlı gibi dimdik duruyordu:

— Hayır!.. Hastadan çok daha mühim bir namus meselesi var.. Onu temizliyeceğiz...

Kollarımı kavuşturdum. Bütün vücudüm titriyor, sesim kesiliyordu:

— Hangi namus meselesi? Ne demek istiyorsun? dedim.

— İkimiz de bulunduğumuz mevkii müdrikiz.. Ne çocuk ve ne de cahiliz.. Sana ilk sualim şu ki: Karımla zevkinde yaşarken, nasıl benim zevklerime gem vurmağa kalkmıştın?. Bana insaniyeti ve vicdanı öğretmeğe çalışacağına, yuvamın namusuna leke saçan mülevves hislerini temizleseydin daha iyi olmaz mıydı?..

Beynime bir varyoz yemiş gibi sersemdim. İsyanla haykırdım:

— Karınla aramda hiçbir münasebet vücud bulmuş değildir Namık!.. Ne o, ne ben vicdanımıza zerre kadar leke sürmedik!.. En büyük günahımız, şahid olduğun kadarıdır..

— Kim inanır?.. O sayıklamalar ne idi?.. Karım mütemadiyen ismini tekrarlıyor; kollarını, buselerini, yıldızlı bir geceyi, saadet diyarına uzanan samanyolunu yâdediyordu. Bütün bunlar öyle masum ve öyle saf itiraflardı ki; size derhal beraet kazandırırdı; öyle mi?..

— Namık, haksızsın!. Hepimiz suçluyuz.. Beni dinle!..

— Hiçbir şey dinliyemem!.. Fazla bir şey öğrenmek de istemiyorum.. Bana yıllarca arkadaşlık, dostluk ettin!.. Bütün bunların sahte olduğunu ve benim sadece bir düşmanım, bir rakibim bulunduğunu nereden bilirdim?.. Aranızda bir sır seziyordum.. Fakat, bu bir şüphe halinde idi!. Öyle kurnazca hareket ediyordunuz ki, bir delile, bir nişana raslıyamıyordum.. Yakın zamana kadar da bu yüzden mütereddid kaldım.. Artık eminim!.. Gözlerim, kanaatimi perçinlediler.. İnandım ki, aldatılmışım ve aldatılıyorum.. Karım da, arkadaşım da, birer alçaktır...

Gözlerim kararıyordu. Dik ve haşin bir tavır takındım:

— Elverir Namık!.. Pek ileri gidiyorsun.. Saçmalıyorsun.. Hakikat, tahayyül ettiğinden çok daha başkadır!.

— Masal mı dinleteceksin?..

— Hayır!.. Bana inanmağa mecbursun.. Çünkü sözlerimde zerre kadar riya mevcut değil!..

— Bu sözlere sadece gülerim.. Bir namus hırsızının karşımda hâlâ doğruluk iddia etmesi ne gülünç ve ne iğrenç!..

— İltifatlarını sana iade ederim!.. Dünyada namus ve şeref telâkkilerini benim kadar hakkile güden bir insan yoktur.. Gönlüm müsterih bulunuyor.. Senin yersiz kanaatlerini değiştirmek ise, bu da imkânı nispetinde başarılabilecektir. Aksi takdirde, omuz silker geçerim.. Kanaatlerin ancak senin için muteberdir. Kimseyi alâkadar etmez!..

Namık iki adım daha yaklaştı. Yüzü morarmış, gözleri yerinden fırlamıştı:

— Yeter! diye bağırdı. Bana vicdanını göster ki, orada bir nebze nedamet bulunsun!. Barbarlık sana çok pahalıya mal olacaktır.

— O pahayı ikimizden biri ödeyecek!.. Hem tam ödeyecek!.

— Namuslu adamlar daha açık konuşurlar..

— Bu kaideyi bildiğin halde niçin ilk açık konuşan sen olmadın?

— Nasıl?..

— Zülâli benden ne şartlarla istediğini elbet hatırlarsın!.. Namus ve vicdan sahibi bir adam, kendi fena itiyadlarını, ahlâksızlıklarını, bir genç kızın zayıf ellerile söküp atmağa kalkmazdı.. O genç kızın hayatile, kalbile ve saadetile oynamazdı. Kendi kendini ıslah edemiyeni, dünyada hiç kimse yola getiremez..

— Bütün bunlar mugalâtadan ibaret!..

— Telâkkilerine sadık kalabilirsin!. Ancak, hepimizin ayrı ayrı suçlu olduğumuzu kabul et!.. Zülâl, bidayette hislerini iyi tahlil edemediği ve yüksek idealler peşinde koştuğu için suçludur!.. Sen, onu, şahsî gayelerine âlet ettiğin için suçlusun!. Ben ise, sadece sevdiğim için suçluyum!..

— Efendim?..

— Evet! Hakikat budur... İleri gitmedim. Bilâkis nefsimi zulme verdim... Ömrümü azabla, hicranla geçirdim.. Yıllarca uzaklarda yaşadım. Fakat, tesadüfler bana acımıyordu..

— ... Ve sen kaçtıkça fırsatlar seni bir ağ gibi sardı değil mi?.. Nihayette de kadere boyun eğdin?..

— Namık...

— İtiraz ve tevil kabul etmiyorum. Bu alçaklığı hazmedecek değilim!.

— Namık.. Sen şaşırmışsın!.. Yemin ederim ki, sevgimiz temiz kalmıştır. İkimiz de vicdan borçlarımızı daima gözönünde tuttuk.

Camları şiddetle kamçılıyan rüzgârla beraber, odanın içinde müthiş bir kahkaha çınladı. Bu ses, beni tâ içimden sarsmıştı. Buna rağmen ayni haşin tavırla:

— Bütün günahımız , şahid olduğun kadarıdır! diye tekrarladım.

Namık, Zülâle vahşi ve kindar bir nazarla bakıyordu. Keskin bir ıslığı andıran sesile:

— Bütün bu riyakârlıklara sen de iştirak etmeğe sözlüsün değil mi? dedi.

Zülâl konuşamıyor, göğsü bir körük gibi kalkıp iniyor ve gözleri dehşetle büyüyordu.

Birden doğrulmak istedi:

— Namık! Nejad yalan söylemiyor. Bugüne kadar bir günah işlemedik!. Fakat, o kadar çok birbirimizin olduk ki!.. Bunu anlıyamazsın!.. Yalnız, şunu bil ki, artık seninle yaşıyamam!

Namık birden sarsıldı. Yüzü karıştı:

— Ne? Ne?. diye haykırdı.

Ben öne atıldım:

— Müsterih ol!.. Zülâlin hasta olduğunu unutma!.. Sözlerine ehemmiyet verme!. O seninle yaşıyacaktır. Ben gideceğim.. Hem bir daha dönmemek üzere gideceğim...

Zülâl bana kollarını uzatmıştı:

— Gitmek mi?. Hayır, hayır!.. diye inledi.

Yüzünün sarardığını gördüm. Sözünü tamamlamadan başı

yastığa düştü ve gözleri kapandı.

Artık ihtiyarım elimden gitmişti:

— Bir kadına bundan fazla zulüm günahtır! diye bağırdım. Ne istiyorsun?.. Gönlünü her şekilde eğlendirdiğin halde, karının bir ufacık hatasını böyle vahşice muhakeme etmeğe ve manasız kanaatlerin uğrunda bir cellâd fütursuzluğu takınmağa kendinde nasıl salâhiyet görüyorsun? Evet! Kararım gitmekti.. Fakat, bu andan itibaren fikrimi değiştirdim, kalacağım.. Zülâli mes'ud etmek için kalacağım...

Namığın gözlerinde, misline hiç rastlamadığım müthiş bir alev yandı. Eli süratle arka cebine gitti. Dişleri arasından:

— Öyl mi?.. Haydi mes'ud et bakalım!.. dedi.

Bir anda, gözlerimin önünde kuvvetli bir şerare parlayıp sönmüştü. Kulaklarımda yırtıcı bir tarraka ve göğsümde keskin bir acı duydum.

Bundan sonra zifirî bir karanlığa gömüldüm!!..

— 23 —

Gömüldüğüm karanlıktan, duvarları beyaz olan çok aydınlık bir odada sıyrılmıştım. Göğsüm gergin ve muztaribdi. Ne şuurum işliyor, ne gönlüm ses veriyordu.

Vücudüm, derin bir humma ile ezilmiş, erimiş gibi idi. Muhayyelem, gayri hassas bir objektif kudretinde, gördüklerini iyi tespit edemiyor; bazan kır saçlı bir doktorun nabzımı yokladığını, bazan da solgun yüzlü bir hastabakıcının etrafımda dolaştığını hatırlıyordum.

Gene bugünler içinde, iki sivil memur, benden bazı şeyler sordular. Suallerine işaretten ibaret cevaplar verdim. Ve gene bu günler içinde, Şükran ile kocasının beni ziyaret ettiklerini, hafızamın silik notları arasında buluyorum.

Yalıdan ne bir haber ve ne de gelen vardı. Sanki onlar tarafından tamamen unutulmuştum. Birkaç kere yanımda bulunanlara bir iki sual sormak için dudaklarımı kımıldattım; sonra vazgeçtim.

Doktor, sıhhatim hakkında şu kısa izahatı vermişti:

— Kurşun göğsünüzden girip arkanızdan çıkmış; hiçbir tehlikeli uzva rastlamamıştır. Eğer içeride kalsaydı, ameliyata lüzum hâsıl olur ve yara büyürdü. Bünyeniz mukavim; kaybettiğiniz kanı yakın vakitte telâfi edersiniz.. Bir aya kadar tamamile iyileşeceğinizi söyliyebilirim.

Arkamda da yara bulunduğu için daima yan tarafımın üstüne yatıyordum. Geceleri o kadar çok inliyordum ki, uykudan uyanıyordum. Bu büyük ıstırap hangi yaramdan geliyordu acaba?.. İçim öyle derinden ve öyle kuvvetle zonkluyordu ki!

Bir gün sabrım tükendi. Yaramı pansıman eden doktorun elini tuttum:

— Beni hiç başka arayan soran yok mu, dedim.

Doktor bir an yüzüme baktı; sonra gülerek:

— Her gün teyzeniz olduğunu söyleyen bir hanım telefonla sıhhatinizden haber alıyor; dedi.

İçimin karanlıklarında sanki geniş bir saha açıldı ve oraya dünyanın güneşleri doldu. Yüzümün de, içim gibi aydınlandığı muhakkaktı ki, doktor müşfik bir sesle ilâve etti:

— Size söylendiğini sanıyordum... Üzülüyordunuz demek?.

— Hayır!. diye mırıldandım.

. . . .

Hastahaneye gireli tam yirmi gün olmuştu. Artık yataktan kalkabiliyor, odanın içinde ağır adımlarla gezinebiliyordum.

Bu müddet zarfında hiçbir hâdise beni oyalamamıştı. Yalnız, mesele kendilerine bir kaza şeklinde duyurulan iki arkadaşım beni yoklamağa geldiler ve yanımda yarım saat kadar oturup gittiler.

Yattığım oda tek yataklı idi. Rahattım. Dikkat ve itina ile tedavi olunuyordum.

Fakat.. gönlümü daimî bir kurt kemirmekte idi. Zülâl hakkında çok vahim şüphelere kapılıyordum. Niçin bugüne kadar bir kere bile bana görünmemiş, yahud mektubla olsun hatırımı sormamıştı?.. Bu meş'um sükûtun manası ne idi?

Teyzeme kısa bir mektub göndererek endişelerimden bahs-

ettim. Cevab çabuk gelmişti. Ezcümle şu satırlardan ibaretti: "... Zülâl biraz rahatsız.. Hâlâ kendini toplıyamadı. Benim de kusuruma bakma oğlum. Gelemiyorum. Çünkü belimdeki kulunç azdı.. Esved kalfa da ancak bizimle uğraşıyor.. Hiç merak edecek bir şey yok.. Erol de sıhhatte!.. Senin yakın vakitte şifayab olup aramıza dönmeni Cenabı Haktan temenni eder, gözlerinden öperim..,,

Rüyalarım hep kâbuslarla doluydu. Namığın, saçları dim dik bir vaziyette sağa sola silâh sıktığını ve Zülâlin yatağında alkanlar içinde yattığını görüyordum.. Çok defa haykırdığım, yataktan fırladığım oluyordu. Bu yüzden birkaç kere yaralarım zedelendi ve kanadı.

Allahım!. Bu karanlık günler, bu öldürücü işkenceler ne zaman bitecek; ben ne zaman müsterih bir nefes alabilecektim?.

Bazan hayatımı baştan düşünüyor; daima ıstırapla geçen uzun seneleri hatırlıyordum. Sergüzeştim ne kadar sade ve ne kadar basitti!.. Fakat, bu dümdüz sevda hikâyesinin ayni zamanda çok hazin bir içyüzü vardı.

Daima iyilik için yaşamıştım. Yalnız sevdiklerimin değil, dostum olmayanların bile bir gün fenalığını istememiştim. Her ferdin ıstırabı kalbimde atmış, her ıstırabın yarası bağrımda işlemişti. Bulunduğum hayat şeraiti içinde ve taliimin haksız, insafsız tahakkümü altında bile zararsız ve hayırhah bir insan olmaktan ayrılmamıştım. Bütün bu şeylere karşılık gördüğüm mükâfat, bu mu olacaktı?.

Bir sabah, hastabakıcı elime bir mektub tutuşturdu. Yazıyı tanıyamadım. Tereddütle zarfı yırttım. "Didar,, imzasını taşıyordu.

Şu garip, acib tip gözlerimin önünde canlandı. Gülümsedim ve çarpuk çurpuk satırlara göz gezdirmeğe başladım: Geçirdiğim kazadan dolayı teessürünü bildiriyor, bana şifa diliyordu. Eski dostluğumuzu hiçbir zaman unutmamış, yazılarımı adım adım takib etmiş; daima takdirkârım olarak kalmıştı.

Yalnız, mektubun son kısmı birdenbire beni şaşırttı. Başımdan kaynar su dökülmüş gibi oldum. Şöyle diyordu:

“ . . . . . . Felâketten sonra taziye için yalıya gitmeğe ayağım varmadı.. Zavallı Zülâl!... Allah başka acı göstermesin!. Size de metanet ve sabır temenni ederim...„

Yüzümü ellerimle kapadım. Sanki bir anda bütün kâinat başıma yıkıldı. Kulaklarımda çanlar çaldı, vücudüm keçelendi ve olduğum yere yıkıldım.

Baygınlık ne kadar sürdü, bilmiyorum. Kendime geldiğim zaman, doktorla hemşirelerin başıma toplanmış olduklarını gördüm. Kollarımı oğuyorlar, eter ve saire koklatıyorlardı.

Doktor, açıldığımı görünce başını salladı:

— Size heyecan yasaktı, dedi. Ben görmeden elinize münasebetsiz bir mektub vermişler.. Ne var? Niçin bu kadar kederlendiniz?.. Ölen kimdir?

Cevab veremiyordum. Üzerime eğildi. Saçlarımı okşıyarak devam etti:

— Yaranızı koparmışsınız.. Bereket versin ki çabuk yetişildi. Çocukluk doğru muydu ya?.. Hayatınızla oynadınız!..

Göğsüm acı acı yanıyor, içimde keskin bir ıstırap alevleniyordu.

Başımı yana çevirdim: Pencereden uzaklara, gökyüzünün derin maviliğine baktım. Sonra, birden göz yaşlarım feveran etti. Tıkana tıkana ağlamağa başladım.

Doktor, hemşirelere çekilmelerini işaret etmişti. Yanıma oturdu. Bir baba şefkatile dedi ki:

— Ölenle ölmek doğru değildir Nejad Bey!. Siz makul bir insan olmalısınız. Her şeyden evvel kendi hayatınızı, sıhhatinizi düşünmeniz lâzım!.

Birden ona döndüm; hıçkırarak:

— Hayatımı ve sıhhatimi niçin ve kim için düşüneceğim doktor? dedim.

— Bütün bunlar çocukluk!. Hayatta her şey geçer, her acı unutulur.

— Beni fazla üzmeyiniz! Bırakınız ağlıyayım.. Yanayım!..

İçim katılıyordu. Yarabbi!.. Zülâlin müebbeden yok olması, artık yaşamaması mümkün müydü?.. Ben, her acıya, her yoksulluğa, her ıztıraba, onun bu dünyada teneffüs ettiğini

bildiğim için katlanmıştım. Bu nefes eksildikten, o bir avuç toprağa intikal ettikten sonra yeryüzünde ne işim kalıyordu?..

Beni bir müddet kendi halime bırakan doktor, yavaşça omuzumu okşadı ve:

— Teyzenize telefon edelim mi?.. Bir söyliyeceğiniz var mı?. diye sordu.

Yerimden doğruldum:

— Bir şey istemiyorum.. Hemen buradan çıkmalıyım! dedim.

— Ne diyorsunuz?. Bu mümkün değil!.

— Mümkün olacaktır doktor! Size yalvarırım. Bir an evvel teyzemi görmeliyim!..

— Bir hafta sonra ancak izin verebilirim!..

— Bekliyemem!..

— Bekliyeceksiniz... Hayatınız size lâzım değilse, cemiyete lâzımdır..

Bir hafta!!..

Bu yedi gün bana cehennem azabından farksız geldi. Ne uykularımda intizam, ne vücudümde sıhhat vardı. Tamamen iştahtan kesilmiş, harab olmuştum.

Hafta sonunda müjdeyi aldım: Taburcu idim.

Niçin yalıya dönmek için bu derece acele ediyordum, bilmem!.. Acaba, gözlerimden durmadan boşanan yaşları teyzemin şefkatli göğsünde dindirmeğe muvaffak olabilecek miydim?..

Fakat teyzem hastahaneden çıkacağımı bilmiyordu. Bu hususta ketum olması için doktora rica etmiştim.

Sabahleyin hafif bir kırıklığım olduğu için, akşam üzeri yola çıkmam münasib görüldü.

Geç vakit koluma girerek beni kapıya kadar indirdiler ve bir otomobile yerleşmeme yardım ettiler.

Kalabalık caddeleri gayet ağır geçtik. Asfalt yolda biraz hızlandık.

Parlak bir eylûl günü bitmeğe hazırlanıyordu. Kırlar, erguvan rengine boyanmış, dağlar alacalanmıştı.

İki tarafı ağaçlı yol, kurşunî bir kayış gibi uzanıyor, ağaç-

ların gövdelerindeki beyaz badanalar, ufuktan dağılan toz pembe bir ziya ile yaldızlanıyordu.

İçimde, bu dağların ve kırların uçsuz, bucaksızlığı kadar engin bir acı vardı. Nereye gidiyor, nasıl gidiyordum?..

Başımı kenara dayadım; gözlerimi kapadım!.. Bütün varlığım kan ağlıyor: "Allahım! Nasıl dayanıyorum!. Nasıl yaşıyorum?,, diye inliyordum.

Otomobilin durduğunu hisedince gözlerimi açtım. Yalının kapısında idik. Ortalık iyice kararmış, sokakların lâmbaları yanmıştı.

Şoför koluma girerek beni iç kapıya kadar getirdi. Yardımını kâfi gördüm ve parasını vererek savdım.

Teyzemin odasında ışık yanıyor, mutfak tarafından Esved Kalfanın Tekire "pist,, diye bağırdığı duyuluyordu.

Kapı, mutad üzere aralıktı. Usulca içeri girdim. Karanlık sofayı yürüdüm. Hiçbir hareket ve ses duyulmuyordu.

Teyzemin odasına doğrulmuşken, içime bir darlık geldi. Odama çıkarsam kendimi toplıyacağımı ve açılacağımı düşündüm.

Merdivenleri tutunarak çıktım. Zülâlin kapısına hiç bakmadan kendi odama girdim.

Doğru pencerenin önüne gittim. Oradaki bir kanapeye çöktüm. Boğazımı bir şehik tıkıyor; yüreğim dağlanıyordu.

Demek, ben şurada, şu sessizliğin içinde tesellisiz ve yapayalnızdm!. Deniz kararmış, sema kararmış, kıyılar kararmıştı. Yeryüzü de gönlüm gibi koyu bir zulmet içine gömülüyor; ümitsiz ve tesellisiz, kaderine boyun eğiyordu.

Bu cihanda, kurulmuş hiçbir nizam bozulmuyor, hiçbir kaide değişmiyordu. Batan güneşi geri çevirmek nasıl imkânsızsa, ölenleri hayata iade etmek de o derece muhaldi.

İsyanla yumruklarımı sıktım:

— Yarabbim!.. Niçin onu bana çok gördün?. diye hıçkırdım.

Yanaklarımdan sızan yaşlar öyle sıcaktı ki, cildimi kavuruyor, cansız parmaklarımı ısıtıyordu.

Yüzümü avuçlarımın içine aldım ve kendimi tamamen

bırakarak yüksek sesle ağlamağa başladım.

Çok geçmeden sofada bir ayak sesi peyda olmuştu. Sürüklenen bir terlik gayet yavaş adımlarla odama yaklaşıyordu.

Bu muhakkak teyzemdi! Hıçkırıklarımı duymuş, merak ederek yukarı çıkmıştı.

Sesimi kestim. Fakat kıpırdamadım. Hâlâ için için ağlıyor, bir türlü göz yaşlarımı dindiremiyordum.

Ayak sesi çok yakınıma geldi ve arkamda durdu. Bir elin yavaşça omuzuma dokunduğunu ve bir fısıltının:

— Nejad!. dediğini duydum.

Bütün vücudüm ürpermiş, kalbim duracak gibi olmuştu. Zira, bu ses, Zülâlindi!..

Birden başımı kaldırdım ve döndüm. Evet! O idi!.. Arkasında uzun bir gecelikle karşımda duruyor, donuk bir ziya içinde eriyen solgun yüzünde hayret ve sevinç dalgalanıyordu.

Gözlerime inanamadım. Muhakkak hayal görüyordum!..

— Zülâl!.. Beni aldatma!. diyebildim. Ve ayağa kalkmak için davrandım. Kolumu tuttu. Yanıma oturdu. Heyecan içinde:

— Nejad!. Ne zaman geldin?. İyileştin mi? diye sordu.

Çıldıracaktım!.

Korka korka, kolumu tutan eli yakaladım:

— Kaçmıyorsun Zülâl!. Demek ki, yaşıyorsun!.. Hayal değilsin? dedim.

Gözleri dolmuş; fakat dudakları gülüyordu:

— Neler söylüyorsun Nejad?. Sana yaşamadığımı kim söyledi?..

— Allahım! Bu mümkün mü? diye haykırdım.

Ellerini sımsıkı tutmuş, yüzüne bakıyor; hâlâ şaşkın ve mütereddid:

— İmkânı yok!. Bu rüyadır.. İmkânı yok!. diye mırıldanıyordum.

— Rüya değil Nejad!. Belki bir yanlışlık olmuş!. Anlat bana; sana ne dediler?..

Biraz kendimi toplamıştım. Heyecanımı dindirmek için bir dakika sustuktan sonra ağır ağır konuştum:

— Sükûtun beni zehirliyordu.. Bir mektup aldım.. Bu beni öldürdü..

— Ne mektubu?. Kimden aldın?..

— Arkadaşın Didardan!..

Birkaç sözle okuduklarımı hulâsa ettim.

Halsiz halsiz gülmeğe başlamıştı:

— Ah! O zaten sersemin biridir; dedi. Evimize bir ölüm uğadı... Fakat görüyorsun ki ben sağım!..

— Ya ölen kim?..

— Namık!!..

Yerimden sıçramıştım. Bir elimle sızlayan göğsümü bastırarak:

— Alay ediyorsun?. Beni aldatıyorsun? dedim.

— Zavallı Nejadım!. Öyle şaşkınsın ki, şu anda hakikatle hayali ayıramıyorsun!.! Biraz dinlen!.!. Açıl!..

Zülâl bu sözleri tutuk tutuk söylüyordu. Nekadar zayıf ve halsizdi.

Omuzlarını tutarak dedim ki:

— Bir ay içinde öyle inanılmaz şeyler oldu ki Zülâl, bunların teferrüatını çabuk anlatmazsan meraktan çıldıracağım..

Bir an düşündü. Sonra:

— Dinle! dedi. Sen vurulduğun anda ben kendimi kaybetmiştim!.. Tam bir hafta sonra açılabildim.... Doktor, tehlikeli bir kriz geçirdiğimi ve ancak bir mucize kabilinden kurtulabildiğimi söyledi.. Namığın ölümüne ait izahatı sonradan aldım: Kendisinde kalb rahatsızlığı vardı.. En ufak bir heyecana bile gelemezdi.. Tedavi ile yaşıyor, kendini kullanıyordu... O büyük hâdise karşısında, derhal olduğu yere yıkılıp kalmış!!. Annem, silâh sesine koştuğu zaman, seni yaralı, beni baygın, Namığı ölü bulmuş!.

Biraz durdu. Derin nefesler aldı. Sonra devam etti:

— İşe polis el koydu... Hayli sorgu suale çekildik... Fakat, mücrim yaşamadığı için ileri gitmediler.. Ah Nejad!.. Ne büyük vicdan azabları çektiğimi bilmezsin!.. Kendimi bu felâketlerin başlıca âmili gördüm.. Hele Namığa karşı bulunduğum çirkin muameleden dolayı kendimi hiç affetmiyorum... Günler-

ce hicab ve nedamet içinde kıvrandım.. O, iyi olmak için savaşmıştı... Gayelerine yardımdan kaçınan gene bendim!. Bir insan, nekadar fena olsa, iyiliğe meyyal yaşar. Namık, iyilik ve salah yolunda rastladığı güçlüklerden usandığı için kötülük yolunu takib etmişti!..

— Bu mantığında haklı değilsin Zülâl!. Her ferd kötülüğü, iyilikten daha kolay icra eder.. Lâzım olan, nefsinden ve zevklerinden feragatle insaniyete hizmeti kabul etmektir!.. Ancak bu vazife insanı yükseltir!.

Zülâl derin bir düşünceye daldı. Onu bu karanlık düşüncelerden kurtarmak için bahsi değiştirmek istedim:

— Benim için nasıl bu kadar hıyanet olabildin?. diye sordum.

Hayretle başını kaldırdı:

— Nasıl? dedi.

— Bir mektubla hatırımı soramaz mıydın?. Beni hayatından, sıhhatinden haberdar edemez miydin?..

Koyu loşluk içinde güç farkolunan yüzüne dargın bir nazarla uzun uzun baktım. Gönlümden geçenleri tamamen anlamış olacak ki, başını omuzuma koydu:

— Darılma! diye yalvardı. Öyle hasta ve öyle takatsizdim ki!.!. Kalem tutamadım!.. Sonra, cevap göndermek için yorulup üzeleceğini düşündüm!.

Sesi pürüzlü çıkıyordu. Elimi yüzüne götürünce parmaklarım sıcak yaşlarla ıslandı. Birden başını avuçladım; göğsüme çektim; yaramın üstüne bastırdım:

— Saadetten ağlıyorsun değil mi Zülâl? dedim.

Cevap vermedi. Bana sarıldı ve göğsümün üstünde hıçkırmağa başladı.

Yaram başının temasile sızlıyor, acıyordu. Bu acıyı duymuyordum. Bütün varlığım sevinç ve saadet sar'alarile derinden sarsılıyor, maneviyetim en temiz ve en yüksek hislerle yıkanıyordu. Oh! Bunca yıllar çektiğim mihnet ve ıstırab sona ermişti artık!. Şu göğsümün üstünde sıktığım sıcak baş, Zülâlindi! Ve bu baş, ölünceye kadar benim kalacaktı!..

Yüzümü saçlarının arasına soktum; gözlerimi kapadım:

— Bütün acılarım dindi!. diye mırıldandım.

Göğsümden heyecanlı bir fısıltı yükseliyordu:

— Nejad!. Benim sevgili Nejadım!...

İkimiz de saadetten sarhoştuk. Uyuşmuş gibi hareketsiz ve sessiz duruyor, kalblerimizin atışını dinliyorduk.

Bir aralık, pencerenin hizasındaki ceviz ağacının dallarında bir kuşun kanad çırptığını duyarak doğruldum. Dışarıda berrak bir eylûl gecesi başlıyordu. Biraz evvel zifirî gördüğüm kıyılar, şenlik gecelerinin mini mini ampullerile aydınlanmış, gökyüzü sayısız yıldızlarla dolmuştu.

Zülâlin kulâğına eğildim:

— Bak, Samanyolu bu gece nekadar aydınlık! dedim.

Başını kaldırdı:

— Saadet bize öyle mükemmel kanadlar taktı ki, artık ona ulaşabiliriz; diye gülümsedi.

Karanlık, siyah bir tül gibi üzerimize örtülüyor, bizi sükûn ve sessizlik içinde sarıyordu...

30 TL

36/1

4372104

Koruluk, akşamın erguvanî renklerile boyanmıştı.

Salâh, Nejadın hatıratını okuyup bitirmiş; notları sahibine iade ediyor; yaşaran gözlerini, kendisine derin bir alâka ve şefkatle bakan siyah gözlere kaldırarak:

— Bana istikbalimi ve saadetimi kazandırdınız Nejad Beyefendi; diyordu. Bu iyiliğinizi asla unutmıyacağım ve sizi daima minnetle anacağım...

Nejad, çocuğun omuzunu okşadı. Onun da gözlerinde yaşlar kabarmıştı:

— Mademki, tahsile devama karar verdin; artık kendimi zafer bulmuş kadar bahtiyar addedebilirim; dedi.

Sonra gülerek ilâve etti:

— Yarın akşam yalıya davetlisin!. Zülâl sana kendi elile yemekler hazırlayacak!. Bu meyanda da Samanyoluna ulaşabilmenin sırrına müteallik teferruatı bizzat anlatacaktır!.!..

— SON —

Fiatı 75, Ciltlisi 100 Kuruş

KERİME NADİR

HIÇKIRIK

Fiatı 50 Kuruş

KERİME NADİR

GÜNAH BENDE Mİ ?

Fiatı 75 Kuruş

KERİME NADİR

SEVEN NE YAPMAZ

Fiatı 25 Kuruş

KERİME NADİR

GÖNÜL HIRSIZI

Fiatı 25 Kuruş